

ARNALDUR INDRIDASON

Cel mai popular autor islandez

«O lectură care te cutremură.» The Times

orașul borcanelor

gazeta
PRODUCTIONS

TREI

3

FICTION
CONNECTION

Editori:
Silviu Dragomir
Vasile Dem. Zamfirescu

Director editorial:
Magdalena Mărculescu

Coperta colecției:
Faber Studio (S. Olteanu, D. Dumbrăvician)
Foto copertă: © PHOTOLAND / CORBIS IMAGES - Bill Binzen

Director producție:
Cristian Claudiu Coban

Redactor:
Domnica Drumea

Dtp:
Gabriela Chircea

Corectură:
Ioana Augustin

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
INDRIDASON, ARNALDUR

Orașul Borcanelor / Arnaldur Indridason ; trad.:
Monica Vlad. - București : Editura Trei, 2011
ISBN 978-973-707-446-1

1. Vlad, Monica (trad.)

821.113.3-31=135.1

Titlul original: *Myrin*
Autor: Arnaldur Indridason

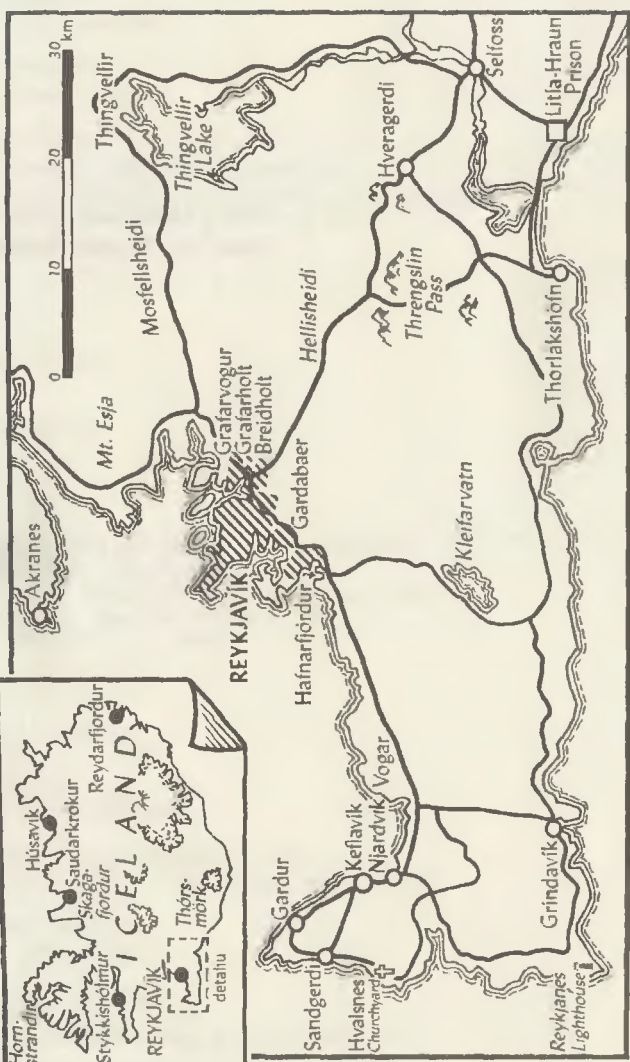
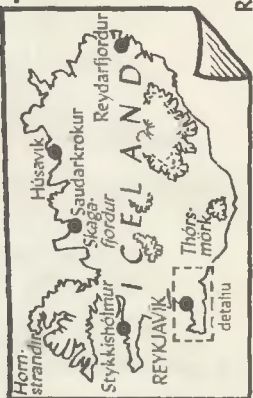
Copyright © Arnaldur Indridason, 2000
Published by agreement with Forlagið, www.forlagid.is

© Editura Trei, 2011
pentru prezenta ediție

C.P. 27-0490, București
Tel./Fax: +4 021 300 60 90
e-mail: comenzi@edituratrei.ro, www.edituratrei.ro

ISBN: 978-973-707-446-1

Totul nu-i decât o harababura nenorocită.
Inspectorul ERLENDUR SVEINSSON

O notă asupra numelor islandeze

Islandezii se adresează unul altuia întotdeauna pe numele mic, fiindcă cei mai mulți nu au un „nume de familie specific”, ci, mai degrabă, unul patronimic, cu terminația *-son* pentru fiu și *-dóttir* pentru fiică. Până și în cartea de telefon, abonații sunt înregistrați după numele mic. Chiar dacă poate părea ciudat, numele mici sunt, așadar, folosite peste tot în ierarhia polițienească și atunci când polițiștii și infractorii se adresează unul altuia. Numele întreg al lui Erlendur este *Erlendur Sveinsson*, iar fiica sa este *Eva Lind Erlendsdóttir*. Numele matronimice sunt rare, deși Audur înseamnă în mod precis *Kolbrúnardóttir*, „fiica lui Kolbrún”. Totuși, unele familii au nume tradiționale, fie derivate direct, fie după model danez, ca rezultat al legii coloniale care s-a aplicat până la începutul secolului douăzeci. *Briem* este unul dintre aceste nume de familie tradiționale și nu indică genul purtătorului — în cazul lui *Marion Briem* numele mic ambiguu sporește acest mister suplimentar.

Reykjavík 2001

Cuvintele erau scrise cu creionul pe o bucată de hârtie așezată deasupra cadavrului. Trei cuvinte, de neînțeles pentru Erlendur.

Era trupul unui barbat de aproximativ șaptezeci de ani. Zăcea pe podea pe partea dreaptă lângă sofa, într-o cameră mică de zi, îmbrăcat cu o cămașă albastră și niște pantaloni din catifea reiată de culoare bej. În picioare avea papuci. Părul începuse să i se rărească și era aproape în întregime cărunț. Era pătat cu sângele provenit din rana enormă de la cap. Pe podea, nu departe de trup, se afla o scrumieră mare de sticlă cu colțurile răsucite. Și aceasta era plină de sânge. Măsuța de cafea era rasturnată.

Era un apartament aflat în subsolul unei case cu două niveluri, din Nordurmýri. Clădirea se afla în mijlocul unei mici grădini, închisă din trei părți de un zid de piatră. Frunzele căzuseră și făcuseră un covor ce acoperea pământul, iar ramurile noduroase ale copacilor se înălțau înspre cerul întunecat. Pe o alee de pietriș ce ducea către garaj, cei de la Departamentul de Investigare a Crimei din Reykjavík soseau la fața locului. Era așteptată sosirea medicului evaluator distric-tual, care avea să semneze certificatul de deces. Se raportase găsirea trupului neînsuflețit cu aproximativ cincisprezece minute în urmă. Inspectorul Erlendur împreună cu poliția din Reykjavík fuseseră cei care sosiseră primii la locul crimei. Îl aștepta pe colegul său, Sigurdur Óli, care trebuia să ajungă dintr-o clipă într-alta.

Amurgul lunii octombrie se întindea peste oraș și ploaia cădea purtată de colo-colo de vântul toamnei. Cineva aprinsese o lampă care se afla pe o masă în camera de zi, iar aceasta răspândea o lumină sumbră în jurul său. Altfel, nimic nu fusese atins la locul faptei. Echipa de legiști instala lampi fluorescente puternice pe un trepied pentru a lumina apartamentul. Erlendur observă o bibliotecă și niște obiecte uzate de mobilier, măsuta răsturnată de cafea, un birou vechi într-un colț, un covor pe podea, sânge pe covor. Camera de zi dădea în bucătărie și o altă ușa ducea de acolo înspre pivniță și înspre un mic coridor unde se aflau două camere și o toaletă.

Poliția fusese înștiințată de vecinul de deasupra. Se întorsese în acea după-amiază după ce îi luase pe cei doi băieți ai săi de la școala și i se păruse ciudat să vadă că ușa de la subsol era larg deschisă. S-a uitat în interiorul apartamentului vecinului sau și a strigat pentru a afla dacă acesta era sau nu acolo. Nu a primit niciun răspuns. S-a uitat cu atenție în interior și l-a strigat din nou pe nume, însă tot nu a primit niciun răspuns. Locuiau la etajul de deasupra de mai mulți ani, însă nu îl cunoșteau prea bine pe bătrânul care stătea la subsol. Fiul mai mare, în vârstă de nouă ani, nu fusese la fel de precaut ca tatăl său și într-o fracțiune de secundă intrase în camera de zi a vecinului. Câteva clipe mai târziu, copilul se întorsese și spusese că în apartament era un om mort și chiar nu părea să fie prea tulburat de acest lucru.

— Ai văzut prea multe filme, spusese tatăl baiatului și cu precauție își croise drum în apartamentul respectiv, unde îl văzuse pe vecinul său zacând pe podeaua din camera de zi.

Erlendur cunoștea numele bărbatului mort. Se afla scris deasupra soneriei de la intrare. Însă pentru a evita riscul de a se face de râs, își puse niște mănuși subțiri de cauciuc și extrase portofelul bărbatului dintr-o jachetă ce atârna pe un cuier-pom de lângă ușa de la intrare și găsi o carte de credit cu o fotografie pe ea. Numele bărbatului era Holberg, în vârstă de șaizeci și nouă de ani. Murise în casa lui. Se presupunea că fusese crimă.

Erlendur se plimbă prin apartament și se gândi la cele mai simple întrebări. Asta era meseria lui: să investigheze ceea ce era evident. Legiștii aveau de-a face cu treburile misterioase. Nu

se vedea nicio urmă de efracție, nici la ferestre și nici la uși. La prima impresie, bărbatul părea să-i fi dat singur drumul atacatorului în apartament. Vecinii de deasupra lăsaseră urme de tălpi peste tot în holul de la intrare și pe covorul din camera de zi când veniseră de afara din ploaie, iar atacatorul trebuie să fi făcut și el același lucru. Doar dacă nu cumva își scosese pantofii în holul de la intrare. Erlendur credea ca acesta fusese mult prea grăbit ca să mai aibă ocazia de a-și scoate pantofii.

Echipa de legiști adusese un aspirator pentru a aduna cele mai mici particule și granule din care să scoată la iveală indicii. Căutaseră amprente și murdarie care nu proveneau din casă. Căutaseră ceva din exterior. Ceva care lăsase urme de distrugere.

Din câte își dădea seama Erlendur, bărbatul nu își tratase vizitatorul cu cine știe ce ospitalitate. Nu făcuse cafea. După câte se părea, filtrul de cafea din bucătărie nu fusese folosit în ultimele câteva ore. Nu erau urme că s-ar fi consumat ceai, nicio ceașcă nu era scoasă din bufet. Paharele stăteau neatinse acolo unde trebuiau să se afle. Bărbatul omorât fusese genul de om ordonat. Totul era curat și aranjat cu grijă. Probabil că nu îl cunoștea bine pe atacator. Probabil vizitatorul îl atacase fara niciun fel de preambul, în momentul în care ușa se deschisese. Fără a-și scoate pantofii.

Oare poți omorî pe cineva în șosete?

Erlendur se uită peste tot în jurul său și își spuse că trebuia, într-adevăr, să-și ordoneze mai bine gândurile.

În orice caz, vizitatorul se grăbise. Nu se sinchisise să închidă ușa în urma lui. Atacul părea să fi fost înfăptuit în grabă și fără avertisment. Nu erau urme de încăierare în apartament. Din câte se părea, bărbatul căzuse pe podea, se lovise de măsuța de cafea și o răsturnase. La o primă impresie, restul era neatins. Erlendur nu vedea nicio urma cum că apartamentul ar fi fost jefuit. Toate dulapurile erau bine închise, sertarele la fel, iar un computer nou și o combină stereo veche se aflau la locul lor. Jacheta din cuierul-pom de lângă ușă avea încă portofelul și în el se găseau o bancnotă de două mii de coroane și două carduri, unul de debit și altul de credit.

Era ca și cum atacatorul înșfăcase primul lucru care îi fusese la îndemână și îl lovise pe bărbat în cap. Scrumiera era din sticlă groasă de culoare verde și cântărea cel puțin un kilogram și jumătate, gândi Erlendur. O armă a crimei, fără doar și poate. Era puțin probabil ca atacatorul să o fi adus cu el și să o fi abandonat pe podeaua din camera de zi, plină de sânge.

Acestea erau indiciile evidente: bărbatul deschisese ușa și își poftise vizitatorul înăuntru sau cel puțin venise cu el în camera de zi. Pesemne își cunoștea vizitatorul, însă nu neaparat. Fusesse atacat cu o scrumieră, i se daduse o lovitură puternică și atacatorul își luase repede tălpășița, lasând ușa de la intrare deschisă. Cât se poate de simplu.

Cu excepția mesajului.

Era scris pe o bucată de hârtie liniată format A4, ce pareă să fi fost smulsă dintr-un caiet legat cu spirală și era singurul indiciu că aici fusese comisă o crimă cu premeditare; sugera că vizitatorul intrase în casă cu scopul clar de a săvârși un omor. Nu fusese cuprins brusc de impulsul nebunesc de a comite crima în timp ce stătea acolo în camera de zi. Intrase în apartament cu intenția de a comite o crimă. Scrisese un mesaj. Trei cuvinte care pentru Erlendur nu aveau nici cap, nici coadă. Oare scrisese mesajul înainte de a veni aici? O altă întrebare evidentă care avea nevoie de un răspuns. Erlendur se duse la biroul din colțul camerei de zi. Acolo erau împrăștiate documente, facturi, plicuri și hârtii. Peste toate acestea stătea un caiet legat cu spirală, cu colțul de la o foaie rupt. Se uita după un creion care ar fi putut fi folosit pentru a scrie mesajul respectiv, însă nu vazu niciunul. Uitându-se îndeaproape pe birou, găsi unul dedesubt. Nu atinse nimic. Privi și cugeta.

— Oare nu e aceasta o crimă tipic islandeză? întreba detectivul Sigurdur Óli, care intrase în apartamentul de la subsol fara ca Erlendur să-l observe și stătea acum lângă cadavru.

— Poftim? făcu Erlendur, cufundat în gândurile sale.

— Murdară, inutilă și comisă fără nicio încercare de a o ascunde, de schimbare a indiciilor sau de tainuire a dovezilor.

— Da, zise Erlendur. O crimă islandeză jalnică.

— Doar dacă nu cumva el a căzut peste masă și s-a lovit cu capul de scrumieră, zise Sigurdur Oli.

Colega lor, Elínborg, era cu el. Erlendur încercase să limiteze mișcările poliției, ale echipei de legiști și ale paramedicilor, în timp ce se plimba prin casă, cu capul înclinat sub palărie.

— Și în timp ce cădea a scris un mesaj incomprehensibil? zise Erlendur.

— E posibil să-l fi ținut în mâini.

— Poți înțelege ceva anume din acest mesaj?

— Poate e Dumnezeu, zise Sigurdur Óli. Poate criminalul, nu știu. Accentul pe ultimul cuvânt e ciudat. EL este scris cu majuscule.

— Mie nu mi se pare că a fost scris pe fugă. Ultimul cuvânt e cu majuscule, însă primele două sunt cursive. Vizitatorul nu se grăbea când a scris asta. Dar nu a închis ușa în urma lui. Ce înseamnă asta? Îl atacă pe bărbat și fuge, totuși scrie un bilet criptic pe o bucată de hârtie și se străduiește să sublinieze cuvântul final.

— Probabil că se referă la el, zise Sigurdur Óli. La cadavru, vreau să spun. Nu pot face legătura cu nimeni altcineva.

— Nu știu, zise Erlendur. Care e rostul în a lăsa genul ăsta de mesaj în urma ta și de a-l așeza peste cadavru? Ce încearcă să spună făcând asta? Oare ne spune ceva? Oare criminalul vorbește cu el însuși? Vorbește cu victima?

— Un dement nenorocit, zise Elínborg, aplecându-se ca să ridice mesajul.

Erlendur o opri.

— Trebuie să fi fost mai mult de unul, zise Sigurdur Óli. Atacatori, vreau să spun.

— Amintește-ți de manuși, Elínborg, zise Erlendur, ca și cum ar fi vorbit cu un copil. Nu distruge probele. Mesajul a fost scris la biroul de acolo, adăugă el, arătând înspre colțul respectiv. Hârtia a fost rupta dintr-un caiet de-al victimei.

— E posibil să fi fost mai mult de unul, repetă Sigurdur Óli.

Credea că găsisse un punct de vedere interesant.

— Da, da, zise Erlendur. Poate.

— Cam cu sânge rece, zise Sigurdur Óli. Mai întâi omori un bătrân și apoi te așezi sa scrii un bilet. Oare pentru asta nu-ți trebuie nervi de oțel? Oare ăla care a făcut un astfel de lucru nu e un ticălos desăvârșit?

- Sau unul fără frică, zise Elínborg.
- Sau unul cu un complex mesianic, zise Erlendur.
Se aplecă să ridice mesajul și îl studie în tăcere.
Un complex mesianic uriaș, gândi el, pentru sine.

Erlendur se întoarse pe la zece seara în apartamentul unde locuia și băgă niște mâncare semipreparată în cuptorul cu microunde pentru a o încălzi. Rămase în picioare și privi cum mâncarea se învârtea în spatele geamului. Era o chestie mai bună decât televizorul, gândi el. Afară, vântul toamnei şuiera și nu era nimic altceva în afară de ploaie și întuneric.

Se gândi la oamenii care lăsau mesaje și dispăreau. Într-un astfel de situație, ce ar fi putut el să scrie? Cui i-ar lăsa el un mesaj? Fiica sa, Eva Lind, îi apărui în minte. Era dependentă de droguri și voia probabil să știe dacă el avea ceva bani. Devenise extrem de insistentă în această privință. Fiul său, Sindri Snaer, încheiase de curând a treia perioadă într-un centru de reabilitare psihică. Mesajul pentru el ar fi unul simplu: destul cu Hiroshima!

Erlendur zâmbi ca pentru sine în timp ce cuptorul cu microunde emise trei bipuri scurte. Nu că s-ar fi gândit vreodată să dispară de tot.

Erlendur și Sigurdur Óli vorbiseră cu vecinul care găsisese cadavrul. Soția lui venise deja acasă și discutaseră despre faptul că băieții trebuiau duși în altă parte, la mama acesteia. Vecinul, al cărui nume era Ólafur, spusese că el și familia lui, soția și cei doi fii, plecau la școală și la serviciu în fiecare zi la opt dimineața și că niciunul nu se întorcea acasă mai devreme de patru după-amiaza. Era obligația lui să ia băieții de la școală. Nu observaseră nimic neobișnuit când plecaseră de acasă în acea dimineață.

Ușa de la apartamentul bărbatului era închisă. Dormiseră buștean cu o noapte înainte. Nu auziseră nimic. Nu prea aveau de-a face cu vecinul lor. Era un străin în toate privințele, deși locuiseră deasupra apartamentului său de câțiva ani buni.

Patologul trebuie că stabilise deja momentul exact al morții, însă Erlendur bănuia că acea crimă fusese comisă în jurul prânzului. La momentul cel mai plin al zilei, după cum se spune. Oare cum era posibil să aibă cineva timp de asemenea lucruri în zilele astea? gândi el pentru sine. Fusese emisă o declarație pentru mass-media, cum că un bărbat pe nume Holberg, de aproximativ șaptezeci de ani, fusese găsit mort în apartamentul său din Nordurmýri, probabil asasinat. Oricine observase ceva suspect cu douăzeci și patru de ore înainte, în zona în care locuise Holberg, era rugat să contacteze poliția din Reykjavík.

Erlendur avea în jur de cincizeci de ani, divorțase cu mulți ani în urmă și era tatăl a doi copii. Nu lasase niciodată pe nimeni să-și dea seama că nu putea suporta numele copiilor săi. Fosta lui soție, cu care nu prea mai vorbise de mai mult de douăzeci de ani, crezuse că acele nume sunaseră drăgălaș la momentul respectiv. Divorțul fusese unul urât, iar Erlendur ținuse mai mult sau mai puțin legătura cu copiii lui când erau mici. Ei îl căutaseră când se făcuseră mai mari și el îi primise cu bucurie, însă regretase că ajunseseră în halul în care ajunseseră. Era în mod special îndurerat de soarta Evei Lind. Sindri Snaer o ducea mai bine. Însă doar atât.

Își scoase mâncarea din cuptorul cu microunde și se așeză la masa din bucătărie. Era un apartament cu un singur dormitor plin-ochi cu cărți. Fotografii vechi de familie atârnavă pe pereți, înfațișând rude din Fiordurile Estice, unde se născuse el. Nu avea fotografii cu el sau cu copiii săi. Un vechi și rablagit televizor marca Nordmende stătea lipit de perete cu un fotoliu și mai rablagit în fața sa. Erlendur ținea apartamentul destul de îngrijit, cu un minimum de curățenie.

Nu știa exact ce anume mânca. Ambalajul frumos împodobit promitea ceva în legătură cu niște delicii orientale, însă mâncarea, ascunsă într-un fel de aluat, avea gust de ulei de păr. Erlendur o împinse deoparte. Se întrebă dacă mai avea pâinea de

secară pe care o cumpărase cu câteva zile înainte. Și drobul de miel. Apoi soneria sună. Eva Lind se hotărâse să treacă pe la el.

— Cum o mai duci, sulă? întrebă ea în timp ce năvăli pe ușă și se lăsă să cadă cu zgomot pe sofa din camera de zi.

Felul ei de a vorbi îl enerva.

— Ei, zise Erlendur și închise ușa. Nu vorbi porcăriile astea cu mine.

— Credeam că vrei să-mi aleg cu grijă cuvintele, zise Eva Lind, care fusese dădăcită de către taică-său în mod repetat în legătură cu limbajul folosit.

— Atunci spune ceva inteligent.

Era dificil să-ți dai seama ce personalitate imita ea în seara asta. Eva Lind era cea mai bună actriță pe care o cunoscuse vreodată, cu toate că asta nu spunea prea multe, pentru că el nu se ducea niciodată la teatru sau la cinema, ci, în cea mai mare parte a timpului, urmărea programe educative la televizor. Piesa Evei Lind era în general o dramă de familie într-unul până la trei acte și trata despre cea mai bună modalitate de a obține bani de la tatăl ei. Chestia asta nu se întâmpla foarte des, pentru că Eva Lind avea căile ei de a face rost de bani, despre care Erlendur prefera să știe cât mai puțin posibil. Însă din când în când, atunci când nu avea „niciun nenorocit de bănuț“, după cum se exprima ea, apela la el.

Uneori era fetița lui mică, lipindu-se de el și torcând ca o pisică. Alteori era în pragul disperării, mergând cu pași apasați prin apartament, complet ieșită din minți, aruncându-i acuzații că era un tată rău pentru că îi părăsise pe ea și pe Sindri Snaer când erau atât de mici. Putea să fie și grosolană, malițioasă și afurisită. Însă uneori lui Erlendur i se părea că era ea însăși, aproape normală, dacă exista într-adevăr așa ceva, și simțea că putea vorbi cu ea așa cum vorbești cu o ființă umană.

Purta niște jeanși rușiți și o geacă neagră de piele. Avea părul scurt și negru ca pana corbului, două inele de argint în sprânceana dreaptă și o cruce de argint atârându-i dintr-o ureche. Avusese dinți albi și frumoși odinioară, însă începuseră să prezinte semne de distrugere: când zâmbea larg lăsa să se vadă că doi dinți de sus îi lipseau. Era foarte slabă și trasă la față, cu

cearcăne negre sub ochi. Erlendur simțea uneori că vede în Eva asemănarea cu mama ei. Blestemă soarta Evei Lind și dădu vina pentru halul în care ajunsese pe faptul că o neglijase.

— Am vorbit azi cu mama. Sau mai degrabă ea a vorbit cu mine și m-a întrebat dacă o să vorbesc cu tine. E minunat să ai părinți divorțați.

— Și maică-ta vrea ceva de la mine? Întrebă Erlendur cu surprindere.

După douăzeci de ani, ea încă îl ura. Nu o zărise decât o dată în tot acest timp și nu era nicio îndoială în legătură cu aversiunea care i se citise pe chip. Îi vorbise o dată despre Sindri Snaer, însă asta era o conversație pe care prefera să o uite.

— E o javră snoabă.

— Nu vorbi așa despre maică-ta.

— E în legătură cu niște prieteni de-ai ei putred de bogați din Gardabaer. Și-au căsătorit fiica în weekend și ea și-a luat tălpășița de la nuntă. Foarte stânjenitor, pe bune. Asta a fost sâmbătă și nu au mai luat legătura cu ea de atunci. Mama a fost la nuntă și a rămas șocată de scandalul care s-a iscat din treaba asta. Eu trebuie să te tog să vorbești cu părinții fetei. Nu vor să pună un anunț în ziar, ai dracu' snobi, însă știu că tu lucrezi la Departamentul de Investigare a Crimei și presupun că pot face treaba asta fără prea mult tam-tam. Eu sunt cea care trebuie să te rog să vorbești cu oamenii ăia. Nu mama. Ai priceput? Niciodată!

— Îi cunoști pe oamenii ăștia?

— Ei bine, nu am fost invitată la nunta pe care târfulița aia a stricat-o.

— Atunci o cunoșteai pe fată?

— Nu prea.

— Și unde ar fi putut fugi?

— De unde să știu eu?

Erlendur ridică din umeri.

— Mă gândeam la tine chiar acum un minut, zise el.

— Draguț, spuse Eva Lind. Eu tocmai mă întrebam dacă...

— Nu am niciun ban, zise Erlendur, așezându-se în fotoliul lui, cu fața la ea. Ți-e foame?

Eva Lind își arcui spatele.

— De ce nu pot niciodată vorbi cu tine fără să aduci vorba de bani? zise ea și Erlendur simți de parcă i-ar fi furat replica.

— Și eu de ce nu pot niciodată vorbi cu tine?

— Oh, du-te dracu'!

— De ce vorbești așa? Care e problema? „Du-te dracu'!“, „Ce mai faci, sulă?“ Ce fel de limbaj e ăsta?

— Iisuse Hristoase, mormăi Eva Lind.

— De data asta cine ești? Cu cine vorbesc acum? Unde este adevărata persoană sub acest morman de droguri?

— Nu începe iar rahatul ăsta. „Cine ești?“ îl imită ea. „Unde este adevărata ta persoană?“ Sunt aici. Stau în fața ta. Eu sunt!

— Eva.

— Zece mii de coroane! zise ea. Ce înseamnă pentru tine? Nu poți să scoți zece mii? Înști în bani.

Erlendur se uită la fiica sa. Observase că ceva nu era în regulă cu ea din momentul în care venise. Avea respirația întretăiată, broboane de sudoare pe frunte și se foia întruna în scaun. Ca și cum ar fi fost bolnavă.

— Ești bolnavă? întrebă el.

— Sunt în regulă. Am doar nevoie de ceva bani. Te rog, nu ți e dificil.

— Ești bolnavă?

— Te rog!

Erlendur continuă să-și privească fiica.

— Încerci să te lași? zise el.

— Te rog, zece mii! E o nimica toată. O nimica toată pentru tine. Nu o să mă mai întorc niciodată să-ți mai cer bani.

— Da, firește. De cât timp... — Erlendur ezită, nesigur cum anume să formuleze — ...folosești chestia aia?

— Nu contează. Am renunțat. Am renunțat să mai renunț să mai renunț să mai renunț să mai renunț să mai renunț să mai renunț!

Eva Lind se ridicase în picioare.

— Dă-mi zece mii. Te rog! Cinci. Dă-mi cinci mii. Nu ai atât în buzunar? Cinci! ăsta e mărunțiș.

— De ce încerci să te oprești acum?

Eva Lind se uită la tatăl ei.

— Nu pune întrebări idioate. Nu renunț. La ce să renunț? La ce ar trebui să renunț? Tu să renunți să mai spui așa niște prostii!

— Ce se întâmplă? De ce ești atât de pornită? Ești bolnavă?

— Mda, sunt bolnavă moartă. Îmi poți împrumuta zece mii? E un împrumut, o să ți-l dau înapoi, ce zici? Ticălos avar ce ești.

— Avar e un cuvânt bun. Ești bolnavă, Eva?

— De ce mă tot întrebi asta? zise ea și deveni și mai agitată.

— Ai temperatură?

— Dă-mi banii. Două mii! E o nimica toată! Nu înțelegi! Jigodie bătrână și idioată!

Erlendur era și el în picioare acum, iar Eva se năpusti spre el de parcă avea de gând să-l atace.

Nu putea înțelege această bruscă agresivitate. O privi de sus în jos.

— La ce te uiți? îi strigă ea în față. Ți-ar plăcea puțin? Ei, ce zici? I-ar plăcea puțin tatăicului bătrân și pervers?

Erlendur o lovi peste față, însă nu foarte tare.

— Ți-a plăcut asta? zise ea.

O lovi din nou, mai tare de data asta.

— Ți s-a sculat? zise Eva, și Erlendur se îndepărtă de ea.

Fiica lui nu-i vorbise niciodată în felul ăsta. Într-o clipă devenise un monstru. Nu o mai văzuse niciodată în starea asta. Se simțea neajutorat în fața ei și, încet-încet, furia lui se transforma în milă.

— De ce încerci să renunți acum? repetă el.

— Nu încerc să renunț acum! țipă ea. Ce e în neregulă cu tine? Nu poți înțelege ce-ți spun? Cine a zis ceva de renunțare?

— Care e problema, Eva?

— Încetează cu „care e problema, Eva“! Nu-mi poți da pur și simplu cinci mii? Îmi răspunzi?

Părea că se calmează. Poate își dăduse seama că ajunsese prea departe, nu putea vorbi în felul ăsta cu tatăl ei.

— De ce acum? întreabă Erlendur.

— O să-mi dai zece mii dacă-ți spun?

— Ce s-a întâmplat?

— Cinci mii.

Erlendur o privi fix pe fiică-sa.

— Ești gravidă? întrebă el.

Eva Lind se uită la tatăl ei cu un zâmbet supus.

— Bingo, zise ea.

— Dar cum? gemu Erlendur.

— Ce vrei să spui prin „cum”? Vrei să intru în detalii?

— Să nu faci pe deșteapta cu mine. Sigur folosești mijloace contraceptive? Prezervative? Pilule?

— Nu știu cum s-a întâmplat. S-a întâmplat pur și simplu.

— Și vrei să renunți la droguri?

— Nu mai vreau. Nu mai pot. Acum ți-am spus totul. Totul! Îmi datorezi zece mii.

— O să-ți droghezi și copilul.

— Nu e vorba de un copil, ticălosule. E pentru puțină zăpadă. Nu pot renunța chiar acum. O să renunț mâine. Promit. Doar că nu acum. Două mii. Ce e suma asta pentru tine?

Erlendur veni înapoi la ea.

— Însă ai încercat. Vrei să renunți. O să te ajut eu.

— Nu pot! strigă Eva Lind.

Transpirația îi curgea pe față, iar ea încerca să ascundă tremuratul care îi cuprinsese întregul trup.

— De asta ai venit să mă vezi, zise Erlendur. Te-ai fi putut duce în altă parte ca să faci rost de bani. Ai mai făcut-o până acum. Dar ai venit la mine pentru că vrei...

— Termină cu căcatul ăsta! Am venit pentru că mama mi-a cerut-o și pentru că ai bani, nu din alt motiv. Dacă nu vrei să-mi dai, oricum o să fac rost de ei. Nu e o problemă. Sunt o grămadă de tipi bătrâni ca tine care sunt gata să mă plătească.

Erlendur refuză să se lase înfrânt de ea.

— Ai mai fost gravidă înainte?

— Nu, răspunse Eva Lind, privind în altă parte.

— Cine e tatăl?

Eva Lind rămase cu gura căscată și privi în sus, cu ochi mari, la tatăl ei.

— ALO! strigă ea. Arăt ca și cum tocmai am venit din apartamentul nupțial al afurisitului de Hotel Saga?

Și înainte ca Erlendur să aibă ocazia să facă ceva, ea îl împinse și ieși în goană din apartament, coborî scările și ajunse în stradă, unde dispăru în ploaia rece de toamnă.

El închise încetișor ușa în urma ei, întrebându-se dacă folosise abordarea corectă. Se părea că nu mai puteau vorbi unul cu altul fără să se certe și fără să țipe, iar lui îi era lehamite de asta.

Fără să mai aiba poftă de mâncare, se așează din nou în fotoliu, privind gânditor în gol și întrebându-se cu îngrijorare la ce ar fi putut recurge Eva Lind. În cele din urmă luă cartea pe care o citea și care zăcea deschisă pe o mäsută de lângă fotoliu. Făcea parte dintr-una din colecțiile lui preferate, descriind grele încercări și dezastre în sălbăticie.

Reluă lectura unei povestiri intitulată „Viați pierdute pe Mosfellsheidi” și se cufundă curând într-un vifor neobosit care făcea ca niște tineri să moară înghețați.

Erlendur și Sigurdur Oli coborâră din mașină în ploaia torențială și începură să urce în goană scările către blocul de apartamente de pe Stigahlíd. Sunară la ușă. Avuseseră de gând să aștepte până se oprea rafala de ploaie, însă Erlendur se plictisise și tâsnise afară din mașină. Nevrând să fie lăsat deoparte, Sigurdur Óli îl urmă. Se udară până la piele într-o clipită. Ploaia picura din părul lui Sigurdur Óli, șiroindu-i pe spate și acesta se uită urât la Erlendur în timp ce așteptau ca ușa să se deschidă.

La ședința din acea dimineață, polițiștii care se ocupau de investigații analizaseră posibilitățile. O teorie era ca respectiva crimă nu avusese absolut niciun mobil și că atacatorul daduse târcoale prin cartier ceva vreme, probabil chiar câteva zile: vreun hoț ce căuta un loc unde să dea o spargere. Ciocănise la ușa lui Holberg pentru a vedea dacă era cineva acasă și apoi intrase în panică atunci când proprietarul deschisese ușa. Mesajul pe care îl lăsase în urma lui fusese doar cu intenția de a conduce poliția pe o pistă greșită. Nu avea pentru moment un alt înțeles evident.

În aceeași zi în care Holberg fusese omorât, locatarii unui bloc de apartamente din Stigahlíd raportaseră că două femei în vârstă, surori gemene, fuseseră atacate de un tânăr îmbrăcat într-o jachetă militară verde. Cineva îi dăduse drumul pe ușa de la intrarea în bloc și el ciocănise la ușa apartamentului acestora. În momentul în care deschiseseră ușa, năvălise în apartament, trântise ușa în urma lui și le ceruse bani. În momentul în

care ele refuzară, o lovise pe una dintre ele în față cu pumnul și o împinsese pe cealaltă la podea, lovind-o cu piciorul înainte de a-și lua tălpășița.

O voce răspunse la interfon și Sigurdur Óli își spuse numele. Ușa zbârnâi și ei intrară. Scara era prost luminată și mirosea urât. Când ajunseră la ultimul etaj, una dintre femei stătea în pragul ușii, așteptându-i.

— L-ați prins? întrebă ea.

— Nu, din nefericire, zise Sigurdur Óli, scuturând din cap, însă am dori să vorbim cu dumneavoastră despre...

— L-au prins? se auzi o voce din interiorul apartamentului și o copie fidelă a primei femei își făcu apariția în fața lor în pragul ușii.

Aveau în jur de șaptezeci de ani și ambele purtau fuste negre și pulovere roșii. Aveau o constituție robustă, părul cărunț și înfioat și o expresie care indica limpede că așteptau o lămurire.

— Nu încă, zise Erlendur.

— Era un amărât, spuse femeia numărul unu, al cărei nume era Fjóla.

— Îi invită înăuntru.

— Să nu cumva să-ți fie milă de el, zise femeia numărul doi, al cărei nume era Birna, și închise ușa în urma lor. Era o brută urâtă care te-a lovit în cap. Țsta e un amărât pentru tine, aud?

Detectivii se așezară în camera de zi, privind mai întâi pe rând la femei, apoi unul la altul. Era un apartament mic. Sigurdur Óli observă două dormitoare alăturate. Din camera de zi putea vedea interiorul unei bucatării mici.

— V-am citit declarația, zise Sigurdur Óli, care o răsfoise în mașină în drum către cele două surori. Ne mai puteți oferi detalii în legătură cu bărbatul care v-a atacat?

— Bărbatul? zise Fjóla. Era mai degrabă un băiat.

— Deși suficient de mare ca să ne atace, spuse Birna. A fost suficient de mare pentru asta. M-a împins la podea și m-a lovit cu piciorul.

— Nu am avut bani, zise Fjóla.

— Nu ținem banii aici, adăugă Birna. Și i-am spus și lui asta.

— Însă el nu ne-a crezut.

— Și ne-a atacat.

— Era salbatic.

— Și înjura. Ce chestii ne-a spus!

— Era îmbrăcat cu jacheta aia verde oribilă. Ca un soldat.

— Și purta genul ăla de ghetete cu șireturi; grele, negre și înalte.

— Însă nu a spart nimic.

— Nu, doar a rupt-o la goană.

— Nu a luat nimic? întrebă Erlendur.

— Parcă n-ar fi fost zdravăn la cap, zise Fjola, care se străduia din răspuțeri să-i găsească o scuză atacatorului. Nu a spart nimic și nu a luat nimic. Doar ne-a atacat când și-a dat seama că nu o să obțină niciun ban de la noi. Bietul amărât.

— Era mai degrabă drogat, izbucni Birna. Bietul amărât?

Se întoarse către sora ei.

— Uneori ești o adevărată cretină. Era drogat rău. Îți puteai da seama după ochi. Niște ochi sălbatici și sticloși. Și transpira.

— Transpira? zise Erlendur.

— Îi curgea pe față. Transpirația.

— Aia era ploaia, zise Fjóla.

— Nu. Și tremura din toate încheieturile.

— Ploaia, repetă Fjóla și Birna se uită urât la ea.

— Te-a lovit în cap, Fjola. Asta era tot ce-ți mai trebuia ție.

— Încă te mai doare acolo unde ți-a dat cu piciorul? întrebă Fjóla și se uită la Erlendur.

El ar fi putut jura că ochii ei jucau de bucurie.

Era încă dimineată devreme în momentul în care Erlendur și Sigurdur Óli sosiră în Nordurmýri. Vecinii lui Holberg, de la parter și de la etajul întâi, îi așteptau. Poliția luase deja o declarație de la familia care îl găsisese pe Holberg, însă Erlendur voia să mai stea de vorbă cu ei. La ultimul etaj locuia un pilot. Sosise acasă de la Boston pe la prânz, în ziua în care Holberg fusese omorât, se dusese la culcare după-amiază și nu se mișcase până ce poliția nu îi bătuse la ușă.

Începură cu pilotul, care veni la ușă nebarbierit și îmbrăcat cu un maiou și pantaloni scurți. Avea treizeci și ceva de ani, locuia singur și apartamentul lui era un fel de morman de gunoi;

haine împrăștiate peste tot, două valize deschise pe o canapea nouă de piele, pungi de plastic de la magazine duty-free pe podea, sticle de vin pe mese și cutii deschise de bere oriunde era loc pentru așa ceva. Se uită la amândoi, după care intră înapoi în apartament, fără să spună un cuvânt și se lăsă să cadă pe un scaun. Ei rămaseră în picioare în fața lui. Nu putură găsi un loc unde să se așeze. Erlendur se uită în jurul său prin cameră și se gândi că nu s-ar urca nici măcar pe un simulator de zbor împreună cu acest bărbat.

Fără un motiv anume, pilotul începu să vorbească despre divorțul prin care trecea și întrebă dacă acesta ar putea deveni o chestiune polițienească. Târfa începuse să și-o tragă cu altul. El era departe, zbura cu avionul. A venit într-o zi acasă de la Oslo și și-a găsit nevasta cu un mai vechi prieten de școală de-al lui. Ceva îngrozitor, adăugă pilotul, și ei nu știură ce anume găsea el mai îngrozitor, faptul că nevastă-sa îi fusese necredincioasă sau faptul că trebuise să stea la Oslo.

— În legătură cu crima care a fost comisă în apartamentul de la subsol, zise Erlendur, întrerupând monologul neclar al pilotului.

— Ați fost vreodată la Oslo? întrebă pilotul.

— Nu, zise Erlendur. Nu avem de gând să vorbim despre Oslo.

Pilotul se uită mai întâi la Erlendur și apoi la Sigurdur Oli și, în cele din urmă, păru să priceapă.

— Nu îl cunoșteam deloc pe bărbatul respectiv, zise el. Am cumpărat acest apartament acum patru luni și, din câte am înțeles, fusese gol un timp destul de lung înainte de asta. L-am întâlnit de vreo câteva ori, doar pe afară. Părea în regulă.

— În regulă? zise Erlendur.

— În regulă când stăteai de vorbă cu el, vreau să spun.

— Despre ce ați vorbit?

— Despre zboruri. În cea mai mare parte. Era interesat de pilotaj.

— Ce vreți să spuneți prin interesat de pilotaj?

— De aeronavă, zise pilotul, deschizând o cutie de bere pe care o pescui dintr-una din pungile de plastic. De orașe, adăugă el și înghiți cu zgomot niște bere. Despre însoțitoare de bord, zise el și râgâi. A pus o mulțime de întrebări despre însoțitoare de zbor. Înțelegeți.

— Nu, zise Erlendur.

— Înțelegeți dumneavoastră. În escale. În străinătate.

— Da.

— Ce se întâmplă, dacă sunt bune. Chestii de genul ăsta. Au-zise că lucrurile se cam încing... în zborurile internaționale.

— Când a fost ultima dată când l-ați văzut? Întrebă Sigurdur Óli.

Pilotul căzu pe gânduri. Nu-și putea aduce aminte.

— Acum câteva zile, zise el în cele din urmă.

— Ați observat dacă l-a vizitat cineva în ultimul timp? Întrebă Erlendur.

— Nu, nu stau prea mult pe acasă.

— Ați observat pe cineva dând târcoale prin cartier, comportându-se suspect sau doar învârtindu-se prin jurul locuințelor?

— Nu.

— Pe cineva purtând o jachetă militară de culoare verde?

— Nu.

— Vreun tânăr purtând ghete de armată?

— Nu. El a fost? Știți cine a făcut-o?

— Nu, zise Erlendur și răsturnă o cutie de bere pe jumătate goală în momentul în care se întoarse pentru a ieși din apartament.

Femeia se hotărâse să-i ducă pe copii la mama ei pentru câteva zile și era gata de plecare. Nu mai voia ca ei să se afle în acea casă, după cele întâmplate. Soțul ei încuviința din cap. Era lucrul cel mai bun pentru ei. Parinții erau în mod vizibil șocați. Cumpăraseră apartamentul cu patru ani în urmă și le plăcea să locuiască în Nordurmyri. Era o locuință bună. Și era și pentru oameni cu copii. Băieții stăteau lângă mama lor.

— A fost groaznic să-l găsim în halul în care l-am găsit, zise soțul, cu vocea aproape șoptită.

Se uită la băieți.

— Le-am spus că dormea, adăugă el. Însă...

— Știm că era mort, zise băiatul mai mare.

— Omorât, zise băiatul mai mic.

Cuplul schiță un zâmbet stânjenit.

— Suportă bine chestia asta, zise mama și îl mângâie pe băiatul cel mare pe obraz.

— Nu îmi plăcea Holberg, zise soțul. Stăteam uneori de vorbă afară. Locuia în casa asta de multă vreme, vorbeam despre grădină și întreținerea acesteia, genul ăsta de lucruri. Așa cum faci de obicei cu vecinii.

— Însă nu era apropiat, zise mama. Contactul nostru cu el, vreau să spun. Cred că așa trebuie să fie. Nu cred că ar trebui să fie prea apropiat. Știți, dreptul la intimitate.

Nu observasera persoane ciudate în apropierea casei și nu văzuseră pe nimeni într-o jachetă militară verde dând târcoale prin cartier. Soția era nerăbdătoare să plece cu băieții de acolo cât mai repede.

— Holberg avea mulți vizitatori? întrebă Sigurdur Óli.

— Nu am observat niciodată pe vreunul, zise soția.

— Era cam singuratic, spuse soțul.

— Apartamentul lui puțea, zise fiul mai mare.

— Puțea, repetă fratele lui.

— E umezeală mare la subsol, zise soțul, parcă scuzându-se.

— Se ridică uneori și până aici sus, spuse soția. Mirosul de umezeală.

— Am vorbit cu el despre asta.

— Avea de gând să se ocupe de asta.

— Asta a fost acum doi ani.

Cuplul din Gardabaer îl privi cu suferință în ochi pe Erlendur. Fetița lor dispăruse. Nu auziseră de ea de trei zile. De la nunta de la care fugise. Fetița lor. Erlendur își închipuia o copilă cu zuluți aurii, până în momentul în care i se spusese că avea douăzeci și trei de ani și că studia psihologia la Universitate.

— Nunta? zise Erlendur, privind în jurul său în salonul spațios; era cât un întreg etaj al blocului în care locuia.

— Propria ei nuntă! zise tatăl ca și cum tot nu putea pricepe acest lucru. Fata a fugit de la propria ei nuntă!

Mama își duse o batistă mototolită la nas.

Era amiază. Din cauza lucrărilor la carosabil pe care le întâlneau venind de la Reykjavík, lui Erlendur îi luase o jumătate de oră să ajungă în Gardabaer și găsi casa impunătoare și izolată numai după o îndelungă căutare. Era aproape invizibilă din stradă, înconjurată de o grădină mare cu tot felul de copaci care creșteau în ea, până la o înălțime de șase metri. Cuplul îl întâmpină într-o stare vizibilă de șoc.

Erlendur se gândi că era o pierdere de timp. Alte chestiuni, mult mai importante, îl așteptau, însă deși nu prea vorbise cu fosta lui soție de două decenii, tot se simțea înclinat să-i facă o favoare.

Mama purta un deux-pièces elegant de un verde-deschis, tatăl purta un costum negru. Îi zise că devenea din ce în ce mai îngrijorat în legătură cu fiica lui. Știa că avea să vină în cele din urmă acasă și că era teafără și nevătămată — refuza să creadă altceva — însă voia să consulte poliția, cu toate că nu

vedea niciun motiv să apeleze imediat la echipe de căutare-salvare sau să trimită anunțuri la radio, ziare și televiziune.

— A dispărut pur și simplu, zise mama.

Cuplul părea puțin mai în vârstă decât Erlendur, probabil aveau în jur de șaizeci de ani. Conduceau o afacere cu haine de import pentru copii și chestia asta le permitea să se bucure din plin de un stil de viață prosper. Nou-îmbogățiți. Bătrânețea fusese blândă cu ei. Erlendur observă în fața garajului lor dublu două mașini noi, atât de lustruite, că străluceau.

Femeia își adună toate puterile și începu să-i spună povestea lui Erlendur.

— S-a întâmplat sâmbătă — acum trei zile, Doamne, Dumnezeule, cum mai zboară timpul — și era o zi atât de minunată. Tocmai fuseseră cununați de acel vicar atât de cunoscut.

— Descurajant, zise soțul ei. A venit în mare grabă, a spus vreo câteva clișee și apoi a plecat iar, luându-și servieta cu el. Nu pot înțelege de ce e atât de faimos.

Soția lui nu ar fi lăsat ca nimic să strice frumusețea nunții.

— O zi minunată! Soare și o vreme încântătoare de toamnă. În mod categoric o sută de oameni doar la biserică. Ea are atât de mulți prieteni. E o fată atât de sociabilă. Am ținut petrecerea într-un salon aici, în Gardabaer. Cum se numea locul acela? Întotdeauna uit.

— Gardaholt, zise tatăl.

— Un loc atât de minunat și de confortabil, continuă ea. A fost plin de lume. Salonul, vreau să spun. Atât de multe cadouri. Și apoi când... apoi când...

— Trebuiau să danseze primul dans, continuă tatăl când soția lui izbucni în lacrimi, și idiotul ăla de băiat stătea singur pe ringul de dans. Am strigat-o pe Dísá Ros, dar ea nu a apărut. Am început să o căutăm, însă era de parcă pământul se deschisese și o înghițise.

— Dísá Rós? zise Erlendur.

— S-a dovedit că luase mașina mirilor.

— Mașina mirilor?

— Limuzina. Aia cu flori și funde, care îi adusese de la biserică. A fugit pur și simplu de la nuntă. Fără avertisment! Fără niciun fel de explicație!

— De la propria ei nuntă! strigă mama.

— Și nu știți ce a determinat-o să facă asta?

— Evident, s-a răzgândit, zise mama. E sigur că a regretat toată chestia asta.

— Dar de ce? zise Erlendur.

— Vă rog, o puteți găsi? întrebă tatăl. Nu a luat legătura cu noi și vă puteți da seama cât suntem de îngrijorați. Nunta a fost distrusă. Suntem complet zăpăciți. Și fetița noastră a dispărut.

— Mașina mirilor. S-a gasit?

— Da. În Gardastraeti.

— De ce acolo?

— Nu știu. Nu cunoaște pe nimeni acolo. Hainele ei erau în mașină. Hainele ei de stradă erau în mașină.

Erlendur ezită.

— Hainele ei de stradă erau în mașină? zise el în cele din urmă, cântărind repede direcția în care alunecase această conversație și dacă era într-un fel răspunzător de acest lucru.

— Și-a scos rochia de nuntă și s-a îmbrăcat cu hainele pe care, după câte s-ar părea, le ținea în mașină, zise soția

— Credeți că o puteți găsi? întrebă tatăl. Am contactat pe toată lumea care o cunoaște și nimeni nu știe nimic. Pur și simplu nu știm la cine să apelăm. Am o fotografie de-a ei aici.

Îi întinse lui Erlendur o fotografie de școală a tinerei și frumoasei blonde care era acum de negăsit. Ea îi zâmbea din fotografie.

— Nu aveți idee ce s-a întâmplat?

— Nu avem nici cea mai vagă idee, replică mama fetei.

— Niciuna, zise tatăl.

— Și acestea sunt cadourile?

Erlendur se uită la masa gigantică, plină până sus cu pachete colorate, funde drăgălașe, celofan și flori. Se duse către masă pe când cuplul îl privea. Nu văzuse atât de multe cadouri în viața lui și se întreba ce se afla în interiorul acelor pachete. Porțelanuri peste porțelanuri, își închipui el.

Ce mai viață!

— Și ce e chestia asta de aici? zise el, arătând către niște decupaje dintr-un copăcel, care se afla într-un vas mare la un capăt al mesei.

Niște cartoane roșii tăiate în formă de inimă atârnav, legate cu funde, de ramuri.

— E un copac cu mesaje.

— Un ce? zise Erlendur.

Fusese doar la o singură nuntă în viața lui și asta se întâmplase cu mult timp în urmă. Acolo nu fuseseră copaci cu mesaje.

— Invitații scriu urări către mireasa și mire pe cartonașe și apoi le atârnă în copac. Au fost atârdate multe cartonașe înainte ca Dísá Ros să dispară, zise mama, încă ținându-și batista la nas.

Telefonul mobil al lui Erlendur sună în buzunarul pardesiului. În timp ce cotrobăia după el, telefonul rămase înțepenit în deschizătură și, în loc să încerce să-l desprindă cu răbdare, lucru care ar fi fost atât de ușor, Erlendur îl smuci cu putere până ce buzunarul cedă. Mâna care ținea telefonul se trase înapoi și trimise copacul cu mesaje la podea. Erlendur se uita la cei doi cu o privire prin care încerca să se scuze și răspunse la telefon.

— Vii cu noi în Nordurmýri? întreba Sigurdur Óli fără nicio introducere. Ca să ne uităm mai bine prin apartament.

— Sunteți deja acolo? întreabă Erlendur. Se retrăsese într-o parte.

— Nu. Te vom aștepta și pe tine, zise Sigurdur Óli. Unde dracu ești?

Erlendur închise.

— O să văd ce pot face, zise el cuplului. Nu cred că e vorba de niciun fel de pericol. Fiica dumneavoastră s-a pierdut cu firea și stă la niște prieteni. Nu ar trebui să va faceți prea multe griji. Sunt sigur că o să vă sune în curând.

Cuplul se aplecă să ridice cartonașele care căzuseră pe podea. Erlendur observă că omisesera câteva cartonașe care alunecaseră sub un scaun și se aplecă să le ridice. Apoi citi urările și se uită la cuplu.

— Ați văzut asta? întreba el, întinzându-le cartonașul.

Tatăl citi mesajul și o expresie uimită îi traversă chipul. Îi întinse cartonașul soției. Ea îl citi și reciti însă nu părea să înțeleagă. Erlendur întinse mâna după cartonaș și îl citi din nou. Mesajul era nesemnat.

— E scrisul fiicei dumneavoastră? întrebă el.

— Cred că da, răspunse mama.

Erlendur î ntoarse cartonașul în mâna sa și reciti mesajul:

E UN MONSTRU. CE AM FĂCUT?

— Unde ai fost? îl întreba Sigurdur Óli pe Erlendur când acesta se întoarse la birou, însă nu primi niciun răspuns.

— A încercat să mă contacteze Eva Lind? întrebă el.

Sigurdur Óli îi răspunse că nu crede. O cunoștea pe fiica lui Erlendur și îi știa problemele, însă niciunul dintre ei nu pomenea vreodată de acest lucru. Chestiunile personale interveneau rar în conversațiile lor.

— Ceva nou despre Holberg? întrebă Erlendur și se duse drept către biroul său.

Sigurdur Óli îl urmă și închise ușa. Crimele erau rare în Reykjavík și generau o publicitate enormă în puținele ocazii când erau comise. Departamentul de Investigare a Crimei își făcuse o regulă din a informa mass-media despre detaliile anchetelor pe care le desfășura doar dacă era absolut necesar. Regula respectivă nu se aplica în acest caz.

— Știm ceva mai multe despre el, zise Sigurdur Óli, deschizând un dosar pe care îl ținea în mână. S-a născut în Saudarkrokur, avea șaiszeci și nouă de ani. Și-a petrecut ultimii ani muncind ca șofer de tir la Iceland Transport. Încă mai lucra acolo din când în când.

Sigurdur Óli făcu o pauză.

— Nu ar trebui să vorbim cu colegii lui de muncă? zise el, îndreptându-și cravata.

Purta un costum nou, era înalt și chipeș și studiase criminologia la o universitate americană. Era tot ceea ce Erlendur nu era: modern și organizat.

— Ce cred cei de la birou? Întrebă Erlendur, răsucind un nasture slăbit al jachetei sale care, în cele din urmă, îi căzu în palmă.

Era robust și bine clădit, cu un păr stufos și roșcat, unul dintre cei mai experimentați detectivi din echipă. Făcea în general ceea ce voia. Superiorii și colegii săi renunțaseră de mult să se mai lupte cu el. Lucrurile se petreceau astfel de ani de zile. Iui Erlendur nu-i displăcea asta.

— Că a fost probabil un nebun, zise Sigurdur Óli. În acest moment căutăm o jacheta militară de culoare verde. Vreun puști care voia bani, însă a intrat în panică atunci când Holberg a refuzat.

— Ce poți spune despre familia lui Holberg? Avea familie?

— Nu avea familie, însă nu am obținut toate informațiile încă. Le adunăm încă; familie, prieteni, colegi de serviciu.

— După cum arată apartamentul lui, aș spune că era celibatar și că așa era de mult timp.

— Tu ți-ai da seama de treaba asta, bincînțeles, izbucni Sigurdur Óli, însă Erlendur se prefăcu că nu auzise.

— Ceva de la patolog? De la legiști?

— Raportul provizoriu e aici. Nu e nimic ce să nu cunoaștem în el. Holberg a murit de la lovitura primită în cap. A fost o lovitură dură, însă, în esență, forma scrumierei, muchiile ascuțite au fost cele decisive. I-a crăpat cutia craniană și a murit pe loc... sau aproape. Pare sa fi lovit colțul măsuței de cafea în momentul în care a cazut. Avea o rană urâtă pe frunte care se potrivea cu colțul măsuței. Amprentele de pe scrumieră sunt ale lui Holberg, însă mai sunt cel puțin și alte două seturi, dintre care unul e și pe creion.

— Atunci sunt ale asasinului?

— Există toate șansele să fie ale asasinului, da.

— Exact, o crimă islandeză tipică și înfăptuită stângaci.

— Tipică. Și asta e ipoteza la care lucrăm.

*

Ploua încă. Fronturile atmosferice cu presiune scăzută care se deplasau de departe, dinspre Atlantic, în aceea perioadă a anului se îndreptau în mod succesiv spre est de-a lungul Islandei,

aducând cu ele vânt, umezeală și amurg întunecat de iarnă. Departamentul de Investigare a Crimei era încă la lucru în clădirea din Nordurmýri. Banda galbenă pe care o pusese poliția în jurul clădirii îi amintea lui Erlendur de semnul de electricitate; o gară în șosea, un cort murdar pus deasupra acesteia, o sclipire de lumină în interiorul cortului, toate îngrijit legate cu bandă galbenă. În același fel, poliția înconjurase locul crimei cu bandă galbenă de plastic cu numele autorității respective imprimată pe ea. Erlendur și Sigurdur Óli se întâlniră cu Elínborg și cu ceilalți detectivi care cercetaseră atent clădirea în timpul nopții și al dimineții de toamnă și care tocmai își teminasera treaba.

Oamenii din clădirile învecinate erau chestionați, însă niciunul dintre ei nu observase vreo mișcare suspectă la locul crimei, în intervalul dintre luni dimineață și până când trupul fusese găsit.

Curând nu mai rămase nimeni în clădire în afară de Erlendur și Sigurdur Oli. Sângele de pe covor devenise negru. Scrumiera fusese luată de acolo pentru a fi folosită ca probă. Și creionul împreună cu caietul. În altă ordine de idei, era ca și cum nu se întâmplase nimic. Sigurdur Óli se duse să se uite în cămară și pe coridorul către dormitor, în timp ce Erlendur se învârti prin camera de zi. Își puseră mânuși albe de cauciuc. Pe pereți erau înrămate și așezate gravuri care arătau de parcă fuseseră cumpărate în fața ușii de la un comis-voiajor. În bibliotecă erau thrillere traduse, volume broșate de la un cerc de lectură, unele dintre ele citite, altele aparent neatinse. Nu erau volume cartonate interesante. Erlendur se aplecă până aproape de podea pentru a citi titlurile de pe raftul de jos și recunoscu doar unul: *Lolita* de Nabokov; volum broșat. Îl luă din bibliotecă. Era o ediție englească și fusese în mod evident citită.

Puse cartea la loc și înaintă încet către birou. Era în formă de L și ocupa un colț al camerei de zi. Avea un scaun nou și confortabil, cu un preș sub el pentru a proteja covorul. Biroul părea mult mai vechi decât scaunul. Erau sertare pe ambele părți sub blatul larg și unul lung în mijloc, nouă în total. Pe partea mai îngustă a biroului stătea un monitor cu o diagonală de 17 inci cu o tăviță ajustabilă pentru ca tastatura să aiba loc dedesubt. Unitatea era pe podea. Toate sertarele erau încuiate.

Sigurdur Óli scotoci prin șifonierul din dormitor. Era destul de organizat, cu șosete într-un sertar, lenjerie intimă în altul, pantaloni, pulovere. Niște cămăși și trei costume atârnavu de o bară, cel mai vechi costum fiind din era disco, gândi Sigurdur Óli, cu dungi maro. Mai multe perechi de pantofi, în partea de jos a șifonierului. Lenjerie de pat, în sertarul de sus. Barbatul își făcuse patul înainte ca vizitatorul său să sosească. O pătură albă acoperea pilota și perna. Era un pat de o singură persoană.

Pe măsuta de lângă pat se aflau un ceas deșteptător și două cărți, una cu o serie de interviuri cu un bine-cunoscut politician, iar cealaltă, o carte cu fotografii de camioane Scania-Vabis. Și măsuta de lângă pat avea un dulăpior încorporat în ea, cu medicamente, spirt medicinal, pastile de dormit, Panadol și un mic borcan cu vaselină.

— Vezi pe undeva vreo cheie? întrebă Erlendur, care se afla acum lângă ușă.

— Nicio cheie. Chei de ușă, vrei să spui?

— Nu, de birou.

— Nici dintr-astea.

Erlendur se duse în cămară și de acolo în bucatărie. Deschise sertarele și dulapurile însă văzu doar cuțite și pahare, linguri și farfurii. Nicio cheie. Se duse la cuierele de lângă ușă, cotoabai prin jachete, dar nu găsi nimic, cu excepția unui mic portofel cu un inel cu chei și niște monede în el. Doua chei mici atârnavu pe inel împreună cu altele de la ușa de la intrare, de la apartament și de la camere. Erlendur le încercă la birou. Aceeași se potrivea la toate cele nouă sertare.

Deschise mai întâi sertarul cel mare din centrul biroului. Conținea facturi — de telefon, de electricitate, de încălzire și desfășurătoare de cărți de credit — și, de asemenea, un abonament la ziar. Cele două sertare de jos din stânga erau goale și în următorul de sus erau formulare fiscale și fluturași de salariu. În sertarul de sus era un album de fotografii. Toate alb-negru, fotografii vechi cu persoane din timpuri diferite, uneori găsite și instalate în ceea ce părea să fie o cameă de zi în Nordurmyri, altele la picnicuri: la mestecenii pitici, la cascada Gullfoss și la

Marele Geysir*. Văzu doua fotografii despre care crezu că ar putea fi ale bărbatului asasinat când era tânăr, însă niciuna făcută de curând.

Deschise sertarele din dreapta. Cele două de sus erau goale. În al treilea găsi un pachet de cărți de joc, o tablă de șah și o călimară veche.

Găsi fotografia sub sertarul de jos.

Erlendur închidea din nou sertarul de jos, în momentul în care auzi ceea ce părea să fie un fâșâit ușor din interior. Când îl deschise și îl închise din nou auzi același fâșâit. Se freca de ceva ce se afla pe fâgașul său. Oftă și se aplecă pe vine, privi în interior și nu văzu nimic. Îl trase din nou în afară, însă nu auzi nimic, apoi îl închise și sunetul se auzi iar. Îngenunche pe podea, scoase sertarul de tot, văzu ceva înțepenit și întinse mâna după acel lucru.

Era o mică fotografie alb-negru, înfățișând un mormânt într-un cimitir iarna. Nu recunosc cimitirul. Era o piatră funerară pe mormânt și aproape toată inscripția de pe aceasta era extrem de clară. Un nume de femeie era cioplit pe piatra respectivă. AUDA. Niciun alt nume. Erlendur nu putea vedea foarte clar datele. Scotoci în buzunarul jachetei după ochelari, și-i puse și ținu fotografia aproape de ochi. 1964–1968. Putea foarte vag să distingă un epitaf, însă literele erau mici și nu reuși să-l citească. Suflă cu grija praful de pe fotografie.

Fata avea doar patru ani când a murit.

Erlendur privi afară la ploaia de toamnă ce se lovea de ferestre. Era miezul zilei, însă cerul era negru și sumbru.

* Geysir (sau Marele Geysir) este un gheizer situat în partea central-sudică a Islandei, în valea Haukadalur, la 500 km în apropierea vulcanului Hecla. Este cel mai vechi gheizer cunoscut și unul dintre cele mai impresionante exemple ale fenomenului. Originea cuvântului „gheizer” vine de la numele acestui „geysir”, provenit de la verbul „gjosa”, care înseamnă „a erupe” (n.t.).

Camionul mare se legăna în furtună ca un animal preistoric și ploaia se lovea de el. Îi luase ceva timp poliției ca să-l localizeze, deoarece nu era parcat în Nordurmýri, unde locuise Holberg, ci într-o parcare din vestul Snorrabrautului, lângă centrul medical Domus Medica, la câteva minute de mers pe jos de acasă de la Holberg. În cele din urmă facuseră un anunț prin stație, cerând informații despre locul unde se afla camionul. O patrula de poliție îl găsisse cam în același timp în care Erlendur și Sigurdur Oli parasiseră apartamentul lui Holberg, luând fotografia cu ei. O echipa de legiști fusese chemată să cerceteze în amănunt vehiculul, în căutare de indicii. Era un model MAN cu o cabină roșie. Tot ceea ce scoase la iveală o percheziție rapidă fu o colecție de reviste pornografice. Deciseră să mute camionul la sediul Departamentului de Investigare a Crimei pentru cercetări suplimentare.

În timp ce acest lucru era în plină desfășurare, legiștii se apucară să studieze fotografia. Se dovedi că era imprimată pe hârtie fotografică Ilford, care fusese mult utilizată în anii '60, însă nu se mai folosea de mult timp. Probabil că fotografia fusese developată chiar de fotograf sau de un amator; începuse să se decoloreze ca și cum treaba nu fusese făcută cu foarte multă atenție. Pe spatele fotografiei nu era scris nimic și nu erau semne după care să se poată recunoaște cimitirul în care fusese făcută. Ar fi putut fi făcută oriunde în țară.

Fotograful stătuse la o distanță de aproximativ trei metri de piatra funerară. Cadrul fusese luat mai mult sau mai puțin

din fața acesteia; fotograful trebuie că-și îndoie genunchii — asta dacă nu era scund de înălțime. Chiar și de la distanța aceea unghiul era destul de îngust. Lângă mormânt nu creștea nimic. Solul era acoperit cu zăpadă fină ca o pulbere. Nu se putea vedea un alt mormânt. În spatele mormântului, tot ceea ce era vizibil era un abur alb.

Legiștii se concentrara asupra epitafului care era, în mare, imperceptibil pentru că fotograful stătuse atât de departe. Fură făcute mai multe reproduceri ale fotografiei și epitaful fu marit până ce fiecare litera fu tipărită pe hârtie A5, numerotată și aranjată în aceeași succesiune ca și pe piatra funerară. Frau imagini macrogranulare, nimic altceva decât niște puncte albe și negre care alternau și creau nuanțe de lumină și umbră, însă odată scanate într-un calculator, efectul de ecran și rezoluția puteau fi procesate. Unele litere erau mai clare decât altele, iar echipa de legiști trebui să umple golurile. Literele M, F și O erau în mod clar vizibile. Altele erau mai greu de distins.

Erlendur sună acasă la un șef de departament de la Biroul Național de Statistică, iar acesta fu de acord, blestemând și înjurând, să se întâlnească cu el la sediul din Skuggasund. Erlendur știa că toate certificatele de deces emise începând din 1916 erau adăposite acolo. Nu era nimeni în cladire, tot personalul plecase de la serviciu cu ceva timp în urmă. Șeful de departament opri mașina în fața Biroului de Statistică o jumătate de oră mai târziu și îi strânse scurt mâna lui Erlendur. Introduse un cod PIN în sistemul de securitate și patrunseră în clădire cu ajutorul unui card. Erlendur îi prezenta chestiunea, spunându-i doar lucrurile esențiale.

Se uitara la toate certificatele de deces emise în 1968 și găsiră doua cu numele Audur. Pe unul scria că fetița avea patru ani. Murise în februarie. Un doctor semnase certificatul de deces și găsiră curând numele lui în registrul național. Locuia în Reykjavík. Numele mamei aparea pe certificat. O găsira fără niciun fel de problemă. Numele ei era Kolbrún. Ultimul său domiciliu fusese în Keflavík la începutul anilor '70. Apoi verificară din nou prin certificatele de deces. Kolbrún murise în 1971, la trei ani după fiica ei.

Fata murise din cauza unei tumori maligne pe creier.

Mama se sinucisese.

Mirele îl întâmpină pe Erlendur în biroul său. Era director de calitate și marketing la o companie de produse angro care importa cereale pentru micul dejun din America, iar Erlendur, care nu gustase în viața lui cereale americane pentru micul dejun, se gândi, în momentul în care lua loc în biroul respectiv, ce anume făcea de fapt un director de calitate și marketing la o companie de produse angro. Nu avea chef să întrebe. Mirele purta o cămașa albă bine călcată, bretele groase și își suflecăse mânecile de parcă a se ocupa de probleme de calitate îi solicita fiecă dram de putere. Era de statură medie, puțin durduliu și avea o mică barbă în jurul gurii cu buze groase. Viggo era numele lui.

— Nu am vești de la Disa, zise repede Viggo și se așeză cu fața la Erlendur.

— A fost ceva ce i-ați spus...

— Asta e ceea ce crede toata lumea, zise Viggó. Toată lumea presupune că e vina mea. Asta e cel mai rău lucru. Partea cea mai rea din toata treaba asta. Nu suport asta.

— Ați observat ceva neobișnuit în legătură cu ea înainte de a fugi? Orice care ar fi putut să o supere?

— Toată lumea se distra pur și simplu. Știți dumneavoastră, ca la nuntă, înțelegeți ce vreau să spun.

— Nu.

— Cu siguranță ați fost la nunți.

— O dată. Cu foarte mult timp în urmă.

— Era timpul pentru primul dans. Discursurile se terminaseră și prietenele Dísei organizaseră un moment distractiv, acordeonistul sosise și trebuia să dansăm. Eu stateam la masa noastră și toată lumea a început să o caute pe Dísa, însă ea dispăruse.

— Unde ați văzut-o ultima dată?

— Stătea la masă cu mine și a zis ca trebuie să se ducă la toaleta.

— Și ați spus ceva care ar fi putut-o face să se bosumfle?

— Nu, deloc! Am sărutat-o și i-am spus să se grabească.

— Cât timp a trecut de când a plecat și până ați început să o căutați?

— Nu știu. Am stat de vorbă cu niște prieteni și apoi am ieșit să fumez — toți fumătorii trebuiau să iasă afară —, acolo am vorbit cu niște persoane, iar când m-am întors, m-am așezat din nou la masă și acordeonistul a venit la mine și am vorbit despre dans și muzică. Am mai vorbit și cu alte persoane, cred că trebuie să fi fost o jumătate de oră, nu știu.

— Și nu ați văzut-o deloc în tot acest timp?

— Nu. Când ne-am dat seama ca plecase a fost un dezastru absolut. Toată lumea se zgâia la mine de parcă era vina mea.

— Ce credeți că s-a întâmplat cu ea?

— Am căutat peste tot. Am vorbit cu toți prietenii ei și cu toate rudele, însă nimeni nu știe nimic sau, oricum, asta e ceea ce spun.

— Credeți că cineva minte?

— Ei bine, trebuie să fie undeva.

— Știați că a lăsat un mesaj?

— Nu. Ce mesaj? Ce vreți să spuneți?

— A agățat un cartonaș în copacul ăla. „E un monstru, ce am făcut?” scria pe el. Știți ce a vrut să spună cu asta?

— „E un monstru”, repetă Viggo. Despre cine vorbea?

— Credeam că poate despre dumneavoastră.

— Despre mine? zise Viggo, devenind agitat. Nu i-am făcut nimic, nimic. Niciodată. Nu sunt eu. Nu poate fi vorba despre mine.

— Mașina pe care a luat-o a fost găsită în Gardastraeti. Chestia asta vă spune ceva?

— Nu știu pe nimeni acolo. Aveți de gând să o dați dispărută?

— Cred că parinții ei vor să-i dea timp să se întoarcă.

— Și dacă nu o face?

— Atunci vom vedea.

Erlendur ezită.

— Mă gândeam că v-ar contacta. Ca să vă spună ca totul e în regulă.

— Ia stați puțin, sugerați cumva că a fost vina mea și că nu vrea să vorbească cu mine pentru ca i-am făcut ceva? Iisuse Hristoase, ce poveste horror tâmpită. Știți cum a fost să mă întorc luni la serviciu? Toți colegii mei au fost la nuntă. Șeful meu a fost și el la nuntă! Credeți că e vina mea? La dracu'! Toată lumea crede că e vina mea.

— Femeile, zise Erlendur în momentul în care se ridica în picioare. O problemă spinoasă pentru controlul calității.

Erlendur tocmai sosise la birou când sună telefonul. Recunoscu imediat vocea, deși nu o mai auzise de mult. Era încă limpede și puternică în ciuda vârstei avansate. Erlendur îl cunoștea pe Marion Briem de aproape treizeci de ani și nu îi fusese întotdeauna ușor.

— Tocmai m-am întors de la cabană, zise vocea, și am auzit vestea abia acum când am ajuns în oraș.

— Vorbești despre Holberg? Întrebă Erlendur.

— Te-ai uitat la rapoartele despre el?

— Știu că Sigurdur Oli verifică în calculator datele despre el, însă nu știu mai multe despre asta. Ce rapoarte?

— Întrebarea e dacă mai sunt încă înregistrate în calculatoare. Poate le-au șters. Există vreo lege în legătură cu asta, atunci când rapoartele se învechesc? Sunt distruse?

— Unde bați?

— Se pare că Holberg nu era un cetățean model, zise Marion Briem.

— În ce sens?

— Există posibilitatea ca el să fi fost un violator.

— Există posibilitatea?

— A fost acuzat de viol, însă nu a fost condamnat niciodată. Era prin 1963. Trebuie să arunci o privire peste rapoarte.

— Cine l-a acuzat?

— O femeie cu numele de Kolbrún. Locuia în...

— Keflavík?

— Da, de unde știai asta?

— Am găsit o fotografie în biroul lui Holberg. Era ca și cum ar fi fost ascunsă acolo. Era fotografia pietrei funerare a unei fete pe nume Audur, dintr-un cimitir pe care nu l-am identificat încă. L-am trezit pe unul din morții vii de la Biroul Național de Statistică și am găsit numele lui Kolbrún pe certificatul de deces. Fra mama tetei. Mama lui Audur. Și ea e moartă.

Marion nu zise nimic.

— Marion? zise Erlendur.

— Și ce îți spune chestia asta? replică vocea.

Erlendur se gândi.

— Ei bine, dacă Holberg a violat-o pe mamă e foarte posibil ca el să fie tatăl fetei și de aceea era fotografia în biroul lui. Fata avea doar patru ani când a murit, era născută în 1964.

— Holberg nu a fost niciodată condamnat, zise Marion Briem. S-a renunțat la caz din cauza probelor insuficiente.

— Crezi că ea a inventat chestia asta?

— Nu prea ar fi fost posibil în acele vremuri, însa nimic nu a putut fi demonstrat. Bineînțeles, nu e niciodată ușor pentru femeile care depun plângere pentru genul asta de violență. Nu-ți poți închipui prin ce ar fi trecut acum aproape patruzeci de ani. Și astăzi este destul de dificil pentru femei să iasă în față, însă pe atunci era cu mult mai dificil. Nu prea e posibil să o fi făcut-o doar ca să se distreze. Poate ca fotografia e un fel de dovadă a paternității. De ce ar fi ținut-o Holberg în biroul său? Violul a avut loc în 1963. Kolbrún a născut-o pe fiică-sa în anul următor, spui. Patru ani mai târziu fiica moare. Kolbrún o înmormântează. Holberg e oarecum implicat. Poate a făcut chiar el fotografia. De ce, nu știu. Poate chestia asta e irelevantă.

— Cu siguranță n-ar fi putut să fie la înmormântare, însă ar fi putut să se ducă la mormânt mai târziu și să facă fotografia. Te gândești la ceva de genul ăsta?

— Mai e și altă posibilitate.

— Da?

— Poate Kolbrún a făcut chiar ea fotografia și i-a trimis-o lui Holberg.

Erlendur se gândi o clipă.

— Dar de ce? Dacă a violat-o, de ce să-i trimită o fotografie cu mormântul fetei?

— Bună întrebare.

— Scia în certificatul de deces de ce anume a murit Audur? Întrebă Marion Briem. A fost din cauza unui accident?

— A murit din cauza unei tumori pe creier. Crezi că lucru ăsta ar putea fi important?

— S-a făcut autopsie?

— Cu siguranță. Numele doctorului se află pe certificatul de deces.

— Și mama?

— A murit brusc acasă.

— Sinucidere?

— Da.

— Nu prea ai mai trecut să mă vezi, zise Marion Briem după o scurtă tăcere.

— Prea ocupat, replica Erlendur. Prea al dracului de ocupat.

A doua zi dimineața încă ploua și pe șoseaua către Keflavík apa se strângea în urmele adânci lăsate de roțile camioanelor pe care mașinile încercau să le evite. Ploua atât de tare, încât Erlendur cu greu putea vedea prin geamurile mașinii, care erau încărcate de apă și șuierau în furtuna neîndurătoare ce venea dinspre sud-est. Ștergătoarele nu puteau îndepărta apa de pe parbriz suficient de repede și Erlendur apucă volanul atât de strâns, încât încheieturile degetelor i se albiră. Putea distinge vag farurile roșii ale mașinilor din față și încerca să le urmeze cât putea de bine.

Călătorea singur. I se părea cea mai bună soluție după o conversație telefonică foarte dificilă pe care o avusese cu sora lui Kolbrún ceva mai devreme în acea dimineață. Apărea ca următoarea rudă pe certificatul de deces. Sora nu era cooperantă. Refuzase să se întâlnească cu el. Ziarele tipăriseră o fotografie a bărbatului mort împreună cu numele acestuia. Erlendur o întreabă dacă o văzuse și era gata să întrebe dacă își amintea de el în momentul în care ea închise telefonul. Se hotărî să testeze ce ar face dacă ar apărea în pragul ușii. Prefera să nu trimită poliția după ea.

Erlendur dormise prost în acea noapte. Era îngrijorat în legătura cu Eva Lind și se temea ca ea să nu fi făcut un gest prostesc. Avea telefon mobil, însă de fiecare dată când o suna, un robot îi răspundea, spunându-i că numărul nu era disponibil. Erlendur își amintea rar visele. Avea o stare de disconfort când

se trezea cu frânturi dintr-un vis urât, trecându-i prin minte înainte de a se șterge în cele din urmă complet.

Poliția avea niște informații prețioase în legătură cu Kolbrún. Se născuse în 1934 și venise cu acuzații de viol împotriva lui Holberg pe 23 noiembrie 1963. Înainte ca Erlendur să o pornească către Keflavík, Sigurdur Óli îi prezentase acuzația de viol, inclusiv o descriere a incidentului luată dintr-un dosar de poliție pe care îl găsisese în arhive — după un pont dat de Marion Briem.

Kolbrún avea treizeci de ani când o născuse pe fiica ei, Audur. La nouă luni după viol. Potrivit martorilor ei, Kolbrún îl întâlnise pe Holberg la sala de dans Cross, între Keflavík și Njardvík. Era într-o sâmbătă seara. Kolbrún nu îl cunoștea și nu îl mai văzuse niciodată înainte. Era cu două prietene, iar Holberg și alți doi bărbați fuseseră cu ele la dans în acea seară. Când se terminase, se duseseră cu toții la o petrecere acasă la una dintre prietenele lui Kolbrún. Noaptea, destul de târziu, Kolbrún se pregătise să plece acasă. Holberg se oferise să o însoțească, pentru a fi în siguranță. Ea nu obiectase. Niciunul dintre ei nu se afla sub influența alcoolului. Kolbrún afirmase că băuse două votci și o Coca-Cola la dans și nimic după ce plecase. Holberg nu băuse nimic în seara aceea. El spusese, și Kolbrún îl auzise, că lua penicilină pentru că avea o infecție la ureche. Un certificat de la medic, împreună cu o chitanță, confirmau acest lucru.

Holberg întrebase dacă putea telefona după un taxi care să-l ducă în Reykjavík. Ea ezitase pentru o clipă, apoi îi spusese unde se afla telefonul. El se dusesese în camera de zi ca să dea telefon, în timp ce ea își scotea haina în hol și apoi se dusesese în bucătărie după un pahar cu apă. Nu îl auzise terminând conversația telefonică, dacă într-adevăr fusese una. Îl simțise brusc în spatele ei în timp ce stătea lângă chiuveta din bucătărie.

Se speriasse atât de tare, încât scăpase paharul, vărsând apa pe masa din bucătărie. Strigase când mâinile lui îi cuprinseseră sânii și se refugiasse într-un colț.

— Ce faci? îl întrebase.

— Nu ar trebui să ne distrăm și noi puțin? zisese Holberg, rămânând în fața ei, cu statura lui musculoasă și cu mâinile puternice cu degete groase.

— Vreau să pleci, zisese ea cu hotărâre. Acum! Te rog să pleci de aici.

— Nu ar trebui să ne distrăm și noi puțin? repetase el.

Facuse un pas către ea, iar femeia întinsese mâinile încercând să se apere.

— Nu te apropia! strigase. O să sun la poliție!

Brusc simțise cât de singură și lipsita de apărare era în fața acelui străin pe care îl lăsase în casa ei și care acum venise aproape de ea, îi răsucise brațele la spate și încerca să o sărute.

Opusese rezistență, însă fără folos. Încercase să vorbească cu el, să-l faca să renunțe, însă tot ce putuse simți fusese propria vulnerabilitate în fața lui.

*

Erlendur era cufundat în gândurile sale când brusc, un camion gigantic claxonă și îl depăși cu un huruit puternic care trimise valuri de apă de ploaie peste mașina lui. Smuci de volan și mașina dansă pe apă pentru câteva clipe. Partea din spate a mașinii derapă și, pentru o secundă, Erlendur crezu că avea să piardă controlul și să fie aruncat pe câmpul de lavă. Frână cu un scârțâit de roți până ce mașina aproape ca se opri și reuși să rămână pe șosea, apoi îl înjură pe șoferul care deja dispăruse din câmpul lui vizual în perdeaua de apă.

Douăzeci de minute mai târziu, opri mașina în fața unei căsuțe învelite cu tablă ondulată, aflată în partea cea mai veche a Keflavíkului. Era vopsită în alb și avea un mic gard în jurul ei și o grădină care pareă să fie întreținută cu de-a sila. Numele surorii era Elín. Era cu câțiva ani mai mare decât Kolbrún și acum era pensionară. Se afla în hol, cu haina pe ea și gata de plecare, în momentul în care Erlendur suna la ușă. Îl privi cu surprindere, o femeie mărunță și slabă, cu o expresie dură pe chip, ochi pătrunzători, pomeți înalți și riduri în jurul gurii.

— Credeam că v-am spus la telefon că nu vreau să am deloc de-a face cu dumneavoastră sau cu poliția, zise ea mânioasă când Erlendur se prezentă.

— Știu, zise Erlendur, însă...

— Vă cer să mă lăsați în pace, spuse ea. Nu ar fi trebuit să vă pierdeți timpul bătând atâta drum până aici.

Păși peste prag, închise ușa în urma ei, coborî cele trei trepte ce duceau spre grădină și deschise portița, lăsând-o deschisă ca semn că dorea ca și Erlendur să plece. Nu se uită deloc la el. Erlendur rămase pe trepte, urmărind-o cum se îndepărtează.

— Știți că Holberg e mort, strigă el.

Ea nu-i răspunse.

— A fost omorât acasă la el. Știți asta.

Erlendur se afla la baza treptelor, grăbindu-se să o ajungă din urmă. Ea ținea o umbrelă neagră peste care ploaia cădea cu putere. El avea doar o pălărie care să-l apere de ploaie. Femeia grăbi pasul. Erlendur fugi ca să o ajungă din urmă. Nu știa ce să-i spună ca să o determine să-l asculte. Nu știa de ce reacționase așa față de el.

— Voiam să va întreb despre Audur, îi zise.

Elin se opri brusc, se întoarse și se îndreptă către el cu o privire disprețuitoare pe chip.

— Polițist nenorocit, șuierea ea printre dinții încleștați. Să nu îndrăznești sa-i pomenesci numele. Cum îndraznești? După tot ce i-ai făcut mamei. Cară-te! Cară-te în clipa asta! Polițist nenorocit!

Se uită la Erlendur cu ură în ochi și el îi înfruntă privirea.

— După tot ce i-am făcut? zise el. Cui?

— Pleacă, strigă ea, se întoarse și se îndepărta, lăsându-l pe Erlendur în locul unde era.

Renunță să o mai urmărească și o privi cum dispare în ploaie, ușor încovoiată, cu trenziul ei verde și cu ghetete negre. Se întoarse și se îndreptă către casă și locul unde își lăsase mașina, adânc cufundat în gânduri. Intră în mașină și își aprinse o țigară, crăpă puțin geamul, porni motorul și se îndepărta încetișor de casă.

În timp ce trăgea fumul în piept simți iar o ușoară durere în capul pieptului. Nu era ceva nou. Era motiv de preocupare

pentru Erlendur de aproape un an deja. O durere difuză care îl întâmpina dimineața, însa dispărea de cele mai mule ori la scurt timp dupa ce se ridica din pat. Nu avea o saltea buna de dormit. Uneori îl durea tot corpul daca stătea prea mult în pat.

Trase fumul în piept. Din fericire era salteaua.

În timp ce Erlendur stingea țigara, mobilul îi suna în buzunarul hainei. Era șeful legiștilor, care îi transmise că reușisera să descifreze inscripția de pe mormânt și ca o localizaseră în Biblie.

— E luată din Psalmul 64, zise șeful legiștilor.

— Da, spuse Erlendur.

— „Ocroțește-mi viața împotriva vrajmașului de care ma tem!”

— Poftim?

— Asta scrie pe piatra funerară: „Ocroțește-mi viața împotriva vrajmașului de care ma tem!” Din Psalmul 64.

— „Ocroțește-mi viața împotriva vrajmașului de care mă tem!”

— Te ajută chestia asta într-un fel?

— N-am idee.

— Pe fotografie erau două seturi de amprente.

— Da, mi-a spus Sigurdur Oli.

— Un set e al lui Holberg, însă pe celelalte nu le avem în dosarele noastre. Sunt destul de șterse. Sunt niște amprente foarte vechi.

— Îți poți da seama cu ce fel de aparat foto a fost facuta? întreba Erlendur.

— E imposibil sa-ți dai seama. Însă mă îndoiesc ca a fost unul de bună calitate.

Sigurdur Óli își parcă mașina în curtea companiei Iceland Transport, sperând că nu blochează pe nimeni. Camioanele stăteau aliniate pe rânduri în curte. Unele erau încărcate, altele plecau, altele erau descărcate în hala de mărfuri. O duhoare de motorină și ulei umplea aerul și zgomotul motoarelor era asurzitor. Personalul și clienții forfoteau prin curte și hală.

Centrul național de meteorologie anunțase că o să ploua și mai mult. Sigurdur Óli încerca să se protejeze de ploaie, trăgându-și haina peste cap în timp ce fugea spre hală. Era îndrumat către supraveghetorul care stătea într-o gheretă de sticlă verificând niște hârtii și părând extrem de ocupat.

Supraveghetorul, un bărbat durduliu îmbrăcat cu un hanorac albastru prins cu un singur nasture peste burtă și ținând un ciot de trabuc între degete, auzise de moartea lui Holberg și zise că-l cunoștea destul de bine. Îl descrise drept un om de încredere, o persoană dedicată muncii, care făcuse kilometri întregi dintr-un capăt al țării într-altul ani de zile, și cunoștea rețeaua rutieră a Islandei ca-n palmă. Zise că era un tip secretos, nu vorbea niciodată despre el sau în termeni personali, nu-și făcea niciodată prieteni la companie și nu vorbea despre ceea ce făcuse înainte, credea că fusese întotdeauna șofer de tir. Vorbea ca unul care fusese. Necăsătorit și fără copii, din câte știa el. Nu vorbea niciodată despre cei apropiați sau despre cei dragi.

— Asta e povestea pe scurt, zise supraveghetorul, de parcă doorea să încheie conversația, apoi luă o bricheta din buzunarul hanoracului și aprinse ciotul de trabuc. E al naibii de păcat — puf, puf — că s-a dus așa — puf.

— Cu cine stătea aici în cea mai mare parte a timpului? întreabă Sigurdur Óli, încercând să nu inhaleze mirosul înecăcios al fumului de trabuc.

— Puteți vorbi cu Hilmar, cred ca el îl știa cel mai bine. Hilmar e afara, în față. E din Reydarfjörður, deci statea uneori în Nordurmyri, acasa la Holberg, atunci când trebuia să rămâna ca să se odihnească undeva în oraș. Sunt reguli cărora șoferii trebuie să li se supună, așa că trebuie să aiba un loc unde să rămâna în oraș.

— A stat acolo weekendul trecut, știți cumva?

— Nu, se afla undeva în est. Însa e posibil să fi fost acolo weekendul dinainte.

— Puteți bănui cine i-ar fi vrut raul lui Holberg? Au fost ceva disensiuni aici la muncă sau...

— Nu, nu, nimic — puf — de — puf — de genul asta — puf.

Bărbatul se chinuia să-și țină trabucul aprins.

— Vorbiți cu — puf — colegul — puf — Hilmar. E posibil să vă poată ajuta.

Sigurdur Óli îl găsi pe Hilmar după indicațiile supraveghetorului. Stătea lângă una dintre nișele halei, supraveghind descarcarea unui tir. Hilmar era o huidumă, înalt de doi metri, musculos, roșcovan, bărbos și cu niște brațe paroașe ce-i ieșeau afară din tricou. Părea să aiba în jur de cincizeci de ani. Niște bretele albastre demodate îi susțineau jeanșii zdrențaroși. Un mic elevator cu furcă descărca tirul. Un alt tir dădea cu spatele în nișa alăturată; în același timp doi șoferi claxonară și se injurau în curte.

Sigurdur Oli se duse la Hilmar și îl bătu ușor pe umăr, însă bărbatul nu-l observă. Îl bată mai tare și în cele din urmă Hilmar se întoarse. Îl vedea pe Sigurdur Oli vorbindu-i, însă nu putea auzi ce-i spune și se uita în jos la el cu niște ochi bovini. Sigurdur Óli ridică vocea, însă fără folos. Ridică și mai mult vocea și crezu că detectează un licăr de înțelegere în ochii lui Hilmar, însă se înșela. Hilmar scutură din cap și arată înspre ureche.

La asta, Sigurdur Óli își dublă eforturile, se arcui, se ridică pe vârfuri și strigă din toate puterile chiar în momentul în care totul amuți și cuvintele lui răsunară în toată splendoarea între pereții halei gigantice și în curte:

— AI DORMIT CU HOLBERG?

Grebla frunzele din gradina sa în momentul în care Erlendur îl văzu. Înălță capul abia după ce Erlendur stătu și-l privi o buna bucată de timp, în vreme ce își vedea de treaba sa cu mișcările lente ale unui bătrân. Își șterse o picătură de pe vârful nasului. Nu părea să conteze că ploua, că frunzele erau lipite unele de altele și că erau dificil de manevrat. Nu făcea nimic în grabă, agăța frunzele cu grebla și încerca să le adune în mici mormane. Locuia încă în Keflavík. Se născuse și crescuse acolo.

Erlendur o rugase pe Elínborg să adune informații despre el, iar ea scormonise după detaliile importante referitoare la bătrânul pe care Erlendur îl urmărea acum în gradina: cariera lui de polițist, numeroasele critici despre conduita lui și despre metodele sale din perioada multilor ani în serviciu, tratarea cazului lui Kolbrún și mai ales modul în care fusese muștrat din cauza asta. Ea telefonă înapoi cu informațiile respective, în timp ce Erlendur se afla la masă, încă în Keflavík. Se gândea să amâne vizita pentru ziua următoare, apoi își spuse că nu avea chef să conducă până acolo și înapoi, într-o furtună dezlănțuită, așa că avea să se ducă acum direct la el.

Barbatul purta un hanorac verde și o șapcă de baseball. Mâinile lui osoase și albe țineau mânerul greblei. Era înalt și odinioară fusese, în mod evident, mai robust și avusese o statură mai impunătoare, însă acum era bătrân, ridat și îi curgea nasul. Erlendur îl urmări, un bătrân care își făcea de lucru în grădină. Bărbatul ridică privirea din frunzele pe care le grebla, însă

nu dădu o atenție specială observatorului său. Un răstimp destul de lung trecu astfel, până ce Erlendur se hotărî să facă o mișcare.

— De ce nu vrea sora ei să vorbească cu mine? zise el, iar bătrânul ridică privirea tresărind.

— Cum? Ce anume?

Bărbatul se opri din ceea ce făcea.

— Cine ești? întrebă el.

— Cum ați tratat-o pe Kolbrún când a venit la dumneavoastră sa depună plângere? întrebă Erlendur.

Bătrânul se uită la acest străin care îi intrase în grădină și își șterse nasul cu dosul palmei. Îl măsură pe Erlendur din cap până în picioare.

— Vă cunosc? zise el. Despre ce vorbiți? Cine sunteți?

— Numele meu e Erlendur. Investighez asasinarea unui bărbat din Reykjavík cu numele de Holberg. A fost acuzat de viol acum aproape patruzeci de ani. Dumneavoastră v-ați ocupat de investigații. Femeia care a fost violată se numea Kolbrún. E moarta. Sora ei nu vrea să vorbească cu poliția din motive pe care încerc să le stabilesc. Mi-a spus: „După tot ce i-ați făcut“ Aș vrea să-mi spuneți la ce se referă.

Barbatul se uită la Erlendur fără să spuna un cuvânt. Îl privi în ochi și rămase tăcut.

— Ce i-ați făcut? repetă Erlendur.

— Nu-mi pot aminti... ce drept ai tu? Și oricum, ce fel de insultă e asta?

Vocea îi tremura ușor.

— Ieși afară din grădina mea sau o să sun la poliție.

— Nu, Rúnar, eu reprezint poliția. Și nu am timp de aiurelile astea.

Rúnar cumpăni puțin.

— Asta e o metoda nouă? Să atacați oamenii cu acuzații și injurii?

— Bine că ai pomenit de metode și injurii, zise Erlendur. Odată ai adunat opt acuzații de abuz în serviciu, inclusiv brutalitate. Nu știu pe cine a trebuit să slugărești ca să-ți păstrezi slujba, însă nu l-ai tratat suficient de bine până la sfârșit pentru că, în cele din urmă, ai plecat din poliție în dizgrație. Ai fost dat afară...

— Taci din gură, zise Rúnar, întorcându-se și privind în jurul său. Cum îndrăznești?

—... pentru hărțuire sexuală repetată.

Măinile osoase și albe ale bărbatului își întăriră strânsoarea pe greblă, întinzându-i pielea palidă până ce încheieturile îi ieșiră în afară. Chipul i se strânse, îi apărură niște riduri pline de ură în jurul gurii, privirea i se îngustă până ce ochii i se închiseră pe jumătate. Pe drum, în vreme ce informațiile de la Elínborg îi goneau în minte ca un șoc electric, Erlendur se întrebase dacă Rúnar ar trebui să fie condamnat pentru ce făcuse în altă viață, când fusese alt om. Erlendur era în poliție de îndea-juns de mult timp pentru a afla poveștile despre el, despre ne-cazurile pe care le provocase. De fapt, îl întâlnise pe Rúnar cu mulți ani înainte, însă bărbatul pe care îl vedea acum în grădi-nă era atât de bătrân și decrepit, încât lui Erlendur îi luă ceva vreme ca să se asigure că era aceeași persoană. Povești despre Rúnar circulau încă printre polițiști. Erlendur citise odată că tre-cutul era o „țară” diferită și înțelegea acest lucru. Înțelegea ca vremurile se schimbă și oamenii, la fel. Însă nu era pregătit să șteargă trecutul.

Rămaseră în grădină, privind-se fața în față.

— Ce poți spune despre Kolbrun? zise Erlendur.

— Cară-te!

— Nu înainte de a-mi spune despre Kolbrún.

— Era o curvă nenorocită! zise Rúnar brusc printre dinții în-cleștați. Așa ca mulțumește-te cu asta și cară-te! Tot ce mi-a spus și ce a spus despre mine sunt niște minciuni gogonate. Nu a fost niciun viol. A mințit tot timpul!

Erlendur și-o imaginea pe Kolbrún stând în fața acestui bărbat cu mulți ani în urmă când scrisese acuzația de viol. Și-o în-chipui adunându-și încet-încet curajul, până ce în cele din urmă îndrăznise să meargă la poliție să spună ce i se întâmplase. Își în-chipui teroarea pe care o trăise și, mai presus de toate, dorind sa uite ca și cum nu se întâmplase niciodată nimic, ca și cum nu fusese altceva decât un coșmar din care se trezise într-un final. Apoi și-o imaginea dându-și seama că nu o să se trezească nicio-dată din asta. Fusese pângărită. Fusese atacată și apoi siluită.

— Și-a făcut apariția la trei zile după incident și l-a acuzat pe bărbatul ăla de viol, zise Rúnar. Nu era foarte convingătoare.

— Așa că ai dat-o afară, zise Erlendur.

— Mințea.

— Și ai râs de ea, ai minimalizat fapta și i-ai spus să uite. Însă ea nu a uitat, nu-i așa?

Bătrânul se uită la Erlendur cu aversiune în privire.

— S-a dus la Reykjavík, nu-i așa? zise Erlendur.

— Holberg nu a fost niciodată condamnat.

— Și mulțumită cui, crezi tu?

Erlendur și-o imaginează pe Kolbrun certându-se cu Rúnar în biroul său. Certându-se cu el! Cu bărbatul ăla! Argumentând adevărul faptei prin care trecuse. Încercând să-l convingă că spune adevărul de parcă el era judecătorul suprem al cazului ei.

*

Trebuise să-și adune toate puterile ca să-i relateze evenimentele din acea noapte și încercase să facă un raport îngrijit, însă era pur și simplu prea dureros. Nu putea descrie acel lucru. Nu putea descrie ceva indescritibil, respingător, hidos. Într-un fel reușise să adune laolaltă povestea dezlănata. Oare acela era un rânjet? Nu înțelegea de ce rânjea polițistul. Avea impresia că era un rânjet, însă nu putea fi adevărat. Apoi el începu să o chestioneze în legătură cu detaliile.

— Spune-mi exact cum a fost.

Ea se uita la el, confuză. Ezitând, își începu iar povestea.

— Nu, am auzit asta. Spune-mi exact ce s-a întâmplat. Purtați chiloți. Cum ți-a scos chiloții? Cum a intrat în tine?

Vorbea serios? În cele din urmă ea întrebă dacă acolo lucrau și femei.

— Nu. Dacă vrei să-l acuzi pe bărbatul ăsta de viol, trebuie să fii mai clară de atât, înțelegi? L-ai facut, într-un fel, să creadă că e posibil ca tu să vrei asta?

Să vrea ce? Îi spuse cu o voce aproape imperceptibilă că ea cu siguranță nu dorise asta.

— Va trebui să vorbești mai tare. Cum ți-a dat chiloții jos?

Era sigură că era un rânjet. El o chestionă cu nerușinare, o întrebă ce spusese, era grosolan, unele dintre întrebări erau de-a dreptul exagerate, porcoase, se comporta de parcă ea provocase violul, de parcă ea dorise să facă sex cu bărbatul și, probabil, se razgândise, însă după aceea fusese prea târziu, se înțelege, prea târziu să mai dea înapoi din genul asta de treabă.

— Ce sens are să mergi la dans, să flirtezi cu bărbatul ala și apoi să te oprești la jumătate? Nu are deloc sens, zisese el.

Ea plângea în hohote în momentul în care deschise în cele din urmă geanta, scoase o punga de plastic și i-o înmână. El deschise punga și scoase de acolo chiloții ei sfâșiați...

*

Rúnar dădu drumul greblei și se pregătea să treacă pe lângă Erlendur, însă acesta îi blocă ferm calea și îl ținut de zidul casei. Se priviră în ochi.

— Ți-a dat o probă, zise Erlendur. Singura probă pe care o avea. Era sigură că Holberg lăsase ceva în urmă.

— Nu mi-a dat niciodată nimic, șuieră Rúnar printre dinți. Lasă-mă în pace.

— Ți-a dat o pereche de chiloți.

— A mințit.

— Ar fi trebuit să fii concediat pe loc. Bestie jalnică și nenorocită ce ești.

Cu o expresie de repulsie, Erlendur se îndepărta încetător de batrânul ramolit care acum se strânsese de tot lângă perete.

— Îi arătam doar la ce să se aștepte dacă depunea plângere, zise el cu o voce pițigăiată. Îi făceam o favoare. Curtea râde de genul ăsta de caz.

Erlendur se întoarse și plecă, întrebându-se cum Dumnezeu, dacă exista, putea justifica faptul că permitea cuiva ca Rúnar să trăiască până la o vârstă înaintată, însa lua viața unei fetițe inocente de patru ani.

Planuia să se întoarcă să o vadă pe sora lui Kolbrun, dar mai întâi se duse la biblioteca din Keflavík. Merse printre rafturile de

cărți, plimbându-și ochii peste cotoarele cărților până ce găsi Biblia. Erlendur cunoștea bine Biblia. O deschise la Psalmi și găsi Psalmul numărul 64. Găsi versetul care era gravat pe piatra funerară. „Ocrotește-mi viața împotriva vrajmașului de care mă tem!”

Își amintise corect. Epitaful era o continuare a primului verset al Psalmului. Erlendur îl citi de câteva ori, trecându-și gânditor degetele de-a lungul rândurilor și repetând încetișor propoziția pentru sine în timp ce stătea lângă raftul de cărți.

Primul verset al Psalmului era o rugăciune către Dumnezeu. Erlendur aproape că putea auzi plânsetul tăcut al femeii peste ani.

— Ascultă-mi glasul, Dumnezeule, când gem!

Erlendur parca în fața casei albe acoperite cu tablă ondulată și opri motorul. Rămase în mașina și își termină țigara. Încerca să renunțe la fumat și redusese numărul la cinci pe zi când lucrurile mergeau bine. Asta era țigara numărul opt din acea zi și nu era nici macar trei după-amiază.

Leși din mașina, urcă treptele spre casă și sună la ușa. Aștepta un rastimp destul de lung, însă nu se întâmplă nimic. Suna din nou, dar fără niciun rezultat. Își lipi fața de geam și vazu haina verde de ploaie, umbrela și ghetete. Sună a treia oară, rămase pe ultima treaptă și încercă să se ferească de ploaie. Brusc, ușa se deschise și Elín îl săgetă cu o privire plină de dușmănie.

— Lasă-mă în pace, auzi? Pleacă! Du-te!

Încercă să-i trântască ușa în față, însă Erlendur fu pe fază, blocând-o cu piciorul.

— Nu suntem toți ca Runar, zise el. Știu că sora ta nu a fost tratată cum trebuie. Am fost și am vorbit cu Rúnar. Ceea ce a făcut el e de neiertat, însă nu poate fi schimbat acum. E senil și boșorog și nu o să vadă niciodată că a făcut rau în ce a făcut.

— Nu vrei să mă lași în pace!

— Trebuie să vorbesc cu tine. Dacă nu merge așa, va trebui să te aduc la poliție pentru interogatoriu. Vreau să evit asta.

Scoase din buzunar fotografia cu cimitirul și o strecură prin deschizătura ușii.

— Am găsit fotografia asta în apartamentul lui Holberg, zise el.

Elín nu-i răspunse. Trecu un răstimp destul de lung. Erlendur ținu fotografia prin deschizătura ușii, dar nu o putea vedea pe Elín, care încă împingea ușa. Încetul cu încetul, simți că presiunea din piciorul său slăbește și Elín luă fotografia. Curând ușa se deschise. Ea se duse înăuntru ținând fotografia în mână. Erlendur intră în casă și închise ușa cu grijă în urmă.

Elín dispăru în camera de zi și, pentru o clipă, Erlendur se întreabă dacă trebuia sau nu să-și scoată pantofii. Și-i șterse de preș și o urmă pe Elín în camera de zi, trecu pe lângă bucătaria curată și pe lângă birou. În camera de zi erau atârnat pe pereți fotografii și goblenuri în rame aurii și o mică orgă electrică într-un colț.

— Recunoști fotografia? întreabă Erlendur cu prudență.

— Nu am văzut-o niciodată, zise ea.

— Sora ta a ținut legătura cu Holberg după... incident?

— Nu, din câte știu eu. Niciodată. Îți poți închipui și tu.

— Și nu s-a făcut un test de sânge pentru a determina dacă el era tatăl?

— Pentru ce?

— Ar fi susținut declarația surorii tale. Că a fost violată.

Ea ridică privirea din fotografie și se uită lung la el, apoi spuse:

— Sunteți cu toții la fel, voi, polițiștii. Prea leneși ca să vă faceți datoria.

— Chiar așa?

— Nu ai studiat cazul?

— Detaliile importante. Cred.

— Holberg nu a negat că au făcut sex. A fost mai deștept de atât. A negat că a fost viol. A zis că sora-mea îl dorea. Că l-a ademenit și că l-a invitat în casă. Asta a fost marea lui apărare. Că sora mea a făcut sex cu el de bunăvoie. A făcut pe nevinovatul. A făcut pe nevinovatul, ticălosul.

— Dar...

— Kolbrún nu a vrut să demonstreze paternitatea. Nu dorea ca el să aibă deloc de-a face cu copilul ei. Să demonstreze că Holberg era tatăl lui Audur nu ar fi constituit nicio diferență pentru acuzația de viol, așa că un test de sânge ar fi fost inutil.

— Nu mi-am dat seama de asta.

— Tot ceea ce avea sora mea era o pereche de chiloți rupți, continua Elín. Nu părea să fi fost molestata. Nu era puternică, nu putea opune cine știe ce rezistență și mi-a spus că era aproape paralizată de frică când el s-a năpustit asupra ei în bucătărie. A împins-o în dormitor și și-a făcut mendrele cu ea acolo. De două ori. A ținut-o aplecată, a pipăit-o și i-a vorbit porcospână ce a fost gata să o ia de la capăt. Ei i-au trebuit trei zile ca să-și ia inima în dinți și să se ducă la poliție. Și nici examinarea medicală pe care i-au făcut-o nu a ajutat. Nu a înțeles niciodată ce l-a determinat să o atace. S-a învinovățit ca ea a provocat ce a făcut el. A crezut că era posibil ca ea să-l fi provocat în vreun fel la acea petrecere la care s-au dus după ce s-a închis sala de dans. Ca a zis sau a sugerat ceva care probabil l-a stârnit. S-a învinovățit singură. Cred că asta e o reacție normală.

Elín se opri pentru o clipă din vorbit.

— Când, în cele din urmă, a acționat, a dat peste Rúnar, continuă ea. M-aș fi dus cu ea, însă îi era atât de rușine, încât nu a spus nimănui ce s-a întâmplat decât la mult timp după aceea. Holberg a amenințat-o. A zis că dacă face ceva în legătură cu asta o să se întoarcă și o să o tortureze. Când s-a dus la poliție a crezut ca o sa fie în siguranță. Că o să fie ajutată. Că ei vor avea grija de ea. Abia când Rúnar a trimis-o înapoi acasă, după ce a râs de ea, i-a luat chiloții și i-a spus să uite de asta, a venit la mine.

— Chiloții nu au fost niciodată găsiți, zise Erlendur. Rúnar a negat...

— Kolbrún a zis că i-a dat lui și știu că sora mea nu mințea niciodată. Nu știu la ce se gândea bărbatul ăla. L-am văzut plimbându-se prin oraș uneori, la supermarket sau la pescărie. O dată am strigat la el. Nu m-am putut controla. Părea că-i face plăcere chestia asta. Rânjea. Kolbrún mi-a vorbit odată despre acel rânjet. A zis ca ea nu i-a dat nicio pereche de chiloți și că declarația ei a fost atât de neclară, încât el a crezut că se afla sub influența alcoolului. De asta a trimis-o acasă.

— A primit un avertisment până la urmă, zise Erlendur, însă nu a avut cine știe ce efect. Rúnar primea mereu avertismente.

În poliție era cunoscut ca fiind un bătaș, însă cineva îl proteja, până nu a mai putut fi protejat. Apoi l-au dat afară.

— Nu au fost probe suficiente pentru a se aduce acuzații, asta au spus. Ce a spus Rúnar a fost corect, Kolbrún ar fi trebuit să uite pur și simplu. Bineînțeles că ea a ezitat o bună perioadă de timp, prea mult timp, și a fost suficient de proastă să curețe întreaga casă dintr-un colț într-altul, și cearșafurile, a îndepărtat toate probele. Chiloții i-a păstrat. După toate cele întâmplate a încercat să păstreze o probă. De parcă ar fi simțit că era suficient. De parcă acest lucru ar fi fost pur și simplu suficient ca să spună adevarul. Voia să șteargă cu buretele acel incident din viața ei. Nu voia să trăiască cu asta. Și, după cum a spus, nu părea să fi fost molestată. Avea buza sparta unde el îi ținuse mâna peste gura și unul dintre ochi era injectat, însă alte răni nu avea.

— A trecut peste asta?

— Niciodată. Era o femeie foarte sensibilă, sora mea. Un suflet frumos și o pradă ușoară pentru oricine dorea să-i facă rău. Unul ca Holberg. Unul ca Rúnar. Ei au simțit asta, amândoi. Au atacat-o fiecare în felul său. Și-au sfărțecat prada.

Femeia privi în podea.

— Animalele.

Erlendur așteptă o clipă înainte de a continua.

— Cum a reacționat când a descoperit că era însărcinată? întrebă el.

— Foarte înțelept, am crezut. S-a decis din capul locului să se bucure de copil, în ciuda circumstanțelor, și a iubit-o sincer pe Audur. Erau foarte atașate una de alta; iar sora mea s-a ocupat extrem de bine de fiica ei. A făcut tot ce a putut pentru ea. Acea biată fetiță drăgălașă.

— Deci Holberg a știut că fetița era a lui?

— Bineînțeles că a știut, însă a negat în totalitate acest lucru. A zis că nu avea nimic de-a face cu el. A acuzat-o pe sora mea că s-a mai culcat și cu alții.

— Atunci nu au păstrat legătura, nici în ceea ce privește fiica lor sau...

— Legătura? Niciodată. Cum îți poți închipui un asemenea lucru? Asta nu s-ar fi putut întâmpla niciodată.

— Kolbrún nu ar fi putut să-i trimită fotografia?

— Nu. Nu, nu-mi pot închipui așa ceva. Iese din discuție.

— Ar fi putut să o facă singur. Sau cineva care cunoștea povestea a făcut-o și i-a trimis-o. Poate a văzut anunțul morții fetei în ziare. S-a scris vreun necrolog despre Audur?

— A fost un necrolog în ziarul local. Eu am scris un necrolog scurt. Ar fi putut citi asta.

— Audur e înmormântată în Keflavík?

— Nu, noi suntem din Sandgerdi, eu și sora mea, și e un mic cimitir la Hvalsnes, chiar lângă oraș. Kolbrún dorea să fie înmormântată acolo. Era pe la mijlocul iernii. Le-a luat mult timp să sape mormântul.

— Certificatul de deces spune că a avut o tumoră pe creier.

— Asta a fost explicația pe care i-au dat-o surorii mele. A murit pur și simplu. A murit în brațele noastre, micuța de ea, și nu am putut face nimic, la cei patru anișori ai ei.

Elin ridică privirea din fotografie și se uită la Erlendur.

— A murit pur și simplu.

*

Era întuneric în casă și cuvintele răsunară în beznă pline de întrebări și durere. Elin se ridica încet în picioare și aprinse lumina slabă a unei veioze obișnuite în timp ce ieșea pe hol și se ducea în bucatărie. Erlendur o auzi deschizând robinetul, umplând ceva cu apă, o turna, deschise o cutie, iar el simți aroma de cafea. Se ridica în picioare și se uita la tablourile atârna-te pe pereți. Erau desene și picturi. Un pastel făcut de un copil se afla într-o ramă subțire și neagră. În cele din urmă găsi ceea ce căuta. Erau două, făcute probabil în doi ani diferiți. Fotografii ale lui Audur.

Fotografia mai timpurie fusese făcută într-un studio foto. Era alb-negru. Fetița nu avea probabil mai mult de un an și stătea pe o pernă mare purtând o rochie drăguță, cu o fundă în păr și o zornăitoare într-o mână. Era pe jumătate întoarsă către fotograf și zâmbea, arătându-și cei patru dințișori. În cealaltă avea cam trei ani. Erlendur își închipui că maică-sa i-o făcuse. Era

color. Fetița stătea printre niște tufe și soarele cădea direct peste ea. Purta un pulover roșu gros și o fustiță, cu șosete albe și pantofi negri cu cataramă strălucitoare. Se uita drept în aparatul de fotografiat. Expresia ei era serioasă. Poate refuza să zâmbească.

— Kolbrún nu a trecut niciodată peste asta, zise Elín, din pragul camerei de zi.

Erlendur își îndreptă spatele.

— Chestia asta trebuie să fie cel mai rău lucru prin care ar putea cineva să treacă, zise el, luând o ceașcă de cafea.

Elín se așează iar pe sofa cu ceașca în mână; Erlendur se așeza cu fața la ea și sorbi din cafea.

— Poți fuma dacă vrei, zise ea.

— Încerc să mă las, spuse Erlendur, străduindu-se să nu para că se scuză.

Gândurile i se întoarseră la durerea pe care o avea în piept, însă pescui totuși un pachet mototolit din buzunarul hainei și luă o țigară. Era a noua țigară din ziua respectivă. Ea împinse o scrumieră înspre el.

— Slavă Domnului că nu a durat mult până a murit, zise Elin. A început să simtă o durere la cap. De parcă ar fi avut o migrenă, iar doctorul care a examinat-o nu vorbea decât despre o migrenă de copii. I-a dat niște pilule, însă nu i-au făcut niciun bine. Nu era un doctor bun. Kolbrún mi-a spus că simțise miros de alcool în respirația lui și ca își făcea griji în legătură cu asta. Apoi totul s-a întâmplat atât de brusc. Starea fetei s-a înrăutățit. S-a pomenit de o tumoră pe piele pe care doctorul ei ar fi trebuit să o observe. O pată. În spital sunt numite *café au lait**. În special sub brațe. În cele din urmă a fost trimisă la spital aici, la Keflavík, unde au decis că era un fel de tumoră neurală. S-a dovedit că era o tumoră pe creier. Toată treaba a durat aproape șase luni.

Elin tăcu.

— După cum am spus, Kolbrún nu a mai fost deloc aceeași după asta, oftă ea. Cred că nimeni nu poate trece peste o astfel de tragedie.

* Cafea cu lapte (fr.).

— Lui Audur i s-a făcut autopsie? Întrebă Erlendur, imaginându-și trupușorul luminat de lămpi fluorescente pe o masa rece de metal, cu o tăietură în formă de Y de-a lungul pieptului.

— Lui Kolbrún nu i-ar fi surâs ideea, zise Elín, însa nu avea ce să spună în situația asta. A înnebunit când a descoperit că o deschiseseră. A înnebunit de durere, bineînțeles, după ce i-a murit copilul și nu voia să asculte pe nimeni. Nu putea suporta gândul ca fetița ei să fie deschisă. Era moartă și nimic nu putea schimba acest lucru. Autopsia a confirmat diagnosticul. I-au găsit o tumoră malignă pe creier.

— Și sora ta?

— Kolbrún s-a sinucis trei ani mai târziu. A căzut într-o depresie de necontrolat și a avut nevoie de îngrijire medicală. Și-a petrecut ceva timp într-o clinică psihiatrică din Reykjavík, apoi s-a întors acasă în Keflavík. Am încercat să am grija de ea cât am putut de bine, însa era ca și cum ar fi fost deconectată de la realitate. Nu mai avea dorința de a trăi. Audur îi adusese fericire în viață, în ciuda acelor circumstanțe îngrozitoare. Însă acum dispăruse.

Elín se uită la Erlendur.

— Te întrebi probabil cum a făcut-o.

Erlendur nu raspunse.

— S-a bagat în baie și și-a taiat venele de la ambele mâini. A cumpărat o lama pentru asta.

Elín se opri din vorbit și întunericul din camera de zi îi învălui.

— Știi la ce mă gândesc când îmi aduc aminte de acea sinucidere? Nu la sângele din baie. Nu la faptul că sora mea zăcea în apa roșie. Nu la tăieturi. Ci la Kolbrún la magazin cumpărând lamele. Numărând monedele.

Elín se opri din vorbit.

— Nu crezi că e ciudat felul în care îți funcționează mintea? Întrebă ea, de parcă ar fi vorbit cu sine.

Erlendur nu știa ce să-i răspundă.

— Eu am găsit-o, continuă Elín. A făcut în felul următor. Mi-a telefonat și mi-a cerut să trec pe la ea în seara aceea. Am discutat puțin. Eram totdeauna în gardă din cauza depresiei, însă se

părea ca lucrurile se îmbunătățiseră către sfârșit. De parcă s-ar fi ridicat ceața. De parcă era capabilă să ia din nou viața de la capat. Nu era niciun semn în vocea ei din acea seară că plănuia să se omoare. Departe de asta. Am vorbit despre viitor. Aveam de gând să călătorim împreună. Când am gasit-o acolo era liniștită într-un fel în care nu o mai văzusem de ani de zile. Pace și acceptare. Însă știu că nu a acceptat asta nici cât negru sub unghie și că nu a găsit pace în suflet.

— Trebuie să te întreb un lucru și apoi o să plec, zise Erlendur. Trebuie să aud răspunsul tău.

— Ce anume?

— Ai vreo informație despre asasinarea lui Holberg?

— Nu, nu am.

— Și nu ai participat la asta, direct sau indirect?

— Nu.

Rămaseră tăcuți un scurt răstimp.

— Epitaful pe care l-a ales pentru fiica ei era în legătură cu un dușman, zise Erlendur.

— „Ocroțește-mi viața împotriva vrăjmașului de care mă tem!“ Ea l-a ales, cu toate că nu mergea pe piatra sa funerară, zise Elín.

Se ridică, se duse la un dulap frumos cu vitrina, deschise un sertar și scoase o cutiuță neagră. O deschise cu o cheie, ridică niște plicuri și scoase o bucată de hârtie.

— Am gasit asta pe masa din bucătărie în noaptea în care a murit, însă nu știu dacă dorea să o gravez pe propriul ei mormânt. Mă îndoiesc. Nu cred că mi-am dat seama cât de mult a suferit până nu am văzut asta.

Îi înmână lui Erlendur bucata de hârtie și acesta citi primele patru cuvinte din Psalmul pe care el îl cautase în Biblie mai devreme: „Ascultă-mi glasul, Dumnezeule“.

Când Erlendur se întoarse acasă în acea seară, fiica sa, Eva Lind, stătea lipită de ușa apartamentului său, aparent adormita. El îi vorbea și încerca să o trezească. Ea nu îi răspunse, așa că el o luă de subsuori, o ridică și o cără înăuntru. Nu știa dacă dormea sau era drogată. O așeză pe sofaua din camera de zi. Avea respirația regulată. Pulsul pareea normal. O privi o vreme și se întrebă ce să facă. Cel mai mult voia să o ducă în baie. Degaja un miros urât, mâinile îi erau murdare și părul i se încălcase de la murdărie.

— Unde ai fost? șopti Erlendur pentru el.

Se așeză în fotoliu lângă ea, cu pălăria pe cap și haina pe el, și se gândi la fiica lui până căzu într-un somn adânc.

Nu voia să se trezească atunci când Eva Lind îl scutură în dimineața următoare. Încercă să se agațe de frânturile de vise care stârniseră același disconfort în el precum cel avut cu o noapte înainte. Știa că era același vis, însă nu reușea să-l fixeze în minte mai mult decât data trecută, nu putea să-l deslușească. Tot ceea ce rămânea era un disconfort persistent.

Nu era încă opt dimineața și afară era întuneric beznă. După câte își dădea seama Erlendur, ploaia și vântul toamnei nu încetaseră. Spre mirarea lui adulmecă o aromă de cafea venind dinspre bucatărie și abur de parcă cineva făcuse baie. Observă că Eva Lind purta una din cămașile lui și niște jeanși vechi pe care și-i încinsese în jurul taliei cu o curea. Era în picioarele goale și era curată.

— Erai într-o formă bună azi-noapte, zise el și imediat regreta acest lucru.

Apoi se gândi că ar fi trebuit să renunțe cu mult timp în urmă să fie delicat cu ea.

— Am luat o decizie, zise Eva Lind, ducându-se în bucătărie. O să te fac bunic. Bunicul Erlendur.

— Deci azi-noapte a fost ultima ta distracție, sau ce?

— E în regulă să stau aici o perioadă, doar până găsesc altceva?

— Nu am nimic împotriva.

Se așeză la masa din bucătărie împreună cu ea și sorbi din cafeaua pe care i-o turnase într-o ceașcă.

— Și cum ai ajuns la această concluzie?

— Așa, pur și simplu.

— Pur și simplu?

— Pot să stau cu tine, sau nu?

— Cât vrei tu de mult. Știi asta.

— Și o să încetezi să-mi pui întrebări? O să încetezi cu interogațiile alea ale tale? E ca și cum ai fi tot timpul la serviciu.

— Sunt tot timpul la serviciu.

— Ai găsit-o pe fata din Gardabaer?

— Nu. Cazul ăsta nu are prioritate. Am vorbit ieri cu bărbatu-său. Nu știe nimic. Fata a lăsat un bilet în care scria: „E un monstru, ce-am făcut?”

— Probabil că a șucărit-o cineva la nuntă.

— A șucărit-o? zise Erlendur. ăsta e un cuvânt?

— Ce-i poți face unei mirese la o nuntă ca să o determini să fugă?

— Nu știi, zise Erlendur fără prea mare interes. Bănuiala mea e că mirele pipăia toate domnișoarele de onoare și că ea l-a vâz. Sunt fericit că ai de gând să faci copilul. Poate că el o să te ajute să ieși din acest cerc vicios. E timpul.

Se opri.

— E ciudat cât de plină de viață ești după starea în care te aflai ieri, zise el în cele din urmă.

Se exprimă cât de prudent putu, însă știa că, în circumstanțe normale, Eva Lind nu ar străluci ca o zi de vară, proaspăt ieșită din baie, făcând cafea și comportându-se de parcă nu făcuse niciodată altceva decât să aibă grijă de taică-său. Îl privi și el vazu cum cântărește opțiunile și o așteptă să vorbească, o așteptă să sară în picioare și să țipe la el. Însă ea nu o făcu.

— Am adus niște pilule cu mine, zise ea foarte calm. Nu se întâmplă de bunăvoie. Și nu peste noapte. Se întâmplă încet, după o perioadă de timp, însă asta e felul în care vreau s-o fac.

— Și copilul?

— Nu o să-i facă rău ceea ce folosesc. Nu intenționez să-i fac rău copilului. Am de gând să-l pastrez.

— Ce știi despre efectul pe care îl au drogurile asupra unui embrion?

— Știu.

— Fă cum vrei tu. Ia ceva, lasă-te sau cum îi spui tu, stai aici în apartament, gândește-te bine la tine. Eu pot...

— Nu, zise Eva Lind. Sa nu faci nimic. Tu continuă să-ți trăiești viața și încetează să mă mai spionezi pe mine. Nu te gândi la ceea ce fac. Dacă nu sunt aici când vii acasă, nu contează. Dacă mă întorc târziu sau nu mă întorc deloc aici în apartament, atunci nu te baga. Dacă se întâmpla asta, plec de tot, finito.

— Deci nu e treaba mea.

— Nu a fost niciodată treaba ta, zise Eva Lind și sorbi din cafea.

Telefonul sună și Erlendur se ridică și răspunse. Era Sigurdur Elli, care suna de acasă.

— Nu am putut da de tine ieri, zise el.

Erlendur își aminti că-și închisese mobilul în timp ce vorbea cu Elín în Keflavík și nu îl repornise.

— Ceva chestii noi? întrebă Erlendur.

— Am vorbit ieri cu un bărbat care se numește Hilmar. Un alt șofer de tir care dormea uneori la Holberg acasă, în Nordurmyri. Rămânea pentru pauza de odihnă sau cum or numi ei chestia asta. Mi-a spus că Holberg era un coleg bun, nu avea de ce să se plângă, și ca toată lumea de la serviciu pare să-l placă, era săritor și sociabil, bla, bla, bla. Nu-și poate închipui că avea vreun dușman, însă a adăugat că nu îl cunoștea foarte bine. Hilmar mi-a mai spus și că nu era în apele lui ultima data când a ramas la el, adică cu aproximativ zece zile în urmă. Se pare că se comporta ciudat.

— Ciudat în ce fel?

— După cum a descris Hilmar, îi era într-un fel frică să răspunda la telefon. A zis că un poponar nu voia să-l lase în pace, după cum s-a exprimat el, îi telefona mereu. Hilmar a zis că a stat

la el sâmbătă noaptea și că Holberg l-a rugat să răspundă la telefon o data în locul lui. Hilmar a făcut-o, însa când și-a dat seama că nu Holberg răspunsese, cel care suna închisese telefonul.

— Putem afla cine îl suna pe Holberg în ultimul timp?

— Verific asta. Apoi mai e ceva. Am primit un desfășurător de la compania de telefonie cu telefoanele pe care le-a dat Holberg și ceva interesant a ieșit la iveală.

— Ce anume?

— Îți amintești calculatorul lui?

— Da.

— Nu ne-am uitat în el.

— Nu. Cei de la tehnic fac asta.

— Ai observat că era conectat la telefon?

— Nu.

— Majoritatea apelurilor lui Holberg, aproape toate de fapt, erau printr-un server de internet. Obişnuia să-și petreacă zile întregi navigând pe net.

— Și ce înseamnă asta? întrebă Erlendur, care era prost informat în legătură cu tot ceea ce ținea de calculatoare.

— Poate vom vedea asta când îi deschidem calculatorul, replică Sigurdur Oli.

Sosiră la apartamentul lui Holberg din Nordurmyri în același timp. Banda galbenă pusă de poliție dispăruse și nu mai era niciun semn vizibil că acolo avusese loc o crimă. Nu erau lumini la etajele de sus. Vecinii nu păreau să fie acasă. Erlendur avea cheia de la apartament. Se duseră direct la calculator și îl porniră. Începu să zumzăie.

— E un calculator destul de puternic, zise Sigurdur Oli, întrebându-se pentru o clipă dacă ar trebui să-i explice lui Erlendur în legătură cu dimensiunea și tipul, însă se decise să o lase moartă.

— OK, zise el, o să mă uit să văd ce adrese de web a stocat el la favorite. O gramada, o grămadă, ale naibii. Poate a descărcat și niște fișiere. Pfiu!

— Ce? zise Erlendur.

— Are hardul plin până la maxim.

— Și ce înseamna asta?

— Ai nevoie de al dracului de multe chestii ca să umpli o unitate hard. Trebuie să fie o grămadă de filme aici. Uite ceva căruia el îi zice *avideo3*. Vrei să vedem ce e?

— Absolut.

Sigurdur Óli deschise fișierul și apără o fereastră cu un filmuleț. Privira timp de câteva secunde. Era un clip porno.

— Ăla pe care îl țineau deasupra ei era un țap? întrebă Erlendur neîncrezător.

— Sunt 312 fișiere *avideo*, zise Sigurdur Oli. Ar putea fi clipuri cum e acesta, chiar filme întregi.

— *Avideo?* întrebă Erlendur.

— Nu știu, zise Sigurdur Oli. Poate clipuri cu animale. Sunt și niște *gvideo*. Să ne uităm și la, să zicem, *gvideo88*? Dublu-clic... marim fereastra...

— Dublu...? zise Erlendur, însă se opri în mijlocul propoziției în momentul în care patru bărbați care făceau sex se întinseră pe tot ecranul monitorului de 17 inchi.

— *Gvideo* trebuie să însemne gay video, zise Sigurdur Óli când scena se încheie.

— Era în mod evident obsedat, remarcă Erlendur. Câte filme sunt în total?

— Sunt mai mult de o mie de fișiere aici, însă ar putea fi mult mai multe stocate în altă parte pe drive.

Telefonul lui Erlendur sună în buzunarul hainei. Era Elinborg. Încercase să dea de cei doi bărbați care fuseseră cu Holberg la petrecerea din Keflavík în noaptea în care Kolbrún spusese că fusesse violată. Elinborg îi spusese lui Erlendur că unul dintre ei, Grétar, dispăruse cu mulți ani în urmă.

— A dispărut? zise Erlendur.

— Da. Una dintre persoanele date dispărute.

— Și celălalt? întrebă Erlendur.

— Celălalt e la închisoare, zise Elinborg. A avut întotdeauna probleme. I-a mai rămas un an de ispășit dintr-o condamnare la patru ani.

— Pentru ce?

— Spune-mi tu.

Erlendur le aminti legiștilor de calculator. O să le ia ceva timp să investigheze tot ce era în el. Le spuse să se uite la toate fișierele, să le listeze, să le clasifice și să facă un raport detaliat despre conținutul fiecăruia. Apoi el și Sigurdur Oli o porniră către închisoarea Litla-Hraun, în estul orașului. Le luă mai mult de o oră să ajungă acolo. Vizibilitatea era slabă, șoseaua era plină de gheața și mașina avea cauciucuri de vară, așa ca trebuia să fie prudenți. Vremea se mai încălzi îndată ce ajunseră în trecătoarea Threngslin. Traversara râul Ölfusa și vazură curând cele două clădiri ale închisorii conturându-se în departare pe malurile de pietriș dur. Clădirea mai veche avea trei etaje și un acoperiș triunghiular. De ani de zile avusese acoperișul din tablă ondulată de culoare roșie și, de la distanță, semăna cu o fermă gigantică și veche. Acum acoperișul fusese vopsit cenușiu ca să se asorteze cu clădirea cea nouă de alături. Aceea era îmbrăcătă în oțel, era de culoare gri-colbalt și avea un turn de pază, modern și fortificat — aducea cu o instituție financiară din Reykjavik.

Cum se mai schimbă vremurile, gândi Erlendur pentru sine.

Elínborg le spusese autorităților închisorii să-i aștepte și cu ce deținut doreau să vorbească. Guvernatorul închisorii îi întâmpină pe detectivi și îi însoți până în biroul său. Voia să le dea mai întâi niște detalii despre prizonier. Sosiseră în cel mai prost moment posibil. Prizonierul în chestiune era în regim

celular* după ce el și alți doi atacaseră un pedofil condamnat de curând și îl omorâseră. Spuse că prefera să nu intre în detalii, însă dorea să informeze poliția, ca totul să fie clar, că vizita lor era o întrerupere a regimului celular și că prizonierul ar putea fi, în cel mai bun caz, într-o stare psihică instabilă. După această întâlnire, inspectorii fură conduși la vorbitor. Se așezară acolo și îl așteptară pe prizonier.

Numele lui era Ellidi și era un recidivist în vârstă de cincizeci și șase de ani. Erlendur îl cunoștea, de fapt o dată îl însoțise el însuși la Litla-Hraun. Ellidi avusese slujbe diferite în timpul vieții sale jalnice: fusese pe mare, pe vase de marfuri și pescadoare, unde făcuse contrabandă cu alcool și droguri și fusese, în cele din urmă, condamnat pentru asta. Încercase să facă o fraudă de asigurare, incendiind un vas de douăzeci de tone, departe pe coasta de sud-vest, și scufundându-l. Trei dintre ei „supraviețuiseră”. Al patrulea membru al grupului fusese lăsat acolo din greșeală, încuiat în camera motoarelor, și se scufundase împreună cu vasul; crima fusese descoperită în momentul în care scafandrii coborâră pe epava și ieși la iveală că focul se declanșase în trei locuri în același timp. Ellidi făcu patru ani la Litla-Hraun pentru fraudă de asigurare, omor prin imprudență și un număr de delikte minore pentru care fu condamnat în același timp și care se acumulaseră la biroul Procurorului Statului. Petrecu doi ani și jumătate la închisoare cu această ocazie.

Ellidi era renumit pentru atacurile fizice violente care, în cele mai rele cazuri, lăsaus victimele mutilate și schilodite pe viață. Erlendur își aminti de un caz special și i-l descrie lui Sigurdur Oli, în timp ce mergeau cu mașina prin ținutul mlaștinos. Ellidi avusese niște conturi de reglat cu un tânăr într-o casă din Snorrabraut. Când poliția ajunsese la locul respectiv, el îl bătuse deja pe barbatul acela atât de rău, că trebuise să stea la terapie intensivă timp de patru zile. Legându-l de un scaun, se amuzase să-i taie fața cu o sticlă spartă. Înainte de a reuși să-l imobilizeze, Ellidi doborâse un polițist și îi rupsesese altuia o

* Regim celular = regim special la care sunt supuși, pe anumite perioade, deținuții în închisori, prin izolare severă în celule individuale.

mână. Îngăduința judecătorilor islandezi fusese proverbială. Primise o condamnare de doi ani pentru delictul acesta și alte câteva delicte minore acumulate între timp, ca data trecută. Când s-a citit verdictul, el și-a bătut joc de acest lucru.

Ușa se deschise și Ellidi fu adus la vorbitor de doi gardieni. Era bine făcut, în ciuda vârstei. Cu pielea smeadă și cu capul ras. Avea urechi mici cu lobi rotunjiți, însa, cu toate astea, reușise să-și facă o gaură într-unul din ei, din care atârna acum o svastica neagra. Dinții lui falși șuierau când vorbea. Purta jeanși rupți și un tricou negru care îi scotea în evidența bicepșii proeminente cu tatuaje până sus pe ambele brațe. Domina cu statura lui de peste un metru optzeci și cinci. Observară ca avea catușe la mâini. Unul din ochi era roșu, avea fața zgâriată și buza superioară umflată.

Un sadic psihopat, își spuse Erlendur.

Gardienii rămaseră pe poziții lângă ușă și Ellidi se duse la masă, unde se așeză cu fața înspre Erlendur și Sigurdur Óli. Îi măsură cu privirea lui cenușie și obtuză, total neinteresat.

— Ai cunoscut un bărbat pe nume Holberg? întrebă Erlendur.

Ellidi nu răspunse. Se prefăcu că nu auzise întrebarea. Se uită pe rând la Erlendur și la Sigurdur Óli cu aceeași privire obtuză. Gardienii vorbira unul cu altul în șoaptă, lângă ușă. Se auzeau țipete de undeva din clădire. O ușă se trânti. Erlendur repetă întrebarea, iar cuvintele răsunară în sala pustie.

— Holberg! Îți amintești de el?

Tot nu obținu niciun răspuns de la Ellidi, care privi fără țință prin cameră, de parcă ei nici n-ar fi fost acolo. Trecu ceva vreme în tăcere. Erlendur și Sigurdur Óli se uitară unul la altul și Erlendur puse întrebarea pentru a treia oară. Îl cunoscuse pe Holberg, care fusese relația lor? Holberg era mort. Găsit mort.

Interesul lui Ellidi fu stârnit când auzi ultimele cuvinte. Își puse brațele viguroase pe masă, zornăind cătușele, incapabil să-și ascundă surprinderea. Se uită iscoditor la Erlendur.

— Holberg a fost omorât acasă la el weekendul trecut, zise Erlendur. Stăm de vorbă cu cei care l-au cunoscut la momente diferite și se pare că voi doi ați fost cunoștințe.

Ellidi se uita țința la Sigurdur Óli, care îi înfruntă privirea. Nu-i răspunse lui Erlendur.

— E o chestiune de rutină...

— Nu vreau să vorbesc cu tine cu cătușele astea la mâini, zise Ellidi brusc, fără să-și ia ochii de la Sigurdur Oli.

Avea vocea ragușită, dură și provocatoare. Erlendur se gândi o clipă, apoi se ridică și se duse la cei doi gardieni. Le explică cererea lui Ellidi și întrebă dacă i-ar putea fi îndepărtate cătușele. Ei ezitară, însă apoi se duseră la el, îi desfăcură cătușele și își reluară poziția lângă ușă.

— Ce ne poți spune despre Holberg? întreba Erlendur.

— Sa plece ei mai întâi, zise Ellidi, aratând cu capul înspre gardieni.

— Exclus, spuse Erlendur.

— Ești un poponar nenorocit? întrebă Ellidi, cu privirea fixată asupra lui Sigurdur Óli.

— Nu ne lua cu rahatul ăsta, zise Erlendur.

Sigurdur Oli nu-i răspunse. Se privi în ochi.

— Nu e nimic exclus, zise Ellidi. Să nu-mi spui mie că e exclus ceva.

— Ei nu pleacă, spuse Erlendur.

— Ești poponar? zise iar Ellidi, încă privind stăruitor la Sigurdur Oli, care nu schiță niciun fel de reacție.

Rămaseră în tăcere un răstimp. În cele din urmă, Erlendur se ridică în picioare, se duse la cei doi gardieni, repetă ceea ce spusese Ellidi și îi întrebă dacă exista vreo șansa de a fi lăsați singuri cu el. Gardienii spuseră că lucrul acesta era imposibil, aveau ordine să nu lase prizonierul nesupravegheat. După o oarecare ciondăneală, îl lăsară pe Erlendur să vorbească cu guvernatorul printr-o stație de emisie-recepție. Erlendur zise că nu era nicio diferență de care parte a ușii se aflau gardienii, el și Sigurdur Oli bătuseră drumul de la Reykjavík și că prizonierul arăta o oarecare bunăvoință de a coopera dacă anumite condiții erau acceptate. Guvernatorul vorbi cu oamenii lui și le zise că-și asumă personal răspunderea pentru siguranța celor doi detectivi. Gardienii ieșira și Erlendur se întoarse la masă și se așează.

— Acum vrei să vorbești cu noi? întreabă el.

— Nu știam că Holberg a fost asasinat, zise Ellidi. Fasciștii ăștia mi-au pus regim celular pentru un cecat pe care nu l-am făcut. Cum a fost omorât?

Ellidi se uita încă urât la Sigurdur Oli.

— Nu e treaba ta, zise Erlendur.

— Tata zicea că eram cel mai curios ticălos de pe fața pământului. Mereu zicea asta. Nu e treaba ta. Nu e treaba ta! E mort. A fost înjunghiat? Holberg a fost înjunghiat?

— Asta nu e treaba ta.

— Nu e treaba mea! repetă Ellidi și se uită la Erlendur. Du-te dracu' atunci.

Erlendur se gândi o clipă. Nimeni din afara Departamentului de Investigare a Crimei nu cunoștea detaliile cazului. Se săturase să-i facă atâtea concesii acestui personaj.

— A fost lovit în cap. I-a fost zdrobit craniul. A murit aproape pe loc.

— A fost un ciocan?

— O scrumieră.

Ellidi își întoarse încet privirea de la Erlendur către Sigurdur Óli.

— Ce labagiu folosește o scrumieră? zise el.

Erlendur observă mici broboane de sudoare formându-se pe fruntea lui Sigurdur Oli.

— Asta e ceea ce încercăm să aflăm, zise el. Ai pastrat legătura cu Holberg?

— A suferit?

— Nu.

— Ticălosul.

— Îți amintești de Grétar? întrebă Erlendur. A fost cu tine și cu Holberg în Keflavík.

— Grétar?

— Îți amintești de el?

— De ce întrebi de el? zise Ellidi. Ce-i cu el?

— Înțeleg că Gretar a disparut cu mulți ani în urmă, zise Erlendur. Știi ceva în legătură cu dispariția lui?

— Ce ar trebui să știu despre asta? zise Ellidi. Ce te face să crezi că știu ceva de asta?

— Ce făceați voi trei — tu, Grétar și Holberg — în Keflavík...

— Grétar era nebun, zise Ellidi, întrerupându-l pe Erlendur.

— Ce făceați în Keflavík când...

—... a violat-o pe pizda aia? i-o taie Ellidi.

— Ce-ai spus? întrebă Erlendur.

— De asta ați venit aici? Să puneți întrebări despre pizda aia din Keflavík?

— Deci îți amintești de treaba asta?

— Și ce are asta a face?

— Nu am spus deloc...

— Lui Holberg îi plăcea să vorbească despre asta. Se lauda. Scăpase. I-a tras-o de doua ori, știai asta?

Ellidi zise asta fara ocolișuri și se uită pe rând la ei.

— Vorbești despre violul din Keflavík?

— Ce culoare de chiloței porți, draguțo?

Ellidi se întoarse către Sigurdur Óli, privindu-l din nou fix. Erlendur se uită la colegul sau, ai cărui ochi ramaseră fixați asupra lui Ellidi.

— Ai grijă la gura aia spurcată, zise Erlendur.

— El a întrebat-o. Holberg. A întrebat-o de chiloții ei. Era și mai nebun decât mine, chicoti Ellidi. Și ei m-au trimis pe mine la mititica!

— Pe cine a întrebat despre chiloți?

— Pe tipa din Keflavík.

— Ți-a spus despre asta?

— Toate detaliile, zise Ellidi. Vorbea întotdeauna despre asta. Oricum, de ce întrebi despre Keflavík? Ce are a face Keflavíkul cu asta? Și de ce întrebi acum despre Gretar? Nu pricep.

— E doar o chestiune plictisitoare de rutină, zise Erlendur.

— Sigur, deci cum ies de aici?

— Ai tot ce ai vrut. Stăm singuri aici cu tine și ți-au fost scoase cătușele. Ți-am ascultat mizeriile. Nu mai putem face nimic altceva pentru tine. Raspunzi la întrebare acum sau plecăm.

Nu putu rezista tentației. Întinzându-se peste masa îi apuca fața lui Ellidi în mâinile lui puternice și îl întoarse înspre el.

— Nu ți-a spus niciodată tac-tu că e nepoliticos să te zgâiești așa? zise el.

Sigurdur Oli se uită la Erlendur.

— Mă descurc. E în regulă, zise el.

Erlendur slăbi strânsoarea.

— Cum l-ai cunoscut pe Holberg? întrebă el.

Ellidi își frecă falca. Știa că obținuse o victorie minoră. Și că nu se oprea aici.

— Sa nu crezi că nu-mi amintesc de tine, îi zise el lui Erlendur. Sa nu crezi că nu știu cine ești. Să nu crezi că n-o cunosc pe Eva.

Erlendur se uită fix la prizonier, ca trasnit. Nu era prima oară că auzea genul ăsta de lucruri de la delincvenți, însă nu era niciodată bine pregătit pentru asta. Nu știa exact cu cine se încurca Eva Lind, însă unii dintre ei erau delincvenți, dealeri, spărgători, prostituate, mafioți. Era o listă lungă. Avusese și ea probleme cu legea. O dată fusese arestată după un pont dat de un părinte, pentru vânzare de droguri într-o școală. Putea cu ușurință să cunoască un bărbat de felul lui Ellidi. Un bărbat ca Ellidi putea cu ușurință să o cunoască.

— Cum l-ai cunoscut pe Holberg? repetă Erlendur.

— Eva e în regulă, zise Ellidi.

Erlendur putea citi nenumărate înțelesuri în vorbele sale.

— Dacă o mai pomenești iar, plecăm, zise el. Și atunci nu o să mai ai cu cine să te joci.

— Țigări, un tv în celula, fără muncă și fără regim celular. Oare cer prea mult? Nu pot oare doi superpolițiști să aranjeze asta? Și ar fi frumos să mi se aducă o tartă aici o dată pe lună sau cam așa ceva. De la gagica lui, spre exemplu, zise el aratând înspre Sigurdur Óli.

Erlendur se ridică, iar Sigurdur Óli începu să se ridice și el încet. Ellidi începu să râdă. Un râs ragușit care clocotea în interiorul său, transformându-se într-un gălgăit zgomotos și culminând cu o tuse și cu eliminarea unei flegme galbene pe podea. Se îndepărtară de el și mersera spre ușă.

— Mi-a vorbit mult despre violul ăla din Keflavík! strigă Ellidi după ei. Mi-a spus tot despre ea. Cum a guștat pizda aia ca un porc înjunghiat și ce i-a șoptit el în ureche în timp ce aștepta să i se scoale iar. Vrei să auzi ce a fost? Vrei să auzi ce i-a spus? Labagii împuțiți! Vreți să auziți ce a fost?

Erlendur și Sigurdur Óli se opriră. Se întoarseră să-l vadă pe Ellidi scuturându-și capul către ei, făcând spume la gură și țipând înjurături și sudalme. Era în picioare, cu mâinile pe masă,

aplecându-se peste ea, întinzându-și capul lui mare în direcția lor și mugind către ei ca un taur furios.

Ușa vorbitorului se deschise și cei doi gardieni intrară înăuntru.

— I-a spus despre cealaltă! țipă Ellidi. I-a spus ce i-a făcut celeilalte pizde nenorocite pe care a violat-o!

Când Ellidi vază gardienii deveni violent. Sări peste masă, se repezi la cei patru bărbați, țipând și se aruncă peste ei. Ateriza peste Erlendur și Sigurdur Oli, care fură amândoi răsturnați la pământ, înainte de a putea face ceva. Îi dădu un cap în față lui Sigurdur Óli, sângele le țâșni amândurora pe nas și pumnul i se ridică pentru a lovi fața lipsită de apărare a lui Erlendur, în momentul în care unul dintre gardieni scoase la iveală un mic dispozitiv negru și îi dădu un șoc electric într-o parte a corpului. Chestia asta îl încetini pe Ellidi, însă nu-l făcu să se oprească. Ridica din nou brațul. Abia când celălalt paznic îi dădu al doilea șoc electric, se prăbuși și căzu peste Erlendur și Sigurdur Oli.

Aceștia ieșiră târându-se de sub el. Sigurdur Oli ținea o batistă la nas pentru a încerca să oprească sângerarea. Lui Ellidi i se dădu un al treilea șoc electric și, în cele din urmă, se liniști. Gardienii îi puseră cătușele și, cu mare dificultate, îl ridicară. Aveau de gând să-l scoata afară de acolo, însă Erlendur le ceru să aștepte o clipă. Se duse la Ellidi.

— Care cealaltă? întreba el.

Ellidi nu avu nicio reacție.

— Care cealaltă pe care a violat-o? repetă Erlendur.

Ellidi încercă să zâmbească, zăpăcit de șocul electric, și o grimasă îi trecu peste chip. Sângele îi curgea din nas în gură și dinții lui falși erau plini de sânge. Erlendur încercă să-și ascunda nerabdarea din voce, de parcă nu se sinchisea nici cât negru sub unghie de ce știa Ellidi. Încercă să nu pară vulnerabil. Încercă să

nu aibă nicio expresie. Știa că cea mai mică urmă de slăbiciune făcea să le crească inima în piept unor bărbați precum Ellidi, îi transforma în bărbați adevărați, le dădea un scop în jalnica lor iluzie de viață. Un ton de nerăbdare în glas, o expresie a ochilor, o mișcare a mâinilor, o urmă de neliniște. Ellidi reușise să încline balanța în favoarea lui când o pomenise pe Eva Lind. Erlendur nu avea de gând să-i dea satisfacția că se târa acum în patru labe în fața lui.

Se priviră amândoi în ochi.

— Scoateți-l de aici, zise Erlendur și se îndepărta de Ellidi.

Gardienii erau pe cale de a scoate prizonierul afară, însă acesta se opuse și nu vru să se clintească din loc în momentul în care încercară să-l miște. Se uită lung la Erlendur, de parcă ar fi cugetat la ceva, însă în cele din urmă renunță și le dădu voie să-l scoată din cameră. Sigurdur Oli încă încerca să oprească sângerarea. Nasul i se umflase și batista era îmbibată de sânge.

— E o sângerare urâtă, zise Erlendur și examinează nasul lui Sigurdur Oli. Cu toate astea nimic altceva, nimic grav. Nu sunt tăieturi și nu ai nasul rupt.

Îl apucă cu putere de nas și Sigurdur Oli scoase un țipăt de durere.

— Oh, poate e rupt, nu sunt doctor, zise Erlendur.

— Un ticălos nenorocit, zise Sigurdur Oli. Un ticălos nenorocit.

— Se joacă cu noi sau chiar știe cu adevărat de altă femeie? zise Erlendur în timp ce păraseau vorbitorul. Dacă a mai fost una, probabil că au mai fost și altele pe care le-a violat și care nu au ieșit niciodată în față.

— Sub nicio formă nu se poate vorbi rezonabil cu barbatul ăsta, zise Sigurdur Oli. O făcea ca sa se amuze, ne aburea. Se juca doar cu noi. Nu poți avea încredere în nimic din ce spune. O javră. O javră nenorocită.

Se duseră în biroul guvernatorului și îi făcura un raport scurt a ceea ce se întâmplase. După părerea lor, ziseră ei, singurul loc pentru Ellidi era o celulă căpușită într-un spital de psihiatrie. Guvernatorul încuviința plictisit, însă spuse că singura

soluție disponibilă pentru autorități era să-l țină la Litla-Hraun. Nu era prima dată că Ellidi fusese pus în regim celular în închisoare pentru violență și, cu siguranță, nu va fi nici ultima.

Ieșiră la aer curat. În timp ce se îndepărtau cu mașina de închisoare și așteptau ca poarta mare și albastră a parcerii să se deschidă, Sigurdur Óli observă că un gardian fuge după ei și le face semn cu mâna să oprească. Așteptară până ce el ajunse mașina din urmă. Erlendur coborî geamul.

— Vrea să vorbească cu dumneavoastră, zise paznicul, gâfâind.

— Cine? întrebă Erlendur.

— Ellidi. Ellidi vrea să vorbească cu dumneavoastră.

— Am vorbi cu Ellidi, zise Erlendur. Spune-i s-o lase baltă.

— Zice că are de gând să vă dea informațiile pe care le vreți.

— Minte.

— Asta a spus el.

Erlendur se uită la Sigurdur Óli, care ridică din umeri. Se gândi o clipă.

— În regulă. Atunci o să venim, zise el în cele din urmă.

— Vrea să vorbească doar cu dumneavoastră, nu și cu el, zise paznicul, uitându-se la Sigurdur Óli.

Lui Ellidi nu i se permise să iasă iar din celula lui izolată, așa că Erlendur trebui să-i vorbească printr-o mică gaură din ușă. Aceasta se deschidea prin glisarea unui panou într-o parte. Celula era întunecoasă și, din această cauză, Erlendur nu vedea înăuntru. Auzea vocea lui Ellidi, răgușită și gâlgăită. Gardianul îl condusesese pe Erlendur până la ușă și apoi îl lăsase singur.

— Ce mai face poponarul? fu primul lucru pe care îl întrebă Ellidi.

În loc să stea în fața deschizăturii din ușă, se retrăsese înăuntru. Poate stătea pe pat. Poate stătea lipit de perete. Erlendur avu impresia că vocea venea de undeva de departe, din întunericul celulei. În mod evident Ellidi se calmase.

— Țsta nu e un ceai dansant, replică Erlendur. Tu ai vrut să vorbești cu mine.

— Cine crezi că l-a omorât pe Holberg?

— Nu știm. Ce poți să-mi spui despre Holberg?

— Numele ei era Kolbrún, gagică aia căreia i-a tras-o în Keflavík. Vorbea deseori despre asta. Spunea că fusese cât pe ce să fie prins când păsărica aia a fost destul de proastă să facă reclamație. A descris toate detaliile. Vrei să auzi ce a spus?

— Nu, zise Erlendur. Ce relație ai avut tu cu el?

— Ne întâlneam din când în când. Îi vindeam bautura și îi cumpăram materiale pornografice când lucram pe vas. Ne-am cunoscut când lucram împreună la Autoritatea pentru Porturi și Faruri. Înainte ca el să înceapă să lucreze ca șofer de tir. Mergeam împreună prin orașe. Nu ratam nimic. Țsta a fost primul lucru pe care l-am învățat de la el. Știa cum să vorbească. Impresionant. Știa cum să vrăjească femeile. Era un tip haios.

— Vă duceți prin orașe?

— De aia ne aflam în Keflavík. Vopseam farul Reykjanes. Ale dracului fantome ce erau acolo. Ai fost vreodată acolo? Țipau și urlau toată noaptea. Era mai rau decât în haznaua asta. Lui Holberg nu-i era frică de fantome. Lui nu-i era frica de nimic.

— Și ți-a spus pe față cum a violat-o pe Kolbrun, când te-a întâlnit?

— Mi-a făcut cu ochiul când a condus-o acasă de la petrecere. Știam ce însemna asta. Putea fi un vrajitor atunci când voia. Credea că a fost amuzant să scape din treaba asta. A râs de n-a mai putut de un polițist la care s-a dus fata și de cum i-a distrus ăla cazul.

— Se cunoșteau, Holberg și polițistul ăla?

— Nu știu.

— A vorbit vreodată de fiica pe care Kolbrun a nascut-o după viol?

— Fiica? Nu. A ramas gravidă?

— Știi despre celălalt viol, zise Erlendur fără să-i răspunda. Cealalta femeie pe care a violat-o. Cine era? Care era numele ei?

— Nu știu.

— Atunci de ce m-ai chemat înapoi?

— Nu știu cine a fost, însă știu când s-a întâmplat și unde locuiește. Mai mult sau mai puțin. E suficient ca să o găsești.

— Când? Și unde?

— Mdea, sigur, și eu ce obțin la faza asta?

— Tu?

— Ce poți face pentru mine?

— Nu pot face nimic pentru tine și nici nu vreau să fac nimic pentru tine.

— Sigur că poți. Atunci o să-ți spun ce știu.

Erlendur cumpăni.

— Nu-ți pot promite nimic, zise el.

— Nu suport să fiu în regim celular.

— De asta m-ai chemat înapoi?

— Nu știi ce-ți face chestia asta. Înnebunesc în celula asta. Nu aprind niciodată lumina. Nu știu ce zi e. Ești ținut aici ca un animal într-o cușcă. Te tratează ca pe o bestie.

— Și ce, ești cumva Conte de Monte Cristo? zise Erlendur sarcastic. Ești un sadic, Ellidi. Cea mai rea speță de psihopat și sadic din câte există. Un idiot căruia îi place violența. Un homofob și un rasist. Ești cel mai rău tip de retardat din câți cunosc. Nu-mi pasă dacă te țin încuiat aici pentru tot restul vieții tale. Am să mă duc sus și chiar am să recomand acest lucru.

— O să-ți spun unde locuiește dacă mă scoți de aici.

— Nu te pot scoate de aici, idiotule. Nu am autoritatea asta și, chiar dacă aș avea-o, nu aș face-o. Dacă vrei să nu mai fii ținut în regim celular probabil că ar trebui să încetezi să mai ataci oameni.

— Ai putea să faci un târg pe chestia asta. Să spui că tu m-ai rănit. Să spui că poponarul a început chestia asta. Că eu eram cooperant, însă că el făcea remarci sarcastice. Și ca te-am ajutat în ancheta ta. Ei or să te asculte. Știu cine ești. Or să te asculte.

— A mai vorbit Holberg și despre altele, în afară de astea două?

— Ai de gând să faci asta pentru mine?

Erlendur se gândi câteva clipe.

— O să văd ce pot face. A vorbit despre altele?

— Nu. Niciodată. Eu am știut doar de astea două.

— Minți?

— Nu mint. Cealaltă nu a făcut niciodată reclamație. Fra la începutul anilor '60. El nu s-a mai întors în locul ăla.

— Care loc?

— Ai de gând să mă scoți de aici?

— Care loc?

— Promite-mi!

— Nu-ți pot promite nimic, zise Erlendur. O să vorbesc cu ei. Care era acel loc?

— Húsavík.

— Ce vârstă avea?

— A fost același fel de treabă ca și cea din Keflavík, doar că mai feroce, zise Ellidi.

— Feroce?

— Nu vrei să auzi? zise Ellidi, incapabil să-și ascundă nerăbdarea. Vrei să auzi ce a făcut?

Ellidi nu aștepta răspunsul. Vocea lui se scurse prin deschizătura din ușă și Erlendur rămase acolo, ascultând confesiunea răgușită ce venea din întuneric.

Sigurdur Oli îl aștepta în mașină. În timp ce se îndepărtau cu mașina de închisoare, Erlendur îi relată pe scurt conversația cu Ellidi, însă păstră tăcerea despre monologul de la sfârșit. Hotărârea să se uite în registrul persoanelor care locuiau în Húsavík prin anii '60. Dacă femeia avea aceeași vârstă ca și Kolbrún, așa cum presupunea Ellidi, era posibil să poată fi găsită.

— Și ce ai făcut în legătură cu Ellidi? întrebă Sigurdur Óli când se întoarseră în trecatoarea Threngslin, în drumul spre Reykjavík.

— I-am întrebat dacă îi pot reduce regimul celular și au refuzat. Nu am putut face nimic altceva.

— Cel puțin ți-ai ținut promisiunea, zise Sigurdur Oli, zâmbind. Dacă Holberg le-a violat pe acelea două, nu ar fi putut să fie mai multe?

— Ar fi putut, zise Erlendur cu gândul aiurea.

— La ce te gândești acum?

— Sunt două lucruri care mă frământă, zise Erlendur. Aș vrea să știu exact de ce a murit fetița.

Îl putea auzi pe Sigurdur Oli oftând lângă el.

— Și aș vrea să știu dacă a fost sigur copilul lui Holberg.

— Deci ce anume te nedumerește în legătură cu asta?

— Ellidi mi-a spus că Holberg a avut o soră.

— O soră?

— Care a murit de tânără. Trebuie să-i găsim fișa medicală. Să o căutăm prin spitale. Vezi ce poți descoperi.

— De ce a murit? Sora lui Holberg?

— Posibil din cauza a ceva asemănător cu Audur. Holberg a pomenit ceva o dată în legătură cu capul ei. Sau așa a descris Ellidi asta. Am întrebat dacă ar fi putut să fie o tumoră pe creier, însă Ellidi nu știa.

— Și în ce fel ajută chestia asta cazul nostru? Întrebă Sigurdur Óli.

— Cred că ar putea fi o legătură de rudenie, zise Erlendur.

— De rudenie? De ce, din cauza mesajului pe care l-am găsit?

— Da, zise Erlendur, din cauza mesajului. Poate e o chestiune de rudenie și de ereditate.

Doctorul locuia într-o casă din oraș, în partea de vest a suburbiei Grafarvogur. Nu mai practica medicina în mod regulat. Îl întâmpină chiar el pe Erlendur la ușă și îl conduse într-o sală spațioasă pe care o folosea drept birou. Îi explică lui Erlendur că acum făcea ocazional servicii pentru avocați în cazuri de evaluare a invalidității. Încăperea era simplu mobilată, curată, cu un mic birou și o mașină de scris. Doctorul era un bărbat mărunț și cam slabuț, cu trăsături colțuroase. Avea o atitudine vioaie. Avea două stilouri în buzunarul de la pieptul cămășii pe care o purta. Se numea Frank.

Erlendur îi telefonase dinainte pentru a aranja o întâlnire cu el. După-amiaza era pe sfârșite și începea să se întunece. Întorși la secție, Sigurdur Oli și Elínborg se îngamădiseră deasupra unei fotocopii a unui registru vechi de patruzeci de ani ce conținea numele locuitorilor din Húsavík, care le fusese trimis prin fax de administrația locală din nord. Doctorul îl rugă pe Erlendur să ia loc.

— Nu sunt cei care vin să vă vadă o adunătură de mincinoși? întrebă Erlendur, uitându-se în jurul său în birou.

— Mincinoși? zise doctorul. Nu aș spune asta. Unii dintre ei, fără îndoială. Leziunile la gât sunt cele mai înșelătoare. Chiar nu-ți rămâne altceva de făcut decât să-ți crezi pacienții care se plâng că și-au sucit gâtul după un accident auto. Sunt cele mai greu de depistat. Unii simt mai multă durere decât alții, însă nu cred că sunt mulți care să nu aibă, într-adevăr, o accentuată stare de disconfort.

— Când v-am telefonat, v-ați amintit imediat de fata din Keflavík.

— Astfel de lucruri sunt greu de uitat. E greu să o uiți pe mamă. Kolbrún era numele ei? Am înțeles că s-a sinucis.

— E o tragedie nenorocită de la început și până la sfârșit, zise Erlendur.

Se gândea dacă să-l întrebe pe doctor despre durerea pe care o simțea în piept când se trezea dimineața, însă decise că nu era momentul. Doctorul avea să descopere că era foarte bolnav, o să-l trimită la spital, iar el o să dea ortul popii până în weekend. Erlendur încerca să evite veștile proaste ori de câte ori putea și, pentru că nu se aștepta să audă vreo veste bună în legătură cu el, nu zise nimic.

— Ați zis că are de-a face cu crima din Nordurmyri, spuse doctorul, trezindu-l pe Erlendur la realitate.

— Da, Holberg, victima, e posibil să fi fost tatăl fetei din Keflavík, zise Erlendur. Mama a susținut acest lucru acum mult timp. El a recunoscut că a făcut sex cu Kolbrún, deci violul nu a putut fi dovedit. Adesea sunt puține probe pe care să se poată baza genul ăsta de caz. Investigăm trecutul bărbatului. Fata s-a îmbolnăvit când avea patru ani. Îmi puteți spune ce s-a întâmplat?

— Nu înțeleg cum acest lucru ar avea de-a face cu cazul.

— Ei bine, vom vedea. Îmi puteți răspunde, vă rog, la întrebare?

Doctorul se uită îndelung la Erlendur.

— Cel mai bine ar fi să vă spun totul fără ocolișuri, domnule inspector, zise doctorul, de parcă se întărea pentru ceva anume. Eram o persoană diferită la acel moment.

— O persoană diferită?

— Și încă una foarte rea. Nu m-am mai atins de alcool de aproape treizeci de ani. O să fiu cinstit în legătură cu asta de la bun început, așa că nu e nevoie să vă mai bateți capul, am avut permisul de liberă practică suspendat din 1969 până în 1972.

— Din cauza fetei?

— Nu, nu, nu din cauza ei, deși acesta ar fi fost un motiv suficient, fără îndoială. A fost din cauza băuturii și a neglijenței. Aș dori să nu intru în detalii decât dacă este absolut necesar.

Erlendur dorea și el să lase lucrurile așa cum erau, însă nu se putu abține.

— Deci în toți acei ani erai mai mult sau mai puțin beat, vrei să spunei?

— Mai mult sau mai puțin.

— Și ai redobândit permisul de liberă practică?

— Da.

— Și nu ai mai avut alte necazuri de atunci?

— Nu, nu am mai avut alte necazuri de atunci, zise doctorul, scuturând din cap. Însă, după cum spun, nu eram într-o stare prea bună când am tratat-o pe fiica lui Kolbrún. Pe Audur. Avea dureri și credeam că e o migrenă de copii. Vomita dimineața. Când durerea s-a înrăutățit, i-am prescris o medicație mai puternică. Totul e cam în ceață. Am ales să uit cât de mult pot din acea perioadă. Toată lumea face greșeli, chiar și doctorii.

— Care a fost cauza morții?

— Probabil nu ar fi fost cine știe ce diferență dacă aș fi acționat mai repede și aș fi trimis-o la spital, zise doctorul gânditor. Cel puțin asta a fost ceea ce am încercat să-mi spun. Atunci nu erau mulți pediatri pe aici și nu aveam tomografele astea. Trebuia să ne ghidăm mai mult după ceea ce simțeam și ce știam și, după cum am spus, nu am simțit altceva în afara de nevoia de a bea în acei ani. Un divorț neplăcut a încurcat și mai tare treburile. Nu încerc să mă disculp, zise el privind la Erlendur, deși, în mod evident, chiar încerca să se disculpe.

Erlendur încuviință.

— După aproximativ două luni, cred, am început să banuiesc că putea fi altceva, mai grav decât o migrena. Starea fetei nu se îmbunătățea. Durerea nu ceda. Se înrăutățea. Se stingea pe picioare, ajunsese numai piele și os. Erau câteva posibilitați. Am crezut că putea fi un fel de infecție tuberculară la cap. Odi-noară, diagnosticul brut era o răceală la cap, atunci când nimeni nu avea nici cea mai vagă idee. Apoi ipoteza a fost meningita, însă simptomele erau absente; și asta lucrează mult mai repede. Fata a avut ceea ce se numește *cafe au lait* pe piele, iar eu, în cele din urmă, am început să mă gândesc la o afecțiune oncologică.

— *Café au lait?* zise Erlendur, amintindu-și că mai auzise pomenindu-se de acest lucru înainte.

— Poate însoți afecțiuni oncologice.

— Și atunci ați trimis-o la spital în Keflavík?

— Acolo a murit, zise doctorul. Îmi amintesc ce tragedie a fost pentru mamă. Și-a ieșit din minți. A trebuit să-i dăm tranșilizante. A refuzat categoric să-i lase să-i facă autopsie fetei. A țipat la noi să nu o facem.

— Însă, cu toate astea, s-a făcut autopsie.

Doctorul ezita.

— Nu s-a putut evita. Nu era altă cale.

— Și ce a ieșit la iveală?

— O afecțiune oncologică, după cum am spus.

— Și la ce vă referiți când spuneți afecțiune oncologică?

— O tumoră pe creier, zise doctorul. A murit din cauza unei tumori pe creier.

— Ce fel de tumoră pe creier?

— Nu știu sigur, zise doctorul. Nu știu dacă au studiat acest lucru în amănunt, cu toate că mă aștept să o fi făcut. Parcă îmi amintesc că au pomenit ceva de un fel de boală genetică.

— Boală genetică! zise Erlendur, ridicând vocea.

— Nu e la moda în zilele noastre? Ce are chestia asta de-a face cu asasinarea lui Holberg? întrebă doctorul.

Erlendur ramase acolo, adânc cufundat în gânduri.

— De ce întrebați despre această fetiță?

— Am niște vise, zise Erlendur.

Eva Lind nu era în apartament când Erlendur se întoarce acasă în acea seară. Încerca să-i urmeze sfatul și să nu întrebe unde s-ar fi putut afla, dacă se va întoarce sau nu acasă și în ce stare s-ar afla dacă venea. Trecu pe la o autoservire și alese un pachet cu pui prăjit pentru cina. Îl arunca pe un scaun și își dezbracă haina în momentul în care adulfmece vechea și familiara aroma de mâncare gătită. Nu mai adulfmecase ceva gătit în bucătăria lui de foarte mult timp. Genul ăla de pui care zăcea acum pe scaun era mâncarea lui, hamburgeri, mâncăruri de autoservire dintr-o lingură plină de grăsime, semipreparate de la supermarket, căpățână rece și fiartă de oaie, recipiente cu lapte bătut, cine fără gust pregătite la cuptorul cu microunde. Nu-și putea aminti ultima oară când gătitise el însuși o mâncare ca lumea în bucătărie. Nu-și amintea nici măcar când dorise să facă acest lucru.

Erlendur își croi prudent drum spre bucătărie, de parcă s-ar fi așteptat să găsească un intrus acolo și văzu că masa fusese așezată pentru două persoane; cu farfurii frumoase pe care își amintea vag că le avea. Pahare de vin cu picior înalt stateau lângă fiecare farfurie, erau șervețele și lumânari roșii ce ardeau în două sfeșnice care nu se asortau și pe care Erlendur nu le mai văzuse niciodată înainte.

Își croi încetișor drum mai departe în bucatarie și văzu ceva fierbând într-o cratiță mare. Ridicând capacul, văzu o tocană cu carne care arăta de-a dreptul delicios. O pojghița de grăsime plutea deasupra napilor, cartofilor, bucașilor de carne

tăiate cubulețe și a mirodeniilor, toate degajând o aromă ce umplea tot apartamentul cu mirosul unei gospodării adevărate în care se gătește în mod frecvent. Se aplecă deasupra cratiței și inhală mirosul de carne fiartă și legume.

— Aveam nevoie de mai multe legume, zise Eva Lind din ușa bucătăriei.

Erlendur nu o observase intrând în apartament. Era îmbrăcată cu hanoracul și ținea în mână o pungă cu morcovi.

— Unde ai învățat să faci tocană cu carne? întrebă Erlendur.

— Mama făcea mereu tocană cu carne, zise Eva Lind. Odată, când nu te vorbea de rău, a zis că tocana cu carne obișnuia să fie felul tău de mâncare preferat. Apoi a spus că erai un ticălos.

— Ambele chestii erau corecte, zise Erlendur.

O urmări pe Eva Lind tăind morcovii și adăugându-i în cratiță, împreună cu celelalte legume. Îi trecu prin minte că încerca un sentiment de viață de familie adevărată și că lucrul acesta îl făcea să fie trist și fericit în același timp. Nu își permitea luxul să se aștepte ca bucuria aceasta să dureze.

— Ai găsit criminalul? întrebă Eva Lind.

— Ellidi îți trimite salutările sale, zise Erlendur.

Cuvintele îi scăpară înainte ca el să-și poată da seama că o bestie precum Ellidi nu avea ce căuta în acel mediu.

— Ellidi. E la Litla-Hraun. Știe cine sunt?

— Scursoarele cu care vorbesc te pomenesc uneori, zise Erlendur. Cred că fac mișto de mine.

— Și fac?

— Unii dintre ei. Cum e Ellidi. De unde îl cunoști? întrebă Erlendur cu precauție.

— Am auzit povești despre el. L-am întâlnit o dată, acum câțiva ani. Își lipise dinții falși cu lipici pentru plastic. Însă nu prea îl cunosc.

— E un mare idiot.

Nu mai vorbira despre Ellidi în acea seară. Când se așezară să mănânce, Eva Lind turnă apă în paharele de vin și Erlendur mănâcă atât de mult, încât de-abia mai putu merge, clătinându-se, în camera de zi. Adormi acolo îmbrăcat și dormi prost până dimineața.

De data asta își aminti aproape tot visul. Știa că era același vis care îl bântuise în ultimele nopți, însă pe care nu reușise să și-l aducă aminte, înainte ca starea de trezie să îl risipească.

Eva Lind îi apară așa cum nu o mai văzuse înainte învaluită într-o lumină ce venea de undeva de unde nu-și putea da seama îmbracată într-o rochie frumoasă de vară care îi ajungea până la glezne și cu un păr lung și negru lăsat pe spate și viziunea era perfectă și aproape ca se simțea mirosul verii iar ea se îndrepta către el sau poate ca plutea pentru ca el se gândi ca nu atingea deloc pământul el nu putea identifica împrejurimile tot ce putea vedea era acea lumină orbitoare și Eva Lind în mijlocul luminii se apropia de el cu zâmbetul până la urechi și el se văzu deschizându-și brațele ca să o întâmpine și aștepta până putu să o cuprindă și își simți nerabdurea însă ea nu se lăsa deloc cuprinsă de brațele lui ci îi întinse o fotografie pe care el o cunoștea atât de bine care fusese făcută în cimitir și fotografia prinsă viață și el era în interiorul acesteia și privea în sus la cerul întunecat și simțea cum ploaia i se prelinge pe chip și în momentul în care privi în jos văzu cum piatra funerară se da la o parte și cum mormântul se deschide în beznă până ce apară sîcricul și acesta se deschise și el văzu fata în sicriu tăiată în mijlocul pieptului și până sus la umeri și brusc fata deschise ochii și privi fix către el și deschise gura și el auzi plînsul ei jalnic de durere din mormânt

Se deșteptă cu o tresărire, rasuflând întretăiat și privi în gol în timp ce încercă să se adune. O strigă pe Eva Lind, dar nu primi niciun răspuns. Se duse până în camera ei, însă simți pustietatea de acolo înainte ca macar să apuce să deschidă ușa. Știa că ea plecase.

După ce examină registrul cu locuitorii din Husavík, Elnborg și Sigurdur Oli întocmîră o listă cu 176 de femei, potențiale victime ale violului lui Holberg. Singurul lucru pe care se puteau baza erau vorbele lui Ellidi că fusese „același fel de treabă”, așa că folosi ră vârsta lui Kolbrún drept referință cu o marjă de zece ani în ambele direcții. La prima examinare ieși la iveală că

femeile puteau fi, în mare, împărțite în trei grupuri: un sfert din ele locuiau încă în Húsavík, jumătate se mutaseră la Reykjavík și sfertul celălalt era împrăștiat prin Islanda.

— E suficient ca să te duca la nebunie, ofta Elínborg, privind lista înainte de a i-o înmâna lui Erlendur.

Ea observă că era mai neîngrijit decât de obicei. Barba îi era nerasă de câteva zile, parul stufos și roșcat îi stătea în toate direcțiile, costumul zdrențăros și șifonat avea nevoie de curățare: Elínborg se întreba dacă să-i spună acest lucru, însă expresia lui Erlendur nu invita la niciun fel de glumă.

— Cum mai dormi în ultimul timp, Erlendur? îl întreba ea, prudentă.

— Ca dracu', zise Erlendur.

— Și apoi ce facem? zise Sigurdur Oli. Ar trebui să ne ducem pur și simplu la fiecare dintre aceste femei și să le întrebăm dacă au fost violate acum patruzeci de ani? Nu e puțin cam... impertinent?

— Nu văd altă cale de a face acest lucru. Hai să începem cu cele care s-au mutat din Húsavík, zise Erlendur. O să începem să căutăm în Reykjavík și o să vedem dacă putem aduna între timp mai multe informații în legătură cu această femeie. Dacă nemernicul ăsta de Ellidi nu minte, Holberg i-a pomenit de ea lui Kolbrún. E posibil ca ea să fi repetat numele surorii ei, poate lui Rúnar. Trebuie să mă întorc în Keflavík. E posibil să putem restrânge puțin grupul, zise el, după o clipă de gândire.

— Să-l restrângem? Cum? zise Flínborg. La ce te gândești?

— Tocmai mi-a venit o idee.

— Ce anume?

Elínborg era deja nerăbdătoare. Venise la birou cu un deux-pièces nou de un verde-pal căruia nimeni nu părea să-i dea nicio atenție.

— Legătură de rudenie, ereditate și boli, zise Erlendur.

— Exact, spuse Sigurdur Oli.

— Hai să presupunem că Holberg a fost violatorul. Nu avem nicio idee câte femei a violat. Știm de două și, de fapt, de una singură în mod cert. Deși a negat acest lucru, totul indică faptul că a violat-o pe Kolbrún. A fost tatal lui Audur, sau, cel puțin, ar

trebui să lucrăm asupra acestei supoziții, însă putea să aibă și alt copil cu femeia din Húsavík.

— Un alt copil? zise Elínborg.

— Înaintea lui Audur, răspunse Erlendur.

— Oare acest lucru nu e puțin probabil? zise Sigurdur Óli. Erlendur ridică din umeri.

— Vrei să restrângem grupul la femeile care au avut copii înainte de, cât era, 1964?

— Nu cred ca ar fi o idee atât de proasta.

— Ar fi putut avea copii oriunde, zise Elínborg.

— Adevărat, spuse Erlendur. Nu a comis neapărat mai mult de un viol o dată, așa că e mult de lucru. Ai aflat de ce a murit sora lui?

— Nu, lucrez la asta, zise Sigurdur Oli. Am încercat să aflu detalii despre familia lor și nu a ieșit nimic la iveală.

— L-am verificat pe Gretar, zise Elínborg. A dispărut brusc, de parcă l-ar fi înghițit pământul. Nu i-a dus nimeni dorul câtuși de puțin. În momentul în care maică-sa nu a mai avut vești de la el timp de două luni, a telefonat la poliție în cele din urmă. I-au pus fotografia în ziare și la televizor, însă fără niciun rezultat. Era prin 1974, anul marelui festival național care a comemorat înființarea statului Islanda. Vara. Ai fost la festivalul de la Thingvellir?

— Am fost acolo, zise Erlendur. Ce vrei să spui cu Thingvellir? Crezi că de acolo a dispărut?

— Probabil, însă asta e tot ce știu, răspunse Elínborg. Au făcut o investigație de rutină legată de persoanele dispărute și au vorbit cu oamenii pe care maică-sa știa că îi cunoștea el, inclusiv cu Holberg și cu Ellidi. Au mai chestionat și pe alți trei, însă nimeni nu știa nimic. Nimănui nu-i era dor de Gretar, cu excepția mamei și a soră-sii. Era născut în Reykjavík, nu avea nevastă sau copii, nu avea iubită, nu avea o familie numeroasă. Cazul a fost lăsat deschis timp de câteva luni și apoi s-a închis. Avea treizeci și patru de ani.

— Dacă era o persoană la fel de agreabilă ca și prietenii lui, Ellidi și Holberg, nu mă surprinde că nimeni nu i-a dus dorul, zise Sigurdur Oli.

— Treisprezece persoane au dispărut în Islanda în anii '70, preciză Elínborg. Douăsprezece în anii '80, fără să punem la socoteală pescarii pierduți pe mare.

— Treisprezece dispariții, zise Sigurdur Óli, nu e cam mult? Niciuna dintre ele rezolvată?

— Nu trebuie să fie neapărat ceva criminal în spatele acestor dispariții, zise Elínborg. Oamenii dispar, vor să dispară, își planifică singuri dispariția.

— Dacă înțeleg corect, spuse Erlendur, scenariul a fost în felul următor: Ellidi, Holberg și Gretar ies într-o noapte la dans la Cruce, într-un weekend, în toamna anului 1963.

Văzu pe chipul lui Sigurdur Oli un uriaș semn de întrebare.

— „Crucea“ a fost un vechi spital militar transformat în sală de dans. Obişnuiau să țină niște serate dansante destul de ieftine acolo.

— Cred că acolo au început să cânte Beatles-ii islandezi, interveni Elínborg.

— Au întâlnit niște femei la dans și una dintre ele a dat o petrecere la ea acasă după aceea, continuă Erlendur. Trebuie să încercăm să le găsim pe aceste femei. Holberg o conduce pe una dintre ele acasă și o violează. Se pare că mai făcuse șmecheria asta înainte. Îi șoptește ce i-a făcut celeilalte femei. E posibil ca aceea să fi locuit în Húsavík și, după toate probabilitățile, nu a făcut niciodată reclamație. Trei zile mai târziu, Kolbrún își adună în cele din urmă curajul și reclama infracțiunea, însă da peste un polițist care nu simpatizează femeile care invita bărbații la ele după dans și apoi strigă că au fost violate. Kolbrún are o fetiță. Holberg ar fi putut ști despre copil, găsim o fotografie a pietrei sale funerare în biroul lui. Cine a făcut-o? De ce? Fata moare din cauza unei afecțiuni fatale și mama ei se sinucide trei ani mai târziu. Trei ani după aceea, unul dintre prietenii lui Holberg dispare. Holberg e omorât acum câteva zile și în urmă e lăsat un mesaj de neînțeles.

— De ce a fost Holberg omorât acum, la bătrânețe? Oare atacatorul său are legătură cu mediul în care se învârtea? Și, dacă e așa, de ce nu a fost Holberg atacat mai înainte? De ce să se aștepte atâta? Sau poate că asasinarea lui nu are nimic de-a face cu acest fapt, și anume că Holberg a fost un violator?

— Nu pare să fie o crimă cu premeditare, nu cred că putem ignora acest lucru, interveni Sigurdur Oli. După cum a spus-o Elidi, ce labagiu folosește o scrumiera? Nu pare să fie un lucru gândit și construit cu mult timp înainte. Mesajul e doar o glumă indescifrabilă. Asasinarea lui Holberg nu are nimic de-a face cu niciun viol. Ar trebui probabil să-l căutăm pe tânărul îmbrăcat cu o jachetă militară verde.

— Holberg nu era un înger, zise Elínborg. Poate e o crimă din razbunare. Probabil că cineva s-a gândit că o merita.

— Singura persoană despre care știm sigur că îl ura pe Holberg este sora lui Kolbrun din Keflavík, zise Erlendur. Nu mi-o pot închipui omorând pe cineva cu o scrumieră.

— Oare nu ar fi putut pune pe cineva să o facă? zise Sigurdur Oli.

— Pe cine? întrebă Erlendur.

— Nu știu. Oricum, revin la ideea că cineva dădea târcoale prin cartier plănuind să intre prin efracție undeva, să dea o spargere în locul respectiv și poate să șutească ceva, Holberg l-a prins și a fost lovit în cap cu scrumiera. A fost vreun drogat care nu mai știa de capul lui. Nu are nimic de-a face cu trecutul, doar cu prezentul. Cu Reykjavíkul, așa cum este el în zilele noastre.

— Cel puțin, cineva a crezut că lucrul cel mai bun pe care putea să-l facă era să-l lichideze, zise Elínborg. Trebuie să luăm mesajul în serios. Nu e o glumă.

Sigurdur Oli se uită la Erlendur.

— Când ai zis că vrei să știi precis de ce anume a murit fata, te refereai la ceea ce cred eu că te refereai? întreba el.

— Am sentimentul neplăcut că e posibil, zise Erlendur.

Rúnar răspunse chiar el la ușă și îl privi pe Erlendur un lung răstimp fără a fi capabil să-i recunoască chipul. Erlendur stătea într-un hol de bloc, ud learcă după ce alergase din mașină până la clădirea respectivă. În partea dreaptă era o scară care ducea la apartamentul de deasupra. Scările aveau mocheta pe ele, însă aceasta era uzată acolo unde se călcase cel mai mult pe ea. Se simțea un miros de mucegai în aer și Erlendur se întrebă dacă în clădirea respectivă locuiau iubitori de cai. Erlendur îl întrebă pe Rúnar dacă își aduce aminte de el și Rúnar păru să-și amintească, pentru că imediat încerca să trântea ușa, însă Erlendur fu mai rapid decât el. Intră în apartament înainte ca Rúnar să apuce să facă vreo mișcare.

— Confortabil, zise Erlendur, privind în jurul sau în interiorul întunecat.

— Vrei să mă lași în pace? încercă Rúnar să țipe la Erlendur, însă vocea lui păru spartă și pițigăiată.

— Ai grijă la tensiunea arterială. Detest să fiu nevoit să-ți dau sărutarea vieții dacă mi te prăbușești în brațe. Trebuie să obțin niște detalii de la tine, apoi o să plec și tu poți să-ți aștepți mai departe moartea aici. Nu ar trebui să-ți ia foarte mult timp. Nu arăți deloc ca Super Seniorul Anului.

— Cara-te! zise Rúnar, pe un ton atât de mândru pe cât îi permitea vârsta, se întoarse, intră în camera de zi și se așeză pe sofa.

Erlendur îl urmă și se așeză cu greutate într-un fotoliu cu fața la el. Rúnar nu îl privi.

— Ți-a vorbit Kolbrún despre un alt viol atunci când a venit la tine în legătura cu Holberg?

Rúnar nu-i raspunse.

— Cu cât răspunzi mai repede, cu atât scapi mai curând de mine.

Rúnar ridică privirea și se zgâi la Erlendur.

— Nu a pomenit niciodată de vreun alt viol. Acum vrei să pleci?

— Avem motive să credem că Holberg a mai violat pe cineva înainte de a o întâlni pe Kolbrún. E posibil să fi facut aceeași șmecherie după ce a violat-o, nu știm. Kolbrún este singura femeie care a depus plângere împotriva lui, chiar dacă nu a ieșit nimic din asta, mulțumită ție.

— Ieși afară!

— Ești sigur că nu a pomenit de vreo altă femeie? Bănuim că Holberg i s-a laudat lui Kolbrún în legătură cu alt viol.

— Nu a spus nimic despre asta, zise Rúnar, privind în jos.

— Holberg a fost cu doi prieteni în noaptea aia. Unul dintre ei era Ellidi, un vechi pușcăriaș despre care e posibil să fi auzit. E în închisoare acum, luptându-se cu fantome și monștri în regim celular. Celălalt era Gretar. Țsta a dispărut de pe fața pământului în vara în care s-a ținut festivalul național. Știi ceva despre anturajul pe care îl avea Holberg?

— Nu. Lasă-mă în pace!

— Ce făceau în oraș în noaptea în care Kolbrún a fost violată?

— Nu știu.

— Nu ai vorbit niciodată cu ei?

— Nu.

— Cine se ocupa de investigații în Reykjavík?

Runar îl privi pe Erlendur în fața pentru prima oară.

— Marion Briem.

— Marion Briem!

— Idiotul ăla nenorocit.

Elin nu era acasă când Erlendur ciocăni la ușa, așa ca se duse înapoi în mașină, își aprinse o țigară și se gândi dacă sa-și continue calatoria catre Sandgerdi. Ploaia cădea pe mașina și Erlendur, care nu urmarea niciodată buletinele meteo, se întreba

dacă aversele or să înceteze vreodată. Poate asta era o versiune în miniatură a potopului lui Noe, se gândi el prin fumul albastriu de țigară. Poate era nevoie de asta ca să spele păcatele oamenilor din când în când.

Lui Erlendur îi era teamă să se întâlnească din nou cu Elin și fu pe jumătate ușurat când văzu că nu era acasă. Știa că ea o să se napustească asupra lui și ultimul lucru pe care și-l dorea era sa o provoace, la fel ca atunci când îl numise „polițai împuțit”. Însă acest lucru nu putea fi evitat. Nici acum, nici mai târziu. Slobozi un oftat adânc și fuma țigara pâna ce simți caldură în vârfurile degetelor. Reținu fumul în timp ce stingea țigara, apoi expiră cu zgomot. O propoziție dintr-o campanie antitutun îi trecu prin minte: e nevoie de o singură celulă ca să se declanșeze cancerul.

Simțise durerea în piept și în acea dimineață, însă acum dispăruse.

Erlendur dădea cu spatele și voia să se îndepărteze de casă, în momentul în care Elin îi ciocani în geam.

— Veneai să mă vezi? întrebă ea de sub umbrelă, în momentul în care el coborî geamul.

Erlendur își compuse un zâmbet misterios și încuviință ușor din cap. Ea deschise ușa casei pentru a-l lăsa să intre, iar el se simți brusc ca un trădător. Ceilalți o porniseră deja spre cimitir.

Își scoase pălăria și o agața pe un cuier-pom, își scoase haina și pantofii și se duse în camera de zi îmbracat cu costumul lui și fonat. Purta o vestă maro sub jachetă, însă nu o încheiase cum trebuie la nasturi, așa că ultimul nasture rămăsese descheiat. Se așeză în același fotoliu ca atunci când vizitase casa prima oară. Elin se dusesese la bucătărie pentru a porni cafetiera și aroma începu să umple casa. Când se întoarse, se așeză într-un scaun cu fața la el.

Trădătorul își dresе glasul.

— Unul dintre cei care au fost în oraș cu Holberg în acea noapte când a violat-o pe Kolbrún se numește Ellidi și e înțemnițat la Litla-Hraun. A trecut deja mult timp de când îl numim „unul dintre suspectii obișnuiți”. Al treilea bărbat se numea Grétar. A dispărut de pe fața pământului în 1974. Anul festivalului național.

— Am fost la Thingvellir atunci, zise Elin. Am văzut poezii acolo. Erlendur își dresă iar glasul.

— Și ai vorbit cu Ellidi asta? continuă Elín

— A fost o treabă extrem de neplăcută, zise Erlendur.

Elin se scuză, se ridică în picioare și se duse la bucatărie. Erlendur auzi clinchet de cești. Telefonul îi sună în buzunarul jachetei și el își ținu respirația în momentul în care raspunse. Își dădu seama după numărul afișat că era Sigurdur Óli.

— Suntem gata, zise Sigurdur Óli.

Erlendur putea auzi în telefon cum plouă afara.

— Nu face nimic până nu ajung la tine, zise Erlendur. Înțelegeți? Sa nu faci nicio mișcare până nu ai un semn de la mine sau până nu apar eu acolo.

— Ai vorbit cu babornita?

Fără să răspundă, Erlendur închise și puse telefonul înapoi în buzunar. Elin veni ducând o tavă, așeza ceștile pe masa în fața lui Erlendur și turnă cafea în ele. Amândoi o băură fără zahăr. Ea puse cafetiera pe masă și se așeză cu fața la Erlendur. Acesta reîncepu.

— Ellidi ne-a spus că Holberg mai violase o altă femeie înaintea lui Kolbrún și probabil i s-a lăudat ei despre acest lucru.

Văzu privirea uimită de pe chipul lui Elín.

— Dacă sora mea a știut despre altcineva, nu mi-a spus niciodată asta, zise ea și scutură gânditoare din cap. Oare spune adevărul?

— Trebuie să ținem seama de această presupunere, zise Erlendur. Ellidi e atât de furios, încât ar putea să mintă în legătură cu lucrul asta. Însă nu am făcut rost de altceva ca să respingem ce spune el.

— Nu am vorbit foarte des despre viol, zise Elin. Cred că a fost din cauza lui Audur. Printre altele. Kolbrún era o femeie foarte reticentă, timidă, retrasă și s-a închis și mai mult în sine după cele întâmplate. Și, bineînțeles, era dezgustător să vorbim despre acea experiență îngrozitoare când a rămas gravidă, ca să nu mai pomenesc de perioada după ce s-a născut copilul. Kolbrún a făcut tot ce a putut să uite că violul se întâmplase vreodată. Tot ce avea legătură cu asta.

— Îmi închipui că dacă ar fi știut despre altă femeie ar fi spus la poliție pentru a-și susține propria afirmație, în orice caz. Însă nu a pomenit nimic de asta în niciun raport pe care l-am citit.

— Poate dorea să o menajeze pe femeia respectivă, zise Elín.

— Să o menajeze?

— Kolbrún știa cum e să suferi din cauza unui viol. Știa cum e să raportezi un viol. A ezitat mult timp și tot ce a ieșit din asta a fost doar umilință. Dacă cealalta femeie nu a vrut să iasă în fața, poate Kolbrún i-a respectat dorința. Așa îmi imaginez eu. Însa e greu de spus, nu știu exact la ce te referi.

— E posibil ca ea să nu fi știut niciun detaliu, niciun nume, poate a avut doar o vagă bănuială. Dacă el doar a făcut aluzie la ceva anume prin ceea ce a spus.

— Nu mi-a spus niciodată nimic de genul asta.

— Când ați vorbit despre viol, în ce termeni a fost?

— Nu a fost chiar despre actul însuși, zise Elín.

Telefonul sună iar în buzunarul lui Erlendur și Elín se opri din vorbit. Erlendur scoase telefonul și văzu că era Sigurdur Oli. Îl închise și îl puse deoparte.

— Scuze, zise el.

— Nu sunt o adevărată pacoste telefoanele astea?

— Absolut, spuse Erlendur.

Era în criză de timp.

— Continuă, te rog.

— A vorbit despre cât de mult o iubea pe fiica ei, pe Audur. Aveau o relație foarte specială în ciuda acelor circumstanțe îngrozitoare. Știu că e groaznic ceea ce spun, însă nu cred că ar fi vrut să rateze experiența de a fi mamă. Înțelegei acest lucru? Chiar am crezut că o privea pe Audur ca pe un fel de compensație, sau așa ceva, a celui viol. Știu că e o manieră stângace de exprimare, însă era ca și cum fata era un dar din cer în toată acea nenorocire. Nu pot ști ce gândea sora mea, cum se simțea sau ce sentimente ținea în ea, am doar o imagine limitată a acestui lucru și nu mi-aș permite să vorbesc în numele ei. Însă pe măsură ce timpul trecea, ajunsese să o vâneze pe fetița ei și nu o scăpa niciodată din ochi. Niciodată. Relația lor era puternic influențată de ceea ce se întâmplase, însă Kolbrún nu s-a gândit niciodată la ea prin prisma bestiei care îi distrusese viața. A văzut copilul frumos care era Audur. Sora mea era exagerat de protectoare cu fiica ei și dincolo de moarte și mormânt,

după cum arată epitaful. „Ocrotește-mi viața împotriva vrăjmașului de care mă tem.”

— Știi exact la ce anume s-a referit sora dumneavoastră cu aceste cuvinte?

— Era o rugăciune către Dumnezeu, după cum veți vedea dacă veți citi Psalmul. Firește, moartea fetei a avut legătură cu asta. Cu felul în care s-a întâmplat și cu cât de tragic a fost. Kolbrún nu suporta gândul ca lui Audur să i se facă autopsie. Nu putea concepe acest lucru.

Erlendur se uită stânjenit în podea, însă Elín nu observă.

— Vă puteți cu ușurință închipui, zise Elín, cum acele lucruri groaznice prin care a trecut Kolbrún, violul și apoi moartea fiicei sale, au avut un efect serios asupra stării ei de sănătate mintală. A suferit o cădere nervoasă. Când au început să vorbească despre autopsie, paranoia ei s-a intensificat și, în dorința ei de a o proteja pe Audur, i-a văzut pe doctori drept dușmani. A avut-o pe fiica ei în acele circumstanțe îngrozitoare și a pierdut-o mult prea curând. A văzut asta ca fiind voința lui Dumnezeu. Sora mea dorea ca fiica ei să fie lăsată în pace.

Erlendur așteaptă o clipă, înainte de a spune ceva.

— Cred că sunt unul dintre acei dușmani.

Elín se uită la el, fără să înțeleagă la ce anume se referea.

— Cred că trebuie să scoatem sicriul și să facem o autopsie mai precisă, dacă acest lucru e posibil.

Erlendur vorbea cât putu de prudent. Lui Elín îi luă ceva vreme ca să priceapă cuvintele și să le așeze în context, iar când pătrunse înțelesul acestora, se uita la el cu o privire lipsită de expresie.

— Ce spui?

— E posibil să putem explica de ce anume a murit.

— O explicație? A fost o tumoră pe creier!

— Ar putea fi...

— Despre ce vorbești? Să o scoți? Fetița? Nu pot să cred asta! Tocmai îți spuneam...

— Avem două motive.

— Două motive?

— Pentru a face autopsia, zise Erlendur.

Elín se ridică în picioare și începu să pășească prin cameră, într-o stare de agitație frenetică. Erlendur stătu țeapăn și se afundă mai adânc în fotoliul moale.

— Am vorbit cu doctorii de la spital de aici, din Keflavík. Nu au găsit nicio fișă despre Audur cu excepția unui post-mortem provizoriu făcut de doctorul care a efectuat autopsia. El a menționat doar tumora pe creier și a pus decesul pe seama acestui lucru. Vreau să știu ce fel de boală i-a cauzat moartea. Vreau să știu dacă ar putea fi o boala ereditara.

— O boală ereditara! Nu știu nimic despre niciun fel de boală ereditară.

— O căutăm și la Holberg, zise Erlendur. Un alt motiv pentru exhumare este ca să ne asigurăm că Audur a fost fiica lui Holberg. Vor face acest lucru cu teste ADN.

— Te îndoiești că ar fi?

— Nu neapărat, însă trebuie să fie confirmat acest lucru.

— De ce?

— Holberg a negat că acel copil a fost al lui. A zis că a făcut sex cu Kolbrún cu consimțământul ei, însă a negat paternitatea. Când cazul s-a închis, nu au văzut niciun motiv special pentru a demonstra acest lucru sau altceva. Sora ta nu a insistat niciodată asupra acestui lucru. În mod evident se săturase de asta și își dorea ca Holberg să iasă din viața ei.

— Cine altcineva ar fi putut fi tatăl?

— Avem nevoie de o confirmare din cauza asasinării lui Holberg. Poate acest lucru ne va ajuta să găsim niște răspunsuri.

— Referitoare la asasinarea lui Holberg?

— Da.

Elín se ridică deasupra lui Erlendur, privindu-l fix.

— Monstrul ăsta are de gând să ne mai tulbure mult pe toți de acolo, din mormânt?

Erlendur era gata să-i răspundă, însă ea continuă.

— Nu o să o crezi niciodată. Nu ești mai bun decât Rúnar. Cătuși de puțin.

Se aplecă peste el acolo, unde statea așezat în fotoliu.

— Polițai împuțit! Ţuieră ca printre dinți. Nu ar fi trebuit să te primesc niciodată în casa mea.

Sigurdur Óli vazu farurile mașinii apropiindu-se în ploaie și știu că era Erlendur. Excavatorul hidraulic hurui în timp ce-și lua poziția lângă mormânt, gata să înceapă să sape când se da dea semnalul. Era un minieexcavator care pufăia printre morminte cu smucituri și sărituri. Șenilele sale alunecau în noroi. Scuipa nori de fum negru și umplea aerul cu o duhoare înecăcioasă de motorină.

Sigurdur Oli și Flinborg stateau lângă mormânt, împreună cu medicul patolog, un avocat de la biroul Procurorului Public, un preot și un epitrop, mai mulți polițiști din keflavík și doi angajați de la primărie. Grupul rămase în ploaie, invidiind-o pe Flinborg, care era singura cu umbrelă, și pe Sigurdur Oli, căruia i se permisesese să stea pe jumătate sub ea. Observară că Erlendur era singur în momentul în care ieși din mașină și se îndreptă încet către ei. Aveau hârtii ce autorizau exhumarea, care nu putea începe pâna ce Erlendur nu le dădea permisiunea.

Erlendur cuprinse cu privirea zona respectivă, regretând în tăcere distrugerea, stricăciunea și profanarea. Piatra funerară fusese îndepărtată și așezată pe alea de lângă mormânt. Lângă ea se afla un recipient verde cu un vârf lung la bază care putea fi înfipt în sol. Recipientul conținea un buchet veștejit de trandafiri și Erlendur se gândi că Flin trebuie să-l fi pus pe mormânt. Se opri, citi epitaful încă o dată și scutură din cap. Țăruii albi din lemn, care delimitau mormântul și care stăteau la doar douazeci de centimetri distanță de pamânt, zăceau acum

sfarâmați lângă piatra funerară. Erlendur văzuse genul acesta de gard așezat în jurul mormintelor de copii și îl dureau să îl vadă îndepărtat în felul acesta. Se uită în sus la cerul întunecat. Apa îi picura din borul pălăriei pe umeri și el își ținea ochii întredeschiși în ploaia care cădea neîndurător. Cerceta cu privirea grupul de lângă excavator, se uită în cele din urma la Sigurdur Óli și încuviință. Sigurdur Óli făcu un semn către operatorul excavatorului. Bena excavatorului se ridica în aer și plonjă adânc în solul poros.

Erlendur privi cum excavatorul sfâșie niște răni vechi de treizeci de ani. Se trase înapoi la fiecare împunsătură a benei. Mormanul de sol creștea constant și, cu cât devenea groapa mai adâncă, cu atât mânca mai mult din acel întuneric. Erlendur rămase la o oarecare distanță și privi bena sapând mai adânc și mai adânc în acea rană. Avu brusc o senzație de deja-vu, de parcă ar fi văzut toate aceste lucruri înainte într-un vis și, pentru o clipă, scena din fața lui capătă un aer ireal: colegii lui stând acolo și privind în mormântul acela deschis, muncitorii de la primărie îmbrăcați în salopetele lor portocalii, aplecându-se și sprijinindu-se în lopețile lor, preotul cu un pardesiu mare și negru, ploaia care se scurgea în mormânt și se întorcea în benă de parcă acea groapă ar fi sângerat.

Oare nu visase el exact asta?

Apoi senzația dispăru și, ca întotdeauna când se întâmpla ceva de felul acesta, nu putea înțelege de unde venise; de ce simțea că re trăia evenimente care nu se mai întâmplaseră niciodată. Erlendur nu credea în premoniții, viziuni sau vise și nici în reîncarnare sau karmă, nu credea în Dumnezeu, deși citise adeseori Biblia, nici în viața eternă sau că felul în care se comporta în această lume hotăra dacă ajungea în rai sau în iad. Simți că viața oferea o combinație a celor două lucruri.

Apoi, experimenta uneori acest deja-vu incomprehensibil și supranatural, experimenta timpul și locul de parcă ar fi văzut toate aceste lucruri înainte, de parcă ar fi ieșit afară din el, ar fi devenit spectator al propriei sale vieți. Nu putea sub niciun chip să explice ce anume se întâmpla sau de ce mintea îi juca lui astfel de feste.

Își reveni în simțiri în momentul în care bena lovi capacul sicriului și un pocnet dogit se auzi din interiorul mormântului. Făcu un pas mai aproape de groapă. Prin ploaia care se scurgea în groapă văzu conturul neclar al sicriului.

— Cu grijă! striga Erlendur la operatorul excavatorului, ridicând mâinile în aer.

Cu coada ochiului vazu farurile unei mașini apropiindu-se. Toți privira în direcția luminilor și văzură o mașina înaintând cu greutate prin ploaie, până se opri lângă poarta cimitirului. O doamnă în vârstă, îmbrăcată cu un pardesiu verde coborî. Taxiul se îndepărtă și doamna veni val-vârtej către mormânt. De îndată ce Erlendur se află îndeajuns de aproape să o poată auzi, ea începu să strige și să își fluture pumnul către el.

— Jefuitor de morminte! o auzi pe Elín strigând. Jefuitori de morminte! Hoți de cadavre!

— Țineți-o deoparte! le zise Erlendur pe un ton calm polițistilor care se duseră la Elín și o opriră când ea ajunsese la câțiva metri de mormânt.

Femeia încerca să se lupte cu ei cuprinsă de nebulie, însă ei îi ținură brațele și o împiedică să mai înainteze.

Cei doi muncitori de la primărie coborâră în mormânt cu lopețile, saporă în jurul coșciugului și puseră frânghii în jurul capetelor acestuia. Era cât se poate de intact. Ploaia cădea pe capac cu o bufnitură surdă, spălând pământul. Erlendur își închipui că ar fi trebuit să fie alb. Un coșciug mititel și alb cu mânere de alama și cu o cruce pe capac. Bărbații legară frânghiile de bena excavatorului, care, cu foarte mare grijă, ridică sicriul lui Audur și îl extrase din pamânt. Era încă întreg, însă părea extrem de fragil. Erlendur văzu ca Elín încetase să se mai agite și să țipe la el. Femeia începu să plângă în momentul în care coșciugul alb ieși la iveală și ramase atârând nemişcat de frânghii deasupra mormântului, înainte de a fi așezat pe pământ. Preotul se duse lângă sicriu, făcu semnul crucii deasupra și își mișcă buzele îngăimând o rugăciune. O furgonetă mică merse încet cu spatele de-a lungul aleii și apoi se opri. Muncitorii de la primărie desfăcură frânghiile, ridicară sicriul în furgoneta și închiseră ușile. Elín-borg se urca pe locul din față lângă șofer, care porni mașina și

ieși din cimitir, apoi o luă pe șosea până ce luminile roșii din spate dispărură în ploaie și întuneric.

Preotul se duse la Elín și îi rugă pe polițiști să îi dea drumul. Aceștia se conformară imediat. Preotul o întreabă dacă putea face ceva pentru ea. În mod evident se cunoșteau bine și vorbiră în șoapta. Elín părea mai calma. Erlendur și Sigurdur Óli schimbă priviri și se uitară în jos în groapă. Apa de ploaie începuse deja să se adune pe fundul acesteia.

— Nu o să te iert niciodată pentru asta, îi zise Elín lui Erlendur.

Preotul stătea lângă ea.

— Niciodată!

— Chiar te înțeleg, zise Erlendur, însă investigația are prioritate.

— Investigația? La naiba cu investigația ta, strigă Elín. Unde duci trupul?

— La Reykjavík.

— Și când îl aduci înapoi?

— După două zile.

— Uite ce ai făcut din mormântui ei, zise Elín pe un ton de resemnare nedumerită, de parcă n-ar fi priceput încă ce se întâmplase.

Trecu pe lângă Erlendur și se îndreptă către piatra funerară și către ceea ce mai rămăsese din gard, vasul cu flori și mormântul deschis.

Erlendur hotărî să-i spună despre mesajul care tusesse găsit în apartamentul lui Holberg.

— A fost lasat un bilet acasă la Holberg, atunci cand l-am găsit, zise Erlendur, urmând-o pe Elín. Nu am înțeles prea multe din el, până Audur nu a intrat în peisaj și nu am vorbit cu fostul ei doctor. În general, criminalii islandezi nu lasă nimic în urma lor în afara unei harababuri de nedescris, însă cel care l-a omorât pe Holberg a vrut să ne spună ceva cu care să ne batem capetele. Când doctorul a vorbit despre posibilitatea unei boli ereditare, mesajul a căpătat brusc un anumit înțeles. De asemenea, asta s-a întâmplat și după ceea ce mi-a spus Ellidi la închiisoare. Holberg nu mai are rude în viață. A avut o soră care a murit la vârsta de nouă ani. Sigurdur Óli, care se află aici, zise Erlendur, arătând înspre colegul său, a găsit fișele ei medicale —

Ellidi a avut dreptate. La fel ca și Audur, sora lui Holberg a murit din cauza unei tumori pe creier. Foarte probabil de aceeași boală.

— Ce vrei să spui? Care era mesajul? întrebă Elin.

Erlendur ezită. Il privi pe Sigurdur Oli, care se uită mai întâi la Elin și apoi la Erlendur.

— Eu sunt EL, zise Erlendur.

— Ce vrei să spui?

— Țsta era mesajul: „Eu sunt EL”, iar ultimul cuvânt era scris cu majuscule.

— Eu sunt EL, repetă Elin. Ce înseamnă asta?

— E într-adevar imposibil să-ți dai seama, însa mă întrebam dacă asta nu implică un fel de relație, zise Erlendur. Persoana care a scris „Eu sunt EL” a simțit ca avea ceva în comun cu Holberg. Ar putea fi o fantezie a vreunui nebun care nici măcar nu l-a cunoscut. Un nonsens, pur și simplu. Însa eu nu cred asta. Cred că boala ne va ajuta. Cred că trebuie să descoperim cu exactitate ce anume era.

— Ce fel de relație?

— Potrivit documentelor, Holberg nu a avut niciun copil. Audur nu i-a purtat numele. Numele ei de familie a fost Kolbrúnardóttir. Însa dacă Ellidi spune adevărul atunci când susține că Holberg a violat mai multe femei în afară de Kolbrún, femei care nu au ieșit în față, pur și simplu ar putea fi posibil să mai fi avut și alți copii. Kolbrun nu a fost singura victimă care a făcut un copil. Am restrâns cautarea unei posibile victime în Husavík la femeile care au avut copii într-o anumită perioadă și sperăm ca, în curând, să iasă ceva din asta.

— Husavík?

— Se pare că victima anterioară a lui Holberg era de acolo.

— Ce vrei să spui printr-o boală ereditară? zise Elin. Ce fel de boală? Este cea care a omorât-o pe Audur?

— Trebuie să-l examinăm pe Holberg, să confirmăm că a fost tatăl lui Audur și să adunăm totul laolaltă. Însa dacă această teorie e corectă, probabil e o boală rară și transmisă genetic.

— Și a avut-o și Audur?

— E posibil să fi murit de prea mult timp pentru a mai putea obține niște rezultate satisfăcătoare, însă asta vrem să descoperim.

Acum se îndreptau către biserică, Elín era lângă Erlendur, iar Sigurdur Oli, în spatele lor. Elín mergea în capul coloanei. Biserica era deschisă; intrară înăuntru pentru a se feri de ploaie și rămaseră în vestibul privind afară la ziua întunecată de toamnă.

— Cred că Holberg a fost tatăl lui Audur, zise Erlendur. De fapt, nu am motive să mă îndoiesc de vorbele tale și de ceea ce ți-a spus sora ta. Însă avem nevoie de o confirmare. E vital din punctul de vedere al investigației polițieneste. Dacă e implicată o boală genetică pe care Audur a moștenit-o de la Holberg, aceasta s-ar putea afla și în altă parte. E posibil ca boala să aibă legătură cu asasinarea lui Holberg.

Nu observară o mașina care se îndepărta încet de cimitir de-a lungul drumului vechi și bolovănos, cu luminile stinse și de-abia vizibilă în întuneric. Când ajunse în Sandgerdi prinse vitează, aprinse farurile și ajunse repede din urmă furgoneta care transporta cadavrul. Pe șoseaua din Keflavík șoferul se asigură că rămâne cu două sau trei mașini în urma furgonetei. În acest fel, urmă sicriul tot drumul până în Reykjavík.

În momentul în care furgoneta se opri în fața morgăi din Baronsstígur, el parcă mașina la o oarecare distanță și privi cum sicriul era transportat în clădire și cum ușile se închisera în urma lui. Urmări cum furgoneta pleacă și văzu când femeia care însoțise sicriul părăsi morga și se urcă într-un taxi.

Când totul se liniști din nou, el plecă.

Marion Briem îi deschise ușa. Erlendur nu-i spusese că trece pe la el. Venise direct de la Sandgerdi și se hotărâse să vorbească cu Marion înainte de a se duce acasă. Era ora șase după-amiaza și afară era deja beznă. Marion îl invita pe Erlendur înăuntru și îl rugă să scuze deranjul. Era un apartament mic, cu o cameră de zi, un dormitor, baie și bucătărie; uitându-te în jur, înțelegeai cât de dezordonați pot fi oamenii atunci când locuiesc singuri. Nu semăna deloc cu apartamentul lui Erlendur. Ziare, reviste și cărți erau împrăștiate peste tot, covorul era ros și murdar, vasele nespalate erau unele peste altele lângă chiuveta din bucătărie. O lampă de birou încerca imperceptibil să lumineze camera întunecată. Marion îi spuse lui Erlendur să dea la o parte ziarele de pe unul dintre fotolii, să le pună jos pe podea și să ia loc.

— Nu mi-ai spus că ai fost implicat în caz la momentul respectiv, zise Erlendur.

— Nu e una dintre marile mele realizări, replică Marion, luând o țigaretă dintr-o cutie, cu niște mâini mici și subțiri, o expresie îndurerată și un cap mare pe ceea ce era, în alte privințe, un trup delicat clădit.

Erlendur refuză invitația lui de a lua o țigară. Știa că Marion încă supraveghea cazurile interesante, căuta informații de la colegii lui care lucrau încă în poliție și, ocazional, chiar intervenea în ele.

— Vrei să știi mai multe despre Holberg, zise Marion.

— Și despre prietenii lui, adăugă Erlendur și se așeză, după ce dădu într-o parte grămada de ziare. Și despre Runar din Keflavík.

— Da, Runar din Keflavík, zise Marion. Era să mă omoare o dată.

— Nu prea mai poate azi, hodorogul, zise Erlendur.

— Deci l-ai cunoscut, zise Marion. Are cancer, știi? E o chestiune de câteva săptămâni mai degraba decât de câteva luni.

— Nu știam, zise Erlendur și vizualiza chipul slab și osos al lui Rúnar. Picatura de pe vârful nasului în timp ce grebla frunzele din grădină.

— A avut niște prieteni incredibil de influenți la minister. De asta a rămas în poliție. Eu am recomandat să fie dat afară. I se dăduse un avertisment.

— Îți amintești în vreun fel de Kolbrún?

— Cea mai nenorocită victimă pe care am văzut-o în viața mea, zise Marion. Nu am apucat să o cunosc foarte bine, însă știu că nu ar fi putut spune niciodată o minciună în legătură cu nimic. Și-a formulat acuzațiile împotriva lui Holberg și a descris tratamentul pe care l-a primit din partea lui Rúnar, după cum știi. A fost cuvântul ei împotriva lui în cazul lui Rúnar, însă declarația ei a fost foarte convingătoare. El nu ar fi trebuit să o trimită acasă, cu chiloți sau fără. Holberg o violase. Acest lucru era evident. l-am confruntat unul cu celălalt, pe Holberg și pe Kolbrún. Și nu a fost niciun fel de îndoială.

— l-ai confruntat unul cu altul?

— A fost o greșeală. Am crezut că lucrul acesta ar ajuta-o. Pe acea biată femeie.

— În ce fel?

— Am făcut ca asta să pară o coincidență sau un accident. Nu mi-am dat seama... nu ar trebui să-ți spun asta. Ajunsesem într-un punct mort al investigației. Ea a zis un lucru, iar el a zis altceva. l-am chemat pe amândoi deodată și m-am asigurat că se vor întâlni.

— Ce s-a întâmplat?

— A devenit isterică și a trebuit să chemăm un doctor. Nu am mai văzut niciodată ceva asemănător înainte sau de atunci încolo.

— Și el?

— Stătea acolo pur și simplu și rânjea.

Erlendur tăcu pentru o clipă.

— Crezi că a fost copilul lui?

Marion ridică din umeri.

— Kolbrún a susținut întotdeauna că a fost.

— Ți-a spus Kolbrún vreodată despre o alta femeie pe care a violat-o Holberg?

— A mai fost una?

Erlendur repetă ceea ce-i spusese Ellidi — informații care schimbaseră de curând cursul întregii investigații. Marion Briem stătu acolo fumându-și țigarea, ascultându-l. Privindu-l fix pe Erlendur cu ochi mici, vioi și patrunzători. Acei ochi nu ratau niciodată nimic. Ei văzura un barbat între două vârste cu linii întunecate sub ochi, o barbă de câteva zile, sprâncene stufoase care se proiectau în afară, părul lui stufos și roșcat care era tot încălzit, dinți puternici care uneori se vedeau în spatele unor buze palide, o expresie epuizată care fusese martora celor mai urâte manifestări ale mizeriei umane. Ochii lui Marion Briem arătau milă și convingerea tristă că priveau propria lor reflecție.

Erlendur se aflate sub îndrumarea lui Marion Briem atunci când se alăturase Departamentului de Investigare a Crimei și tot ce învățase în acei primi ani învățase de la Marion. La fel ca Erlendur, Marion nu fusese niciodată ofițer-șef și lucrase întotdeauna la investigații de rutină, însă avea o experiență enormă. O memorie infailibilă care nu se deteriorase câtuși de puțin odată cu vârsta. Tot ce văzuse și auzise era clasificat, înregistrat și salvat într-un spațiu de depozitare infinit al creierului lui Marion, apoi readus la viață fără cel mai mic efort atunci când era nevoie. Marion își putea aminti cazurile vechi în cele mai minuțioase detalii, era o fântână de înțelepciune legat de orice aspect al criminologiei islandeze. Agerime, putere de deducție și o minte logică.

Când lucai cu el, Marion Briem era un pedant intolerabil, un bătrân ticălos riguros și nesuferit, după cum i-l prezentase Evei Lind odată, când venise vorba despre el. O fisură adâncă se formase între el și vechiul său mentor de mulți ani și ajunseseră în punctul în care de-abia dacă își adresau un cuvânt unul altuia

Erlendur simțea că, într-un fel inexplicabil, îl dezamăgise pe Marion. Credea că lucrul acesta era din ce în ce mai evident până ce mentorul său se pensionase în cele din urmă, spre marea ușurare a lui Erlendur.

După ce Marion ieșise la pensie era ca și cum relația lor se întorsese la normal. Tensiunea scăzuse și rivalitatea dispăruse mai mult sau mai puțin.

— Din acest motiv mi-a trecut prin minte să-ți fac o vizită neașteptată și să văd dacă îți mai amintești de Holberg, Ellidi și Grétar, zise Erlendur, în cele din urmă.

— Că doar nu speri să-l găsești pe Grétar după toți acești ani? spuse Marion cu un ton de uimire în glas.

Erlendur distinse o oarecare îngrijorare în privirea lui.

— Cât de departe ai ajuns cu acel caz?

— Nu am ajuns nicăieri, a fost doar o numire temporară, zise Marion.

Erlendur se înveseli pentru o clipă când crezu că simte o undă de scuză în glasul lui Marion.

— Probabil a dispărut în weekendul festivalului național de la Thingvellir. Am vorbit cu maică-sa și cu prietenii lui, Ellidi și Holberg, și cu colegii de serviciu. Grétar lucra pentru Eimskip, ca hamal. Toată lumea a crezut că, probabil, căzuse în mare. Dacă ar fi căzut în cală, au zis ei, nu ar fi avut cum să nu-l găsească.

— Unde se aflau Holberg și Ellidi la momentul în care a dispărut Grétar? Îți amintești?

— Ambii au spus că erau la festival și am putut verifica acest lucru. Însă, bineînțeles, momentul exact al dispariției lui Gretar este nesigur. Nimeni nu îl văzuse de două săptămâni când maică-sa ne-a contactat. La ce te gândești? Ai o pistă nouă referitoare la Grétar?

— Nu, zise Erlendur. Nu pe el îl caut. Atât timp cât nu a apărut din neant și l-a omorât pe vechiul său prieten, Holberg, în Nordurmyri, atunci poate să dispară pe vecie în ceea ce mă privește. Încerc să îmi dau seama ce fel de grup erau, Holberg, Ellidi și Grétar.

— Erau niște scursori. Cu toții. L-ai cunoscut tu însuși pe Ellidi. Nici Grétar nu era mai bun. Era mai degrabă un pământău.

A trebuit să am de-a face cu el o dată, în legătură cu o spargere și mi s-a părut că acela era începutul unei cariere criminale jalnice și neînsemnate. Au lucrat împreună la Autoritatea pentru Porturi și Faruri. Așa s-au cunoscut. Ellidi era un sadic tâmpit. Intra în încăierări ori de câte ori avea ocazia. Ataca persoanele mai slabe. Nici nu cred că s-a schimbat. Holberg era un fel de șef de grup. Cel mai inteligent dintre ei. A scăpat basma curată în cazul lui Kolbrún. Când am început să pun întrebări despre el la momentul respectiv, oamenii erau foarte reticenți și refuzau să vorbească. Grétar a fost pămpălăul care s-a apropiat de ei timid, laș, însă am avut senzația că ascundea mai multe decât puteau percepe ochii mei.

— Rúnar și Holberg se cunoșteau dinainte?

— Nu cred asta.

— Nu am anunțat încă acest lucru, zise Erlendur, însă am găsit un bilet așezat deasupra cadavrului.

— Un bilet?

— Criminalul a scris „Eu sunt EL” pe o bucată de hârtie și a lăsat-o deasupra lui Holberg.

— Eu sunt el?

— Oare nu sugerează că e o legătură între ei?

— Doar dacă nu cumva e un complex mesianic. Un maniac religios.

— Eu m-aș gândi mai degrabă la o legătură de rudenie.

— „Eu sunt EL”? Ce spune prin asta? Care e sensul?

— Aș vrea să știu, zise Erlendur.

Se ridică și își puse pălăria, spunând că trebuie să plece acasă. Marion întrebă ce mai face Eva Lind, Erlendur spuse că își vede de treburile ei și nu mai dădu nicio explicație. Marion îl însoți până la ușă și îl conduse apoi până afară. Își strânsesă mâinile. Când Erlendur coborî scările, Marion îl strigă.

— Erlendur! Așteapta un minut, Erlendur.

Erlendur se întoarse și se uită la Marion, care stătea în pragul ușii și văzu cum bătrânețea își lăsase urmele pe acel aer de respectabilitate, cum niște umeri lăsați puteau diminua demnitatea și un chip ridat era martorul unei vieți grele. Trecuse mult timp de când nu mai fusese în acel apartament și se gândea, pe

când stătea în fotoliu cu fața către Marion, la felul în care timpul își lasă amprenta asupra oamenilor.

— Indiferent ce afli despre Holberg, nu lăsa să te afecteze prea tare, zise Marion Briem. Nu-l lăsa să omoare nicio parte din tine de care oricum nu vrei să scapi. Nu-l lăsa să câștige. Asta a fost tot.

Erlendur rămase nemișcat în ploaie, fără să știe exact ce ar fi trebuit să însemne acest sfat. Marion Briem îi făcu semn cu capul.

— Ce spargere a fost?

— Spargere? Întrebă Marion deschizând din nou ușa.

— Cea pe care Grétar a dat-o. Ce a spart?

— Un magazin foto. Avea un fel de fixație în legătură cu fotografiile, zise Marion Briem. Făcea fotografii.

Doi bărbați, ambii purtând jachete de piele și ghetete negre de piele legate cu șireturi peste gambe, ciocăniră la ușa lui Erlendur și îl deranjează în timp ce moțăia în fotoliul lui, mai târziu, în acea seară. Erlendur venise acasă, o strigase pe Eva Lind fără să obțină niciun răspuns și se așezase pe bucățile de pui care rămăseseră acolo din noaptea de dinainte, când adormise în fotoliu. Cei doi bărbați întrebară de Eva Lind. Erlendur nu îi mai văzuse niciodată și nu-și mai văzuse fiica de când îi gătise aceea tocană cu carne. Expresiile lor erau pline de cruzime atunci când îl întrebară pe Erlendur unde o puteau găsi și încercară să se uite în interiorul apartamentului fără a-l împinge și a-l da la o parte. Erlendur îi întrebă ce treabă aveau cu fiica lui. Ei îl întrebară dacă o ascundea în apartament, perversul bătrân. Erlendur îi întrebă dacă veniseră după vreo datorie. Ei îi spuseră din nou să se ducă dracului. Erlendur le zise să o șteargă. Ei îi spuseră să se ducă dracului. Când Erlendur era gata să închida, unul din ei își vârî genunchiul prin ușa întredeschisă.

— Fiică-ta e o târfă împuțită, strigă el.

Purta pantaloni de piele.

Erlendur oftă. Fusese o zi lungă și proastă.

Auzi genunchiul trosnind și crăpând când ușa se trânti de el cu o asemenea forță, că balamalele de sus ieșiră din tocul ușii.

Sigurdur Óli se întreba cum sa formuleze întrebarea. Avea o lista cu numele a zece femei care locuiseră în Húsavík înainte și după 1960, însă se mutasera de atunci la Reykjavík. Doua de pe listă erau moarte. Două nu avuseseră copii niciodată. Restul de șase deveniseră toate mame în perioada când era posibil sa fi avut loc violul. Sigurdur Oli se îndrepta acum către prima femeie. Locuia în Barmahlid. Divorțată. Avea trei fii adulți.

Însă cum trebuia sa pună întrebarea acestor femei vârstnice? „Scuzați-mă, doamna, sunt de la poliție și am fost trimis sa vă întreb dacă ați fost vreodată violată în Husavík când locuiți acolo.” Dezbătuse problema asta cu Elinborg, care avea o listă cu numele altor zece femei, însă ea nu vedea unde anume era problema.

Sigurdur Óli considera operațiunea asta lansată de Erlen-dur drept una inutilă. Chiar dacă se întâmpla ca Ellidi să spună adevarul, iar momentul și locul se potriveau și ei găseau în cele din urmă femeia după o îndelungă cautare, ce anume garanta că ea ar dori să vorbească despre viol? Pastrase tăcerea în legătură cu acest lucru toată viața. De ce ar vorbi despre asta tocmai acum? Tot ce putea spune, atunci când Sigurdur Óli sau oricare dintre cei cinci detectivi care aveau aceeași listă aveau sa-i bată la ușă, era „nu”, iar ei nu ar putea spune mai mult decât „ne pare rau ca v-am deranjat”. Chiar dacă, într-adevăr, gaseau femeia, nu era nicio garanție că ea avusese un copil în urma violului.

— E o chestiune sensibilă, ar trebui să-ți folosești talentul psihologic, spusese Erlendur atunci când Sigurdur Óli încercase să discute cu el această problemă. Încearcă să le intri în casă, așază-te, acceptă o cafea, pălăvrăgește, bârfește puțin.

— Psihologie! pufni Sigurdur Óli când ieși din mașina lui în Barmahlid și se gândi la partenera lui de viață, Bergthora.

Nu știa cum să folosească psihologia nici măcar în cazul ei. Se cunoscuseră în niște circumstanțe neobișnuite cu câțiva ani înainte, atunci când Bergthora era martoră într-un caz dificil și după o scurtă poveste de dragoste se hotărâseră să se mute împreună. Se dovedi că se potriveau, aveau preocupări similare și amândoi voiau să-și facă un cămin frumos unul altuia, cu mobilier exclusivist și *objets d'art*, având amândoi o situație materială bună. Se sărutau întotdeauna când se întâlneau după o zi lungă de muncă. Își făceau unul altuia mici cadouri. Deschideau chiar și o sticlă de vin. Uneori faceau dragoste imediat când se întorceau acasă de la muncă, însă în ultimul timp asta se întâmplase de puține ori.

Momentul dificil fusese după ce ea îi dăruise o pereche de cizme finlandeze de cauciuc foarte comune, ca dar de ziua lui. El încercase să radieze de bucurie, însă expresia de dezamăgire îi ramase pe chip prea mult timp, iar ea vazuse că ceva era în neregula. Când el îi zâmbi în cele din urmă, era ceva fals.

— Pentru că nu aveai așa ceva, spusese ea.

— Nu am mai avut cizme de cauciuc de când aveam... zece ani, zisese el.

— Și nu-ți plac?

— Cred ca sunt extraordinare, replicase Sigurdur Óli, știind că nu raspunsese la întrebare.

Și ea o știa.

— Nu, pe bune, adăugase el și își dădea seama ca își sapase deja groapa. E un cadou extraordinar.

— Nu-ți plac, spusese ea morocănoasă.

— Ba sigur că-mi plac, zisese el, în continuare complet pierdut pentru că nu putea să nu se gândească la faptul că el îi dăruise de ziua ei un ceas-brățară de treizeci de mii de coroane, îl cum-părase după ce explorase timp de o săptămână peste tot în oraș

și discutase cu ceasornicari despre mărci, despre placare cu aur, mecanisme, curele, rezistență la apă, Elveția și ceasuri cu cuc. Își pusese în aplicare toate talentele lui de detectiv ca să gasească ceasul potrivit, îl găsisese în cele din urmă, iar ea fusese în extaz, bucuria și încântarea ei fuseseră reale.

Apoi rămasese în fața ei cu zâmbetul înghețat pe chip și încercase să pretindă că era încântat la culme, însă pur și simplu nu putea să o facă cu toată convingerea.

— Psihologie? pufni iar Sigurdur Óli.

Sună la sonerie în momentul în care ajunsese în fața ușii primei doamne pe care o vizita în Barmahlíd și puse întrebarea cu cât de multă profunzime psihologică putu, însă eșuă în mod lamentabil. Înainte de a-și da seama, fiind într-o stare de mare agitație, o întrebasese pe femeia de pe palier dacă era posibil să fi fost violată.

— Despre ce dracu' vorbești? zise doamna, machiată excesiv, cu multe inele pe degete și o expresie feroce care nu prea părea să se domolească. Cine ești? Ești vreun pervers sau ce?

— Nu sunt, vă rog să mă iertați, zise Sigurdur Óli și coborî scările într-o fracțiune de secundă.

Elínborg avu mai mult noroc, din moment ce era cu min-tea la treaba ei și nu-i era jenă să stea la palavre cu oamenii pentru a le câștiga încrederea. Specialitatea ei era gătitul, era o gospodină competentă și extrem de interesată de ce făcea și nu avea probleme în a găsi subiecte de discuție. Dacă se ivea ocazia, ar fi întrebat ce era acea aromă minunată care venea din bucătărie și chiar și cei care nu trăiseră cu altceva în afară de floricele de porumb în ultima săptămână aveau să o poftescă cu drag înăuntru.

Stătea în camera de zi a unui apartament aflat la subsol în Breidholt și acceptase o ceașcă de cafea de la o doamnă din Húsavík, văduvă de mulți ani deja, și mamă a doi copii adulți. Numele ei era Sigurlaug și era ultima de pe lista lui Elínborg. Îi venise ușor să formuleze întrebarea delicată și le rugase pe cele cu care vorbise să o contacteze dacă auzeau ceva în cerul lor, bârfe din Húsavík dacă altceva mai bun nu era.

—... și de aceea căutăm o femeie de vârsta dumneavoastră, din Húsavík, care e posibil să-l fi cunoscut pe Holberg în acea perioadă și chiar să fi avut ceva probleme cu el.

— Nu-mi amintesc de cineva pe nume Holberg din Húsavík, zise femeia. La ce fel de probleme vă referiți?

— Holberg a stat în Húsavík o scurtă perioadă de timp, zise Elínborg. Deci nu e neapărat necesar să vă amintiți ceva în legătură cu el. Nu a locuit niciodată aici. Și e vorba despre o agresiune fizică. Știm că a atacat o femeie din oraș cu câteva decenii înainte și încercăm să o localizăm.

— Chestiunea asta trebuie să se afle în rapoartele poliției.

— Agresiunea nu a fost raportată niciodată.

— Ce fel de agresiune?

— Viol.

Femeia duse instinctiv mâna la gură și făcu ochii cât cepele.

— Doamne-Dumnezeule! zise ea. Nu știu nimic în legătură cu asta. Viol! Doamne! Nu am auzit niciodată de nimic de genul ăsta.

— Nu, se pare că a fost un secret bine pastrat, zise Elínborg.

Evită cu multă abilitate să răspundă la întrebările femeii care voia să cunoască detaliile și spuse că fuseseră mai degrabă niște anchete preliminare și nimic altceva decât niște zvonuri.

— Mă întrebam, zise ea apoi, dacă știți pe cineva care e posibil să cunoască această chestiune.

Femeia dădu numele altor două prietene din Húsavík și zise că ele nu ratau niciodată nicio bârfă. Elínborg notă numele respective, mai zăbovi ceva vreme pentru a nu fi nepoliticoasă și apoi plecă.

Erlendur avea o tăietură pe frunte peste care pusese un plas-ture. Unul din vizitatorii lui din noaptea trecută fusese scos din circulație, după ce Erlendur îl izbi cu ușa în genunchi, trimițându-l la podea. Celălalt rămăsese zgâindu-se uluit la tratamentul primit de tovarășul lui până ce ultimul lucru pe care îl știu fu că Erlendur se repezea la el pe palier și îl împingea, fără sa se clintească măcar o clipă, cu spatele pe scări. Reușise să apuce balustrada și să evite astfel să cadă pe spate pâna jos. Nu-i trecuse prin minte să se năpustească la Erlendur care statea în

capul scărilor, cu fruntea umflată și plină de vânătăi; se uita o clipă la tovarășul său care zăcea întins pe podea și urla de durere, apoi din nou la Erlendur, și hotărî să șteargă putina. Nu avea mai mult de douăzeci de ani.

Erlendur telefonă la salvare și, în timp ce aștepta să vină, afla ce voiau bărbații aceia de la Eva Lind. Bărbatul șovăi la început, însă în momentul în care Erlendur se oferî să se uite la genunchiul lui deveni imediat mai vorbăreț. Erau recuperatori. Eva Lind datora atât bani, cât și droguri unui bărbat despre care Erlendur nu mai auzise niciodată.

Erlendur nu dădu nimănui explicații în legatura cu platurile când se duse a doua zi la lucru și nimeni nu îndrăzni să-l întrebe despre asta. Ușa aproape că-l dădămasă când ricoșase din piciorul recuperatorului și îl lovisă în cap. Fruntea îl durea încă, era neliniștit în legatură cu Eva Lind și nu reușise să doarmă prea mult în acea noapte, moțăise în fotoliu din când în când sperând ca fiica lui să se întoarcă înainte ca situația să-i scape în totalitate de sub control. Rămase în birou destul timp ca să afle ca Grétar avusese o soră și că mama lui era încă în viața și stătea la azilul pentru bătrâni din Grund.

Dupa cum îi spusese lui Marion Briem, nu îl căuta pe Grétar mai mult decât pe fata pierdută din Gardabaer, însă nu credea că ar fi rău să știe mai multe despre el. Grétar fusese la petrecere în noaptea în care Kolbrun fusese violată. Poate pastrase o amintire în legatură cu acea noapte, un amanunt răzleț pe care îl putea scoate la iveală. Nu se aștepta să descopere nimic nou în legatură cu dispariția lui, în ceca ce-l privea pe el, Grétar se putea odihni în pace, însă era interesat de persoane disparute de mult timp. În spatele fiecărei dispariții era o poveste de groază, însă în mintea lui era și ceva contrariant în legatură cu oamenii care dispăreau fără urmă și fără ca nimeni să știe de ce.

Mama lui Grétar avea nouăzeci de ani și era oarba. Erlendur vorbi puțin cu directorul instituției respective, care cu greu își putea lua ochii de la fruntea lui, și îi spuse că Theodora era una dintre cele mai bătrâne și mai vechi rezidente de acolo, o membră perfectă a comunității din toate punctele de vedere, iubită și admirată de personal și de toată lumea.

Erlendur fu poftit să o vadă pe Theodóra și îi fu prezentat. Bătrâna stătea într-un scaun cu rotile, îmbrăcată cu un capot și învelită cu o pătură de lână, părul ei lung și cenușiu atârna pe spatele scaunului cu rotile, trupul îi era cocârjat, mâinile osoase și chipul plăcut. Erau puține obiecte personale acolo. O fotografie înrămată a lui John F. Kennedy stătea agățată deasupra patului. Erlendur se așeză într-un fotoliu în fața ei, privi în ochii care nu mai puteau vedea și zise că voia să vorbească cu ea despre Gretar. Auzul ei părea să fie bun și mintea ascuțită. Nu arăta nici urmă de surprindere, ci ajunsese direct la subiect. Erlendur își putea da seama că ea era din Skagafjördur. Vorbea cu un puternic accent nordic.

— Grétar al meu nu a fost un copil perfect, zise ea. Ca să vă spun adevărul, a fost un nenorocit. Nu știu de unde a moștenit asta. Un nenorocit de doi bani. Umbla cu alți nenorociți, pierde-vară, lepădături cei mai mulți dintre ei. L-ați găsit?

— Nu, zise Erlendur. Unul dintre prietenii lui a fost omorât de curând. Holberg. Poate ați auzit despre asta.

— Nu știam. A fost lichidat, spuneți?

Erlendur fu amuzat și pentru prima oară după mult timp găsi un motiv să zâmbească.

— Acasă la el. Obișnuiau să lucreze împreună pe vremuri, Holberg și fiul dumneavoastră. La Autoritatea pentru Porturi și Faruri.

— L-am văzut pe Grétar pentru ultima oară, și pe atunci aveam încă o vedere bună, când a venit acasă în aceeași vară cu festivalul național și mi-a furat niște bani din geantă și niște argintărie. Nu am aflat de asta decât după ce plecase, iar banii dispăruseră. Și apoi a dispărut și Grétar. De parcă fusese și el răpit. Știți cine l-a răpit?

— Nu, zise Erlendur. Știți ce punea la cale înainte de a dispărea? Cu cine ținea legătura?

— N-am idee, spuse bătrâna. Nu am știut niciodată ce punea Grétar la cale. V-am spus asta la momentul respectiv.

— Știați că făcea fotografii?

— Da. Făcea fotografii. Făcea mereu fotografii. Nu știu de ce. Mi-a spus odată că fotografiile sunt oglinda timpului, însă nu aveam nici cea mai mică idee despre ce vorbea.

— Nu era oare o chestie puțin cam pretențioasă pentru Grétar?

— Nu l-am auzit niciodată vorbind astfel.

— Ultima lui adresă a fost pe Bergstadastraeti, unde a închiriat o cameră. Știți ce s-a întâmplat cu bunurile lui, cu camera foto și cu filmele, știți asta?

— Poate știe Klara, zise Theodóra. Fiica mea. Ea a făcut curat în camera lui. A aruncat tot gunoiul ăla, cred.

Erlendur se ridică, iar ea îi urmă mișcarea cu capul. El îi mulțumi, îi spuse că îi fusese de foarte mare ajutor și vru să o lăude pentru cât de bine arăta și pentru cât de lucidă îi era mintea, însă nu o făcu. Nu voia să o trateze de sus. Privi la peretele de deasupra patului ei, la fotografia lui Kennedy și nu se putu abține să nu o întrebe.

— De ce aveți o fotografie de-a lui Kennedy deasupra patului? zise el, privind în ochii ei lipsiți de expresie.

— Oh, oftă Theodóra, eram atât de îndrăgostită de el atunci când trăia.

Trupurile zăceau unul lângă altul pe lespezile reci de la morga din Barónsstigur. Erlendur încercă să nu se gândească la felul cum îi adusese împreună pe tatăl și pe fiica lui. Fusesse deja făcută o autopsie și niște teste pe trupul lui Holberg, însă așteptau analizele suplimentare care să confirme niște afecțiuni genetice și înrudirea lui cu Audur. Erlendur observă că degetele cadavrului erau negre. I se luaseră amprente. Trupul lui Audur zăcea înfașurat într-o pânză albă pe o masă lângă Holberg. Era încă neatinsă.

Erlendur nu-l cunoștea pe patolog și îl văzuse de puține ori. Acesta era înalt, cu niște mâini mari. Purta mănuși subțiri de plastic, un șorț alb legat la spate peste un halat verde și pantaloni verzi din același material. Avea o mască de tifon peste gură, o bonetă albastră din plastic pe cap și pantofi-sport albi.

Erlendur fusese destul de des la morgă înainte și se simțea la fel de rău și acum. Mirosul de moarte îi umplea simțurile și i se impregna în haine, mirosul de formol, agenți sterilizatori și duhoarea oribilă de trupuri moarte care fuseseră deschise. Lămpi fluorescente puternice erau suspendate din tavan, aruncând o lumină albă și pură în camera fără ferestre. Pe podea erau lespezi albe și mari și pereții erau parțial acoperiți cu faianță, jumătatea de sus era dată cu o vopsea albă plastifiată. Lipite de pereți stăteau mese cu microscopae și alt echipament științific. Pe pereți erau multe dulapuri, unele cu uși de sticlă, dezvăluind instrumente și borcane care depășeau puterea de înțelegere a lui Erlendur.

Cu toate astea, înțelegea rolul scalpelelor, al cleștilor și fierăș-traielor care erau așezate pe un rând îngrijit pe o masă lungă de instrumente.

Erlendur observă un cartonaș îmbibat cu parfum ce atârna de o lampă fluorescentă deasupra uneia din cele două mese de lucru. Avea imprimat pe el o fata în bikini roșii alergând de-a lungul unei plaje cu nisip alb. Pe una din mese era și un case-tofon și mai multe casete lângă el. Se auzea muzica clasică. Mahler, gândi Erlendur. Prânzul patologului se afla pe o masă lângă unul dintre microscopae.

— A încetat să mai emane miros cu mult timp în urmă, însă corpul ei e încă în formă, zise patologul și privi către Erlendur, care stătea lângă ușă de parcă se întreba dacă să intre sau nu în camera luminoasă plină de moarte și descompunere.

— Poftim? zise Erlendur, incapabil să-și ia ochii de la grămada de pânză albă.

Era un ton de anticipație voioasă în voca patologului, pe care nu o putea înțelege.

— Mă refer la fata în bikini, zise patologul încuviințând din cap către cartonașul mirositor. Trebuie să cumpar unul nou. Probabil că nu te obișnuiești niciodată cu mirosul. Intră, te rog. Nu-ți fie teamă. E doar carne.

Flutură bisturiul pe deasupra trupului lui Holberg.

— Nu e suflet, nu e viață, doar o carcasa de carne. Crezi în fantome?

— Poftim? zise Erlendur din nou.

— Crezi că sufletele lor ne privesc? Crezi că zboară prin cameră pe aici sau crezi că și-au găsit lăcașul într-un alt trup? Ca să-au reîncarnat. Crezi în viața de după moarte?

— Nu, nu cred, replică Erlendur.

— Barbatul ăsta a murit după ce a fost lovit cu putere în cap, lovitură care i-a perforat scalpul, i-a zdrobit cutia craniană și i-a strapuns creierul. Mie mi se pare că persoana care l-a lovit a stat în fața lui. Și e posibil chiar să se fi privit în ochi. Atacatorul e probabil dreptaci, rana e pe partea stângă. Și e într-o formă fizică bună, vreun tânăr sau de vârstă medie cel mult, nu prea cred că e femeie, doar dacă nu cumva a făcut ceva muncă fizică

Lovitura l-a omorât aproape instantaneu. Probabil că a văzut tunelul și luminile strălucitoare.

— E mai probabil să o fi apucat pe cealalta rută, zise Erlendur.

— Bun. Intestinele sunt aproape goale, resturi de ouă și cafea, rectul e plin. Suferea, dacă acesta nu e un cuvânt prea tare, de constipație. Nu e un lucru neobișnuit la vârsta asta. Înțeleg că nu a reclamat nimeni trupul, deci am cerut permisiunea de a fi folosit în scopuri didactice. Ce părere ai de asta?

— Deci e mai folositor mort decât viu?

Patologul se uită la Erlendur, se duse până la masă, luă o bucată roșie de carne de pe o tăviță de metal și o ținu într-o mână.

— Eu nu-mi pot da seama dacă oamenii au fost buni sau răi, zise el. Aceasta ar putea cu ușurință sa fie inima unui sfânt. Ceea ce trebuie să aflăm, dacă înțeleg bine, este dacă pompa sânge rău.

Erlendur se uită plin de uimire la patologul care ținea inima lui Holberg și o examina. Îl privi cum manevrează mușchiul mort de parcă nimic nu putea fi mai natural pe lumea asta.

— E o inimă puternică, vorbi mai departe patologul. Ar mai fi putut să pompeze câțiva ani buni, ar fi putut să-I ducă pe proprietarul ei la peste o suta de ani.

Patologul puse inima înapoi pe tăvița de metal.

— E ceva destul de interesant în legătură cu acest Holberg, deși nu l-am examinat în mod special în acest sens. Probabil ca vrei să fac acest lucru. Are diverse simptome moderate ale unei anumite boli. Am gasit o mică tumoră pe creier, o tumoră benignă care i-ar fi dat ceva bătăi de cap, și e și un *café au lait* pe piele, mai ales aici, sub brațe.

— *Café au lait*? zise Erlendur.

— *Café au lait* se numește în textele de specialitate. Seamană cu niște pete de cafea. Știi ceva în legătură cu asta?

— Chiar nimic.

— Voi găsi fără îndoială mai multe simptome atunci când mă voi uita mai îndeaproape la el.

— S-a vorbit despre acest *café au lait* și în privința fetei. A dezvoltat o tumoră pe creier. Malignă. Știți ce este aceasta afecțiune?

— Vorbim despre o afecțiune genetică?

— Nu știu.

Patologul se duse la masa pe care zăcea Audur.

— Ai auzit povestea despre Einstein? întrebă el.

— Einstein? zise Erlendur.

— Albert Einstein.

— Ce poveste?

— O poveste ciudată. Adevărata. Thomas Harvey? Nu ai auzit de el? Era un patolog.

— Nu.

— Era de gardă atunci când a murit Einstein, continua patologul. Un tip ciudat. A făcut autopsia, însa pentru că era Einstein nu a rezistat și i-a deschis capul și s-a uitat la creier. Și a făcut mai mult decât atât. A furat creierul lui Einstein.

Erlendur nu zise nimic. Nu putea pricepe ce voia să spună patologul.

— L-a luat acasă la el. Impulsul acela ciudat de a aduna lucrurile pe care le au unii oameni, mai ales atunci când e vorba de oameni celebri. Harvey și-a pierdut slujba când a fost descoperit furtul și de-a lungul anilor a devenit o figură misterioasă, o legendă chiar. Tot felul de povești au circulat despre el. A ținut întotdeauna creierul la el acasă. Nu știu cum a reușit să facă asta. Rudele lui Einstein au încercat mereu să recupereze creierul de la el, însă în zadar. În cele din urmă, la bătrânețe, s-a împacat cu rudele și a decis să le returneze creierul. L-a pus în portbagajul mașinii și a condus de-a lungul Americii până la nepotul lui Einstein în California.

— E adevărata chestia asta?

— Adevărată ca lumina zilei.

— Și de ce îmi spui asta? întrebă Erlendur.

Patologul ridică cearșaful de pe trupul copilei și privi sub el

— Îi lipsește creierul, zise el, și expresia de nonșalanță îi dispăru de pe chip.

— Ce?

— Creierul, zise patologul, nu e acolo unde ar trebui să fie.

Erlendur nu înțelege imediat ce spusese patologul și se uită la el de parcă nu îl auzise. Nu putea pricepe ce spunea acesta. Se uită câteva clipe la trupul neînsuflețit, apoi ridică repede privirea când văzu un os de la o mânăuță ieșind de sub cearșaf. Nu credea că poate face față priveliștii a ceea ce zăcea dedesubt. Nu voia să știe cum arătau rămășițele pământești ale fetei. Nu voia ca imaginea aceea să-i apară de fiecare dată când se gândea la ea.

— A mai fost deschisă și înainte, zise patologul.

— Și îi lipsește creierul? mormăi Erlendur.

— S-a mai făcut o autopsie înainte.

— Da, la spitalul din Keflavík.

— Când a murit?

— În 1968, zise Erlendur.

— Și, dacă înțeleg corect, Holberg i-a fost tată, însă părinții nu locuiau împreună?

— Fata o avea doar pe maică-sa.

— S-a obținut permisiunea ca organele ei să fie folosite în scopuri de cercetare? continuă patologul. Știi ceva despre acest lucru? Mama și-a dat acordul?

— Nu ar fi făcut acest lucru, zise Erlendur.

— Ar fi putut fi luat fără acordul ei. Cine s-a ocupat de ea când a murit? Cine a fost doctorul ei?

Erlendur îl numi pe Frank. Patologul rămase tăcut câteva clipe.

— Nu pot spune că sunt în totalitate nefamiliarizat cu astfel de incidente. Rudele sunt uneori întrebate dacă organele pot fi

scoase în scopuri de cercetare. Totul în numele științei, bineînțeles. Avem nevoie de asta. Și în scopuri didactice. Cunoscutii când, dacă nu există nicio rudă apropiată, anumite organe sunt scoase pentru cercetare înainte ca trupul să fie înhumat. Însă nu cunosc multe cazuri de organe furate pe față după ce ru-dele au fost consultate.

— Cum e posibil să lipsească tocmai creierul? continua Erlendur să întrebe.

— Capul a fost tăiat în jumătate și s-a scos întreg.

— Nu, vreau să spun...

— O treaba curată, continua patologul. Făcută de o persoană calificată. Tai prin măduva spinării, prin spatele gâtului și scoți creierul.

— Știu că a fost studiat în legătură cu tumora, zise Erlendur. Vrei să spui că nu a mai fost pus înapoi?

— Asta e o explicație, spuse patologul, acoperind cadavrul. Dacă au scos creierul pentru studiu nu prea ar fi putut sa-l returneze la timp pentru înmormântare. Trebuie aranjat.

— Aranjat?

— Ca să poți lucra mai bine cu el. Se face ca brânza. Creierul are nevoie de ceva timp pentru a fi aranjat.

— Și nu ar fi fost suficient doar dacă luau mostre?

— Nu știu, zise patologul. Tot ceea ce știu e că nu e la locul lui, ceea ce face dificilă determinarea cauzei morții. Poate ne putem da seama după testele ADN de pe oase. Chestia asta ne-ar putea spune ceva.

Privirea de uimire de pe chipul lui Frank era de netăgăduit în momentul în care deschise ușa și îl văzu pe Erlendur din nou pe scări într-o aversă torențială.

— Am exhumat fata, zise Erlendur fără niciun preambul, și îi lipsește creierul. Știi ceva în legătură cu asta?

— Ați exhumat fata? Creierul? făcu doctorul și îl pofti pe Erlendur în biroul său. Cum adică lipsește creierul?

— Țsta e adevărul. Creierul a fost scos. Probabil pentru a-l studia în legătură cu cauza morții, însă nu a mai fost returnat. Tu ai fost doctorul ei. Știi ce s-a întâmplat? Știi ceva în legătură cu chestiunea asta?

— Am fost medicul ei specialist, după cum cred că ți-am explicat ultima oară când ai venit. A fost sub supravegherea spitalului din Keflavík și a doctorilor de acolo.

— Persoana care a efectuat autopsia e moarta. Ni s-a dat o copie după raportul patologului, care este foarte scurt și menționează doar o tumoră pe creier. Dacă a făcut mai multe studii, nu e nicio înregistrare a acestora. Nu ar fi fost suficient să ia doar niște mostre? E nevoie să scoată tot creierul?

Doctorul ridică din umeri.

— Nu știu.

Ezită pentru o clipă.

— Lipsesc mai multe organe? Întrebă el.

— Mai multe organe?

— Nu a mai fost atins nimic altceva?

— Cred că nu. Patologul nu a pomenit nimic. Unde vrei să bați?

Frank se uită la Erlendur, gânditor.

— Nu mă aștept ca tu să fi auzit pomenindu-se despre Orașul Borcanelor, nu-i așa?

— Ce Oraș al Borcanelor?

— Cred că acum e închis, însa nu de prea mult timp. Camera era numită așa. Orașul Borcanelor.

— Ce cameră?

— Cea de deasupra morgii din Baronsstígur. Acolo unde ți-neau ei organele.

— Continuă.

— Erau ținute în formol în borcane de sticlă. Tot felul de organe care erau trimise acolo de la spitale. În scopuri didactice. Pentru facultatea de medicină. Erau ținute într-o cameră pe care studenții de la medicină o numeau Orașul Borcanelor. Păstrau intestine. Inimi, fikați și membre. Și creier.

— De la spitale?

— Oamenii mor în spitale. Sunt autopsiați. Organele sunt examinate. Nu sunt întotdeauna returnate, unele sunt păstrate în scopuri didactice. La un moment dat, organele erau păstrate în Orașul Borcanelor.

— De ce îmi spui asta?

— Nu e obligatoriu ca acel creier să se fi pierdut definitiv. E posibil să fie încă păstrat în vreun Oraș al Borcanelor pe undeva. Mostrele care sunt păstrate în scopuri didactice sunt toate îndosariate și clasificate, de exemplu. Dacă vrei să localizezi creierul există șansa ca încă să o mai poți face.

— Nu am mai auzit despre asta înainte. Organele sunt scoase fără acord sau se obține consimțământul rudelor... care e aranjamentul?

Doctorul ridică din umeri.

— Ca să-ți spun adevărul, nu știu. Depinde. Organele sunt extrem de importante în învățământul medical. Toate spitalele universitare au colecții mari de organe. Am auzit chiar că unii doctori, cercetătorii medicali, au propriile lor colecții particulare, însă nu pot dovedi acest lucru.

— Colecționari de organe?

— Există astfel de oameni.

— Ce s-a întâmplat cu acest... Oraș al Borcanelor? Dacă nu mai este?

— Nu știu.

— Deci crezi că acolo ar fi putut ajunge creierul? Păstrat în formol?

— Destul de ușor. De ce ai exhumat-o pe fată?

— Poate a fost o greșeală, oftă Frlendur. Poate întregul caz e o mare greșeală.

Elínborg o localizase pe Klara, sora lui Gretar. Cautarea ei pentru a găsi cealaltă victimă a lui Holberg, femeia din Húsavík, așa cum o numea Erlendur, nu produsese niciun rezultat. Toate femeile pe care le abordase avuseseră aceeași reacție: surprindere enormă și sinceră urmată de un asemenea interes plin de zel, încât Elínborg trebuise să se folosească de fiecare tertip cunoscut pentru ca nu cumva să dea în vileag vreun detaliu al cazului. Știa ca, indiferent cât de mult ea și ceilalți polițiști, care o căutau pe femeie, subliniau ca era un caz delicat și care nu trebuia discutat cu nimeni, acest lucru nu ar împiedica ca bârfa să se răspândească și să capete proporții până la căderea serii.

Klara o întâmpină pe Elínborg în ușa apartamentului ei îngrijit din cartierul Seljahverfi al suburbiei Breidholt. Era o femeie suplă de vreo cincizeci de ani, cu părul negru, îmbrăcată cu jeanși și un pulover albastru. Fuina o țigară.

— Ați vorbit cu mama? zise ea când Elínborg se prezentă și Klara o invită să poftască înăuntru, cu un aer prietenos și interesat.

— Acela a fost Erlendur, zise Elínborg, care lucrează cu mine.

— Mama mi-a zis ca domul acela nu se simțea foarte bine, zise Klara, luând-o în fața lui Elínborg către camera de zi și invitând-o să se așeze. Ea face întotdeauna remarci pe care nu le poți înțelege.

Elínborg nu-i răspunse.

— Azi nu mă duc la lucru, zise femeia ca și cum ar fi vrut să explice de ce se afla acasă în mijlocul zilei, fumând țigări.

Adăugă că lucra la o agenție de turism. Soțul ei era la lucru, cei doi copii părăsiseră cuibul; fiica studia medicina, zise ea cu mândrie. De-abia dacă stinse țigara înainte de a scoate alta și a o aprinde. Elínborg tuși politicos, însă Klara nu păru să priceapă aluzia.

— Am citit despre Holberg în ziare, zise Klara ca și cum ar fi vrut să se oprească de la a bate câmpii. Mama a zis că bărbatul a întrebat despre Grétar. Eram frați pe jumătate. Mama a uitat să-i spună asta. Am avut aceeași mamă. Tații noștri sunt amândoi morți de mult timp.

— Nu am știut asta, zise Elínborg.

— Locuia într-o văgăună împuțită. L-ați găsit?

Klara se uită la Elínborg și trase cu poftă fumul în plămâni.

— Nu l-am găsit, răspunse Elínborg, și nu cred că îl căutăm pe el în mod special.

Tuși din nou, politicos.

— E mai mult de un sfert de secol de când a dispărut, așa că..

— Nu am idee ce s-a întâmplat, o întrerupse Klara, expirând un nor gros de fum. Nu țineam legătura prea des. Era ceva mai mare decât mine, un egoist și o adevărată belea, de fapt. Nu puteai niciodată să scoți o vorbă de la el, o înjura pe mama și fura de la amândouă dacă avea ocazia. Apoi a plecat de acasă.

— Deci nu l-ați cunoscut pe Holberg? întrebă Elínborg.

— Nu.

— Sau pe Ellidi? adăugă ea.

— Cine e Ellidi?

— Nu mai contează.

— Nu știam cu cine umbla Grétar. Când a dispărut, cineva pe nume Marion m-a contactat și m-a dus acolo unde locuia. Era o văgăună împuțită. Un miros dezgustător în cameră și podeaua acoperită cu mizerie, ciozvrte de oaie pe jumătate mâncate și piureul de napi cu care obișnuia să se hrănească.

— Marion? întrebă Elínborg.

Nu lucra în Departamentul de Investigare a Crimei de atâta timp ca să cunoască numele respectiv.

— Da, acesta era numele.

— Vă amintiți să fi găsit un aparat foto printre obiectele personale ale fratelui dumneavoastră?

— Ăla era singurul lucru întreg din cameră. L-am luat, însă nu l-am folosit niciodată. Poliția a crezut că era furat, iar eu nu sunt de acord cu asemenea lucruri. Îl țin jos într-o boxă la subsol. Vreți să-l vedeți? Ați venit în legătură cu aparatul foto?

— Mă pot uita la el? întrebă Elínborg.

Klara se ridică în picioare. O rugă pe Elínborg să aștepte câteva clipe și se duse în bucătărie pentru a aduce niște chei prinse pe un inel. Merseă pe un coridor și coborâră la subsol. Klara deschise ușa care ducea către camerele de depozitare, aprinse lumina, se duse la una din uși și o deschise. Înăuntru erau îngrămădite pretutindeni tot felul de vechituri, scaune de birou și saci de dormit, echipament de schi și de camping. Elínborg observă un dispozitiv albastru pentru masajul picioarelor și un aparat pentru sifoane.

— L-am pus într-o cutie aici, zise Klara croindu-și drum pe lângă vechituri, până la jumătatea camerei de depozitare.

Se aplecă și luă o mică cutie maro din carton.

— Am pus toate chestiile lui Grétar în asta. Nu avea nimic în afară de aparatul ăla foto.

Ea deschise cutia și era gata să o golească în momentul în care Elínborg o opri.

— Nu scoateți nimic din cutie, zise ea și întinse mâinile să o ia. Nu se știe niciodată ce semnificație ar putea avea conținutul pentru noi, adăugă în loc de explicație.

Klara îi înmână cutia cu o expresie pe jumătate ofensată, iar Elínborg o deschise. Conținea trei thrillere broșate și jerpe-lite, un briceag, câteva monede și un aparat foto — un Kodak Instamatic de buzunar de care Elínborg își amintea că fusese un cadou foarte popular de Crăciun și de Confirmare cu mulți ani în urmă. Nu era o avuție remarcabilă pentru cineva pasionat de fotografie, însă fără îndoială slujea scopului său. Nu vedea niciun film în cutie. Erlendur îi ceruse să verifice mai ales dacă Grétar lăsase vreun film foto. Ea scoase o batistă, întoarse aparatul și văzu că în el era un film. În cutie nu erau fotografii.

— Apoi mai sunt tot felul de tăvițe și soluții aici, zise Klara și arătă în interiorul camerei de depozitare. Cred că developa

fotografiile chiar el. E și niște hârtie fotografică. Probabil că nu mai e de niciun folos acum, nu-i așa?

— Ar trebui să iau și asta, zise Elinborg și Klara începu să sco-
tocească din nou printre vechituri.

— Știți cumva dacă păstra rolele de film sau ați văzut vreunul
la el acasă? întrebă Elinborg.

— Nu, niciunul, zise Klara în timp ce se apleca după tăvițe.

— Știți unde le-ar fi putut ține?

— Nu.

— Și care era treaba asta cu fotografia?

— Păi, îi plăcea, cred, zise Klara.

— Mă refer la subiecte: ați văzut vreuna dintre aceste fotografii?

— Nu, nu mi-a aratat niciodata niciuna. Dupa cum am mai spus, nu prea țineam legătura unul cu altul. Nu știu unde îi sunt fotografiile. Grétar era un trântor nenorocit, zise ea, nesi-
gură dacă nu cumva se repeta, apoi ridica din umeri de parcă se hotărâse că nu poți spune un lucru bun de prea multe ori.

— Aș dori să iau această cutie cu mine, spuse Elinborg. Sper că
e în regulă. O să v-o returnez în foarte scurt timp.

— Ce se întâmplă? întrebă Klara, pentru prima dată arătând
un interes față de investigația întreprinsa de poliție și față de
întrebările referitoare la fratele ei. Știți unde e Gretar?

— Nu, accentua Elinborg, încercând să risipească orice urmă
de îndoială. Nu a apărut nimic nou. Absolut nimic.

Cele două femei care erau cu Kolbrún în noaptea în care
Holberg o atacase erau menționate în documentele investiga-
ției întreprinse de poliție. Erlendur lansase operațiunea de cau-
tare a lor și se dovedi că ambele erau din Keflavík, însă niciuna
dintre ele nu mai locuia acolo.

Una din ele se măritase cu un american de la baza NATO la
scurt timp după incident și acum traia în SUA, iar cealalta se
mutase din Keflavík la Stykkisholmur cinci ani mai târziu. Era
înca înregistrata ca locuind acolo. Erlendur se întrebă dacă ar tre-
bui să-și petreacă toată ziua făcând o excursie în vest la Stykki-
sholmur sau mai bine să-i telefoneze sperând ca lucrul acesta
să fie suficient.

Engleza lui Erlendur era proastă, așa că îi ceru lui Sigurdur Oli să o localizeze pe femeia din America. El vorbi cu soțul acesteia. Aceasta murise cu cincisprezece ani mai înainte. De cancer. Femeia era înmormântată în America.

Erlendur sună la Stykkishólmur și nu întâmpină nicio dificultate în a o contacta pe cea de-a doua femeie. Mai întâi îi telefonă acasă și i se spuse ca era la serviciu. Era asistentă la spitalul de acolo.

Femeia asculta întrebările lui Erlendur, însă îi spuse ca din nefericire nu-l putea ajuta. Nu putuse să ajute poliția nici la momentul respectiv și nimic nu se schimbase de atunci.

— Holberg a fost omorât, zise Erlendur, și credem că asasinarea lui ar putea avea legătură chiar cu acel incident.

— Am vazut asta la știri, spuse vocea de la telefon.

Numele femeii era Agnes și Erlendur încercă să o vizualizeze după timbrul vocii. La început își închipui o femeie eficientă și hotărâtă pe la vreo șaizeci de ani, supraponderală pentru că răsufla greu. Apoi îi auzi tusea tabagică și Agnes căpătă o imagine diferită în mintea lui, deveni slabă ca un țâr, cu pielea galbenă și ridată. Tușea cu un sunet neplăcut și ca din mormânt, la intervale regulate.

— Vă amintiți de acea noapte din Keflavík? întrebă Erlendur.

— M-am dus acasă înaintea lor, zise Agnes.

— Erau trei bărbați cu dumneavoastra.

— M-am dus acasă cu un barbat pe nume Grétar. I-am spus lucrul acesta poliției atunci. Gasesc că asta e destul de stânjenitor pentru a discuta despre el.

— E o noutate pentru mine ca v-ați dus acasă cu Gretar, zise Erlendur, răsfoind rapoartele pe care le avea în față.

— Am menționat asta când mi-au pus aceeași întrebare cu mulți ani în urmă.

Ea tuși iar, însă încercă să-l scutească pe Erlendur de zgomoatele guturale.

— Mă scuzați. Nu am reușit niciodată să renunț la afurisitele astea de țigări. Era cam ratat. Grétar ăla. După aceea, nu l-am mai văzut niciodată.

— De unde vă cunoșteți, dumneavoastră și Kolbrún?

— Am lucrat împreună. Asta a fost înainte ca eu să fac școala de asistente. Lucram într-un magazin din Keflavík care s-a închis cu mulți ani în urmă. Aceea a fost prima și ultima oară când am ieșit undeva împreună. E de înțeles.

— Ați crezut-o pe Kolbrún atunci când a vorbit despre viol?

— Am auzit despre acest lucru abia după ce poliția a apărut pe neașteptate la mine acasă și a început să îmi pună întrebări despre acea noapte. Nu m-am gândit deloc că ar fi mințit. Kolbrún era foarte respectabilă. Extrem de corectă în legătură cu tot ce făcea, cu toate că probabil era puțin cam plapânda. Delicată și bolnăvicioasă. Nu era un caracter puternic. Poate spun ceva îngrozitor, însă nu era genul care să iubească distracția, dacă înțelegeți ce vreau să spun. Nu prea era multa acțiune în jurul ei.

Agnes se opri din vorbit și Erlendur o așteptă să reînceapă.

— Nu-i plăcea să iasă în oraș și chiar a trebuit să trag de ea ca să vină în oraș cu mine și cu prietena mea, Helga, în seara aceea. Helga s-a mutat în America, însă a decedat cu mulți ani în urmă, poate știți asta. Kolbrún era atât de rezervată și cam singuratică, iar eu am vrut să fac ceva pentru ea. A fost de acord să meargă la dans cu noi, apoi a venit cu noi la Helga acasă, însă a vrut să plece acasă la scurt timp după aceea. Am plecat înaintea ei, așa că nu prea știu ce s-a întâmplat acolo. Ea nu și-a făcut apariția luni la muncă și îmi amintesc că i-am telefonat, însă nu a răspuns. Câteva zile mai târziu a venit poliția să întrebe despre Kolbrún. Nu am știut ce să cred. Nu observasem nimic în legătură cu Holberg care să fi fost anormal în vreun fel. Era destul de fermecător, dacă îmi amintesc bine. Am fost foarte surprinsă când poliția a început să vorbească despre viol.

— Se pare că făcea impresie bună, zise Erlendur. Un barbat cu succes la femei, cred că așa mi-a fost descris.

— Îmi amintesc că venise la magazin.

— El? Holberg?

— Da, Holberg. Cred că de asta au stat cu noi în noaptea aia. A zis că era contabil și că stătea în Reykjavík, însă asta a fost doar o minciună, nu-i așa?

— Lucrau cu toții la Autoritatea pentru Porturi și Faruri. Ce fel de magazin era?

— Un butic. Vindeam haine pentru doamne. Și lenjerie intimă.

— Și el a venit la magazin?

— Da. Cu o zi înainte. Vineri. A trebuit să trec prin toate aceste lucruri la momentul respectiv și încă îmi amintesc bine. A zis că voia să cumpere un cadou pentru soția lui. L-am servit și când ne-am întâlnit la dans el s-a comportat de parcă ne-am fi cunoscut de când lumea.

— Ați avut vreun contact cu Kolbrun după incident? Ați vorbit cu ea despre ce s-a întâmplat?

— Nu s-a mai întors niciodată la magazin, după cum am spus, și am aflat ce se întâmplase abia după ce poliția a început să mă chestioneze. Nu o cunoșteam atât de bine. Am încercat să-i telefoniez de câteva ori când nu a venit la lucru și o dată m-am dus acolo unde stătea, însă nu am găsit-o acasă. Nu am vrut să intervin prea mult. Așa era ea. Misterioasă. Apoi sora ei a venit și a zis că își dăduse demisia. Am auzit că a murit la câțiva ani după aceea. Eu deja mă mutasem aici la Stykkishólmur. A fost sinucidere? Asta e ceea ce am auzit.

— A murit, zise Erlendur, și îi mulțumi lui Agnes politicos pentru că vorbise cu el.

Gândurile lui se întoarseră către un bărbat pe nume Sveinn despre care citea. Supraviețuise unei furtuni în Mosfellsheidi. Suferința și moartea tovarășilor săi păreau să aibă un efect minim asupra lui Sveinn. Era cel mai bine echipat dintre călători și singurul care ajunsese teafar și nevatamat, într-un loc civilizat, iar primul lucru pe care îl făcuse după ce îl îndrumaseră către cea mai apropiată fermă din câmpie fusese să-și pună patinele și să se distreze pe lacul din apropiere.

În același timp, tovarășii lui mureau înghețați, pe câmp.

După aceea, nu a mai fost numit altfel decât „Sveinn cel fără suflet“.

Cautarea femeii din Husavík nu dusesese încă nicăieri în momentul în care, către seară, Sigurdur Óli și Elínborg se așezară în biroul lui Erlendur pentru a discuta înainte de a se duce acasă. Sigurdur Óli zise că nu era surprins și că în felul acesta nu o vor găsi niciodată pe femeie. Când Erlendur întrebă cu iritare dacă știa o metodă mai bună, el scutură din cap.

— Nu am senzația că îl căutăm pe asasinul lui Holberg, zise Elínborg, uitându-se fix la Erlendur. E ca și cum am căuta ceva complet diferit și nu știu sigur care e acel lucru. În primul rând, ai exhumat trupul unei fete, nu am idee de ce anume ai făcut asta. Ai început să cauți un bărbat care lipsește de o generație și care nu văd ce ar putea avea de-a face cu cazul. Nu cred că ridicăm întrebarea evidentă, și anume: ori criminalul era cineva apropiat lui Holberg, ori un străin, cineva care a pătruns prin efracție cu intenția de a-l jefui. Personal, cred că aceasta este explicația cea mai plauzibilă. Cred că trebuie să progresăm în căutarea acelei persoane. Vreun drogat. Jacheta verde de armată. Nu am făcut mare lucru în legătură cu asta.

— Poate e cineva plătit pentru serviciile sale, zise Sigurdur Óli. Cu toată acea pornografie din calculatorul lui există o șansa destul de mare să fi plătit pe cineva pentru servicii sexuale.

Erlendur înghiți critica în tăcere și privi în poală. Știa că majoritatea lucrurilor pe care Elínborg le spusese erau adevărate. Poate judecata lui fusese deformată de faptul că-și făcea griji în privința Fvei Lind. Nu știa unde era, nu știa în ce stare se

afla, era vânată de oameni care doreau să-î facă rău, iar el nu o putea proteja. Nu le spusese nici lui Sigurdur Óli și nici lui Elínborg ce aflase de la patolog.

— Avem biletul, zise el. Nu e o coincidență că l-am găsit împreună cu cadavrul.

Ușa se deschise brusc și șeful de la medicină legală băgă capul înăuntru.

— Plec, zise el. Voiam doar să vă spun că încă se examinează aparatul foto și că or să vă sune de îndată ce află ceva demn de raportat.

Închise ușa în urma lui fara să-și ia la revedere.

— Poate nu putem vedea padurea din cauza copacilor, zise Erlendur. Poate e o soluție extrem de simplă. Poate a fost vreun nebun. Însă, și cred că tocmai acesta e cazul, poate criminalul are niște rădăcini mult mai adânci decât ne dăm seama noi. Poate nu e nimic simplu. Pesemne că explicația zace în caracterul lui Holberg și în ce a făcut el în trecut.

Erlendur făcu o pauză.

— Și biletul, adăugă el. „Eu sunt EL.” Ce vrei să faci cu asta?

— Ar putea fi de la vreun „prieten”, zise Sigurdur Óli, punând ghilimelele cu ajutorul degetelor. Sau vreun coleg de serviciu. Nu ne-am concentrat prea mult în acea zona. Ca să vă spun adevărul, nu știu unde trebuie să ne ducă această căutare a unei bătrâne. Nu am nici cea mai vagă idee cum să le întreb dacă au fost violate fără a fi lovit peste cap cu un făcăleț.

— Și oare nu a mai spus Ellidi minciuna asta și altă dată în viața lui? zise Elínborg. Oare nu tocmai asta vrea, să își bată joc de noi? V-ați gândit la asta?

— Ei haide, spuse Erlendur, de parcă nu mai voia să asculte cică-leala asta. Ancheta ne-a condus pe calca asta. Ar fi greșit din partea noastră să nu investigăm indiciile pe care le obținem, de oriunde ar veni. Știu că asasinii islandezi nu sunt sofisticăți, însă e ceva în treaba asta care nu se leagă, dacă vreți să puneți chestia asta doar pe seama coincidenței. Nu cred că e un act de brutalitate nebunească.

Telefonul de pe biroul lui Erlendur sună. El răspunse, ascultă puțin, apoi încuviință și mulțumi înainte de a pune receptorul în furcă. Banuiala îi fusese confirmată.

— Cei de la medicină legală, zise el privind-i pe Elinborg și pe Sigurdur Óli. Aparatul foto al lui Gretar a fost folosit pentru a face fotografia mormântului lui Audur. Am făcut o fotografie folosindu-i aparatul și a apărut același tip de zgârieturi. Deci, cel puțin acum știu că există o foarte mare posibilitate ca Gretar să fi făcut fotografia. Probabil a mai folosit și altcineva aparatul, însă alternativa e mai puțin probabilă.

— Și ce ne spune chestia asta? întrebă Sigurdur Óli, privind la ceas.

O invitasese pe Bergthora în oraș la masa în acea seara și intenționa să se revanșeze pentru stângăcia făcută de ziua lui.

— De exemplu, ne spune că Grétar știa că Audur era fiica lui Holberg. Nu mulți au știut asta. Și ne spune că Gretar a văzut un anumit motiv: a) pentru a localiza mormântul și b) pentru a-i face o fotografie. A făcut-o pentru că i-a cerut-o Holberg? A făcut-o pentru a-l necăji? Oare dispariția lui Gretar are legătură cu fotografia? Și dacă da, cum anume? Ce voia Gretar să facă cu poza? De ce o găsim ascunsă în biroul lui Holberg? Ce fel de persoană face poze mormintelor de copii?

Elinborg și Sigurdur Óli îl priviră pe Erlendur punând aceste întrebări. Observara cum vocea i se transformă aproape în șoaptă și văzură că nu mai vorbea cu ei, ci dispăruse undeva în interiorul sau, pustiu și îndepărtat. Își puse mâinile pe piept și instinctiv și-l mângâie, aparent fără să-și dea seama ce făcea. Se uitară unul la altul, însă nu îndrăznira să-l întrebe nimic.

— Ce fel de persoană face poze mormintelor de copii? zise Erlendur iar.

Mai târziu în acea seară, Erlendur îl găsi pe bărbatul care trimisese recuperatorii pe urmele Evei Lind. Primise informații de la narcotice, care aveau un dosar destul de gros despre el, și află ca frecventa o cârciumă cu numele de Napoleon, undeva în centrul orașului. Erlendur se duse acolo și se așează în fața barbatului respectiv. Numele lui era Eddi și părea să aibă în jur de patruzeci de ani, era dolofan și chel. Puținii dinți rămași erau îngălbeniți.

— Te așteptai ca Eva să aibă parte de un tratament special pentru că ești polițai? zise Eddi când Erlendur se așeza la masa lui.

Păru să știe imediat cine era Erlendur, cu toate că nu se mai întâlniseră niciodată. Erlendur avea sentimentul că îl aștepta.

— Ai găsit-o? întrebă Erlendur și se uită în jurul său în camera întunecată la pușinii nefericiți care stăteau la mese și aveau gesturi și expresii de duri.

Brusc, numele cârciumii căpătă semnificație în mintea lui.

— Înțelegi ca-i sunt prieten, zise Eddi. Îi dau ceea ce vrea. Uneori mă plătește. Alteori îi ia prea mult ca să facă asta. Tipul cu genunchiul îți trimite complimente

— A ciripit.

— E dificil să gasești niște oameni ca lumea, zise Eddi, arătând în jurul său în încăpere.

— Cât?

— De la Eva? Două sute de mii. Și nu-mi datorează doar mie.

— Facem un târg?

— Cum vrei.

Erlendur scoase douăzeci de mii de coroane, luate de la bancomat în drum spre locul acela, și le puse pe masă. Eddi luă banii, îi numără cu atenție și îi puse în buzunar.

— O să-ți mai dau după o săptămână și ceva.

— E super.

Eddi se uită la Erlendur cu o privire scrutătoare.

— Credeam că o să mă înjuri, zise el.

— De ce? întrebă Erlendur.

— Știu unde e, spuse Eddi, însa nu vei putea niciodată să o salvezi pe Eva.

Erlendur localizează casa. Fusese în genul ăsta de casă și altă dată cu aceeași treabă. Eva Lind stătea pe o saltea în acea cocioabă înconjurată de alte persoane. Unele erau de vârsta ei, altele mult mai în vârstă. Casa era deschisă și singurul obstacol era un bărbat, pe care Erlendur îl aprecie ca având în jur de douăzeci de ani și care îl întâmpină în pragul ușii agitându-și brațele. Erlendur îl lipi de perete și îl scoase afară. Un bec atârna din tavanul uneia dintre camere. Se aplecă deasupra Evei și încercă să o trezească. Respirația îi era regulată și normală, inima îi bătea ceva mai repede. O scutură și o lovi ușor peste obraz și curând Eva deschise ochii.

— Bunicule, zise ea, și ochii i se închiseră iar.

O ridică și o cără afară din cameră, având grijă să nu calce pe celelalte trupuri nemișcate ce zăceau pe podea. Nu-și putea da seama dacă oamenii aceia erau treji sau adormiți. Eva deschise ochii iar.

— Ea e aici, șopti, însă Erlendur nu știa despre ce vorbește și continua să meargă cu Eva pâna la mașină.

Cu cât o scotea mai repede de acolo cu atât mai bine. O așează în picioare pentru a deschide portiera mașinii, iar ea se sprijini de el.

— Ai găsit-o? îl întrebă.

— Pe cine? Despre ce vorbești?

O așeza pe locul din față, îi puse centura, el se așeza pe locul șoferului și se pregatea să pornească mașina.

— E cu tine? întreba Eva Lind fără să deschidă ochii.

— Cine, la naiba? strigă Erlendur.

— Mireasa, zise Eva Lind. Gagica din Gardabaer. Eram așezată lângă ea.

Erlendur fu în cele din urmă trezit de sunetul telefonului. Îi răsună în cap pâna ce deschise ochii și se uită peste tot în jurul său. Adormise în fotoliu, în camera de zi. Haina și pălăria lui zaceau pe sofa. În apartament era întuneric. Se ridica încet în picioare și se întrebă dacă putea purta aceleași haine încă o zi. Nu-și amintea când își scosese hainele ultima oară. Se uita în dormitor înainte de a răspunde la telefon și văzu că cele doua fete stăteau în pat, acolo unde le așezase el cu o noapte înainte. Trase ușa.

— Ampretele de pe aparatul de fotografiat se potrivesc cu cele de pe fotografie, zise Sigurdur Óli când Erlendur răspunse în cele din urmă.

Trebui să repete propoziția de două ori, înainte ca Erlendur să-și dea seama despre ce anume vorbea.

— Te referi la ampretele lui Grétar?

— Da, la ale lui Grétar.

— Erau și ampretele lui Holberg pe fotografie? zise Erlendur. Ce dracu puneau la cale?

— Mi se fâlfâie, zise Sigurdur Óli.

— Poftim?

— Nimic. Deci Grétar a facut poza. Puteam presupune asta. I-a arătat-o lui Holberg sau Holberg a găsit-o pe undeva. Vom continua azi să o cautăm pe femeia din Húsavík, nu-i așa? întrebă Sigurdur Óli. Nu ai nicio pista nouă?

— Ba da, zise Erlendur. Și nu.

— Sunt în drum spre Grafarvogur. Aproape am terminat cu femeile din Reykjavík. Trimitem pe cineva până la Húsavík când terminăm aici?

— Da, spuse Erlendur și închise telefonul.

Eva Lind era în bucătărie. Fusese trezita de sunetul telefonului. Era îmbracată încă, la fel ca și tata din Gardabaer. Erlendur se întorsese în cocioabă, o carase afara și pe ea și le adusese pe amândouă în apartamentul lui.

Eva Lind se duse la toaletă fără să spună un cuvânt și Erlendur o auzi vărsând violent. Se duse în bucătărie și făcu o cafea tare, singura soluție pe care o cunoștea într-o astfel de situație, se așează la masa din bucătărie și aștepta ca fiica lui să iasă din baie. Trecu ceva vreme, umplu două cani. Eva Lind ieși în cele din urmă din baie. Își ștersese fața. Erlendur se gândi că arăta îngrozitor. Trupul ei era atât de costeliv, că de-abia stătea în picioare.

— Știam că se droga uneori, zise Eva Lind cu o voce răgușită când se așeza lângă Erlendur, însă am cunoscut-o din pură întâmplare.

— Ce ți s-a întâmplat? întrebă Erlendur.

Fata se uită la tatăl ei.

— Încerc, zise ea, însă e greu.

— Au venit doi tipi aici și au întrebat de tine. Ce guri spurcate aveau. I-am dat unuia, Eddi, niște bani pe care i-i datorai. El mi-a spus unde era cocioaba aia.

— Eddi e în regulă.

— Ai de gând să continui să încerci?

— Ar trebui să renunț?

Eva Lind se uita în podea.

— Nu știu.

— Sunt atât de speriată că am stricat totul.

— Poate că încerci intenționat.

Eva Lind ridică privirea către tatăl ei.

— Ești al dracului de patetic, zise ea.

— Eu!

— Da, tu.

— Ce ar trebui să gândesc? Spune-mi! strigă Erlendur. Cum poți să te autocompătimești la nesfârșit? Ce ratată nenorocita

poți fi uneori! Chiar te simți atât de bine în compania pe care o ai că nu te poți gândi că există ceva mai bun pentru tine? Ce drept ai tu să-ți bați joc de viața ta în felul ăsta? Tu chiar crezi că lucrurile care ți se întâmplă sunt atât de îngrozitoare? Inves-tighez moartea unei fete care nu a ajuns nici macar la vârsta de cinci ani. S-a îmbolnăvit și a murit. Ceva ce nimeni nu înțele-ge a distrus-o și a omorât-o. Sicriul ei era mai mic de un metru. Auzi ce-ți spun? Ce drept ai tu să traiești? Spune-mi asta!

Erlendur țipa. Se ridică și bătu în masa de bucătărie cu o asemenea forță, încât cămile începură să sară în sus și când văzu asta, ridică una și o trânti de peretele din spatele Evei Lind. Fu-ria lui răbufni și pentru o clipă își pierdu controlul. Răsturnă masa, răsturnă cu mâna tot ce găsi pe suprafețele din bucătărie, vase și pahare se izbiră de pereți și de podea. Eva Lind rămase nemișcată în scaunul ei, îl urmări pe taică-său cum devine vio-lent și ochii i se umplură de lacrimi.

În cele din urmă furia lui Erlendur se domoli, se întoarse că-tre Eva Lind și văzu că umerii îi tremurau și ca își ascundea fața în mâini. Se uită la fiica lui, la părul ei murdar, la brațele ei sub-țiri, la încheieturile ei puțin mai groase decât degetele lui, la trupul ei slab și tremurător. Era în picioarele goale și avea mize-rie sub unghiile de la picioare. Se duse până la ea și încercă să-i ia mâinile de pe față, însă ea nu-l lasă. Voia sa-i ceara iertare. Voia să o ia în brațe. Nu făcu nici una, nici alta.

În loc de asta, se așază pe podea lângă ea. Telefonul sună, însă el nu raspunse. Cealalta fată nu se vedea în dormitor. Te-lefonul încetă să mai sune și apartamentul rămase iar în tăcere. Singurul sunet era cel făcut de Eva Lind, care suspina. Erlendur știa că nu era un tata model și că discursul pe care îl ținuse ar fi putut cu ușurință să-i fie adresat lui. Probabil își vorbea în egală măsură lui însuși și era în egală măsură mânios pe el și pe Eva Lind. Un psiholog ar spune că își revărsase mânia pe fată. Însă poate ceea ce spusese chiar avusese, într-un fel, efect. Nu o mai văzuse pe Eva Lind plângând. De când era copil. O părăsi-se atunci când ea avea doar doi ani.

În cele din urmă, Eva Lind își luă mâinile de pe față, își trase nasul și se șterse la ochi.

— A fost tatăl ei, zise ea.

— Tatăl ei? întrebă Erlendur.

— Monstrul, răspunse Eva Lind. „E un monstru. Ce am făcut?” Tatăl ei era. A început să o atingă după ce i-au crescut sânii și a mers din ce în ce mai departe. Nu a putut să-și țină mâinile acasă nici măcar la propria ei nuntă. A dus-o într-o parte goală a casei. I-a spus că arăta atât de sexy în rochia ei de mireasă, încât nu s-a putut controla. Nu suporta gândul ca ea să-l părăsească. A început să i-o pună. Ea s-a speriat de moarte.

— Ce oameni! gemu Erlendur.

— Știam că se droga uneori. M-a rugat să-i fac rost și înainte. S-a panicat de tot și s-a dus la Eddi. De atunci zace în cocioaba aia.

Eva Lind se opri.

— Cred că maică-sa știa despre asta, continuă ea. A știut tot timpul. Nu a făcut nimic. Casa era prea luxoasă. Mult prea multe mașini.

— Fata vrea să se ducă la poliție?

— Aoleu!

— Ce?

— Să treacă prin mizeria asta pentru o condamnare cu suspendare pe trei luni? Și asta dacă o crede cineva! Haida-de!

— Ce are de gând să facă?

— O să se întoarcă la tip. La soțul ei. Cred că ține la el.

— S-a învinuit atunci, nu-i așa?

— Nu știe ce să creadă.

— Pentru că a scris „Ce am făcut?” A luat vina asupra ei.

— Nu mă surprinde că e puțin țicnita.

— Se pare că întotdeauna perversii sunt cei mai fericiți dintre toți. Zâmbesc la lume de parcă nu a fost niciodată nimic putred în conștiințele lor nenorocite.

— Să nu-mi mai vorbești așa, zise Eva Lind. Să nu-mi mai vorbești niciodată așa.

— Le datorezi mai multor tipi bani în afară de Eddi? întrebă Erlendur.

— Cătorva. Însă Eddi e problema principală.

Telefonul sună iar. Fata din dormitor se foi în pat și se ridică în capul oaselor, privind în jur, apoi se dădu jos din pat.

Erlendur se întrebă dacă să catadicsească să răspundă. Dacă să catadicsească să se ducă la lucru. Dacă ar trebui să-și petreacă ziua cu Eva Lind. Să-i țină companie, poate să o facă să se ducă la doctor cu el și să se uite la embrion, dacă poți numi așa acel lucru. Să afle dacă totul era în regulă. Să stea lângă ea.

Însă telefonul refuză să se oprească din sunat. Fata venise pe coridor și se uita peste tot în jurul ei într-o stare de confuzie vădită. Strigă și întrebă dacă era cineva în apartament. Eva Lind îi strigă că se aflau în bucatărie. Erlendur se ridică în picioare, o întâmpină pe fată în pragul ușii de la bucatărie și o salută. Nu primi niciun răspuns. Amândouă dormiseră îmbrăcate, la fel ca Erlendur. Fata se uită în jurul ei în bucătăria pe care Erlendur o distrusese și îi aruncă o privire piezișă.

Erlendur răspunse în cele din urmă la telefon.

— A ce mirosea în apartamentul lui Holberg? Lui Erlendur îi luă ceva vreme ca să-și dea seama că era vocea lui Marion Briem.

— A ce mirosea? repetă Erlendur.

— Cum era mirosul din apartamentul lui? repetă Marion Briem.

— Era un fel de duhoare împutită de subsol, zise Erlendur. Miros de umezeală. O putoare. Nu știu. Ca de cal?

— Nu, nu ca de cal, zise Marion Briem. Citeam despre Nordmýri. Am vorbit cu un prieten instalator de-al meu și mi-a făcut cunoștință cu un alt instalator. Am vorbit cu o mulțime de instalatori.

— De ce cu instalatori?

— Foarte interesantă, toată treaba. Nu mi-ai spus despre amprente de pe poză.

Era o undă de acuzare în vocea lui Marion.

— Nu, zise Erlendur. Nu a venit vorba de asta.

— Am auzit despre Grétar și Holberg. Grétar știa că era fiica lui Holberg. Poate știa și altceva.

Erlendur rămase tăcut.

— Ce vrei să spui? întrebă el în cele din urmă.

— Știi care e cel mai important lucru în legătură cu Nordmýri? întrebă Marion Briem.

— Nu, răspunse Erlendur, venindu-i greu să urmeze șirul gândurilor lui Marion.

— E atât de evident că l-am ratat la acel moment.

— Care este?

Marion făcu o pauză pentru câteva clipe ca pentru a da o greutate suplimentară cuvintelor sale.

— Nordurmýri. Mlaștina din nord.

— Așa, și?

— Casele au fost construite pe teren mlaștinos.

Sigurdur Oli fu surprins că femeia care răspunse la ușă știa despre ce era vorba înainte ca el să apuce să-i explice. Stătea pe o altă scară, de data asta într-un bloc de apartamente de trei etaje din Grafarvogur. De-abia dacă se prezentase și începuse să-și explice prezența acolo, că femeia îl invită să intre, adăugând că îl aștepta.

Era dimineața devreme. Afară era înnorat și burnița fin, iar întunericul de toamnă se revărsa peste oraș de parcă ar fi confirmat că foarte curând va veni iarna, se va întuneca și mai mult și va fi mai frig. La radio, oamenii o descrieseră ca fiind cea mai îngrozitoare perioadă ploioasă de decenii întregi.

Femeia se oferă să-i ia haina. Sigurdur Oli i-o înmână, iar ea o agăță în cuier. Un bărbat de o vârstă similară cu a femeii ieși din chicinetă și îl întâmpină cu o strângere de mână. Amândoi aveau în jur de șaptezeci de ani și purtau același fel de trening și șosete albe, de parcă erau pe cale să se ducă să facă jogging. Îi întrerupsese în timpul cafelei de dimineață.

Apartamentul era foarte mic, însă eficient mobilat, cu o baie mică, o chicinetă, o cameră de zi și un dormitor spațios. În interiorul apartamentului era o căldură înăbușitoare. Sigurdur Oli acceptă oferta unei cafele și ceru și un pahar cu apă. Gâttele i se uscaseră instantaneu. Schimbară câteva cuvinte despre vreme, până ce Sigurdur Oli deveni nerăbdător.

— Se pare că mă așteptați, zise el, sorbindu-și cafeaua.

Era apoasă și avea un gust scârbos.

— Ei bine, nimeni nu vorbește despre altceva în afară de aceea biată femeie pe care o căutați, zise ea.

Sigurdur Óli se uită la ea cu o privire lipsită de expresie.

— Toată lumea din Húsavík, continuă femeia, de parcă nu ar fi trebuit să explice ceva atât de evident. Nu am mai vorbit despre nimic altceva de când ați început să o cautați. Avem un club foarte mare pentru cei din Húsavík, aici în oraș. Sunt sigură că toata lumea știe că o căutați pe aceea femeie.

— Deci se vorbește în oraș? o întrebă Sigurdur Óli.

— Trei dintre prietenele mele din nord, care acum locuiesc aici, mi-au telefonat azi-noapte și în dimineața asta am primit un telefon din Húsavík. Bârfesc despre asta tot timpul.

— Și ați ajuns la vreo concluzie?

— Nu prea, zise ea și se uită la soțul ei. Ce se spune că i-ar fi făcut acel bărbat?

Femeia nu încercă să-și ascundă curiozitatea. Nici că-și băga nasul unde nu-i fierbea oala. Sigurdur Óli era dezgustat de cât de nerăbdătoare era ea să afle detaliile și, instinctiv, încercă să fie precaut.

— E vorba de un act de violență, zise el. Căutăm victima, dar probabil știți asta deja.

— Oh, da. Dar de ce? Ce i-a făcut? Și de ce abia acum? Eu cred sau noi credem, spuse ea, uitându-se la soțul ei, care stătea tacut și urmărea discuția, că e atât de ciudat ca lucrul acesta a căpatat importanță după toți acești ani. Am auzit ca a fost violată. Asta a fost?

— Din nefericire, nu pot divulga niciun detaliu în legătură cu ancheta, zise Sigurdur Óli. Și poate nu contează. Nu cred că ar trebui să faceți prea mare tam-tam în legătura cu asta. Atunci când vorbiți cu alte persoane, vreau să spun. E ceva ce-mi puteți spune care ar putea fi folositor poliției?

Cei doi se uitară unul la altul.

— Să facem prea mare tam-tam în legătură cu asta? zise ea, surprinsă. Nu facem mare tam-tam în legătură cu asta. Crezi că facem mare tam-tam în legătură cu asta, Eyvi?

Se uită la soțul ei, care părea că nu știe ce să răspundă.

— Haide, răspunde-mi! spuse ea pe un ton ascutit și el tresări.

— Nu, nu aș spune asta, nu e corect.

Telefonul mobil al lui Sigurdur Óli sună. Nu îl ținea liber în buzunar ca Erlendur, ci într-o husă elegantă atașată la cureaua de la pantalonii lui bine călcați. Sigurdur Óli rugă cuplul să-l scuze, se ridică în picioare și răspunse la telefon. Era Erlendur.

— Te poți întâlni cu mine în apartamentul lui Holberg? întreabă el.

— Ce se întâmplă? zise Sigurdur Óli.

— Trebuie să facem mai multe săpături, răspunse Erlendur și închise.

Când Sigurdur Óli ajunse cu mașina în Nordurmýri, Erlendur și Elínborg erau deja acolo. Erlendur stătea în pragul ușii care ducea la subsol, fumând o țigară. Elínborg era în interiorul apartamentului. După câte vedea Sigurdur Óli, ca adulmeca prin jur, scotea capul afară și adulmeca, expirând și apoi încercând în alta parte. El se uită la Erlendur, care ridică din umeri, își aruncă țigara în grădină și intrara împreună în apartament.

— Ce fel de miros crezi ca e aici? îl întreabă Erlendur pe Sigurdur Óli, și Sigurdur Óli începu să adulmece aerul la fel ca Elínborg.

Merseră din camera în cameră cu nasurile în aer, cu excepția lui Erlendur, care avea un simț olfactiv destul de slab după atâția ani de fumat.

— Când am intrat prima oară aici, zise Elínborg, am crezut că trebuie să locuiască crescători de cai în această clădire sau în acest apartament. Mirosul îmi amintea de cai, de cizme de călărie, de șei sau de genul ăsta de lucruri. De balegă de cal. De grajduri, pe bune. Era același miros ca în primul apartament pe care soțul meu și cu mine l-am cumpărat. Însă nici acolo nu locuiau iubitori de cai. Era o combinație de mizerie și umiditate crescută. Caloriferele curgeau pe covor și parchet de ani de zile și nimeni nu le reparase. Transformaserăm, de asemenea, și baia de serviciu, însă instalatorii o făcuseră atât de prost, doar îndesaseră paie în gaura și puseseră un strat subțire de ciment peste ea. Deci mirosea întotdeauna a canal, miros care venea prin aceea reparație prost făcută.

— Și ce înseamna asta? întreba Erlendur.

— Cred că e același miros, doar că aici e mai rău. Umiditate crescută, mizerie și sobolani de canal.

— M-am întâlnit cu Marion Briem, zise Erlendur, fără să fie sigur dacă ei cunoșteau numele respectiv. Evident că Marion a citit despre Nordurmýri și a ajuns la concluzia că e important faptul că aici a fost o mlaștină.

Elínborg și Sigurdur Óli schimbară priviri.

— Nordurmýri era pe vremuri un sătuc distinct în mijlocul Reykjavíkului, continuă Erlendur. Casele au fost construite imediat după război. Islanda a devenit republică și străzile au fost numite după eroii de saga, Gunnarsbraut, Skeggjagata și așa mai departe. Era o adunătură mare de populație pe aici, de la persoane destul de înstărite, chiar bogate, și până la cei care de-abia dacă aveau un bănuț pe numele lor, așa că aceia au închiriat apartamente la subsol, ieftine cum e acesta. Mulți oameni în vârstă ca Holberg locuiesc în Nordurmyri, cu toate că majoritatea sunt mai civilizați decât a fost el, și mulți dintre ei locuiesc în exact acest tip de apartament la subsol. Marion mi-a spus toate astea.

Erlendur făcu o pauză.

— Un alt aspect legat de Nordurmýri este acest tip de apartament la subsol. Inițial nu au existat niciun fel de apartamente la subsol, proprietarii le-au transformat, au adăugat bucătării și pereți, au făcut camere, le-au făcut locuibile. Înainte, aceste subsoluri erau locul unde se facea toata treaba din gospodarie. Cum le zicea Marion? Case autonome. Știți ce e asta?

Amândoi scuturară din capete.

— Sunteți prea tineri, bineînțeles, zise Erlendur, conștient că îl vor urî pentru că spusese asta. În astfel de subsoluri erau camerele fetelor. Erau servitoare în casele celor mai înstăriți. Aveau camere în hrube ca asta. Era și o spălătorie, o cameră unde se făceau caltaboșii, spre exemplu, și alte feluri de mâncare, camere de depozitare, o baie și așa mai departe.

— Să nu uităm că e o mlaștină, remarcă Sigurdur Óli sarcastic.

— Încerci să ne spui ceva important? întreabă Elínborg.

— Sub aceste subsoluri sunt fundații..., zise Erlendur.

— Chestia asta e destul de neobișnuită, îi spuse Sigurdur Óli lui Elínborg.

—... exact la fel ca sub alte case, continuă Erlendur, fără să lase ca zeflemeaua lui Sigurdur Óli să-l deranjeze. Dacă vorbești cu un instalator, așa cum a făcut Marion Briem...

— Ce mai e și rahatul ăsta cu Marion Briem? zise Sigurdur Óli.

—... vei descoperi că au fost des chemați în Nordurmýri pentru a se ocupa de o problemă care poate apărea după ani, după zeci de ani de la construirea pe teren mlăștinos. Se întâmplă în unele locuri, însa în altele nu. Poți vedea acest lucru pe partea exterioară a unor case. Multe dintre ele sunt acoperite cu piatră de râu și poți vedea unde se sfârșește piatra de râu și peretele neacoperit al casei care începe la parter. O fâșie de unul sau doi metri. Ideea e că și parterul se afundă în interior.

Erlendur observă că ei încetaseră să mai rădă.

— În domeniul imobiliar se numește o eroare ascunsă și e greu să știi cum să rezolvi genul ăsta de problemă. Când casele se afundă, asta pune presiune în țevile de scurgere, care se sparg și încep să curgă sub podea. Înainte de a-ți da seama, tragi apa de la toaletă chiar sub fundație. Acest lucru se poate întâmpla timp de ani de zile, pentru că mirosul nu trece prin ciment. Însă se formează zone cu mucegai pentru că evacuarea apei calde în multe case e conectată la țevile de scurgere — apa se revarsă în subsol atunci când țeava se sparge, se face cald și aburul ajunge la suprafață. Parchetul se deformează.

Erlendur avea deja atenția lor deplină.

— Și Marion ți-a spus toate astea? întrebă Sigurdur Óli.

— Pentru a face reparația trebuie să spargi podeaua, continuă Erlendur, și să cobori în fundație pentru a repara țeava. Instalatorii i-au spus lui Marion că, uneori, când au perforat podeaua au dat de o gaură. Pardoseala este foarte subțire în unele locuri și dedesubt e o pungă de aer. Parterul se prăbușește cu o jumătate de metru, poate chiar cu un metru. Toate astea din cauza mlăștinii.

Sigurdur Óli și Elínborg se uitară unul la altul.

— Deci sub podeaua de aici e o gaură? întrebă Elínborg, încercând podeaua cu piciorul.

Erlendur zâmbi.

— Marion chiar a reușit să găsească un instalator care a venit în această casă în același an cu festivalul național. Toată lumea își amintește acel an și instalatorul și-a amintit în mod clar că a venit aici din cauza umezelii din pardoseala.

— Ce încerci să ne spui? întreba Sigurdur Óli.

— Instalatorul a spart podeaua aici. Pardoseala nu e foarte groasă. Dedesubt sunt multe găuri, în multe locuri. Instalatorul își amintește de treaba asta atât de clar pentru că a fost șocat că Holberg nu a mai vrut să-l lase să-și termine treaba.

— Cum asta?

— A spart podeaua și a reparat țeava, apoi Holberg l-a dat afară și a zis că o să termine singur. Și așa a făcut.

Ei rămaseră în tăcere, până ce Sigurdur Óli nu mai putu rezista tentației.

— Marion Briem? zise el. Marion Briem!

Pronunță numele iar și iar, ca și cum s-ar fi străduit să-l înțeleagă. Erlendur avea dreptate. Era prea tânăr ca să-și amintească de Marion din poliție. Repetă numele de parcă acesta ar fi fost un fel de enigmă, apoi se opri brusc, privi gânditor și în cele din urmă întrebă:

— la stai puțin. Cine e acest Marion? Și ce fel de nume mai e și ăsta? E bărbat sau femeie?

Sigurdur Oli îi aruncă lui Erlendur o privire întrebătoare.

— Uneori mă întreb și eu acest lucru, replică Erlendur și își scoase telefonul mobil.

Cei de la medicină legală începuri a îndepărta pardo-seala în fiecare cameră a apartamentului bucătărie, în baie și în pivnița. Durase o zi întreagă pentru obține permisiunea necesară pentru această operațiune. Ilur își argumentase cazul la o ședință avută cu comisarul, care fusese de acord, deși fără prea mare trageră de i că existau suficiente suspiciuni pentru a justifica spargerea din apartamentul lui Holberg. Chestiunea a fost acceptată deoarece asasinatul fusese comis în clădirea respectivă.

Erlendur prezintă excavația ca a'legătură cu căutarea asasinului lui Holberg; sugerase că Gretea foarte bine să fie în viață și se putea presupune că el ar fi asasinul. Poliția ar avea un avantaj dublu în urma silor respective. Dacă bănuiala lui Marion Briem era una corectă lucru l-ar elimina pe Gretar ca suspect și ar rezolva rul persoanei dispărute cu mai bine de un sfert de secol înă.

Comandară furgoneta cu dimensiuni cea mai mare în care să încarce obiectele de uz casnic ale lui Holberg, în afara dulapurilor și a conținuturilor acestora. Începă se întunece în momentul în care furgoneta ajunsese în fața și, la scurt timp după aceea, un tractor ajunsese și el cu un pneumatic pentru forare. O echipă de experți legiști se adună și mai mulți detectivi li se alăturaseră. Locatarii blocului vedeau pe nicăieri.

Plouase toată ziua, la fel ca și în anterioare. Însă acum era doar o burniță fină care se undă briza rece de toamna

și se așeza pe chipul lui Erlendur, care stătea deoparte, cu o țigară între degete. Sigurdur Óli și Elinborg erau împreună cu el. O mulțime de oameni se adunase în fața casei, însă părea să ezite să se apropie prea mult. Aceasta mulțime includea reporteri, cameramani de televiziune și fotografi de la ziar. Mașini de toate dimensiunile, inscripționate cu siglele ziarelor și companiilor de televiziune, erau împrăștiate peste tot prin cartier și Erlendur, care interzisese orice contact cu media, se întreba dacă să le îndeparteze de acolo.

Apartamentul lui Holberg fu repede golit. Furgoneta mare rămase în curte în timp ce se hotăra ce anume să se facă cu obiectele de uz casnic. În cele din urmă, Erlendur ordona să fie trimise către magazia poliției. Văzu cum erau cărate afară din apartament linoleumul și covoarele, și apoi încărcate în furgoneta care mai apoi se îndepărtă huruind și părăsind strada.

Șeful legiștilor îl întâmpina pe Erlendur cu o strângere de mână. Avea în jur de cincizeci de ani, se numea Ragnar, era mai degrabă gras și cu un smoc negru de păr care îi stătea în toate direcțiile. Își făcuse studiile în Marea Britanie, citea doar thrillere britanice și era în special devotat serialelor britanice de televiziune.

— În ce prostia naibii ne-ai mai bagat acum? întrebă el, privind către echipele media.

Se simțea o undă de amuzament în vocea lui. Credea că era minunat că distrugeau podeaua pentru a căuta un cadavru.

— Cum ți se pare? întrebă Erlendur.

— Toate podelele au un strat gros dintr-un fel de vopsea pentru vapoare, zise Ragnar. E imposibil să-ți dai seama dacă au mai fost deschise sau nu. Nu putem vedea niciun fel de ciment cu o vârstă diferită sau ceva care ar putea reprezenta o reparație. Spargem podeaua cu niște ciocane, însă aceasta sună a gol aproape peste tot. Nu știu dacă s-a afundat sau e vorba de altceva. Cimentul clădirii este gros, marfă de calitate. Nu e deloc porcărie din aia alcalină. Însă sunt multe porțiuni de umezeală pe podea. Nu ar putea oare instalatorul ăla pe care l-ai contactat să ne ajute?

— E într-un azil în Akureyri și zice că nu se mai întoarce în sud în viața lui. Ne-a dat o descriere foarte precisă a locului unde a spart podeaua.

— Inserăm și o cameră în țeava de scurgere. Ne uităm la țevăraie, verificăm dacă e în regulă, pentru a afla dacă putem vedea vechea reparație.

— E nevoie de un utilaj atât de mare? întrebă Erlendur, făcând semn cu capul către tractor.

— Nu am nici cea mai vagă idee. Avem utilaje electrice mai mici, însă acestea nu pot pătrunde în rahat ud. Avem și pneumatice mai mici și dacă găsim un gol putem fora prin pardoseală și putem strecura prin ea o cameră mică la fel ca aceea care se folosește pentru inspectarea țevelor de scurgere cu probleme.

— Să sperăm că o să fie cu folos. Nu vrem să dărmăm întreaga clădire.

— Oricum e o duhoare împruțită în văgăuna aia, zise șeful legiștilor, și se îndreptară către subsol.

Trei experți legiști cu salopete albe de hârtie, mănuși de plastic și ciocane, mergeau prin apartament, ciocănind podeaua de piatră și însemnând cu markere albastre locurile unde li se părea că suna a gol.

— Potrivit biroului supraveghetorilor de clădiri, subsolul a fost transformat în apartament în 1959, zise Erlendur. Holberg l-a cumparat în 1962 și probabil că s-a și mutat imediat. De atunci a locuit aici.

Unul dintre legiști veni până la ei și îl salută pe Erlendur. Avea un set de schițe ale clădirii, una pentru fiecare etaj.

— Toaletele sunt în centrul fiecărui etaj. Țevile de scurgere coboară de la etajele de sus și pătrund în fundație acolo unde este toaleta de la subsol. Aceasta era deja la subsol înaintea transformării și vă puteți închipui că apartamentul a fost proiectat în jurul sau. Toaleta e legată la țeava de scurgere din baie, apoi țeava continuă către est printr-o parte din camera de zi, sub dormitor și iese afară, în stradă.

— Căutarea nu se limitează doar la țeava de scurgere, zise șeful legiștilor.

— Nu, însă am pus o cameră în canalul de scurgere din strada. Mi se spune că țeava e spartă acolo unde intră în dormitor și ne-am gândit să ne uităm acolo mai întâi. E într-un loc asemănător cu acela unde înțeleg că a fost deschisă podeaua.

Ragnar încuviință și se uită la Erlendur, care ridică din umeri de parcă ceea ce făceau legiștii nu era treaba lui.

— Nu poate fi o spărtură foarte veche, zise șeful legiștilor. Probabil că mirosul vine de acolo. Spui ca barbatul acesta a fost îngropat în fundație acum mai mult de douăzeci și cinci de ani?

— Atunci a dispărut, cel puțin, spuse Erlendur.

Cuvintele se risipiră în zgomotul utilajelor, care deveni o larmă continuă răsunând între pereții goi. Expertul legist scoase o apărătoare pentru urechi dintr-un recipient negru și și-o puse peste urechi, apoi ridică unul din echipamentele electrice pentru forare și îl îndreptă către podea. Apăsă mecanismul de declanșare de câteva ori ca să-l testeze, apoi îl vârî în podea și începu să o spargă. Zgomotul era îngrozitor și restul echipei de legiști își puseră și ei apărătoarele pentru urechi. Ragnar înaintă puțin. Betonul solid de-abia dacă se fisură. Renunță să mai încerce și scutură din cap.

— Trebuie să pornim tractorul, zise el, cu fața acoperită de un praf fin. Și aduceți echipamentul pneumatic înăuntru. Și avem nevoie de măști. Ce idiot a avut ideea asta strălucită? pufni el și scuipă pe podea.

— Holberg nu prea ar fi putut folosi un echipament pneumatic pentru forare fără să se afle, zise șeful legiștilor.

— Nu a avut nevoie să facă nimic pe ascuns, spuse Erlendur. Instalatorul a făcut gaura în podea.

— Și crezi că l-a pus în canalul de scurgere al WC-ului?

— Vom vedea. Poate a fost nevoie să rearanjeze lucrurile în fundație. Poate toată chestia asta e o neînțelegere.

Erlendur ieși afară în aerul nopții. Sigurdur Óli și Flnborg stăteau în mașină, mâncând niște hotdogi pe care Sigurdur Óli îi cumpărase de la un chioșc din apropiere. Un hotdog îl aștepta și pe Erlendur pe bord. Îl înfulecă cu poftă.

— Dacă găsim cadavrul lui Grétar aici, ce ne spune chestia asta? îl întreabă Elínborg pe Erlendur și se șterse la gură.

— Aș vrea să știu dacă e aici, zise Erlendur gânditor. Pur și simplu aș vrea să știu.

În acel moment, comisarul-șef veni în grabă până la mașină, ciocăni în geam, deschise ușa și îi spuse lui Erlendur să vină cu el pentru câteva clipe. Sigurdur Óli și Elínborg ieșiră și ei din mașină. Numele comisarului-șef era Hrólfur și stătuse acasă în ziua aceea pentru că era bolnav, însă acum părea în formă. Era foarte gras și felul în care se îmbrăca ascundea prost acest lucru. Era tipul letargic și foarte rar contribuia cu ceva la investigații. Stătea acasă pe motiv de boală cu săptămânile în fiecare an.

— De ce nu am fost contactat în legătură cu aceste operațiuni? întrebă el, vizibil mâniș.

— Erai bolnav, răspunse Erlendur.

— Aiurea, zise Hrólfur. Să nu crezi că poți conduce departamentul după bunul tău plac. Sunt superiorul tău. Cu mine trebuie să vorbești despre tipul ăsta de operațiune înainte de a-ți pune în aplicare afurisitele tale de inspirații idioate!

— Ia stai puțin, am crezut că ești bolnav, repetă Erlendur, simulând surpriza.

— Și cum ți-a trecut prin minte să-l păcălești pe comisar în felul ăsta? zise Hrólfur printre dinți. Cum ți-a trecut prin minte ca sub podeaua de aici e un bărbat mort? Nu ai nimic de care să te agăți. Absolut nimic cu excepția unei prostii în legătură cu fundația casei și cu mirosul. Ai înnebunit?

Sigurdur Óli veni ezitant către ei.

— E o femeie cu care cred că trebuie să vorbești, zise el, ridicând telefonul pe care Erlendur îl lăsase în mașină. E ceva personal. E destul de surescitată.

Hrólfur se întoarse către Sigurdur Óli și îi spuse să se care și să-i lase în pace.

Sigurdur Óli nu renunță.

— Ce înseamnă asta? Te porți de parcă nici nu exist! strigă Hrólfur, bătând din picior. E o afurisită de conspirație chestia asta? Erlendur, dacă ai de gând să distrugi fundațiile caselor oamenilor pentru că put, o să ajungem să facem asta la nesfârșit. E complet absurd! E ridicol.

— Marion Briem a avut această idee interesantă, zise Erlendur la fel de calm ca înainte, și cu m-am gândit că merita să investighez. Și comisarul a crezut asta. Te rog să mă scuzi că nu te-am contactat. Însă sunt încântat să văd că ești din nou pe picioare. Și chiar trebuie să spun, Hrolfur, că arăți plin de viață. Te rog să mă scuzi.

Erlendur trecu pe lângă Hrolfur, care se zgâi la el și la Sigurdur Óli, gata să spună ceva, însă fără să știe ce anume.

— Mi-a trecut un lucru prin minte, zise Erlendur. Ar fi trebuit să-l fac mai demult.

— Ce anume? întrebă Sigurdur Óli.

— Să contactez Autoritatea pentru Porturi și Faruri și să încerc să afl de la ei dacă Holberg a fost în Húsavík sau prin împrejurimi, pe la începutul anilor '60.

— În regulă. Uite, vorbește cu femeia asta.

— Ce femeie? zise Erlendur și luă telefonul. Nu cunosc nicio femeie.

— I-au dat numărul tău de mobil. A întrebat de tine la secție. I-au spus că ești ocupat, însă nici n-a vrut să audă de asta.

În acel moment echipamentul pneumatic de forare de pe tractor porni. Un zgomot asurzitor veni dinspre subsol și văzură un nor gros de praf înălțându-se. Poliția acoperise toate ferestrele, astfel încât nimeni să nu poată vedea înăuntru. Toată lumea, cu excepția operatorului echipamentului de forare, ieșise afară și rămase la distanță, așteptând. Își priveau ceasurile și păreau să discute despre cât de târziu era. Știau că nu puteau continua să facă acel zgomot toată noaptea în zona rezidențială. Vor trebui să se oprească în curând și să continue a doua zi dimineață sau să întreprindă altceva.

Erlendur se grăbi în mașină cu telefonul și închise portiera. Recunoscuse vocea imediat.

— E aici, zise Elín, de îndată ce auzi vocea lui Erlendur la telefon. Părea foarte agitată.

— Liniștește-te, Elín, spuse Erlendur. Despre cine vorbești?

— Sta în fața casei în ploaie, uitându-se fix la mine.

Vocea ei se transformă în șoaptă.

— Cine, Elín? Ești acasă? În Keflavík?

— Nu știu când a venit, nu știu de cât timp stă acolo. Tocmai l-am observat. Nu au vrut să-mi facă legătura cu tine.

— Nu prea înțeleg. Despre cine vorbești, Elín?

— Despre bărbatul ăla, bineînțeles. E bestia aia. Sunt sigură de asta.

— Cine?

— Bruta aia care a atacat-o pe Kolbrún!

— Pe Kolbrún? Despre ce vorbești?

— Știu. Nu poate fi adevărat, însă se află totuși aici.

— Nu cumva încurci lucrurile?

— Să nu-mi spui că încurc lucrurile. Nu spune asta! Știu exact despre ce vorbesc.

— Ce barbat care a atacat-o pe Kolbrún?

— Ei bine, HOLBERG!

În loc să ridice vocea, Elín șuieră în telefon.

— Stă în fața casei mele!

Erlendur nu spuse nimic.

— Ești acolo? șopti Elín. Ce ai de gând să faci?

— Elín, zise Erlendur pe un ton apăsător. Nu poate fi Holberg. Holberg e mort. Trebuie să fie altcineva.

— Nu vorbi cu mine de parcă aș fi un copil. Stă aici în ploaie și se uită fix la mine. Bestia aia.

Legătura se întrerupse și Erlendur porni motorul. Sigurdur Oli și Elinborg îl urmăriră întorcând prin mulțime și dispărând în josul străzii. Se uitara unul la altul și ridicară din umeri de parcă renunțaseră sa mai încerce să-l mai înțeleagă cu multă vreme în urmă.

Înainte chiar de a părăsi strada, contactase deja poliția din Keflavík și îi trimisese acasă la Elín pentru a-l reține pe bărbatul care purta un hanorac albastru, jeanși și pantofi-sport albi. Așa îl descrisese Elin. El îi spusese sergentului să nu pornească sirenele sau girofarurile, ci să se apropie cât mai discret, în așa fel încât să nu-l sperie.

— Babă proastă, își zise Erlendur și închise telefonul.

Ieși din Reykjavík cât de repede putu, prin Hafnarfjörður și pe șoseaua către Keflavík. Traficul era aglomerat și vizibilitatea slabă, însă el merse în zigzag printre mașini pentru a depași. Nu ținu cont de niciun semafor și ajunse în Keflavík în jumătate de oră. Îl ajuta faptul că Departamentului de Investigare a Crimei i se dadusera de curând girofaruri albastre de poliție pe care le puteau pune, în cazuri de urgență, pe capotele mașinilor lor neinscripționate. Răsese la momentul respectiv. Își amintea dispozitivul pe care îl văzuse la un program despre investigații polițienești la televizor și crezuse că era ridicol sa mergi folosind astfel de dispozitive în Reykjavík.

Două mașini de poliție erau parcate în fața casei lui Elín în momentul în care el ajunse acolo. Elín îl aștepta înăuntru,

împreună cu trei polițiști. Zise că bărbatul dispăruse în întuneric chiar înainte ca mașinile de poliție să oprească în fața casei. Le arată locul unde stătuse și direcția în care fugise, însă poliția nu-i putuse da de urmă. Polițiștii nu prea știau cum trebuie să se comporte cu Elín, care refuza să le spună cine era bărbatul și de ce era el periculos; singurul lui delict, se pare, era faptul că stătuse în fața casei ei în ploaie. Când îi puseră întrebări lui Erlendur, el le zise că bărbatul avea legătură cu o anchetă criminalistică din Reykjavík. Le spuse să informeze poliția din Reykjavík dacă dădeau peste cineva care se potrivea cu descrierea bărbatului.

Elín era foarte agitată și Erlendur hotări că cea mai înțeleaptă mișcare era să scoată poliția din casă cât mai repede posibil. Reuși să facă asta fără prea mare efort. Ei spuseră că aveau lucruri mai bune de făcut decât să alerge după cai verzi pe pereți, deși se asigurară că Elín nu-i auzise spunând asta.

— Jur că el era cel de afară, îi zise ea lui Erlendur. Nu știu cum, însă el era!

Erlendur se uita la ea, auzea ceea ce spunea și înțelegea ce voia să spună cu toată seriozitatea. Știa că în ultimul timp fusese supusă unui stres foarte mare.

— Pur și simplu nu are sens, Elín. Holberg e mort. L-am văzut la morgă.

Se opri să se gândească puțin, apoi adăugă:

— L-am văzut inima.

Elín se uită la el.

— Crezi că sunt nebună. Crezi că-mi imaginez toate astea. Că e un mijloc de a obține atenție pentru că...

— Holberg e mort, o întrerupse Erlendur. Ce ar trebui să cred?

— Atunci era bucatăică ruptă din el, zise Elín.

— Descrie-mi-l pe acest bărbat mai în detaliu.

Elín se ridică în picioare, se duse la fereastra din camera de zi și arătă afară în ploaie.

— Stătea acolo, lângă aleea care duce către strada dintre case. Stătea complet nemișcat și se uita la mine. Nu știu dacă m-a văzut. Am încercat să mă ascund de el. Citeam și m-am ridicat când a început să se întunece în camera de zi și aveam de gând să aprind lumina, când s-a întâmplat să mă uit pe fereastră.

Avea capul descoperit și parcă nu i-ar fi păsat dacă se uda până la piele. Stătea chiar acolo, deși într-un fel părea la kilometri depărtare.

Elín se gândi câteva clipe.

— Avea părul negru și părea în jur de patruzeci de ani. Înălțime medie.

— Elín, zise Erlendur. Afară e întuneric. Plouă cu găleata. De-abia dacă poți vedea ceva pe fereastră. Alea nu e luminată. Porți ochelari. Îmi spui că...

— De-abia începuse să se întunece și nu am fugit imediat la telefon. M-am uitat bine la bărbatul respectiv pe această fereastră și pe cea de la bucătărie. Mi-a luat ceva vreme ca să-mi dau seama că era Holberg, sau cineva care semăna cu el. Alea nu e luminată, însă e un trafic destul de mare pe stradă și de fiecare dată când trecea o mașină îl lumina, așa că i-am putut vedea bine fața.

— Cum poți fi sigură de asta?

— Era imaginea lui Holberg de când era mai tânăr, zise Elín. Nu tipul bătrân din poza din ziare.

— L-ai văzut pe Holberg când era mai tânăr?

— Da, l-am văzut. Kolbrún a fost chemată la Departamentul de Investigare a Crimei o dată, pe neașteptate. I-au spus că voiau o explicație mai detaliată în legătură cu o parte din declarația ei. Toate niște minciuni sfruntate. Cineva pe nume Marion Briem se ocupa de caz. Ce fel de nume e ăsta? Marion Briem? I-au spus lui Kolbrún să se ducă la Reykjavík. M-a rugat să merg cu ea și am făcut-o. Avea o întâlnire, cred că era dimineața. Am intrat acolo și Marion ăla ne-a întâmpinat și ne-a condus într-o cameră. Stăteam acolo de ceva vreme, când ușa s-a deschis brusc și Holberg a intrat înăuntru. Marion ăla stătea în spatele lui, lângă ușă.

Elín făcu o pauză.

— Și ce s-a întâmplat? întrebă Erlendur.

— Sora mea a avut o cădere nervoasă. Holberg rânjea și a făcut un gest obscen cu limba și Kolbrún m-a apucat de mână de parcă se îneca. Nu putea respira. Holberg a început să râdă și Kolbrún a avut o criză. Și-a dat ochii peste cap, a început să facă spume la gură și a căzut la podea. Marion l-a scos pe Holberg,

Însă am văzut bestia aia acolo pentru prima și singura dată și n-o să uit niciodată mutra aia urâtă a lui.

— Și ai văzut același chip în fața ferestrei în seara asta?

Elín încuviință.

— Am fost șocată, admit asta, și bineînțeles nu are cum să fi fost Holberg în persoană, însă bărbatul arăta exact ca el.

Erlendur se întrebă dacă ar trebui să-i spună lui Elín despre gândurile lui din ultimul timp. Cântări cât de multe îi putea spune și dacă era vreo certitudine că ceea ce ar spune ar avea vreun fundament în realitate. Rămaseră în tăcere în timp ce el se gândea. Era seara târziu și gândurile lui Erlendur se întoarse-ră către Eva Lind. Simți iar durerea aceea și își mângâie pieptul ca și cum ar fi vrut să o îndepărteze.

— Ești bine? întrebă Elín.

— Lucrăm la ceva de curând, dar nu am idee dacă e ceva în spatele acestui lucru, zise Elendur. Însă ceea ce s-a întâmplat aici susține teoria. Dacă Holberg a mai avut o victimă, dacă a mai violat o femeie, există șansa ca ea să fi avut un copil exact la fel ca și Kolbrún. Mă gândeam la această posibilitate din cauza biletului pe care l-am găsit împreună cu cadavrul lui Holberg. E posibil să fi avut un fiu. Dacă violul a avut loc înainte de 1964, acest fiu ar avea azi aproape patruzeci de ani. Și ar fi putut să fie el cel care stătea în fața casei tale în seara asta.

Elín rămase ca trăsniță, privind la Erlendur.

— Fiul lui Holberg? Ar putea fi asta?

— Ai zis că era bucătică ruptă din el.

— Da, dar...

— Tot răsucesc chestia asta în minte. Undeva în acest caz lipsește o verigă și cred că bărbatul acesta ar putea fi indiciul.

— Dar de ce? Ce face aici?

— Nu crezi că e evident?

— Ce e evident?

— Că ești mătușa surorii lui, zise Erlendur și privi expresia de pe chipul lui Elín schimbându-se, în timp ce, încet-încet, femeia își dădea seama la ce anume se referea el.

— Audur era sora lui, spuse ea. Însă de unde să fi știut el despre mine? Cum putea să știe unde locuiesc? Cum putea face

legătura între Holberg și mine? Nu a fost nimic în ziare despre trecutul lui, nimic despre violuri sau despre faptul că a avut o fiică. Nimeni nu a știut de Audur. Cum de știe bărbatul ăsta cine sunt?

— Poate că ne va spune atunci când îl găsim.

— E asasinul lui Holberg, asta crezi?

— Acum tu mă întrebi dacă și-a omorât propriul tată, zise Erlendur.

Elín se gândi.

— Doamne, Dumnezeu! exclamă ea.

— Nu știu, spuse Erlendur. Dacă îl vezi iar afară, sună-mă.

Elín se ridicase în picioare și se duse la fereastră cu fața la alee de parcă se aștepta să-l vadă din nou acolo.

— Știi că am fost puțin isterică când ți-am telefonat și am zis că Holberg e aici; pentru un moment am simțit că era posibil să fie el. A fost așa un șoc îngrozitor să-l văd. Însă nu mi-a fost fri-că. Am fost din cale afară de mânioasă, însă era ceva ciudat la bărbatul respectiv, un fel de tristețe. M-am gândit că era posi-bil să nu se simtă bine. Ținea legătura cu taică-său? Știi ceva de asta?

— De fapt, nu știu sigur dacă există cu adevărat, zise Erlendur. Ceea ce ai văzut susține o teorie. Nu avem piste care să ne con-ducă către acest bărbat. Nu sunt fotografii ale lui acasă la Hol-berg, dacă la asta te referi. Însă cineva i-a telefonat lui Holberg de câteva ori cu puțin timp înainte de a fi asasinat și era nervos din cauza acelor telefoane. Nu știm mai mult de atât.

Erlendur își scoase mobilul și o rugă pe Elín să-l scuze o clipă.

— În ce dracu ne-ai mai băgat acum? strigă Sigurdur Oli cu o voce evident furioasă. Au atins țeava de rahat și colcăia de gân-daci, milioane de gândaci dezgustători sub împuțita de podea. E dezgustător. Unde dracu' ești?

— La Keflavík. Ceva despre Grétar?

— Nu, nu e niciun nenorocit de semn al niciunui nenorocit de Gretar, zise Sigurdur Oli și închise.

— Mai e un lucru, inspectore, spuse Elín, tocmai mi-am dat seama de acest lucru când am vorbit că ar fi înrudit cu Audur.

Acum înțeleg că am avut dreptate. Nu mi-am dat seama atunci, însă era o expresie pe chipul lui pe care am crezut că nu o s-o mai văd vreodată. Era un chip din trecutul pe care nu l-am uitat niciodată.

— Ce anume? întrebă Erlendur.

— De aia nu mi-a fost frică de el. La început nu mi-am dat seama. Îmi amintea de Audur. Era ceva la el care îmi amintea de Audur.

Sigurdur Oli puse la loc telefonul mobil în husa de la curea și se întoarse în casă. Fusese înăuntru cu alți câțiva polițiști când echipamentul pneumatic de forare penetrase pardoseala și duhoarea care se degajă fu atât de copleșitoare, încât îi veni să vomite. Se repezi la ușă la fel ca toți din interiorul apartamentului și crezu că avea să vomite înainte de a ieși la aer proaspăt. Când se întoarseră în casă, purtau ochelari de protecție și măști la gură, însă mirosul înfiorător tot pătrundea prin acestea.

Operatorul echipamentului lărgi gaura de deasupra țevii de scurgere sparte. Era ușor de făcut asta odată ce pătrunsese prin podea. Lui Sigurdur Óli îi era groază să se gândească cu cât timp înainte se spărsese țeava. Părea că mizeria se adunase într-o zonă extinsă sub podea. Era și un abur ușor perceptibil care se ridica dinspre gaură. Lumină cu o lanternă în josul peticului de mizerie și putu să vadă că pământul se afundase cu cel puțin o jumătate de metru de la pardoseală.

Peticul de murdărie era ca un trunchi gros ce mișuna de mici gândaci negri. Se trase înapoi în momentul în care vază un fel de creatură trecând prin fasciculul lanternei.

— Aveți grijă! strigă el și ieși din subsol. Sunt șobolani sub nenorocita asta de chestie. Închideți gaura și sunați la deratizare. Hai să ne oprim aici. Opriți totul chiar în acest minut!

Nimeni nu obiectă. Unul din echipa de legiști întinse o folie de plastic peste gaură și subsolul se goli într-o clipită. Sigurdur

Oli își smulse masca când ieși din subsol și înghiți cu poftă aer proaspăt. Toți făcură asta.

În timp ce se întorcea de la Keflavík, Erlendur află despre evoluția investigației în Nordurmyri. Un angajat de la deratizare fusese chemat, însă poliția nu mai avea să întreprindă nimic până a doua zi dimineată, când tot ce era viu în acea fundație avea să fie exterminat. Sigurdur Oli se dusesse acasă și ieșea de sub duș în momentul în care Erlendur îl sună pentru a-i cere la-muriri. Elínborg se dusesse și ea acasă. Apartamentul lui Holberg era păzit în timp ce angajatul de la deratizare își făcea treaba. Două mașini de poliție rămaseră în fața clădirii toată noaptea.

Eva Lind îl întâmpină pe tatăl ei în ușă când se întoarse acasă. Era trecut de nouă seara. Mireasa plecase. Înainte de a pleca, aceasta îi spusese Evei Lind că avea de gând să vorbească cu soțul ei și să afle cum se simțea. Nu știa sigur dacă să-i spună sau nu adevaratul motiv pentru care fugise de la nunta. Eva Lind o îndemnă să facă asta, zise că nu ar trebui să-l mai acopere pe ticălosul ala. Ultimul lucru pe care trebuia să-l facă era să-l acopere.

Se așezară în camera de zi. Erlendur îi spuse Evei Lind totul despre investigație, unde îl dusesse aceasta și la ce se gândea el. Făcu asta îndeosebi pentru a înțelege mai bine a cazul, pentru a obține o imagine mai clară a lucrurilor care se petrecuseră în ultimele câteva zile. Îi spuse aproape tot, de la momentul în care găsiseră cadavrul lui Holberg în subsol, mirosul din apartamentul lui, biletul, fotografia veche din sertar, materialele pornografice din calculatorul lui, epitaful de pe placa funerară, Kolbrún și sora ei, Elín, Audur și moartea ei inexplicabilă, visele care îl bântuiau, Ellidi aflat la închisoare și dispariția lui Grétar, Marion Briem, căutarea celeilalte victime a lui Holberg și bărbatul din fața casei lui Elín, presupusul fiu al lui Holberg. Încercă să facă o relatare sistematică și discuta diverse teorii și supoziții, până ce ajunse într-un punct mort și se opri din vorbit.

Nu-i spuse Evei Lind că lipsea creierul din trupul copilului. Încă nu înțelegea cum se putuse întâmpla acest lucru.

Eva Lind îl ascultă fără să-l întrerupă și observă cum Erlendur își freca pieptul în timp ce vorbea. Își putea da seama cât de

tare îl afecta cazul Holberg. Simțea un aer de resemnare la el pe care nu-l observase înainte. Îi putea simți oboseala când vorbea despre fetiță. Era de parcă se retrăsese în el însuși, vocea îi devenise mai înceată, iar el se îndepărtase din ce în ce mai tare.

— Audur e fata despre care mi-ai spus când ți-pai la mine în dimineața asta? Întrebă Eva Lind.

— Ea a fost, nu știu, poate un fel de dar trimis de Dumnezeu pentru mama ei, zise Erlendur. A iubit-o pe fată mai presus de moarte și mai presus de mormânt. Iartă-mă dacă am fost rău cu tine. Nu am intenționat asta, însă când văd felul în care trăiești, când văd atitudinea ta nepăsătoare și lipsa ta de respect de sine, când văd cum te distrugi, tot ce-ți faci ție însăși și apoi privesc micul sicriu ieșind din pământ, atunci nu mai pot înțelege nimic. Nu pot înțelege ce se întâmplă și vreau să...

Erlendur tăcu.

— Nu știu ce vreau să fac. Poate cel mai bun lucru e să nu fac nimic. Poate cel mai bun lucru e să las viața să-și urmeze cursul. Să uit toată povestea. Să încep să fac ceva rațional. De ce să vreau să fiu implicat în asta? În toată mizeria asta. Să vorbesc cu oameni ca Ellidi. Să fac târguri cu scursori ca Eddi. Să văd cum oameni ca Holberg își fac mendrele. Să citesc rapoarte despre violuri. Să sap la fundația unei case pline de gândaci și de căcat. Să scot din pământ sicrie de copii.

Erlendur se mângâie mai apăsător pe piept.

— Crezi că nu te va afecta. Crezi că ești suficient de puternic ca să faci față unor asemenea lucruri. Crezi că îți poți pune o armură împotriva lor de-a lungul anilor și poți privi toată mizeria de la distanță, ca și cum n-ar fi treaba ta, și încerci să rămâi întreg la minte. Însă nu exista niciun fel de distanță. Și nu există nicio armură. Nimeni nu e suficient de puternic. Repulsia te bântuie ca un spirit rău care își face adăpost în mintea ta până ce crezi că mizeria e viața însăși pentru că ai uitat cât de obișnuit trăiesc oamenii. Așa e acest caz. Ca un spirit rău care a fost lăsat să se dezlănțuie în mintea ta și sfârșește prin a te schilodi.

Erlendur scoase un oftat adânc.

— Totul e o nenorocită de mlaștină uriașă.

Se opri din vorbit și amândoi rămaseră tăcuți.

Trecu ceva timp în felul acesta până ce Eva Lind se ridică, se așează lângă tatăl ei, își puse brațele în jurul său și stătu lipită de el. Îi putea auzi inima bătându-i ritmic, ca un ceas liniștitor și în cele din urmă adormi cu un zâmbet satisfăcut pe chip.

A doua zi, pe la ora nouă dimineața, echipa de legiști și cea de la Departamentul de Investigare a Crimei se adunară acasă la Holberg. De-abia dacă se vedea vreun licăr de lumină chiar și la acea oră matinală. Cerul era înnorat și încă ploua. La radio se spusese că aversele din Reykjavík se apropiau de recordul înregistrat în octombrie 1926.

Țeava de scurgere fusese curățată și nu mai rămăsese nimic viu în fundație. Gaura din pardoseală fusese lărgită, astfel încât doi bărbați deodată să poată coborî în interior. Proprietarii apartamentelor de deasupra formau un grup în fața ușii de la subsol. Îi ceruseră unui instalator să repare țeava și așteptau să-l cheme de îndată ce poliția dădea permisiunea.

Curând ieși la iveală că zona liberă din jurul țevii de scurgere era relativ mică. Măsura aproximativ trei metri pătrați și era egală pentru că solul nu se afundase peste tot în placa de pardoseală. Țeava se spărsese în același loc ca și înainte. Vechea reparație era vizibilă și sub țeavă era un alt tip de pietriș față de cel din jurul ei. Specialiștii legiști discutau între ei dacă să lărgască gaura mai mult, să sape în pietrișul din fundație și să-l îndepărteze până ce puteau vedea peste tot sub placa de pardoseală. După câteva discuții în contradictoriu deciseră că era posibil ca pardoseala să cedeze dacă ceea ce se afla sub ea era îndepărtat în totalitate, așa că optară pentru o metodă mai sigură și mai avansată tehnic, forând găuri prin podea din loc în loc și introducând o cameră miniaturală în fundație.

Sigurdur Oli privi când începură să facă găuri în podea, după care instalară două monitoare conectate la cele două camere pe care le foloseau legiștii. Camerele nu erau altceva decât niște țevi cu o lumină la partea din față și care erau strecurate în găurile respective și puteau fi deplasate cu ajutorul telecomenzii. Imaginea apăru în alb și negru și i se păru de foarte proastă calitate lui Sigurdur Óli, care poseda un televizor nemțesc ce îl costase jumătate de milion de coroane.

Erlendur sosi chiar în momentul în care începeau să sondeze cu ajutorul camerelor și, la scurt timp după aceea, apăru și Elinborg. Sigurdur Óli observă că Erlendur se bărbierise și purta haine curate, care păreau aproape călcate.

— S-a întâmplat ceva? întrebă Erlendur și își aprinse o țigară, spre întristarea lui Sigurdur Óli.

— Vor face o sondare cu camerele, zise Sigurdur Oli. Putem urmări acest lucru pe ecran.

— Nu e nimic în scurgere? întrebă Erlendur, trăgând fumul în piept.

— Gândaci și șobolani, nimic altceva.

— Acolo jos e o duhoare imputită, spuse Elinborg și scoase un șervețel parfumat pe care îl ținea în poșetă.

Erlendur îi oferă o țigară, însă ea refuză.

— Holberg ar fi putut să folosească gaura pe care a făcut-o instalatorul ca să-l pună pe Grétar sub podea, observă Erlendur. Ar fi putut vedea că sub pardoseală era un spațiu gol și ar fi putut aranja pietrișul după ce îl așeza pe Grétar unde voia.

Se adunară în jurul ecranului, însă nu putură înțelege prea multe din ceea ce vedeau. Un mic fascicul de lumină se mișca înainte și înapoi, în sus și în jos și în lateral. Uneori puteau distinge conturul pardoselii și alteori păreau să vadă doar pietriș. Solul se afundase în grade diferite. În unele locuri era chiar până la baza pardoselii, însă în altele era un spațiu gol de până la un metru.

Rămaseră o bună bucată de timp urmărind camerele. În subsol era zgomet, deoarece echipa de legiști fora încontinuu găuri noi și Erlendur își pierdu în curând răbdarea și ieși afară. Elinborg îl urmă la scurt timp și apoi și Sigurdur Óli. Se urcară

cu toții în mașina lui Erlendur. Le spusese cu o seară înainte de ce plecase brusc la Keflavík, însă nu avuseseră ocazia să mai discute despre acel lucru.

— Bineînțeles, se potrivește cu mesajul lăsat în Nordurmyri. Și dacă bărbatul pe care l-a văzut Elín în Keflavík seamănă atât de mult cu Holberg, chestia asta se potrivește cu teoria legată de cel de-al doilea copil al lui.

— E posibil ca Holberg să nu fi avut un fiu în urma violului, zise Sigurdur Óli. Nu avem nicio probă care să susțină acest lucru, doar ceea ce știa Ellidi despre cealaltă femeie. Asta e tot. Și în afară de asta, Ellidi e un dobitoc.

— Nimeni dintre cei cu care am vorbit și care îl cunoșteau pe Holberg nu a pomenit că ar fi avut un fiu, zise Elínborg.

— Nimeni dintre cei cu care am vorbit nu-l cunoșteau în primul rând pe Holberg, spuse Sigurdur Óli. Asta e ideea. Fra un singuratic, socializa cu puțini colegi de serviciu, descărca filme pornografice de pe internet, se asocia cu ticăloși ca Ellidi și Grétar. Nimeni nu știe nimic despre tipul ăsta.

— Ceea ce mă întreb e următorul lucru, interveni Erlendur. Dacă fiul lui Holberg chiar există, cum de știe el despre Elín, mătușa lui Audur? Nu înseamnă că trebuie să aibă cunoștință și despre Audur, sora lui? Dacă știe de Elín, presupun că știe de Kolbrún și de viol, iar eu nu-mi pot da seama cum anume. Nu a fost niciun detaliu despre investigație în media. De unde ar fi putut obține informația asta?

— Nu ar fi putut să scoată asta de la Holberg înainte de a-l căsăpi? zise Sigurdur Óli. Nu e posibil?

— Poate l-a torturat ca să-l facă să mărturisească, sugeră Elínborg.

— În primul rând, nu știm dacă acest barbat chiar există, zise Erlendur. Elín a fost foarte afectată când l-a văzut. Chiar presupunând că e real, nu avem idee dacă l-a omorât sau nu pe Holberg. Nici dacă știa măcar de existența tatălui său, de faptul că se născuse în acele circumstanțe, după un viol. Ellidi a zis că a fost o femeie înaintea lui Kolbrún care a primit același tratament, poate chiar mai rău. Dacă a ramas însărcinată din cauza asta, mă îndoiesc că mama ar fi fost atât de dornică să pome-nească de tatăl copilului. Nu a anunțat poliția în legătura cu ce

i s-a întâmplat. Nu avem nimic despre alte violuri ale lui Holberg în dosarele noastre. Trebuie să o găsim pe femeia asta, dacă ea există...

— Și dă-râ-mam fundația unei case pentru a căuta un barbat care probabil nu are nimic de-a face cu cazul, interveni Sigurdur Oli.

— Poate Gretar nu e aici sub fundație, adaugă Elinborg.

— Cum adica? zise Erlendur.

— Poate e încă în viață, vrei să spui? replica Sigurdur Óli.

— Știa totul despre Holberg, îmi închipui, zise Elinborg. Știa despre fiică, altfel nu ar fi făcut o fotografie cu mormântul ei. Cu siguranță știa cum a venit pe lume. Dacă Holberg a avut alt copil, un fiu, ar fi știut și despre el.

Erlendur și Sigurdur Oli se uitară la ea cu un interes crescut.

— Poate Gretar e încă printre noi, continuă ea, și păstrează legătura cu fiul lui Holberg. Asta ar veni să explice cum anume fiul ar fi știut despre Flín și Audur.

— Dar Gretar a dispărut acum mai bine de douăzeci și cinci de ani și de atunci nu s-a mai auzit nimic de el, zise Sigurdur Óli.

— Doar pentru că a dispărut nu înseamnă neapărat că e mort, observă Elínborg.

— Deci... începu Erlendur, însă Elínborg îl întrerupse.

— Nu cred că trebuie să-l eliminăm. De ce să nu acceptăm posibilitatea că Grétar e încă în viață? Nu s-a gasit niciodată un cadavru. Ar fi putut părăsi țara. Ar fi fost suficient pentru el să se mute la țară. Nimănui nu-i păsa. Nimeni nu-i ducea dorul.

— Nu-mi amintesc niciun exemplu de felul ăsta, zise Erlendur.

— De ce anume? întreba Sigurdur Oli.

— Ca o persoană disparută să se întoarcă o generație mai târziu. Când oamenii dispar în Islanda, e pentru totdeauna. Nimeni nu se întoarce după o absență mai mare de douăzeci și cinci de ani. Niciodată.

Erlendur își lăsa colegii în Nordurmyri și se duse în Baronstígur pentru a se întâlni cu patologul. Acesta terminase autopsia lui Holberg și acoperca cadavrul când Erlendur ajunsese la el. Trupul lui Audur nu se vedea nicăieri.

— Ai găsit creierul fetei? întrebă patologul imediat ce Erlendur intra la el.

— Nu, zise Erlendur.

— Am vorbit cu o profesoară, o fostă prietenă de-a mea de la universitate, și i-am explicat acest lucru, sper ca e totul în regulă, și nu a fost surprinsă de mica noastră descoperire. Nuvela aceea de Halldór Laxness, ai citit-o?

— Cea despre Nebuchadnezzar? Mi-a trecut prin minte în ultimele câteva zile, răspunse Erlendur.

— Nu se numește „Lily” povestirea aia? E mult timp de când am citit-o, însa e despre niște studenți la medicina care fură un cadavru și pun pietre în sicriu, și în mare asta e tot ce se întâmplă. Nimeni nu ținea vreo evidență în vremurile de demult, exact cum e descris și în povestire. Oamenilor care mureau în spital li se făcea autopsie, dacă nimeni nu se opunea și, bineînțeles, autopsia era folosită în scopuri didactice. Uneori erau luate mostre, iar acestea puteau fi atât organe întregi, cât și mici mostre de țesuturi. Apoi totul era închis și persoanei în chestiune i se făcea o înmormântare ca lumea. În zilele noastre este diferit. Se face o autopsie doar dacă rudele își dau acordul și organele sunt scoase pentru cercetare și scopuri didactice doar

dacă sunt îndeplinite anumite condiții. Nu cred că în zilele noastre se mai fură ceva.

— Nu crezi?

Patologul ridică din umeri.

— Nu vorbim despre transplant de organe, nu-i așa? zise Erlendur.

— E o chestiune complet diferită. Oamenii sunt în general pregătiți să-i ajute pe alții dacă e o chestiune de viață și de moarte.

— Și unde e banca de organe?

— Sunt mii de mostre doar în această clădire, zise patologul. Aici, în Baronsstigur. Cea mai vastă e colecția Dungal, care este cea mai mare bancă de mostre biologice din Islanda.

— Mi-o poți arata? întrebă Erlendur. E vreun registru acolo care să arate de unde anume provin mostrele?

— Totul e documentat cu grijă. Mi-am luat libertatea de a verifica mostra noastră, însă nu am putut-o găsi.

— Atunci unde e?

— Ar trebui să vorbești cu profesoara și să asculți ce are de spus. Cred că sunt niște registre la universitate.

— De ce nu mi-ai spus asta de la bun început? întrebă Erlendur. Atunci când ai descoperit ca fusese scos creierul? Ai știut despre asta?

— Vorbește cu ea și întoarce-te aici. Cred că deja ți-am spus prea multe.

— Registrele colecției sunt la universitate?

— Din câte știu eu, da, zise patologul, apoi îi dădu numele profesoarei și îl ruga să-l lase să-și facă treaba.

— Atunci ai știut despre „Orașul Borcanelor“, remarcă Erlendur.

— O camera de aici se numea „Orașul Borcanelor“, spuse patologul. Acum e închisă. Nu mă întreba ce s-a întâmplat cu borcanele, nu am nici cea mai vagă idee.

— Găsești incomod să vorbești despre asta?

— Vrei să încetezi?

— Cu ce?

— Încetează!

Profesoara, Hanna, care era șefa Facultății de Medicină din cadrul Universității islandeze, se uită peste biroul ei la Erlendur

de parcă acesta era vreo tumoră canceroasă care trebuia îndepărtată de acolo cât mai curând posibil. Era puțin mai tână decât Erlendur, însă extrem de hotărâtă, vorbea și răspundea repede, și dădea impresia că nu suporta niciun fel de aberație sau digresiuni inutile. Îi ceru lui Erlendur, pe un ton destul de obraznic, să treacă la subiect în momentul în care el se angaja într-un discurs lung în legătură cu motivele pentru care se afla în biroul ei. Erlendur zâmbi în sinea lui. O simpatiză imediat și știu că o să-și sară unul altuia la beregata înainte ca întâlnirea să se sfârșească. Ea purta un deus-pièces de culoare întunecată, nu era machiata, era maruntă, blondă, cu mâini muncite, expresia feței serioasă și profundă. Lui Erlendur i-ar fi plăcut să o vadă zâmbind. Dorința nu-i fu împlinită.

O deranjase în timpul cursului. Ciocănise la ușă și întrebase de ea de parcă se pierduse. La venise la ușa și îl rugase politicos să aștepte până ce se termina cursul. Erlendur ramăsese pe coridor, de parcă ar fi fost prins chiulind, timp de un sfert de ora înainte ca ușa să se deschidă. Hanna ieși pe coridor și trecu pe lângă Erlendur spunându-i să o urmeze. Lui îi fu greu să facă asta. Ea părea să facă doi pași la fiecare pas de-al lui.

— Nu pot înțelege ce vrea Departamentul de Investigare a Crimei de la mine, zise ea în timp ce gonea, întorcându-și ușor capul ca pentru a se asigura că Erlendur ținea pasul cu ea.

— Veți afla, spuse Erlendur, gâfâind.

— Sper cu siguranța asta, zise Hanna și îl pofti în biroul ei.

Dupa ce Erlendur îi expuse problema, ea se așeza și se gândi la asta vreme îndelungată. Erlendur reuși să o mai domolească cu relatarea despre Audur și mama ei și despre autopsie, diagnostic și creierul care fusese scos.

— La ce spital spuneți că a fost primita fata? întreba ea în cele din urma.

— Keflavík. Cum obțineți organe în scopuri didactice?

Hanna se uită fix la Erlendur.

— Nu înțeleg unde bateți.

— Folosiți organe umane în scopuri didactice, zise Erlendur. Mostre biologice, cred că se numesc, nu sunt expert, însă întrebarea e una foarte simplă. De unde le obțineți?

— Nu cred că trebuie să vă spun nimic despre asta, spuse ea și începu să se joace cu niște hârtii ce zăceau pe biroul ei de parcă era prea ocupată pentru a-i da atenția cuvenită lui Erlendur.

— E destul de important pentru noi, zise Erlendur, pentru noi, poliția, să aflăm dacă acel creier există încă. E posibil să fie în înregistrările dumneavoastră. A fost studiat la momentul respectiv, însă nu a fost returnat la locul cuvenit. Poate fi o explicație cât se poate de plauzibilă. A fost nevoie de timp pentru a se examina tumora și trupul trebuia îngropat. E posibil ca universitatea și spitalele să fie locurile potrivite pentru păstrarea organelor. Dumneavoastră puteți să mă priviți cu indiferență, însă eu pot face multe lucruri care vă pot cauza probleme, universității și spitalelor. Gândiți-vă doar ce belca poate fi media uneori, și se întâmplă ca pur și simplu să am vreo câțiva prieteni la ziare.

Hanna se uita lung la Erlendur, care o privi la rândul său.

— O cioară dacă stă moare de foame, zise ea în cele din urmă.

— Însa dacă zboară găsește de mâncare, completă Erlendur proverbul.

— Chiar asta era regula în acest sens, însă nu vă pot spune nimic, după cum probabil vă puteți închipui. Acestea sunt niște chestiuni foarte delicate.

— Nu investighez acest lucru ca pe o infracțiune, zise Erlendur. Nici măcar nu știu dacă a fost vorba de un furt de organe. Ceea ce faceți cu persoanele moarte nu e treaba mea, dacă acest lucru rămâne în niște limite rezonabile.

Expresia Hannei deveni și mai feroce.

— Dacă de asta are nevoie o profesie medicală, sunt sigur că acest lucru poate fi justificat unor anumite persoane. Trebuie să localizez un anumit organ de la un anumit individ pentru a fi studiat din nou și, dacă îi putem trasa istoria de la momentul când a fost prelevat până în prezent, v-aș fi extrem de recunoscător. Aceasta e o informație personală pentru propriile mele scopuri.

— Ce fel de informație personală?

— Nu sunt interesat ca lucrul acesta să ajungă mai departe. Trebuie să obținem organul înapoi dacă e posibil. Ceea ce mă întrebam era dacă nu ar fi fost de ajuns să se ia doar o mostră, dacă a fost sau nu nevoie să se preleveze întregul organ.

— Bineînțeles, nu cunosc cazul la care vă referiți, însă acum sunt în vigoare reguli stricte în legătură cu autopsiile, și nu cum era mai demult, spuse Hanna după o clipă de gândire. Dacă acest caz a fost în anii '60 e posibil să se fi întâmplat, nu neg acest lucru. Spuneți că fetei i s-a făcut autopsie împotriva voinței mamei sale. Nu e primul exemplu în acest sens. Azi, rudele sunt imediat întrebate, după moartea cuiva, dacă se poate face autopsie. Cred că pot spune că dorințele lor sunt onorate în afara unor cazuri absolut excepționale. Acest lucru s-ar fi aplicat și în acest caz. Mortalitatea infantilă e cel mai groaznic lucru cu care te poți confrunta. Nu se poate descrie tragedia care îi lovește pe oamenii care își pierd un copil și problema unei autopsii poate fi neplăcută în astfel de cazuri.

Hanna făcu o pauză.

— Aveam un fel de înregistrări în computerele noastre, continuă ea, și restul se află în arhiva păstrată în această clădire. Se păstrează niște înregistrări foarte detaliate. Cea mai mare colecție de organe din spitale este în Barónsstígur. Vă dați seama că aici în campus se efectuează puțină practică medicală. Aceasta se face în spitale. De acolo vin informațiile.

— Patologul nu a vrut să-mi arate banca de organe, zise Erlendur. Voia să vorbesc mai întâi cu dumneavoastră. Universitatea are ceva de spus în această chestiune?

— Veniți, zise Hanna, fără să răspundă la întrebarea lui. Hai-deți să ne uităm ce e în computere.

Se ridică și Erlendur o urmă. Folosi o cheie pentru a deschide o încăpăre spațioasă și introduse o parolă într-un dispozitiv de securitate instalat pe peretele de lângă ușă. Se duse la un birou și porni un calculator în timp ce Erlendur se uita în jurul său. În încăpăre nu erau ferestre și lipite de pereți stăteau șiruri de fișete. Hanna întrebă numele fetei și data morții și le introduse în calculator.

— Nu e aici, zise ea gânditoare, privind în monitor. Înregistrările din computer merg doar până în 1984. Centralizăm toate datele de la momentul în care a fost înființată Facultatea de Medicină, însă nu avem mai mult de atât în înregistrările noastre încă.

— Deci rămân fișetele atunci, remarcă Erlendur.

— Chiar nu am timp de asta, spuse Hanna, uitându-se la ceas.

Trase de câte un sertar ici și colo și răsfoi printre documente, însă le închise repede la loc. Erlendur nu avea idee ce conțineau acele documente.

— Aici aveți înregistrări medicale? întrebă el.

Hanna mormăi.

— Să nu-mi spuneți că sunteți aici pentru comitetul de date private, zise ea și trânti alt sertar pentru a-l închide.

— Doar întrebam, spuse Erlendur.

Hanna scoase un raport și citi din el.

— Aici e ceva despre niște mostre biologice, zise ea. 1968. Sunt mai multe nume. Nu e nimic care să vă intereseze

Puse raportul la loc în fișet, împinse sertarul și trase altul.

— Aici sunt mai multe, zise ea. la stai puțin. Aici e numele fetei, Audur și numele mamei ei. Uitați-vă.

Hanna parcurse repede raportul.

— Un organ a fost prelevat, zise ea, ca pentru sine. A fost prelevat la spitalul din Keflavík. Cu permisiunea rudei celei mai apropiate... nu e nimic aici. Nu e nimic aici în legătură cu faptul că organul ar fi putut fi distrus.

Hanna închise dosarul.

— Nu mai este aici.

— Pot vedea? întrebă Erlendur, fără să încerce să-și ascundă nerabdarea.

— Nu o să aflați nimic de aici, raspunse Hanna, apoi puse dosarul la loc în sertar și îl închise. V-am spus ce trebuie să știți.

— Ce spune? Ce ascundeți?

— Nimic, zise Hanna, și acum trebuie să mă întorc la catedră

— Atunci o să obțin mandat de percheziție, o să mă întorc azi mai târziu și ar fi bine ca raportul acesta să fie acolo unde trebuie, conchise Erlendur și se îndreptă către ușă.

— Promiteți că informația de aici nu o să ajungă mai departe? întrebă ea în momentul în care Erlendur deschise ușa și era gata să plece.

— V-am spus asta. E o informație personală, pentru mine.

— Atunci uitați-vă, zise Hanna, redeschizând fișetul și înmânându-i dosarul.

Erlendur închise ușa, luă dosarul și se cufundă în el. Hanna scoase un pachet de țigări și aprinse una în timp ce aștepta ca Erlendur să termine de citit. Ea ignoră plăcuța cu FUMATUL INTERZIS și curând camera se umplu de fum.

— Cine-i Eydal?

— Una dintre cele mai renumite somități medicale ale noastre.

— Ce anume nu voiati să văd aici? Pot vorbi cu acest bărbat? Hanna nu-i răspunse.

— Ce se întâmplă? zise Erlendur.

Hanna oftă.

— Înțeleg că el păstrează câteva organe, răspunse ea în cele din urmă.

— Bărbatul ăsta colecționează organe? întrebă Erlendur.

— Păstrează câteva organe, e o colecție mică.

— E colecționar de organe?

— Asta e tot ce știu, zise Hanna.

— Se presupune că el a luat creierul, spuse Erlendur. Scrie aici că i s-a dat o mostră pentru studiu. E o problemă pentru dumneavoastră?

— E unul dintre savanții noștri cei mai de vază, repetă ea printre dinții încleștați.

— Păstrează creierul unei fete de patru ani pe șemineul din camera de zi! strigă Erlendur.

— Nu mă aștept să înțelegeți munca științifică, zise ea.

— Ce e de înțeles?

— Nu ar fi trebuit niciodată să vă las să intrați aici, strigă Hanna.

— Am mai auzit asta și înainte, replică Erlendur.

Elínborg o găsi pe femeia din Húsavík.

Mai avea două nume care îi mai rămăseseră pe listă, așa că îl lăsa pe Sigurdur Oli în Nordurmýri împreună cu echipa de legiști. Reacția primei femei fu una familiară, de surprindere într-un fel, auzise povestea din altă parte de câteva ori chiar. Spuse că, sincer, aștepta o vizită din partea poliției. A doua femeie, ultima de pe lista lui Elínborg, refuză să vorbească cu ea. Refuză să o lase să intre în casă. Închise ușa spunând că nu știa despre ce vorbea Elínborg și că nu o putea ajuta.

Însă femeia fu, într-un fel, șovăitoare. Era de parcă trebuia să-și adune toată energia de care putea da dovadă pentru a spune ce voia, iar Elínborg simți că rolul fusese repetat. Se comporta de parcă aștepta sosirea poliției, însă, spre deosebire de celelalte, nu dorea să știe nimic. Dorea să scape imediat de Elínborg.

Elínborg își putea da seama că o găsisese pe femeia pe care o căutau. Aruncă încă o privire peste documentele ei. Numele femeii era Katrín și era șefă de departament la Biblioteca Centrală din Reykjavík. Șoțul ei era directorul unei mari agenții de publicitate. Avea șaizeci de ani. Trei copii, toți născuți între 1958 și 1962. Se mutase din Húsavík în 1962 și locuise în Reykjavík de atunci.

Elínborg sună a doua oară la sonerie.

— Cred că trebuie să vorbiți cu mine, zise ea când Katrín deschise ușa din nou.

Femeia se uită la ea.

— Nu pot să vă ajut cu nimic, spuse ea imediat, cu un ton al vocii surprinzător de ascuțit. Știu cazul. Am auzit bârfe. Însă nu știu despre niciun viol. Va trebui să vă mulțumiți cu asta. Nu mă mai deranjați.

Încercă să-i închidă lui Elínborg ușa în nas.

— Se poate ca eu să mă mulțumesc cu asta, însă un detectiv pe nume Erlendur, care investighează asasinarea lui Holberg, nu o va face. Data viitoare când veți deschide ușa, el o să stea aici și nu o să mai vrea să plece. Nu va va permite să-i trântiți ușa în nas. Vă poate aduce la secție dacă lucrurile se înrautătesc.

— Vreți să mă lăsați în pace, vă rog, zise Katrín în timp ce ușa se lovea de toc.

Aș vrea să pot, gândi Elínborg. Își scoase mobilul și îl sună pe Erlendur, care tocmai pleca de la universitate. Elínborg îi descrise situația. El zise că va fi acolo în zece minute.

Nu o vedea nicăieri pe Elínborg în fața casei lui Katrín, în momentul în care ajunsese, însă îi recunoscuse mașina în parcare. Era o casă mare din cartierul Vogar, cu două etaje și cu garaj dublu. Sună la sonerie și spre uimirea lui, Elínborg îi deschise ușa.

— Cred că am găsit-o, zise ea cu voce joasă și îl lăsă pe Erlendur să intre în casă. A venit afara la mine chiar acum și și-a cerut iertare pentru comportamentul ei. A zis că mai degraba vorbește cu noi aici decât la secție. A auzit povești despre viol și ne aștepta.

Elínborg o luă înaintea lui Erlendur și ajunsese în camera de zi unde Katrín stătea în picioare. Femeia dădu mâna cu el și încerca să zâmbescă, însă nu prea reuși. Era îmbracată clasic, purta o fustă gri și o bluză albă, avea un par drept și des care îi cobora până la umeri, pieptanat într-o parte. Era înaltă, cu picioare subțiri și umeri înguști, drăguță, cu o expresie blândă, însă neliniștită.

Erlendur se uită în jurul său în camera de zi. Era dominată de cărți adăpostite în dulapuri închise și prevazute cu geamuri de sticlă. Un scrin frumos se afla lângă unul dintre dulapurile cu cărți, o sofa veche însă bine păstrată din piele se afla în mijlocul încăperii, o măsuță pentru fumat într-un colț. Tablouri pe pereți. Mici acuarele în rame frumoase, fotografiile ale familiei ei.

Se uită mai îndeaproape la ele. Toate fotografiile erau vechi. Trei băieți împreună cu părinții lor. Cele mai recente fuseseră făcute atunci când primiseră Confirmarea. Nu păreau să fi absolvit școala sau universitatea.

— Avem de gând să cumpărăm o casă mai mică, zise Katrín aproape scuzându-se în timp ce Erlendur se uita în jurul sau în camera de zi. E mult prea mare pentru noi casa asta uriașă.

Erlendur încuviință.

— Este acasă și soțul dumneavoastră?

— Albert nu va veni acasă decât târziu în seara asta. E în străinătate. Speram că putem vorbi despre asta înainte ca el să se întoarcă.

— Nu ar trebui să ne așezăm? întrebă Elínborg.

Katrín se scuză pentru lipsa ei de politețe și îi invita să ia loc. Ea se așează pe sofa singură, iar Erlendur și Elínborg luă loc în cele două fotolii de piele din fața ei.

— Ce doriți mai exact de la mine? întrebă Katrín, privindu-i pe fiecare pe rând. Nu prea înțeleg cum mă încadrez eu în peisaj. Bărbatul e mort. Chestia asta nu are nimic de-a face cu mine.

— Holberg a fost un violator, zise Erlendur. A violat o femeie din Keflavík și, drept rezultat, ea a făcut un copil. O fiică. Atunci când am început să verificăm mai îndeaproape, ni s-a spus că i-a mai făcut asta și înainte unei femei din Husavík, cam de aceeași vârstă cu cea de-a doua victimă. E posibil ca Holberg să mai fi violat ulterior. Nu știm. Însă trebuie să o depistăm pe victima lui din Húsavík. Holberg a fost omorât la el acasă și avem motive să presupunem că explicația poate fi găsită în trecutul lui sordid.

Erlendur și Elínborg observară amândoi cum discursul lui nu păru să aibă niciun efect asupra lui Katrín. Nu era șocată să auda despre violurile lui Holberg sau despre fiica lui și nu întreba nici despre femeia din Keflavík și nici despre fată.

— Nu sunteți șocată să auziți asta? zise el.

— Nu, răspunse Katrín, de ce ar trebui să fiu șocată?

— Ce ne puteți spune despre Holberg? întrebă Erlendur după o pauză.

— L-am recunoscut imediat după pozele din ziare, zise Katrín, și era ca și cum ultima urmă de rezistență îi disparuse din voce.

Cuvintele ei se transformară în șoaptă.

— Cu toate că s-a schimbat mult, adăugă ea.

— Am avut fotografia lui la dosar, zise Elínborg pentru a explica. Poza era de la un permis CE pe care și l-a reînnoit de curând. Era șofer de tir. Mergea cu tirul peste tot prin țară.

— La momentul respectiv mi-a spus că era avocat în Reykjavík.

— Lucra probabil la Autoritatea pentru Porturi și Faruri la acel moment, zise Erlendur.

— Eu tocmai împlinisem douăzeci de ani. Albert și cu mine aveam doi copii când s-a întâmplat. Am început să locuim împreună de foarte tineri. El era pe mare, Albert vreau să spun Chestia asta nu se întâmpla foarte des. Avea un mic magazin și era agent la o companie de asigurări.

— Știe ce s-a întâmplat? întrebă Erlendur.

Katrin ezită câteva momente.

— Nu, nu i-am spus niciodată. Și aș prefera să nu-i spuneți acum.

Tăcură.

— Nu ați spus nimănui ce s-a întâmplat? întrebă Erlendur.

— Nu am spus nimănui.

Ea tăcu din nou.

Erlendur și Elínborg așteptară.

— Mă învinuiesc pentru asta. Dumnezeuule mare! oftă ea. Știu că nu e corect din partea mea. Știu că nu a fost vina mea. S-a întâmplat acum aproape patruzeci de ani și încă mă învinuiesc cu toate că știu că n-ar trebui. Patruzeci de ani.

Ei așteptară.

— Nu știu în cât de multe detalii vreți să intru. Ce anume contează pentru dumneavoastra. După cum am spus, Albert era pe mare. Iar eu eram în oraș, distrându-mă cu niște prietene și i-am cunoscut pe bărbații ăia la dans.

— Bărbații ăia? interveni Erlendur.

— Holberg și altul care era cu el. Nu o să aflu niciodată care era numele lui. Mi-a arătat un aparat mic de fotografiat pe care îl avea cu el. Am vorbit puțin despre fotografie. Au venit acasă la prietena mea cu noi și am continuat să bem acolo. Eram un grup de patru prietene care ieșeam împreună în oraș. Două din-

tre noi erau măritate. După o vreme, am zis că vreau să plec și el s-a oferit să mă conducă acasă.

— Holberg? zise Elinborg.

— Da, Holberg. Am zis că nu și mi-am luat la revedere de la prietenele mele și am plecat singură acasă. Nu era mult de mers. Însă când am deschis ușa — locuiam într-o căsuță pe o stradă nouă în construcție din Husavík — brusc m-am trezit cu el în spatele meu. A zis ceva ce nu am auzit bine, apoi m-a împins înăuntru și a închis ușa. Am fost complet luată prin surprindere. Nu știam dacă să fiu speriată sau surprinsă. Alcoolul îmi amortise simțurile. Bineînțeles că nu îl cunoșteam pe acel barbat câtuși de puțin, nu-l mai văzusem înainte de acea noapte.

— Și de ce vă învinuiți? întreba Elinborg.

— Pentru că m-am prostit puțin la dans, zise Katrin după o vreme. L-am invitat la dans. Nu știu de ce am făcut-o. Băusem puțin și nu am putut niciodată să rezist la alcool. Mă distram cu prietenele mele și îmi lăsasem puțin părul pe spate. Iresponsabilă. Beată.

— Dar nu trebuie să vă învinovați..., începu Elinborg.

— Nimic din ce spuneți nu poate schimba lucrul ăsta câtuși de puțin, răspunse Katrin cu un ton supus și privind către Elinborg, așa că nu continuați să-mi spuneți pe cine pot și pe cine nu pot să învinovățesc. Nu are rost. Stătea pe lângă noi la dans, vorbea ea după o pauză. Cu siguranță nu făcea o impresie proastă. Era amuzant și știa cum să ne facă pe noi, fetele, să râdem. Juca jocuri cu noi și ne îndemna și pe noi să jucăm. Mi-am amintit mai târziu că întrebasese de Albert și aflase că eram singură acasă. Însă a făcut-o în așa fel, încât nu am bănuțit deloc ce zăcea în mintea lui.

— În principiu, e un scenariu similar cu cel în care a atacat-o pe femeia din Keflavík, zise Erlendur. Ea i-a dat voie să o conducă până acasă, după cum se știe. Apoi a întrebat-o dacă poate folosi telefonul și a atacat-o în bucătărie.

— S-a dovedit a fi o cu totul altă persoană. Insuportabil. Chestiile pe care mi le-a spus. Mi-a rupt haina cu care eram îmbrăcată, m-a împins înăuntru și mi-a adresat niște cuvinte îngrozitoare. A devenit foarte agitat. Am încercat să vorbesc cu el, însă

a fost inutil și când am început să strig după ajutor a sărit pe mine și m-a redus la tăcere. Apoi m-a târât în dormitor...

Își adună tot curajul și le spuse ce făcuse Holberg, sistematic și fără să ascundă nimic. Nu uitase nimic din ce se întâmplase în acea noapte. Dimpotrivă, își amintea și cel mai mic detaliu. Relatarea ei era lipsită de sentimentalism. Era ca și cum citea cu voce tare niște fapte reci scrise pe o pagină. Vorbi cu atâta precizie și își luă o asemenea distanță față de acel incident, încât Erlendur avu senzația că parcă descria ceva care i se întâmplase altei femei. Nu ei personal, ci altcuiva. Altundeva. Altădată. Într-o altă viață.

La un anumit moment dat pe parcursul relatării, Erlendur făcu o grimasă și Elínborg înjură printre dinți.

Katrín se opri din vorbit.

— De ce nu ați depus plângere împotriva celui ticălos? întreabă Elínborg.

— Era ca un monstru. A amenințat că mă termină dacă spun cuiva și dacă îl arestează poliția. Și ceea ce a fost mai rău, a zis că dacă fac mare tam-tam cu asta, o să susțină că eu i-am cerut să mă întâlnesc cu el acasă la mine și că doream să mă culc cu el. Nu a folosit exact aceste cuvinte, însă știam la ce se referea. Era incredibil de puternic, însă de-abia dacă mi-a lăsat vreun semn. S-a asigurat că nu face asta. Am început mai târziu să mă gândesc la asta. M-a lovit peste față de vreo câteva ori, însă niciodată foarte tare.

— Când s-a întâmplat asta?

— Era în 1961. Toamna.

— Și nu a mai fost nicio urmare? Nu l-ați mai revăzut pe Holberg sau...

— Nu. Nu l-am mai văzut niciodată după aceea. Nu, până ce i-am văzut poza în ziar.

— V-ați mutat departe de Húsavík?

— Era ceea ce oricum plănuiam să facem. Albert a avut întotdeauna chestia asta în minte. Nu m-am mai împotrivit atât de mult după aceea. Oamenii din Húsavík sunt drăguți și e un loc bun în care să te stabilești, însă nu m-am mai întors acolo de atunci.

— Ați avut doi copii înainte, băieți după cum se vede, zise Erlendur, arătând cu capul în direcția fotografiilor de la confirmare, și apoi ați avut un al treilea fiu... când?

— Doi ani mai târziu, răspunse Katrín.

Erlendur se uită la ea și își putu da seama că, dintr-un anumit motiv, pentru prima oară în conversația lor, ea mințea.

— De ce te-ai oprit aici? zise Elínborg în momentul în care părăsiră casa și ieșiră în stradă.

Îi venise greu să-și ascundă surpriza când Erlendur îi mulțumise brusc lui Katrín pentru că fusese atât de cooperantă. Spusese că știa cât de greu era pentru ea să vorbească despre aceste lucruri și o asigurase că nimic din ce discutaseră nu va ajunge mai departe. Elínborg rămăsese cu gura căscată. De-abia dacă începuse să vorbească, de fapt.

— A început să mintă, răspunse Erlendur. E un coșmar prea urât pentru ea. Ne vom întâlni cu ea mai târziu. Telefonul ei trebuie ascultat; trebuie să avem o mașină în fața casei pentru a-i verifica mișcările și dacă are vizitatori. Trebuie să aflăm ce fac fiii ei, să facem rost de fotografiile recente ale lor dacă putem, însă fără să atragem atenția asupra noastră, și trebuie să-i localizăm pe cei care au cunoscut-o pe Katrín în Húsavík și care își pot aminti măcar de acea seară, cu toate că e posibil să fie mult prea de demult. L-am rugat pe Sigurdur Óli să contacteze Autoritatea pentru Porturi și Faruri pentru a vedea dacă ne pot spune când a lucrat Holberg la ei în Húsavík. Poate a făcut deja acest lucru. Fă rost de o copie a certificatului de căsătorie al lui Katrín și Albert pentru a afla anul în care s-au căsătorit.

Erlendur se urcase în mașină.

— Și, Elínborg, poți veni și data viitoare când vorbim cu ea.

— E oare cineva capabil să facă ce a descris ea? întrebă Elínborg, cu mintea încă la povestea lui Katrín.

— Cu Holberg totul pare să fie posibil, replică Erlendur.

El se duse în Nordurmýri. Sigurdur Óli era încă acolo. Contactase compania de telefonie în legătură cu apelurile primite de Holberg în weekendul în care fusese omorât. Două erau de la un depozit Iceland Transport unde lucra și alte trei erau de la telefoane publice: două de la o cabină telefonică din Laekjargata și unul de la un telefon cu plată din stația de autobuz Hlemmur.

— Altceva?

— Da, clipurile porno din computerul lui. Legiștii s-au uitat la destul de multe și e înspăimântător. De-a dreptul bolnav mintal. Cele mai rele lucruri pe care le poți găsi pe internet, inclusiv cu animale și cu copii. Tipul ăla era de-a dreptul pervers. Cred că au renunțat să se mai uite la ele.

— Poate nu e nevoie să-i mai supunem la așa ceva, zise Erlendur.

— Chestia asta chiar ne oferă o imagine a individului nenorocit, dezgustător și murdar care era, spuse Sigurdur Óli.

— Vrei să spui că a meritat să fie pocnit în cap și omorât? Întrebă Erlendur.

— Tu ce crezi?

— Ai întrebat la Autoritatea pentru Porturi și Faruri despre Holberg?

— Nu.

— Fă-o atunci.

— Nouă ne face semn? Întrebă Sigurdur Óli.

Stăteau în fața casei lui Holberg. Un lucrător din echipa de legiști ieșise din subsol și stătea acolo în salopeta albă, chemându-i cu un semn din mână. Părea destul de agitat. Coborâra din mașină, se duseră în subsol și expertul legist gesticulă către ei să vină și să se uite la unul din ecrane. Ținea o telecomandă despre care le spuse că dirija camera ce fusese introdusă într-una din găurile dintr-un colț al camerei de zi.

Ei priviră ecranul, însă nu putură vedea nimic altceva care să poată fi identificat în vreun fel. Imaginea era pătată, slab luminată, tulbure și întunecată. Puteau vedea pietrișul și partea de sub podea, însă nimic neobișnuit. Trecu un timp până ce expertul nu se mai putu abține.

— Chestia asta de aici, zise el, arătând în centrul ecranului în partea de sus. Chiar sub podea.

— Ce? întrebă Erlendur, care nu putea vedea nimic.

— Nu vedeți? spuse expertul legist.

— Ce? zise Sigurdur Oli.

— Inelul.

— Inelul? repetă Erlendur.

— E foarte clar că am găsit un inel sub podea. Îl vedeți?

Se uitară atenți la ecran până ce crezură că puteau distinge un obiect care ar fi putut să fie un inel. Era o imagine estompată, de parcă ceva bloca vederea. Nu putură vedea nimic altceva

— Parcă ar sta ceva în drum, zise Sigurdur Oli.

— Ar putea fi plastic izolator de felul celui care se folosește în construcții, sugeră expertul.

Se adunară și mai multe persoane în jurul ecranului să privească ce se întâmpla.

— Uitați-vă la chestia asta de aici, continuă el. Linia asta de lângă inel. Ar putea fi un deget. Ceva zace în colțul ăla și cred că s-ar cuveni să ne uităm mai bine ce este.

— Sparge podeaua, comandă Erlendur. Să vedem ce este.

Echipa de legiști se puse imediat pe treabă. Marcară locul din podeaua din camera de zi și începură să spargă cu echipamentul pneumatic de forare. Un praf fin de ciment se ridică în subsol, iar Erlendur și Sigurdur Oli își puseră măști de tifon peste gură. Rămaseră în spatele tehnicienilor, urmărind cum gaura se lărgeste în podea. Placa de pardoseală avea o grosime de optsprezece sau douăzeci de centimetri și trebuia să foreze ceva timp pentru a pătrunde prin ea.

De îndată ce o sparseră, gaura se lărgi repede. Bărbații îndepărtară fragmentele de beton imediat ce fură sparte și în curând putură să vadă plasticul care ieșise la iveală. Erlendur se uită la Sigurdur Oli, care încuviință către el.

Plasticul ieși din ce în ce mai tare la iveală. Erlendur credea că era un plastic gros de izolare. Era imposibil să vezi prin el. Uitase de zgomotul din subsol, de duhoarea insuportabilă și de praful care se ridicase. Sigurdur Oli își scosese masca pentru a vedea mai bine. Se aplecă și chemă echipa de legiști care spargea podeaua

— Așa se deschid mormintele faraonilor în Egipt? întrebă el și tensiunea se mai domoli puțin.

— Doar că mie îmi e teamă că sub asta nu e un faraon, zise Erlendur.

— E posibil să-l fi găsit pe Grétar sub podeaua lui Holberg? întrebă Sigurdur Óli nerăbdător și înflăcărat. După douazeci și cinci de afurisiți de ani! Al dracului de genial!

— Mama lui avea dreptate, zise Erlendur.

— Mama lui Grétar?

— „A fost ca și cum ar fi fost furat“, a zis ea.

— Înfașurat în plastic și ascuns sub podea.

— Marion Briem, mormăi Erlendur pentru sine și scutură din cap.

Echipa de legiști sfredeli mai departe cu echipamentele electrice de forare, podeaua se desfăcu sub presiune și gaura se lărgi până ce tot pachetul de plastic putu fi văzut. Avea lungimea unui bărbat de înălțime medie. Echipa de legiști discuta cum ar trebui să procedeze ca să îl deschidă. Deciseră să îl îndepărteze întreg din cavitatea din podea și să nu îl atingă până ce nu îl duceau la morgă, în Barónsstígur, unde se puteau ocupa de el fără a pierde vreo potențială probă.

Veniră cu o targa pe care o aduseseră în subsol cu o noapte înainte și o puseră lângă gaura din podea. Doi barbați încercară să ridice pachetul de plastic, însă se dovedi a fi prea greu, așa că alți doi coborâră să-i ajute. Curând începură să-l scoată, îl eliberară de acolo, îl ridicară și îl puseră pe targă.

Erlendur se apropie de pachet, se apleca deasupra lui și încercă să vadă prin plastic. Crezu că putu distinge o față, încrețita și putrezită, niște dinți și o bucată de nas. Se îndreptă iar de spate.

— Nu arată atât de rău, având în vedere circumstanțele, zise el.

— Ce e asta? întrebă Sigurdur Óli, aplecându-se deasupra gropii.

— Ce? zise Erlendur.

— Alea sunt role de film? spuse Sigurdur Oli.

Erlendur se duse mai aproape, îngenunche și văzu niște role de film foto îngropate pe jumătate în pietriș. Metri întregi de film împrăștiați peste tot. Spera că o parte din ei fusese folosită.

Katrín nu părăsi casa tot restul zilei. Nu o vizita nimeni și nu folosi telefonul. Seara, un bărbat la volanul unei mașini break parca în fața casei și intră înăuntru ducând o valiză de dimensiuni medii. Din câte se părea acesta era Albert, soțul ei. Se întorcea dintr-o călătorie de afaceri din Germania în acea după-amiază.

Doi polițiști cu o mașină neinscripționată supravegheau casa. Telefonul era ascultat. Domiciliile a doi dintre fiii mai mari fuseseră aflate, însă nu se știa nimic despre locul unde s-ar afla cel mai tânăr dintre ei. Era divorțat și locuia într-un apartament în cartierul Gerdi, însă nu era nimeni la el acasă. O pază fu instalată în fața clădirii. Poliția aduna informații despre fiu și descrierea lui fusese trimisă la secțiile de poliție de peste tot din țară. Până acum nu avuseseră suficiente motive pentru a da un anunț despre el în mass-media.

Erlendur parcă în fața morgii din Barónsstigur. Trupul bărbatului despre care se credea că era Gretar fusese dus acolo. Patologul, același care îi examinase pe Holberg și pe Audur, îndepărtase plasticul de pe cadavru. Leși la iveală că era trupul unui bărbat cu capul dat pe spate, cu gura deschisă de parcă ar fi țipat de durere și cu brațele pe lângă corp. Pielea era uscata, încrețită și palidă, cu mari porțiuni putrezite ici și colo pe un trup fără haine pe el. Capul părea să fi fost foarte rău lovit, părul era lung și lipsit de culoare, atârând în jos de-o parte și de alta a feței.

— I-a scos măruntaiele, zise patalogul.

— Ce?

— Persoana care l-a îngropat. O mișcare inteligentă dacă vrei să păstrezi un cadavru. Din cauza mirosului. S-a uscat încet-încet în interiorul plasticului. Bine păstrat în acest sens.

— Poți stabili cauza morții?

— Peste cap era o pungă de plastic care sugerează că e posibil să fi fost sufocat, însă va trebui să mă uit mai bine la el. Vei afla mai multe mai târziu. Totul cere timp. Știi cine e? E cam pipernicit, bietul nemernic.

— Am bănuiala mea, zise Erlendur.

— Ai vorbit cu profesoara?

— O temeie încântătoare.

— Nu-i așa?

Sigurdur Óli îl aștepta pe Erlendur la birou, însă când sosi zise că se duce direct la legiști. Reușiseră să developeze și să mărească mai multe poziții din filmul care fusese găsit în apartamentul lui Holberg. Erlendur îi spuse despre conversația pe care el și Elínborg o avuseseră cu Katrín.

Ragnar, șeful legiștilor, îi aștepta în biroul său cu mai multe role de film pe masă și câteva fotografii mărite. Le înmână fotografiile, iar ei se strânseseră în jurul acestora.

— Am reușit să le procesăm doar pe acestea trei, zise Ragnar, și chiar nu-mi pot da seama ce arată. Erau șapte role Kodak cu douăzeci și patru de poziții fiecare. Trei erau complet negre și nu ne putem da seama dacă au fost folosite, însă de la unul dintre ele am reușit să mărim puținele fotografii pe care le putem vedea aici. E ceva ce recunoașteți?

Erlendur și Sigurdur Óli priviră fotografiile cu ochii mijiți. Erau toate alb-negru. Două dintre ele erau pe jumătate negre, de parcă diafragma nu fusese deschisă cum trebuie; imaginile erau atât de nefocalizate și de neclare, că nu le putură distinge. A treia și ultima imprimată era intactă și acceptabil de precisă și prezenta un bărbat care își făcea singur poză în fața unei oglinzi. Aparatul era mic și plat, cu un mic bliț cubic cu patru becuri deasupra, iar blițul îl lumina pe bărbatul din oglindă.

Acesta purta jeanși, un tricou și o jachetă de vară scurtă până în talie.

— Îți amintești de blițurile cubice? zise Erlendur cu o umbră de nostalgie în glas. Ce revoluție.

— Îmi amintesc bine de ele, răspunse Ragnar, care era de aceeași vârstă cu Erlendur.

Sigurdur Óli se uită la ei pe rând și scutură din cap.

— Țsta e ceea ce se numește un autoportret? zise Erlendur.

— E dificil să-i vezi fața cu aparatul ăla care-i sta în cale, spusese Sigurdur Óli, însă nu ar fi posibil să fie chiar Grétar?

— Recunoști ce e în jur, puținul care e vizibil acolo? întrebă Ragnar.

În reflecție putură distinge o parte din camera din spatele fotografului. Erlendur vedea spătarul unui scaun și chiar o măsută de cafea, covorul și o parte din ceva care ar fi putut să fie o draperie lungă până în podea, însă altceva era dificil de distins. Chipul bărbatului din oglindă era bine luminat, însă în lateral lumina pălea până la întuneric total.

Studiară cu atenție fotografia timp îndelungat. După mult efort, Erlendur începu să distingă ceva în întunericul din stânga fotografului, despre care crezu că era o formă omenească, chiar un profil, însă era ceva neuniform în lumina, mici umbre care îi aprinseră imaginația.

— Am putea mari această zonă? îl întrebă el pe Ragnar, care se uită mult timp la aceeași parte, însă nu văzu nimic.

Sigurdur Óli luă fotografia și o ținu ridicată în fața lui, însă nu putu distinge nici el ceea ce Erlendur crezuse că vede.

— O sa ne ia doar o secundă, zise Ragnar.

Îl urmară din birou și până la echipa de legiști.

— Sunt ceva amprente pe film? întrebă Sigurdur Óli.

— Da, zise Ragnar, două seturi, aceleași ca pe poza de la cimitir. Ale lui Grétar și ale lui Holberg.

Fotografia fu scanată și instalată pe un monitor mare. Zona fu mărită. Ceea ce fusese doar ceva inform în lumină se transformă în nenumărate puncte care umplură ecranul. Nu putură distinge nimic în poză și până și Erlendur pierdu ceea ce crezuse că văzuse. Expertul butonă ceva pe tastatură pentru câteva clipe,

introduse niște comenzi și imaginea fu redusă și comprimată. Continuă, punctele se aranjază singure până ce încet-încet conturul unei fețe începu să iasă la iveală. Era tot neclară, însă Erlendur crezu că-l recunoaște pe Holberg acolo.

— Nu e ticălosul ăla? întreba Sigurdur Óli.

— E ceva mai mult aici, zise tehnicianul și continuă să facă imaginea mai clară.

Aparură curând niște valuri care îi aminteau lui Erlendur de parul unei femei, și un alt profil și mai neclar. Erlendur se uită fix la acea imagine până crezu că îl poate distinge pe Holberg așezat și stând de vorbă cu o femeie. O halucinație ciudată îl cuprinse în momentul în care văzu asta. Voia să strige către femeie să iasă din apartament, însă era prea târziu. Multe decenii, prea târziu.

Un telefon sună în cameră, însă nimeni nu făcu nicio mișcare. Erlendur crezu că suna cel de pe birou.

— E al tău, îi spuse Sigurdur Óli lui Erlendur.

Lui Erlendur îi luă ceva vreme, însă în cele din urmă reuși să-și găsească mobilul și îl pescui din buzunarul hainei.

Era Elínborg.

— La ce te joci? îl întreabă când, în cele din urmă, îi răspunse.

— Treci la subiect, te rog, spuse Erlendur.

— La subiect? De ce ești așa stresat?

— Știam ca tu nu poți spune pur și simplu ce aveai de gând să spui.

— E despre băieții lui Katrín, zise Elínborg. Sau bărbați în toată firea, de fapt, fiindcă sunt cu toții adulți acum.

— Ce e cu ei?

— Toți sunt niște tipi drăguți, probabil, doar că unul dintre ei lucrează într-un loc destul de interesant. Credeam că trebuie să auzi despre asta imediat, însă ești atât de tensionat și ocupat și nu pot suporta gândul unei pălăvrăgeli, așa că o să-l sun mai bine pe Sigurdur Óli.

— Elínborg!

— Da?

— Doamne, Dumnezeu, femeie! strigă Erlendur și se uită la Sigurdur Óli, ai de gând să-mi spui ce aveai de gând să-mi spui?

— Fiul lucrează la Centrul de Cercetare Genetică.

— Ce?

— Lucrează la Centrul de Cercetare Genetică.

— Care fiu?

— Cel mai tânăr. Lucrează la noua lor bază de date. Lucrează cu arbori genealogici și boli, familii islandeze și boli ereditare, boli genetice. Bărbatul ăsta e expert în boli genetice.

Erlendur ajunsese acasă târziu în acea seară. Plănuia să o viziteze pe Katrín devreme în dimineața următoare și să-i povestească despre teoria lui. Spera ca fiul ei să fie găsit curând. O căutare prelungită implica riscul ca povestea să fie făcută senzațională de către media, iar el voia să evite asta.

Eva Lind nu era acasă. Curățase bucătăria după haosul făcut de Erlendur. El își puse în cuptorul cu microunde unul din cele două feluri de mâncare pe care îl cumpăraseră de la un magazin deschis noaptea, apoi apăsă butonul de pornire. Erlendur își amintea momentul când Eva Lind venise la el cu câteva nopți înainte și îi spusese că e însărcinată. Simți de parcă trecuse un an întreg de când ea stătuse acolo în fața lui, cerșindu-i bani și evitându-i întrebările, însă trecuseră doar câteva nopți. Încă avea vise urâte. Nu avusese niciodată multe vise și uneori își amintea doar frânturi din ele când se trezea, însă îl stăpânea un sentiment de disconfort și nu se putea debarasa de el. Nu ajuta că durerea din piept se făcea simțită constant, o durere arzătoare pe care nu o putea îndepărta.

Se gândi la Eva Lind, la copil, la Kolbrún, la Audur, la Elín, la Katrín și fiii ei, la Holberg, la Grétar și la Ellidi care era la închisoare, la fata din Gardabaer și la tatăl ei, la el și la propriii lui copii, la fiul său, Sindri Snaer, pe care îl vedea rareori, și la Eva, care făcuse efortul de a-l găsi și cu care se certa crunt atunci când nu-i plăcea ceea ce făcea ea. Eva avea dreptate. Cine era el să o mustre tot timpul?

Se gândi la mame și la fiice, la tați și la fii, la mame și la fii, la tați și la fiice, la copii care se nașteau și nimeni nu-i voia, la copii care mureau în acea comunitate mică, Islanda, unde toată lumea pare înrudită sau aveau legături unii cu alții într-un fel.

Dacă Holberg era tatăl fiului celui mai mic al lui Katrín, oare fusese omorât de propriul său fiu? Oare tânărul știa că Holberg era tatăl lui? Cum descoperise? Katrín îi spusese? Când? De ce? Oare el știuse tot timpul? Știa de viol? Katrín îi spusese că Holberg o violase și că rămăsese gravidă? Ce fel de sentiment e asta? Ce fel de sentiment e acela să descoperi că nu ești persoana care credeai că ești? Și nu cine ești? Că tatăl tău nu e tatăl tău de fapt, că nu ești fiul lui, ci ești fiul altcuiva despre care nici nu știai că există. Cineva violent: un violator.

Cum e? se gândi Erlendur. Cum te poți împaca cu asta? Te duci, îl găsești pe tatăl tău și îl oinori? Și apoi scrii: „Eu sunt EL”.

Și dacă mama nu i-a spus fiului ei despre Holberg, cum a descoperit el adevărul? Erlendur întoarse întrebarea pe toate părțile în minte. Cu cât se gândea mai mult la chestiune și lua în considerare opțiunile, cu atât gândurile i se întorceau la copăcelul cu mesaje din Gardabaer. Era o singură cale în care fiul ar fi putut descoperi adevărul și Erlendur intenționa să verifice asta a doua zi.

Și ce văzuse Grétar? De ce trebuise să moară? Oare îl șantaja pe Holberg? Știa despre violurile lui Holberg și plănuia să-l denunțe? Făcuse fotografii cu Holberg? Cine era femeia care era împreună cu Holberg în fotografie? Când fusese făcută? Grétar dispăruse în vara festivalului național, deci trebuie să fi fost făcută înainte de asta. Erlendur se întreba dacă nu mai erau victime de-ale lui Holberg care nu spusese niciodată nimic.

Auzi cheia răsucindu-se în broască și se ridică în picioare. Eva Lind se întorsese acasă.

— M-am dus în Gardabaer cu fata, zise ea când îl văzu pe Erlendur ieșind din bucătărie, și închise ușa în urma ei. A zis că are de gând să-l reclame pe nenorocitul ala pentru toți anii în care a abuzat-o. Mama ei a făcut o cădere nervoasă. Apoi am plecat.

— Ca să se vadă cu soțul?

— Mda, s-a întors la căminul ei mic și confortabil, zise Eva Lind, scoțându-și pantofii lângă ușă. El s-a enervat rău, dar s-a calmat când a auzit explicația.

— Cum a suportat asta?

— E un tip pe cinste. Când am plecat se ducea în Gardabaer ca să vorbească cu boșorogul ăla nenorocit.

— Pe bune?

— Crezi că are vreun rost să-l denunțe pe ticălosul ăla? întrebă Eva Lind.

— Sunt cazuri dificile. Bărbații neagă totul și, într-un fel, scapă cu asta. Poate depinde de mamă, de ceea ce spune ea. Poate ea ar trebui să meargă la centrul pentru femei abuzate. Ce mai faci?

— Pur și simplu excelent, răspunse Eva Lind.

— Te-ai gândit să faci o ecografie sau cum s-o numi? întrebă Erlendur. Aș putea merge cu tine.

— Va veni și timpul pentru asta, spuse Eva Lind.

— Va veni?

— Mda.

— Bine, zise Erlendur.

— Ce ai mai pus la cale? întrebă Eva Lind, și introduse celălalt fel de mâncare în cuptorul cu microunde.

— Nu mă mai gândesc la nimic altceva în afară de copii zilele astea, zise Erlendur. Și la un copac cu mesaje, care e un fel de arbore genealogic: poate conține tot felul de mesaje pentru noi, dacă, pur și simplu, am ști ce ar trebui să căutăm. Și mă gândesc la obsesiile de a colecționa lucruri. Cum e cântecul ala despre calul de ham?

Eva Lind se uită la tatăl ei. Acesta știa că se pricepea la muzică.

— Te referi la „Viața e ca un cal de ham”? întreba ea.

— „Are capul îndesat cu fân”, zise Erlendur.

— „Inima înghețată”.

— „Și creierul nebun”, termină Erlendur versul.

Își puse pălăria pe cap și zise că nu o să lipsească prea mult.

Hanna îl prevenise pe doctor, așa ca acesta nu fu surprins să-l vadă pe Erlendur în acea seară. Locuia într-o casă eleganta în partea veche din Hafnarfjörður și îl întâmpină pe Erlendur la ușă, imaginea însăși a rafinamentului și curtoaziei, un barbat scund, chel ca o bilă de biliard și corpolent sub halatul gros de casă. Un *bon viveur*, gândi Erlendur, cu o roșeață perpetuă și ușor feminină în obraji. Avea o vârstă greu de determinat, putea să aibă în jur de șaizeci de ani. Dădu noroc cu Erlendur cu o mână la fel de uscată precum hârtia și îl invită în salon.

Erlendur se așează pe o sofa din piele de culoarea vinului și refuză când bărbatul îi oferi ceva de băut. Doctorul se așează cu fața la el și îl așteaptă să înceapă. Erlendur se uită în jurul său în salon, care era spațios și generos, decorat cu tablouri și obiecte de artă, și se întrebă dacă doctorul locuia singur. Rosti întrebarea cu glas tare.

— Am locuit întotdeauna singur, raspunse doctorul. Sunt extrem de fericit în acest fel și așa am fost dintotdeauna. Se spune ca bărbații care ajung la vârsta mea regretă ca nu au avut familie și copii. Colegii mei îmi flutura fotografii ale nepoților la conferințe peste tot în lume, însa eu nu am simțit niciodată dorința de a-mi întemeia o familie. Nu m-au interesat niciodată copiii.

Era vesel, vorbăreț și sociabil, ca și cum Erlendur ar fi fost un prieten foarte apropiat, ca și cum l-ar fi acceptat în mod implicit pe picior de egalitate. Erlendur nu se lăsa impresionat.

— Însă sunteți interesat de organe în borcane, zise el.

Doctorul refuză să-l lase pe Erlendur să încline balanța în favoarea lui.

— Hanna mi-a spus că erați furios, spuse el. Nu știu de ce ar trebui să fiți furios. Nu fac nimic ilegal. Da, chiar am o mică colecție de organe. Majoritatea sunt pastrate în formol în borcane de sticlă. Le țin în casă aici. Urmau să fie distruse, însă eu le-am luat și le-am păstrat ceva mai mult timp. Păstrez și alt tip de mostre biologice, mostre de țesuturi. Vă întrebați probabil de ce, continuă el, însă Erlendur scutură din cap.

— Câte organe ați furat? Asta era de fapt întrebarea pe care aveam de gând să v-o adresez, spuse el, dar o să ajungem mai târziu la asta.

— Nu am furat niciun organ, zise doctorul, mângâindu-și ușor capul chel. Nu înțeleg acest antagonism. Vă deranjează dacă îmi torn un strop de cherry? întrebă și se ridică în picioare.

Erlendur așteaptă în timp ce el se îndreaptă către un dulăpior de bauturi și își turnă ceva într-un pahar. Îi oferă unul și lui Erlendur care refuză și sorbi din cherry cu buzele lui groase. Era evident după fața lui rotundă cât de mult savura gustul.

— Oamenii nu întreabă în mod normal despre asta, zise apoi, și nici nu exista motiv pentru a o face. Tot ce e mort e nefolositor în lumea noastră, la fel și un trup omenesc mort. Nu e nevoie să devenim sentimentali pentru asta. Sufletul pleacă. Rămâne doar zgura și zgura nu e nimic. Trebuie să priviți asta dintr-o perspectivă medicală. Trupul nu e nimic, înțelegeți?

— Pentru dumneavoastră e în mod evident ceva. Colecționați părți din trupuri omenești.

— În alte țări, spitalele universitare cumpără organe în scopuri didactice, continuă doctorul. Însă în Islanda nu e obiceiul ăsta. Aici cerem permisiunea de a face o autopsie de la caz la caz și uneori cerem să fie prelevat un organ cu toate că e posibil să nu aibă neapărat legătură cu moartea. Oamenii sunt de acord sau refuză, ăsta e felul în care merg lucrurile. În mare parte e vorba de trupurile persoanelor mai în vârstă. Nimeni nu fură organe.

— Însă nu a fost întotdeauna așa, zise Erlendur.

— Nu știu cum erau lucrurile în vremurile de demult. Bineînțeles, nu exista un control atât de strict a ceea ce se întâmpla atunci. Pur și simplu, nu știu. Nu știu de ce sunteți șocat. Vă amintiți de știrea aceea din Franța? O fabrica de mașini care folosea cadavre umane la testele lor de impact, și copii. Ar trebui să fiți șocat de ei mai ales. Peste tot în lume sunt cumpărate și vândute organe. Oameni chiar sunt omorâți pentru organele lor. Colecția mea cu greu poate fi numită criminală.

— Dar de ce? zise Erlendur. Ce faceți cu ele?

— Cercetare, bineînțeles, zise doctorul, sorbindu-și cherry-ul l e examinez la microscop. Ce n-ar face un colecționar? Colecționarii de timbre se uită la mărci poștale. Colecționarii de cărți se uită la anii de publicare. Astronomii au întreaga lume în fața ochilor lor și se uita la lucruri de proporții uluitoare. Eu mă uit fără întrerupere la lumea mea microscopică.

— Deci hobby-ul dumneavoastra este cercetarea, aveți aparatură pentru a studia mostrele sau organele pe care le posedați?

— Da.

— Aici în casă?

— Da. Dacă mostrele sunt bine păstrate pot întotdeauna să fie studiate. Când obții informații medicale noi sau vrei să te uiți la ceva în mod special sunt perfect utilizabile în scop de cercetare. Perfect.

Doctorul se opri din vorbit.

— Întrebați despre Audur, zise el apoi.

— Știți de ea? făcu Erlendur surprins.

— Știți ca dacă nu i s-ar fi făcut autopsie și nu i s-ar fi scos creierul nu ați fi aflat niciodată din ce cauză a murit. Știți asta. A zăcut în pământ prea mult timp. Nu ar fi fost posibil să i se studieze eficient creierul după treizeci de ani de stat în sol. Deci, lucrul de care sunteți atât de dezgustat v-a ajutat, de fapt. Probabil că vă dați seama de asta.

Doctorul se gândi câteva clipe.

— Ați auzit despre Ludovic al XVII-lea? A fost fiul lui Ludovic al XVI-lea și al Mariei Antoaneta, întemnițat în timpul Revoluției Franceze, mort la vârsta de zece ani. Povestea lui a fost la știri acum un an și ceva. Oamenii de știință francezi au descoperit că

el a murit în închisoare și nu că a fost eliberat pe ascuns, așa cum au pretins unii. Știți cum au descoperit asta?

— Nu îmi amintesc povestea, zise Erlendur.

— I-a fost scoasă inima și păstrată în formol. Când au putut face teste ADN și altfel de teste, au descoperit că așa-zisele rude își bazaseră înrudirea cu familia regală franceză pe minciuni. Nu erau înrudite cu prințul. Știți când a murit Ludovic?

— Nu.

— Acum mai mult de două sute de ani. În 1795. Formolul e un fluid unic.

Erlendur deveni gânditor.

— Ce știți despre Audur?

— Diverse lucruri.

— Cum a ajuns moștra în mâinile dumneavoastră?

— Printr-o terță persoană. Nu cred că aș vrea să intru în astfel de detalii.

— Din „Orașul Borcanelor“?

— Da.

— V-au dat „Orașul Borcanelor“?

— În parte. Nu e nevoie să vorbiți cu mine de parcă aș fi un infractor.

— Ați stabilit vreodată cauza morții?

Doctorul se uita la Erlendur și sorbi din nou din cherry-ul său.

— De fapt, da, zise el. Am fost întotdeauna mai înclinat către cercetare decât către practică. Cu această obsesie a mea de a colecționa lucruri, am putut să le combin pe amândouă, deși doar la o scară mică, bineînțeles.

— Raportul medicului legist din Keflavík menționează doar o tumoră pe creier, fără nicio altă explicație suplimentară.

— Am văzut asta. Raportul este incomplet, nu a fost niciodată mai mult decât preliminar. După cum am spus, am urmărit chestia asta mai îndeaproape și cred că am răspunsul la unele din întrebările dumneavoastră.

Erlendur se aplecă în față în scaunul său.

— Și?

— O boală genetică. Se întâmpla doar la câteva familii din Islanda. A fost un caz extrem de complex și nici măcar după

examinarea sa în amănunt nu am fost sigur multă vreme. În cele din urmă am crezut că tumora era cel mai probabil legată de o boală genetică, neurofibromatoză. Nu mă aștept să fi auzit de asta înainte. În unele cazuri nu există niciun fel de simptom. În alte cazuri, oamenii pot muri fără ca boala să iasă vreodată la iveală. Există purtători fără simptome. E mult mai comun ca simptomele să apară într-o fază timpurie sub forma unor pete pe piele și tumori.

Doctorul sorbi din nou din cherry.

— Cei din Keflavík nu au descris nimic de felul acesta în raportul lor, însă nu știu sigur nici dacă știau ce căutau.

— Le-au spus rudelor despre piele.

— Au spus, într-adevăr? Diagnosticul nu e întotdeauna unul sigur.

— Această boală poate fi transmisă de la tată la fiica?

— Poate fi. Însă transmiterea genetică nu se limitează la asta. Ambele sexe pot purta și contracta boala. Se spune că o tulpină a acesteia a apărut și la Omul Elefant. Ați văzut filmul?

— Nu, zise Erlendur.

— Anumiți oameni suferă de o creștere extremă a oaselor care cauzează diformitate, ca în acel caz special. Dar există și alții care pretind că neurofibromatoza nu are nimic de-a face cu Omul Elefant. Însă asta e o poveste diferită.

— De ce ați început să căutați asta? îl întrerupse Erlendur pe doctor.

— Bolile creierului sunt domeniul meu de specialitate, zise el. Fata asta e unul dintre cele mai interesante cazuri ale mele. Am citit toate rapoartele despre ea. Nu sunt foarte precise. Doctorul care a avut grijă de ea era unul prost pregătit, bea mult la momentul respectiv sau, cel puțin, așa mi s-a spus. Oricum, a scris despre o infecție tuberculară acută a capului într-un loc, care era termenul folosit uneori atunci când apărea boala. Ăla a fost punctul meu de plecare. Raportul medicului legist din Keflavík nu a fost nici ala unul foarte precis, așa cum am mai spus și înainte. Au găsit tumora și s-au mulțumit cu asta.

Doctorul se ridică în picioare și se duse către o bibliotecă mare aflată în salon. Scoase o revistă și i-o înmână lui Erlendur.

— Nu știu dacă veți înțelege toate astea, însă am scris un scurt articol științific despre studiul meu într-o foarte respectată revistă medicală americană.

— Ați scris un articol științific despre Audur? întreba Erlendur.

— Audur ne-a ajutat pe drumul nostru către înțelegerea bolii. A fost foarte importantă atât pentru mine, cât și pentru știința medicală. Sper ca nu vă dezamăgesc.

— Tatăl fetei ar fi putut fi purtătorul genei, zise Erlendur, încercând încă să priceapă ceea ce doctorul îi spusese. Și a transmis boala fiicei sale. Dacă ar fi avut un fiu, acesta nu ar fi moștenit și el boala?

— Nu ar fi fost neaparat necesar să se manifeste și la el, spuse doctorul, însă ar putea fi purtător al genei, la fel ca tatăl lui.

— Deci?

— Da. Dacă ar avea un copil, copilul ar putea și el să aiba boala. Erlendur se gândi la ceea ce îi spusese doctorul.

— Însă trebuie să vorbiți cu oamenii de știință de la Centrul de Cercetare Genetică, zise doctorul. Ei au răspunsuri la întrebările legate de genetică.

— Ce?

— Vorbiți la Centrul de Cercetare Genetică. Țsta e noul nostru „Oraș al Borcanelor“. Ei au răspunsurile. Ce se întâmplă? De ce sunteți șocat? Cunoașteți pe cineva acolo?

— Nu, zise Erlendur, însă în curând voi cunoaște.

— Vreți să o vedeți pe Audur? întreabă doctorul.

La început Erlendur nu pricepu aluzia doctorului.

— Vreți să spuneți...?

— Am un mic laborator aici jos. Sunteți bine-venit ca să aruncați o privire.

Erlendur ezită.

— În regulă, zise el.

Se ridicară în picioare și Erlendur îl urmă pe doctor în josul unor scări înguste. Doctorul aprinse lumina și în fața ochilor apărură un laborator imaculat, cu microscop, calculatoare, eprubete și echipament pentru niște scopuri pe care Erlendur nu putea nici măcar începe să și le imagineze. Își aminti o remarcă pe care se întâmpla să o fi citit undeva, referitoare la colecționari.

Colecționarii fac o lume din ei înșiși. Creează o mică lume în jurul lor, selectează anumite obiecte din realitate și le transformă în personaje-cheie în acea lume artificială. Holberg era și el un colecționar. Obsesia lui de a colecționa lucruri era legată de pornografie. Din asta își făcuse lumea lui personală, exact la fel cum făcuse doctorul cu organele.

— E aici, zise doctorul.

Se duse către un dulap din lemn mare și vechi, singurul articol de mobilier din încăpere și nelalocul lui în acel mediu sterilizat, îl deschise și scoase un borcan din sticlă groasă prevăzut cu capac. Îl puse cu grijă pe masă și Erlendur putu vedea în lumina puternic fluorescentă un mic creier de copil plutind în formol.

Când plecă de la doctor, Erlendur luă cu el o mică geantă de piele conținând rămășițele pământești ale lui Audur. Se gândi la „Orașul Borcanelor” în timp ce conducea spre casă pe străzile goale, sperând ca nicio parte din el să nu fie ținută vreodată într-un laborator. Ploua încă atunci când parcă în fața blocului unde locuia. Opri motorul, aprinse o țigara și privi afară în noapte.

Erlendur se uită la geanta neagră de pe locul din față. Avea de gând să o pună pe Audur înapoi acolo unde îi era locul.

Pe la ora unsprezece în aceeași noapte, polițiștii care erau de pază în fața casei lui Katrín îl văzură pe soțul ei plecând, trântind ușa în urma lui, intrând val-vârtej în mașină și demarând în trombă. Parea să fie foarte grăbit și observara că ducea aceeași valiză ca atunci când sosise acasă mai devreme în aceea zi. Polițiștii nu mai văzură nicio altă mișcare în timpul nopții și Katrín nu se văzu deloc. O patrulă de poliție fu chemată în cartier și îl urmări pe Albert până la Hotel Esja unde se cază peste noapte.

Erlendur își făcu apariția în fața casei lui Katrín la ora opt, a doua zi dimineață. Elínborg era cu el. Încă ploua. Soarele nu mai apăruse de zile întregi. Sunară la sonerie de trei ori, înainte de a auzi un foșnet în interior și înainte ca ușa să se deschidă. Katrín apăru în prag. Elínborg observă că purta aceleași haine ca și în ziua anterioară și că plânsese. Era trasă la față și ochii îi erau roșii și umflați.

— Mă scuzați, zise Katrín de parcă era buimacă. Probabil că am adormit în fotoliu. Cât este ceasul?

— Putem intra? întrebă Erlendur.

— Nu i-am spus niciodată lui Albert ce s-a întâmplat, zise ea și intră în casă, fără să-i invite și pe ei.

Erlendur și Elínborg schimbă o privire și o urmară.

— M-a părăsit azi-noapte, zise Katrín. Cât este ceasul? Cred că trebuie să fi adormit în fotoliu. Albert era atât de furios. Nu l-am văzut niciodată atât de furios.

— Putem contacta pe cineva din familia dumneavoastră? întrebă Elinborg. Cineva care să vină și să stea cu dumneavoastră? Pe fiii dumneavoastră?

— Nu, Albert se va întoarce și totul va fi în regulă. Nu vreau să-i tulbur pe baieti. Va fi în regulă. Albert se va întoarce.

— De ce era atât de furios? întreba Erlendur.

Katrín se așeză pe sofa din camera de zi, Erlendur și Elínborg se așezară în fața ei exact ca mai înainte.

— Era furios. Și el e în general atât de calm. Albert e un om bun, un om atât de bun și a fost întotdeauna atât de bun cu mine. E o căsnicie frumoasă. Întotdeauna am fost fericiți.

— Poate vreți să ne întoarcem mai târziu, zise Elínborg.

Erlendur se uita urât la ea.

— Nu, zise Katrín, e în regulă. Va fi în regulă. Albert se va întoarce. Trebuie doar să treacă peste asta. Dumnezeu, ce greu e! Ar fi trebuit să-i spun de la bun început, a zis. Nu a putut înțelege cum am putut să tac în tot acest timp. A țipat la mine.

Katrín se uită la ei.

— El nu a țipat niciodată la mine înainte.

— Vreți să vă ajutam cu ceva? Să-l sun pe doctorul dumneavoastră? zise Elínborg și se ridică în picioare.

Erlendur se uită la ea năucit.

— Nu, e totul în regulă, spuse Katrín. Nu e necesar. Sunt doar puțin somnoroasă. Totul va fi în regulă. la loc, dragută. Totul va fi în regulă.

— Ce i-ați spus soțului dumneavoastră? întreabă Erlendur. I-ați spus despre viol?

— Am vrut să o fac în toți acești ani, însă nu am avut niciodată curajul. Nu am spus niciodată nimic nimănui despre acest incident. Am încercat să-l uit, m-am prefacut că nu s-a întâmplat niciodată. A fost de multe ori greu, însă am reușit, într-un fel. Apoi ați venit și m-am pomenit spunându-vă totul. Într-un fel, m-am simțit mai bine. Era ca și cum m-ați fi eliberat de o mare povară. Știam că puteam în cele din urmă să vorbesc deschis și că era singurul lucru bun pe care îl puteam face. Chiar și după tot acest timp.

Katrín se opri din vorbit.

— S-a supărat pe dumneavoastră pentru că nu i-ați spus despre viol? întrebă Erlendur.

— Da.

— Nu v-a înțeles punctul de vedere? întrebă Elínborg.

— A zis că ar fi trebuit să-i spun imediat despre asta. E de înțeles, normal. A zis că el a fost întotdeauna cinstit cu mine și că nu a meritat asta.

— Însă eu nu prea înțeleg, zise Erlendur. Albert pare să fie o persoană mai bună de atât. M-am gândit că o să încerce mai degrabă să vă liniștească și să stea lângă dumneavoastră, nu să iasă val-vârtej pe ușa.

— Știu, spuse Katrín. Poate nu i-am spus despre chestia asta așa cum trebuia.

— Așa cum trebuia, zise Elínborg, fără să încerce să-și ascundă neîncrederea. Cum poți spune cuiva despre genul ăsta de lucru așa cum trebuie?

Katrín scutură din cap.

— Nu știu. Vă jur, nu știu.

— I-ați spus tot adevărul? întrebă Erlendur.

— I-am spus ceea ce v-am spus și dumneavoastră

— Și nimic altceva?

— Nu, zise Katrín.

— Doar despre viol?

— Doar, repeta Katrín. Doar! Ca și cum asta n-ar fi suficient. Ca și cum nu e suficient pentru el să auda că am fost violată și că nu i-am spus niciodată despre asta. Nu e oare suficient?

Ei tăcura.

— Nu i-ați spus despre fiul cel mai mic al dumneavoastră? întrebă Erlendur în cele din urmă.

Katrín îi străfulgera brusc cu privirea.

— Ce sa-i spun despre fiul cel mic? repetă ea, scuipând parcă cuvintele.

— L-ați numit Einar, zise Erlendur, care se uitase pe informațiile pe care Elínborg le adunase despre familia respectivă cu o zi înainte.

— Ce e cu Einar?

Erlendur se uită la ea.

— Ce e cu Einar? repetă ea.

— E fiul dumneavoastră, zise Erlendur. Însă nu e fiul tatălui său

— Despre ce vorbiți? Nu e fiul tatălui său? Bineînțeles că e fiul tatălui său! Cine nu e fiul tatălui său?

— Scuzați-mă, nu sunt foarte exact. Nu este fiul tatălui care credea el că era, zise Erlendur cu calm. Este fiul bărbatului care v-a violat. Fiul lui Holberg. I-ați spus asta soțului dumneavoastră? De asta a plecat în felul în care a făcut-o?

Katrín rămase tăcută.

— I-ați spus tot adevărul?

Katrín se uită la Erlendur. Acesta simți că ea se pregătea să reziste. Trecură câteva clipe și apoi văzu cum buzele îi cedară. Umezii i se lăsară, ca închise ochii, se prăbuși pe jumătate în fotoliu și izbucni în plâns. Elínborg se uită urât la Erlendur, însă el o privi pur și simplu pe Katrín în fotoliu și îi lasa timp să se adune.

— I-ați spus despre Einar? Întrebă el din nou când i se păru că ea reușise să se adune.

— Nu a crezut asta, zise ea.

— Că Einar nu era fiul lui? zise Erlendur.

— Ei sunt extrem de apropiați, Einar și Albert, așa au fost întotdeauna. Chiar de când s-a născut. Albert își iubește și ceilalți fii, bineînțeles, însă mai ales pe Einar. Chiar de la început. El e mezinul și Albert l-a cocoloșit.

Katrín facu o pauză.

— Poate de asta nu am spus niciodată nimic. Am știut că Albert nu ar fi fost capabil să suporte asta. Anii au trecut și m-am prefăcut că nu era nimic în neregulă. Nu am spus niciodată nimic. Și a funcționat. Holberg a lăsat o rană și de ce să n-o las să se vindece în pace? De ce ar trebui el să ne distrugă viitorul? Sa ignor acest lucru a fost felul meu de a suporta acea oroare.

— Ați știut imediat ca Einar era fiul lui Holberg? întrebă Elínborg.

Katrín tăcu din nou.

— De unde știți toate astea?

— Seamănă cu Holberg, nu-i așa? zise Erlendur. Cu Holberg când era tânăr. I-a văzut o femeie în Keflavík și a crezut că era Holberg.

— E o anumită asemănare între ei.

— Dacă nu i-ai spus niciodată fiului dumneavoastră nimic și soțul dumneavoastră nu a știut de Einar, de ce e acest mare scandal între dumneavoastră și Albert? Ce a declanșat acest lucru?

— Ce femeie din Keflavík? zise Katrín. Ce femeie care locuiește în Keflavík îl cunoaște pe Holberg? A trăit cu o femeie acolo?

— Nu, zise Erlendur, întrebându-se dacă trebuia sa-i spună despre Kolbrún și Audur.

O să audă în curând despre ele și el nu putea vedea niciun motiv întemeiat pentru care Katrín să nu afle adevărul acum. Deja îi spusese despre violul din Keflavík, însă acum pomeni numele victimei lui Holberg și îi spuse despre Audur, care murise de mică după o boală gravă și grea. Îi spuse cum găsiseră fotografia mormântului în biroul lui Holberg și cum îi condusesese în Keflavík și la Elín, și îi spuse despre tratamentul la care fusese supusă Kolbrún, atunci când încercase să-l denunțe.

Katrín înregistra fiece cuvânt din acea relatare. Ochii i se umplura de lacrimi în momentul în care Erlendur îi spuse despre moartea lui Audur. Îi spuse și despre Grétar, barbatul cu aparatul foto, pe care ea îl văzuse cu Holberg și cum dispăruse el fara urmă, însă fusese gasit sub podeaua de beton a apartamentului de la subsol al lui Holberg.

— Despre toată nebunia asta din Nordurmyri s-a relatat la știri? întrebă Katrín.

Erlendur încuviință.

— Nu am știut că Holberg a violat și alte femei. Am crezut că am fost doar eu.

— Știm doar despre dumneavoastră amândouă, zise Erlendur. Ar putea fi și altele. Nu putem fi siguri ca vom afla vreodată.

— Deci Audur era soră cu Einar pe jumătate, zise Katrín, adâncită în gânduri. Bietul copil.

— Sunteți sigură că nu ați știut asta? întrebă Erlendur.

— Bineînțeles că sunt sigură, zise ea. Nu am avut nici cea mai vagă idee despre asta.

— Einar știe de ea, spuse Erlendur. A dat de urma lui Elín în Keflavík.

Katrín nu răspunse. El se hotărî să încerce altă întrebare.

— Dacă fiul dumneavoastră nu a știut nimic și nu i-ați spus niciodată soțului despre viol, cum de a descoperit Einar adevărul acum?

— Nu știu, răspunse Katrín. Spuneți-mi cum a murit biata fetiță.

— Știți că fiul dumneavoastră e suspect de omorârea lui Holberg, zise Erlendur, fără să-i răspundă.

Încercă să formuleze ce avea de spus cât de atent putu. Avea senzația că femeia era neașteptat de calmă, ca și cum nu ar fi surprins-o că fiul ei era suspect de crimă.

— Fiul meu nu e un asasin, zise ea încet. Nu ar putea să omoare niciodată pe nimeni.

— Există o foarte mare probabilitate ca el să-l fi lovit pe Holberg în cap. Poate nu a intenționat să-l omoare. Probabil a făcut-o într-un acces de furie. A lăsat un mesaj pentru noi. Zicea: „Eu sunt EL”. Înțelegeți ce înseamnă asta?

Katrín nu zise nimic.

— A știut că Holberg era tatăl lui? A știut ce v-a făcut Holberg? A știut despre Audur și Elín? Cum anume?

Katrín rămase cu ochii ațintiți în poală.

— Unde e fiul dumneavoastră acum? Întrebă Elínborg.

— Nu știu, zise Katrín încet. Nu am vești de la el de câteva zile.

Se uită la Erlendur.

— A aflat dintr-odată despre Holberg. Știa că ceva era în neregulă. A descoperit la serviciu. A zis că nu mai putem ține secrete în ziua de azi. A zis că totul se afla în baza de date.

Erlendur se uită la Katrín.

— Așa a aflat informații despre adevăratul său tată? întrebă el.

— A descoperit că nu avea cum să fie fiul lui Albert, zise Katrín cu o voce joasă.

— Cum? întrebă Erlendur. Ce anume căuta? De ce s-a căutat în baza de date? A fost o coincidență?

— Nu, zise Katrín. Nu a fost o coincidență.

Elínborg auzise destul. Dorea să oprească interogatoriul și să o lase pe Katrín în pace. Se ridică în picioare și zise că dorea un pahar cu apă și îi făcu un semn lui Erlendur să vină cu ea. El o urmă în bucătărie. Elínborg îi spuse că ea credea că femeia trecuse prin destule pentru moment și că ar trebui să o lase în pace și să-i spună să consulte un avocat, înainte de a mai zice altceva. Trebuiau să lase interogatoriul suplimentar pentru mai târziu în acea zi, să vorbească cu familia ei, să roage pe cineva să stea cu ea și să o ajute. Erlendur scoase în evidență faptul că femeia nu fusese arestată, nu era suspectă de nimic, că acesta nu era un interogatoriu oficial, că ei doar strângeau informații, iar că ea era foarte cooperantă pentru moment. Trebuiau să continue.

Elínborg scutură din cap.

— Să batem fierul cât e cald, zise Erlendur.

— Ce mai exprimare! șuieră Elínborg printre dinți.

Katrín apără în ușa bucătăriei și întrebă dacă vor să continue discuția. Era pregătită să le spună adevărul și să nu mai ascundă nimic de data asta.

— Vreau să termin cu treaba asta, zise ea.

Elínborg o întreabă dacă voia să contacteze un avocat, însă Katrín spuse că nu. Spuse că nu cunoștea niciun avocat și că nu avusese niciodată ocazia să consulte vreunul. Nu știa cum să se descurce cu treaba asta.

Elinborg se uită acuzatoare la Erlendur. El o rugă pe Katrín să continue. Când se așezară cu toții, Katrín își reîncepu povestea. Își frânse mâinile și își începu cu tristețe povestea.

*

Albert pleca în străinătate în acea dimineață. Se treziseră foarte devreme. Ea făcuse cafea pentru amândoi. Vorbiră din nou despre vânzarea casei și cumpărarea uneia mai mici. Vorbiseră adeseori despre asta, însă niciodată nu făcuseră nimic în sensul ăsta. Poate pareă un pas prea important, ca și cum acest lucru ar fi scos în evidență cât erau de bătrâni. Nu se simțeau bătrâni, însă părea să fie o chestiune incredibil de presantă pentru ei aceea de a cumpăra o casă mai mică. Albert zise că o să vorbească cu un agent imobiliar când se va întoarce și apoi se urcă în Cherokee și plecă.

Ea se întoarse înapoi în pat. Avea sa meargă la serviciu abia peste două ore, însă nici nu putea să se culce la loc. Stătu acolo învârtindu-se și zvârcolindu-se în pat până la ora opt. Apoi se dadu jos din pat. Era în bucătărie în momentul în care îl auzi pe Finar intrând în casă. Avea și el o cheie de la casă.

Își putu da seama imediat că el era suparat, însă nu știa de ce anume. Îi spuse că stătuse treaz toată noaptea. Intră în camera de zi și se duse în bucătărie, însă refuză să se așeze.

— Știam eu că era ceva care nu se potrivea, zise el, și se uita la maică-sa cu o privire mânioasă. Am știut-o tot timpul!

Ea nu putea înțelege de ce era mânios.

— Știam că o afurisită de chestie nu se potrivea, repetă el aproape țipând.

— Despre ce vorbești, iubire, întreabă ea, fără să știe de ce era atât de mânios. Ce nu se potrivește?

— Am spart codul, răspunse el. Am încălcat niște reguli ca să sparg codul. Voiam să știu cum se transmite boala în familii —

și se transmite în familii, îți pot spune asta. E în câteva familii, însă nu e în familia noastră. Nu e în familia tatei și nici într-ata. De asta nu se potrivește. Înțelege? Înțelege ce spun?

*

Telefonul mobil al lui Erlendur îi sună în buzunarul hainei și el o rugă pe Katrín să-l scuze. Se duse la bucatărie ca să răspundă. Era Sigurdur Óli.

— Te caută fata bătrână din Keflavík, zise el fără să se prezinte.

— Fata bătrână? Te referi la Elín?

— Da, la Elín.

— Ai vorbit cu ea?

— Da, zise Sigurdur Óli. A zis că trebuie să vorbească cu tine imediat.

— Știi ce vrea?

— A refuzat categoric să-mi spună. Ce mai faci?

— I-ai dat numărul meu de mobil?

— Nu.

— Dacă sună iar dă-i numărul meu, spuse Erlendur și închise. Katrín și Elínborg îl așteptau în camera de zi.

— Mă scuzați, îi spuse el lui Katrin.

Ea își continuă povestea.

*

Einar se duse în camera de zi. Katrín încercă să-l liniștească și să-și dea seama ce anume îl făcea pe fiul ei să fie atât de supărat. Se așează și îl ruga să se așeze lângă ea, însă el nici nu vru să audă. Se plimba înainte și înapoi în fața ei. Știa că avea probleme de mult timp și că divorțul nu ajutase la nimic. Soția lui îl parăsise. Ea dorea să o ia de la capăt. Nu voia să se lase copleșită de supărările lui.

— Spune-mi ce s-a întâmplat, zise ea.

— Atât de multe, mamă, pur și simplu atât de multe.

Și apoi veni întrebarea pe care ea o așteptase în toți acei ani.

— Cine e tatăl meu? întrebă fiul ei și se opri în fața ei. Cine este tatăl meu adevărat?

Ea îl privi.

— Nu mai avem secrete, mamă, zise el.

— Ce ai aflat? întrebă ea. Ce ai mai făcut?

— Știi cine nu e tatăl meu, spuse el, și ăla e tata.

Izbucni în hohote de râs.

— Ai auzit asta. Tata nu e tata! Și dacă nu e tatal meu, cine sunt eu atunci? De unde am apărut? Frații mei. Brusc îmi sunt frați doar pe jumătate. De ce nu mi-ai spus niciodată nimic? De ce m-ai mințit în tot acest timp? De ce? De ce?

Ea se uita fix la el și ochii i se umplură de lacrimi.

— L-ai înșelat pe tata? întrebă el. Îmi poți spune. Nu o să spun nimănui. L-ai înșelat? Nimeni nu trebuie să știe în afară de noi, însa trebuie să o aud de la tine. Trebuie sa-mi spui adevărul. De unde am apărut? Cum am fost conceput?

Se opri din vorbit.

— Sunt adoptat? Orfan? Ce sunt? Cine sunt? Mamă?

Katrín izbucni în hohote de plâns cu sughițuri. El o privi fix, începând să se calmeze, în timp ce ea plângea pe sofa. Îi luă ceva timp să-și dea seama cât de mult o supăraseră cuvintele lui. În cele din urmă, se așeza lângă ea și o cuprinse cu brațele. Rămaseră o vreme în tăcere, pâna ce ea începu să-i spună despre noaptea din Húsavík, atunci când tatăl lui fusese pe mare. Era în oraș cu prietenele ei și cunoscuseră niște bărbați, inclusiv pe Holberg, care pătrunsese în casă. El îi ascultă povestea fără sa o întrerupa.

Katrin îi spuse cum Holberg o violase și o amenințase și cum ea se hotărâse să păstreze copilul și să nu spună nimănui niciodată nimic din ceea ce se întâmplase. Nici tatălui lui și nici lui. Și chestia asta fusese în regulă. Duseseră o viață fericită. Ea nu-i permisesese lui Holberg să-i fure tericirea. El nu reușise să-i omoare familia.

Îi spuse că, deși el era fiul bărbatului care a violat-o, lucrul acesta nu o împiedicase să îl iubească la fel de mult ca pe ceilalți doi fii, iar ea știa ca Albert ținea în mod special la el. Așa că Einar nu suferise niciodată din cauza a ceea ce făcuse Holberg. Niciodată.

Lui îi luă câteva minute să priceapă ceea ce ea îi spusese.

— Iartă-mă, zise el în cele din urmă. Nu am vrut să fiu furios pe tine. Am crezut că ai avut o aventură și așa am apărut eu. Nu am avut idee despre viol.

— Bineînțeles că nu, spuse ea. De unde sa fi știut? Nu am spus niciodată nimic nimănui până acum.

— Ar fi trebuit să mă gândesc și la această posibilitate, replică el. Era și o altă posibilitate, însă eu nu m-am gândit la ea. Îmi pare rău. Trebuie să te fi simțit îngrozitor în toți acești ani.

— Nu ar trebui să te gândești la asta, răspunse ea. Nu ar trebui să suferi din cauza a ceea ce a făcut bărbatul ăla.

— Am suferit deja, mamă, zise el. Un chin nesfârșit. Și nu doar eu. De ce nu ai făcut avort? Ce te-a oprit?

— Oh, Dumnezeuule mare! Nu spune asta, Finar. Sa nu vorbești niciodată așa.

*

Katrín se opri.

— Nu v-ați gândit niciodată să faceți avort? o întreabă Elínborg.

— Tot timpul. Întotdeauna. Pâna a fost prea târziu. M-am gândit la asta în fiecare zi după ce am descoperit că eram însărcinată. Oricum, copilul ar fi putut foarte bine să fie al lui Albert. Chestia asta a facut probabil toată diferența. Și apoi am facut depresie după naștere. Depresie postnatală, nu-i așa? Am facut tratament psihiatric. Dupa trei luni eram suficient de sănătoasă ca să mă ocup de băiat și l-am iubit de atunci.

Erlendur așteaptă o clipă înainte de a-și continua interogatoriul.

— De ce a început fiul dumneavoastră sa caute boli genetice în baza de date a Centrului de Cercetare Genetică? întreabă el în cele din urmă.

Katrín se uită la el.

— Cum a murit fata aceea din Keflavík? întreabă ea.

— Din cauza unei tumori pe creier, zise Erlendur. Boala se numește neurofibromatoză.

Ochii lui Katrín se umplură de lacrimi și scoase un oftat adânc.

— Nu știați? zise ea.

— Ce anume?

— Micuța noastră a murit acum trei ani, zise Katrín. Fără motiv. Absolut fără motiv.

— Micuța dumneavoastră? întrebă Erlendur.

— Iubita noastră, zise ea. Fiica lui Einar. Bietul copilăș!

O tăcere adâncă se lăasă în încăpăre.

Katrín stătea cu capul înclinat. Elínborg se uită mai întâi la ea și apoi la Erlendur, buimăcită. Erlendur se uită în gol și se gândi la Eva Lind. Ce făcea acum? Era la apartament? Simți dorința de a vorbi cu fiica lui. Simți dorința de a o îmbrățișa, să se cuibărească lângă ea și să-1 dea drumul abia după ce avea să-i spună cât de mult însemna ea pentru el.

— Nu pot să cred, zise Elínborg.

— Fiul dumneavoastră e purtătorul genei, nu-i așa? întreba Erlendur.

— Asta a fost exprimarea pe care a folosit-o el, zise Katrín. Purtător al genei. Amândoi sunt. El și Holberg. A zis că a moștenit-o de la bărbatul care m-a violat.

— Însă niciunul nu s-a îmbolnăvit, zise Erlendur.

— Se pare că numai femeile se îmbolnăvesc, zise Katrín. Bărbații poartă boala, însă nu prezintă în mod neapărat vreun simptom. Însă apare în tot felul de forme, nu pot explica. Fiul meu înțelege acest lucru. A încercat să-mi explice și mie, însă eu nu prea mă pricepeam la ce vorbea el. Era dărâmat. Și eu la fel, bineînțeles.

— Și a descoperit toate astea din baza de date pe care o făceau, zise Erlendur.

Katrín încuviință.

— Nu putea înțelege de ce fetița lui a făcut boala, așa că a început să o caute la familia mea și a lui Albert. A vorbit cu rudele

și, pur și simplu, nu a vrut să renunțe. Noi am crezut că acesta era felul lui de a face față șocului. Toată acea căutare nesfârșită pentru a găsi cauza. Să caute răspunsuri acolo unde noi nu credeam că se puteau găsi răspunsuri. S-au despărțit acum ceva vreme, el și Lára. Nu mai puteau trăi împreună și s-au hotărât să se separe temporar, însă eu nu văd ca lucrurile să se îmbunătățească vreodată.

Katrín se opri din vorbit.

— Și apoi a găsit răspunsul, spuse Erlendur.

— A devenit convins că Albert nu era tatăl lui. A zis că nu avea cum conform informației pe care o avea din baza de date. De aceea a venit la mine. A crezut că fusesem necredincioasă și că așa apăruse el. Sau că fusesse adoptat.

— L-a găsit pe Holberg în baza de date?

— Nu cred. Abia mai târziu. După ce i-am spus despre Holberg. Era atât de absurd. Atât de ridicol! Fiul meu făcuse o listă cu posibilitățile lui tați și Holberg era acolo. A urmărit istoricul bolii la anumite familii, folosind genetica și bazele de date genealogice și a descoperit că nu putea fi fiul tatălui său. Era o deviație. O altă tulpină.

— Ce vârstă avea fiica lui?

— Avea șapte ani.

— O tumoră pe creier i-a provocat moartea, nu-i așa? zise Erlendur.

— Da.

— A murit de aceeași boală ca Audur. Neurofibromatoză.

— Da. Mama lui Audur trebuie să se fi simțit îngrozitor; mai întâi Holberg, apoi fiica ei care a murit.

Erlendur ezită o clipă.

— Kolbrun, mama ei, s-a sinucis la trei ani după moartea lui Audur.

— Dumnezeu! oftă Katrín.

— Unde e fiul dumneavoastră acum? întrebă Erlendur.

— Nu știu, răspunse Katrín. Sunt îngrijorată de moarte ca el să nu facă ceva îngrozitor. E atât de deprimat, băiatul. E atât de îngrozitor.

— Credeți că l-a contactat pe Holberg?

— Nu știu. Știu doar că nu e un criminal. Asta o știu sigur.

— Credeți că seamănă cu tatăl lui? întrebă Erlendur și se uită la fotografiile de la confirmare.

Katrín nu-i răspunse.

— Puteți vedea vreo asemănare între ei? întrebă Erlendur.

— Ei haide, Erlendur, pufni Elínborg, incapabilă să mai suporte. Nu crezi că am mers prea departe, zău așa?

— Mă scuzați, îi spuse Erlendur lui Katrín. Sunt pur și simplu prea băgăcios. Ne-ați fost extrem de folositoare și dacă există vreo consolare mă îndoiesc că vom găsi vreodată o persoană mai hotărâtă și mai puternică decât dumneavoastră, care să fie capabilă să sufere în tăcere atâția ani.

— E totul în regulă, îi spuse Katrín lui Elínborg. Copiii pot semăna cu oricine din familie. Eu nu l-am putut vedea niciodată pe Holberg în băiatul meu. A zis că nu a fost vina mea. Einar mi-a spus asta. Nu eram de învinovățit pentru felul în care murise fiica lui.

Katrín făcu o pauză.

— Ce se va întâmpla cu Einar? întrebă ea.

Acum nu mai opunea niciun fel de rezistență. Fără minciuni. Doar resemnare.

— Trebuie să-l găsim, zise Erlendur, să vorbim cu el și să auzim ce are de spus.

El și Elínborg se ridicară în picioare. Erlendur își puse pălăria pe cap. Katrín rămase pe sofa.

— Dacă vrei, pot vorbi eu cu Albert, zise Erlendur. A stat la Hotel Esja noaptea trecută. De ieri v-am supravegheat casa în ideea că ar fi apărut fiul dumneavoastră. Îi pot explica lui Albert ce se întâmplă. O să-i vină mintea la cap.

— Vă mulțumesc, spuse Katrín. Îi voi telefona eu. Știu că se va întoarce. Trebuie să rămânem împreună de dragul băiatului nostru.

Ea îl privi pe Erlendur fix în ochi.

— E băiatul nostru, zise ea. Întotdeauna va fi băiatul nostru.

Erlendur nu se aștepta ca Einar să fie acasă. Se duseră la apartamentul lui din Stóragardi direct de acasă de la Katrín. Fra amiază și traficul era aglomerat. În drum către Einar, Erlendur îi telefonă lui Sigurdur Óli pentru a-i prezenta evoluția lucrurilor. Trebuiau să întrebe la primărie de domiciliul lui Einar. Să găsească o fotografie de-a lui pentru a o pune în ziare și la televizor împreună cu un scurt anunț. Aranjară să se întâlnească în Stóragardi. Când Erlendur sosi acolo, coborî din mașină și Elinborg plecă mai departe. Erlendur îl așteptă ceva vreme pe Sigurdur Óli. Apartamentul se afla la subsolul unei case cu trei etaje cu ușa de la intrare la nivelul străzii. Sunară și ciocăniră la ușă, însă nu primiră niciun răspuns. Încercară la etajele de mai sus și descoperiră că Einar închiriasse de la proprietarul unuia din celelalte apartamente. Acesta venise acasă pentru masa de prânz, însă fu dispus să coboare cu ei și să le deschida apartamentul chiriașului său. Spuse că nu-l mai văzuse pe Einar de câteva zile, probabil chiar de o săptămână; le zise că era un om liniștit, că nu avea nicio reclamație la adresa lui. Plătea întotdeauna chiria la timp. Nu-și putea închipui ce dorea poliția de la el. Pentru a evita speculațiile, Sigurdur Óli zise că familia lui nu mai avuse-se vești de la el și că încercau să afle unde era. Proprietarul apartamentului întreabă dacă aveau mandat pentru a percheziționa casa. Nu aveau, însă or să faca rost de unul mai târziu, în acea zi. Îl rugară să-i scuze în momentul în care le deschise ușa și ei intrară înăuntru. Toate draperiile erau trase, așa că în interior era

întuneric. Era un apartament foarte mic. O cameră de zi, un dormitor, o bucătărie și o baie. Covoare peste tot cu excepția băii și bucătăriei, care aveau linoleum. Un televizor în camera de zi. O sofa în fața televizorului. Aerul din apartament era înăbușitor. În loc de a trage draperiile, Erlendur aprinse lumina în camera de zi, astfel încât să poată vedea mai bine.

Se uitară la pereții din apartament și apoi unul la altul. Pereții erau acoperiți cu cuvintele pe care le știau atât de bine din apartamentul lui Holberg, scrise cu pix, marker și vopsea spray. Trei cuvinte care odată fusesera indescifrabile pentru Erlendur, însă care acum deveniseră clare.

Eu sunt EL

Peste tot în jur erau împrăștiate ziare și reviste, islandeze și străine, lucrări științifice erau stivuite ici și colo pe podeaua camerei de zi și a dormitorului. Albume mari de fotografii erau incluse în acele stive. În bucătărie erau postere de la niște restaurante cu autoservire.

— Paternitate, zise Sigurdur Óli, punându-și mânușile de cauciuc. Putem fi vreodată siguri de asta în Islanda?

Erlendur începu să se gândească din nou la cercetarea genetică. Centrul de Cercetare Genetică începuse de curând să adune date medicale în legătura cu toți islandezii, din trecut și prezent, pentru a le introduce într-o bază de date ce conținea informații legate de starea de sănătate a întregii națiuni. Avea legătură cu o bază de date genealogică în care familia fiecărui islandez era urmărită din Evul Mediu; numeau acest lucru stabilirea fondului genetic islandez. Scopul principal era să se descopere în ce fel erau transmise bolile ereditare și alte boli. Se spunea că omogenitatea națiunii și lipsa miscegenajului făceau din Islanda un laborator viu pentru cercetarea genetică.

Centrul de Cercetare Genetică și Ministerul Sănătății, care emisesse licența pentru baza de date, garantau că niciun intrus nu putea pătrunde în baza de date și anunța un sistem de encip-tare complex care era imposibil de spart.

— Ești îngrijorat în legătură cu paternitatea? întrebă Erlendur.

Își pusese și el mănuși de cauciuc și înaintă cu grijă în camera de zi. Luă unul dintre albumele foto și îl răsfoi. Era vechi.

— Toată lumea mi-a zis întotdeauna că nu semanam deloc cu tata sau cu mama sau cu oricine altcineva din familia mea.

— Și cu am avut acest sentiment întotdeauna, zise Erlendur.

— Ce vrei să spui?

— Că ești un pui de lele.

— Mă bucur că ți-a revenit simțul umorului, zise Sigurdur Óli. Ai fost puțin cam distant în ultimul timp.

— Ce simț al umorului? făcu Erlendur.

Răsfoi alt album. Acestea erau fotografiile alb-negru vechi. Crezu că o recunoaște pe mama lui Einar într-una dintre ele. Deci bărbatul ar putea fi Albert și băieții, cei trei fii ai lor. Einar era cel mai mic. Erau fotografiile făcute de Crăciun și în vacanțele de vară, multe dintre ele instantanee obișnuite făcute băieților în stradă sau la masa din bucătărie, purtând pulovere tricotate cu un model pe care Erlendur și-l amintea de pe la sfârșitul anilor șaiszeci. Frații mai mari își lăsaseră părul să crească lung.

Mai departe în album băieții erau mai mari și cu părul mai lung și purtau costume cu revere largi și pantofi negri cu tocuri patrâte. Katrin avea parul ondulat. Fotografiile erau color acum. Albert începea să încărunțească. Erlendur îl căută pe Einar și când îi compară trăsăturile cu cele ale fraților sai și cu ale părinților își putu da seama cât de diferite erau. Ceilalți doi băieți aveau trăsături puternice de la părinții lor, mai ales de la tatăl lor. Einar era rățușca cea urâtă.

Puse albumul vechi jos și luă altul mai recent. Fotografiile păreau să fi fost făcute de Einar și îi prezentau familia. Nu spuneau o poveste lungă. Era ca și cum Erlendur se afundase în cursul vieții lui Einar atunci când o cunoscuse pe soția lui. Se întrebă dacă erau fotografiile din luna de miere. Călătoriseră prin Islanda, fuseseră la Hornstrandir, gândi el. Thorsmork. Herdubreidarlindir. Uneori erau pe biciclete. Alteori conduceau o mașină veche și rablagită. Fotografiile din campinguri. Erlendur presupuse că fuseseră făcute pe la mijlocul anilor optzeci.

Răsfoi repede albumul, îl puse jos și lua unul care i se păru să fie cel mai recent. În el văzu o fetiță pe un pat de spital cu tuburi

în brațe și o mască de oxigen pe față. Avea ochii închiși și era înconjurată de echipament medical. Părea să se afle la terapie intensivă. Ezită câteva clipe înainte de a continua.

Erlendur fu surprins de sunetul brusc al telefonului mobil. Puse albumul jos fără să-l închidă. Era Elin din Keflavík și era foarte agitată.

— A fost la mine în dimineața asta, zise ea imediat.

— Cine?

— Fratele lui Audur. Numele lui e Einar. Am încercat să dau de tine. A fost la mine în dimineața asta și mi-a spus toată povestea, bietul om. Și-a pierdut fiica, la fel ca și Kolbrún. Știa de ce a murit Audur. E o boală din familia lui Holberg.

— Unde e acum? întrebă Erlendur.

— Era atât de îngrozitor de deprimat, zise Elin. E posibil să facă ceva nebunesc.

— Cum adică, nebunesc?

— A zis că s-a sfârșit.

— Ce s-a sfârșit?

— Nu a zis, doar a zis că s-a sfârșit.

— Știi unde e acum?

— A zis că se întoarce în Reykjavík.

— În Reykjavík? Unde?

— Nu a spus, raspunse Elín.

— A dat vreo lamurire referitoare la ce avea de gând să facă?

— Nu, zise Elín, niciuna. Trebuie să-l găsiți înainte de a face ceva nebunesc. Se simte atât de îngrozitor, bietul om. E groaznic. Absolut groaznic. Dumnezeu, nu am mai pomenit niciodată așa ceva.

— Ce?

— Seamănă cu tatăl lui. E bucătică ruptă din Holberg și nu poate suporta asta. Pur și simplu nu poate. După ce a auzit ce i-a făcut Holberg maică-sii. A zis că e prizonier în propriul lui trup. A zis că sângele lui Holberg îi curge prin vene și nu suportă asta.

— Despre ce vorbește?

— De parcă s-ar urî, zise Elín. A zis că nu mai e persoana care era, ci altcineva, și se învinovățește pentru ce s-a întâmplat. Indiferent ce am spus, nu a vrut să mă asculte.

Erlendur privi în jos la albumul foto, la fata de pe patul de spital.

— De ce a vrut să se vadă cu tine?

— Dorea să știe de Audur. Totul despre Audur. Ce fel de fată era, cum a murit. A zis că eu eram noua lui familie. Ai mai auzit vreodată ceva asemănător?

— Unde s-ar fi putut duce? zise Erlendur, uitându-se la ceasul lui.

— Pentru numele lui Dumnezeu! Încearcă să-l găsești înainte de a fi prea târziu.

— Vom face tot ce putem, zise Erlendur și era cât pe ce să-și ia la revedere, însă simți că Flín mai avea și altceva de spus. Ce? Mai e și altceva? întrebă el.

— A văzut când ați exhumat-o pe Audur, zise Flín. A aflat unde stăteam, ne-a urmarit până la cimitir și a văzut când ați scos sicriul din pământ.

Erlendur intensificase căutarea lui Einar. Fotografii ale lui fură trimise către secțiile de poliție din și de lângă Reykjavík și în principalele orașe de provincie; anunțuri au fost date și în media. Ordonă ca bărbatul să fie lăsat în pace; dacă cineva îl zărea, trebuia să-l contacteze pe Erlendur imediat și să nu facă nimic altceva. Avu o scurtă convorbire telefonică cu Katrín, care zise că nu știa unde era fiul ei. Ceilalți doi fii mai mari erau cu ea. Le spusese adevărul. Nu știau nimic de locul unde s-ar fi putut afla fratele lor. Albert statuse în camera lui de la Hotel Esja toată ziua. Daduse doua telefoane, ambele la birou.

— Ce tragedie afurisita, mormăi Erlendur, întorcându-se în biroul său.

Nu gasiseră niciun indiciu în apartamentul lui Einar despre locul în care era posibil să se afle.

Ziua trecu și oamenii își împărțiră atribuțiile. Elínborg și Sigurdur Oli vorbiră cu fosta soție a lui Einar în timp ce Erlendur se duse la Centrul de Cercetare Genetică. Noile clădiri mari ale companiei se aflau pe Șoseaua Națională de Vest de la periferia Reykjavík-ului. Era o clădire cu cinci etaje cu o securitate strictă la intrare. Două gărzi de pază îl întâmpinară pe Erlendur în holul impresionant. Își anunțase sosirea, iar directoarea companiei se simțise obligată să vorbească cu el câteva minute. Directoarea era una dintre patronii companiei, un genetician molecular islandez, care își făcuse studiile în Marea Britanie și în America și care aparase ideea că Islanda era o bază pentru cercetarea genetică ce

ținea către producția farmaceutică. Folosind baza de date, toate înregistrările medicale din țară puteau fi centralizate, iar informația referitoare la starea de sănătate procesată și în felul acesta puteau ajuta la identificarea tulburărilor genetice.

Directoarea îl aștepta pe Erlendur în biroul ei, era o femeie în jurul vârstei de cincizeci de ani, pe nume Karítas, suplă și delicată, cu păr scurt și negru ca smoala și cu un zâmbet prietenos. Era mai mărunță decât își închipuise Erlendur când o văzuse la televizor, însă cordială. Nu înțelegea ce dorea Departamentul de Investigare a Crimei de la compania ei. Îl invită pe Erlendur să ia loc. În timp ce se uita pe pereții împodobiți cu artă islandeză contemporană, el îi spuse pe șleau că aveau dovezi să suspecteze că cineva pătrunsese în baza de date și aflase de acolo informații posibil dăunătoare. Nici el nu prea știa multe despre asta, însă ea părea să înțeleagă perfect. Și nu se învârti în jurul cozii, spre marea ușurare a lui Erlendur. Se așteptase la o oarecare opoziție din partea ei. O conspirație a tăcerii.

— Chestiunea este atât de sensibilă din cauza caracterului personal al datelor, zise ea de îndată ce Erlendur termină de vorbit, și de aceea trebuie să vă cer ca lucrurile acestea să rămână completamente între noi doi. Știm de ceva vreme despre o accesare neautorizată a bazei de date. Am făcut o anchetă internă în această chestiune. Bănuielile noastre se îndreaptă către un anumit biolog, însă nu am putut să vorbim cu el deoarece se pare că a dispărut de pe fața planetei.

— Einar?

— Da, el este. Încă proiectăm la baza de date, ca să spun așa, însă în mod normal nu vrem să se împrăști zvonuri că criptarea poate fi spartă și că oamenii pot valsa prin ea după bunul lor plac. Înțelegeți asta. Cu toate că, de fapt, nu e o chestiune de criptare.

— De ce nu ați informat poliția?

— După cum am spus, doream să rezolvăm noi problema aceasta. E stânjenitor pentru noi. Oamenii au încredere că informațiile din baza de date nu sunt aflate sau folosite în scopuri dubioase sau că sunt, pur și simplu, furate. Comunitatea e extrem de sensibilă față de lucruri de genul acesta, după cum probabil știți, și voiam să evităm isteria în masă.

— Isteria în masă?

— Uncori e de parcă întreaga țară ar fi împotriva noastră.

— A spart codul? Și de ce nu este vorba despre o problemă de enciptare?

— Dumneavoastră faceți ca toată chestia asta să sune ca o poveste de capă și spadă. Nu, nu a spart codul. Nu chiar. S-a ocupat de problema asta în alt fel.

— Ce a făcut?

— A inițiat un proiect de cercetare pe care nimeni nu l-a autorizat. A falsificat semnăturile, inclusiv pe a mea. A pretins faptul că noi, compania, cercetăm transmiterea genetică a unei boli oncologice, găsită la câteva familii din Islanda. A tras pe stoaară comitetul de date private, un fel de agenție de monitorizare a bazei de date. A păcălit comitetul de etică științifică. Ne-a pacălit pe toți de aici.

Ea se opri din vorbit pentru o clipă și se uită la ceas. Se ridică în picioare, se duse la birou și o sună pe secretară ca să amâne o întâlnire timp de zece minute, apoi se așează iarăși lângă Erlendur.

— Cam asta a fost mișcarea până acum, zise ea.

— Mișcarea? zise Erlendur.

Ea se uită gânditoare la el. Telefonul mobil din buzunarul lui Erlendur începu să sune. El se scuza și răspunse. Era Sigurdur Óli.

— Legiștii au cotrobăit prin apartamentul lui Linar din Storgardi, zise el. l-am sunat și nu prea au găsit nimic, în afară de faptul că Einar și-a luat un permis de port-armă acum doi ani și ceva.

— Un permis de port-armă? repetă Erlendur.

— E în înregistrările noastre. Însă asta nu e tot. Are o pușcă și am gasit țeava sub pat.

— Țeava?

— A scos țeava. Se face asta uneori. Le e mai ușor sa se împuște.

— Crezi că ar putea fi periculos?

— Atunci când o să-l găsim, zise Sigurdur Óli, trebuie să-l abordăm cu mare grijă. Nu putem ști ce ar face cu o armă.

— Nu prea cred că intenționează să omoare pe nimeni cu ea, zise Erlendur, care se ridicase în picioare și se întorsese cu spatele către Karítas pentru puțină intimitate.

— De ce nu?

— E posibil să fi folosit-o deja, zise Erlendur cu voce înceată Pe Holberg. Nu crezi?

— Sincer să fiu, nu știu.

— Ne vedem, spuse Erlendur, închise telefonul și își repetă scuzele înainte de a se așeza iar.

— Cam acestea au fost demersurile până acum, rezumă Karítas de unde rămăseseră. Apelăm la aceste autorități pentru a obține permisiunea de a efectua proiectul de cercetare, pentru a studia transmiterea genetică a unei anumite boli, așa cum a procedat și Einar. Ni s-a dat o listă encriptată cu numele oamenilor care suferă de boala respectivă sau care sunt posibili purtători și o comparăm cu baza encriptată de date genealogice. Apoi producem un fel de arbore genealogic encriptat.

— La fel ca un copac cu mesaje, spuse Erlendur.

— Poftim?

— Nu, continuați, vă rog.

— Comitetul pentru date private decodează lista cu numele oamenilor pe care vrem să-i studiem, ceea ce numim un grup eșantion, atât pacienți, cât și rude, și creează o listă de participanți cu codurile lor numerice personale. Înțelegeți?

— Și în felul ăsta a obținut Einar numele și codurile numerice personale ale celor care au boala în familia lor.

Ea încuviință.

— Și toate aceste lucruri trec prin comitetul de date personale?

— Nu știu cât de mult vreți să intrați în asta. Lucrăm cu doctori și diverse instituții. Ei transmit numele pacienților către comitetul de date personale, care enciptează numele și codurile numerice personale și le trimit aici la Centrul de Cercetare Genetică. Avem un program de depistare genealogică bine pus la punct, care aranjează pacienții în grupuri compacte pe baza relației dintre ei. Folosind acest program, putem selecta pacienții care oferă cea mai bună informație statistică pentru a cerceta anumite boli genetice. Apoi rugăm indivizii din acest grup să ia parte la studiu. Genealogia este prețioasă pentru a vedea dacă e vorba de o boală genetică, pentru a selecta un eșantion bun și este o uncaltă importantă în cercetarea bolilor genetice.

— Tot ce a trebuit Einar să facă a fost să simuleze crearea unui eșantion și să decodeze numele, totul cu ajutorul comitetului de date personale.

— A mințit și a păcălit pe toată lumea și a scapat cu asta.

— Înțeleg cum anume acest lucru poate fi stânenitor pentru dumneavoastră.

— Einar e unul dintre directorii importanți de aici și unul din cei mai capabili oameni de știință ai noștri. Un om extraordinar. De ce a făcut-o? întrebă directoarea.

— Și-a pierdut fiica, zise Erlendur. Nu știați asta?

— Nu, spuse ea, privindu-l fix.

— De cât timp lucrează aici?

— De doi ani.

— S-a întâmplat cu ceva vreme înainte.

— Cum și-a pierdut fiica?

— A avut o boală neurală transmisă genetic. El a fost purtător, însă nu a știut că boala aceasta există în familia sa.

— O chestiune de paternitate?

Erlendur nu-i răspunse. Simți deja că spusese destul.

— Asta e una din problemele legate de această bază de date genealogice. Bolile au tendința de a sări la întâmplare din arborele genealogic și apoi reapar acolo unde te aștepti cel mai puțin.

Erlendur se ridică în picioare.

— Și dumneavoastră păstrați toate aceste secrete. Secrete vechi de familie. Tragedii, durere și moarte, toate cu grijă îndosariate în computere. Povești despre mine și despre dumneavoastră. Păstrați întregul secret și îl înviați ori de câte ori doriți. Un „Oraș al Borcanelor“ al unei întregi națiuni.

— Nu știu la ce vă referiți, zise Karítas. Un „Oraș al Borcanelor“?

— Nu, bineînțeles că nu, zise Erlendur și își luă rămas-bun.

Când Erlendur se întoarse în apartamentul lui în acea seară tot nu auzise nicio veste despre Einar. Familia lui Einar se adunase acasă la părinți. Albert plecase de la hotel după-amiază și se întorsese acasă după o conversație telefonică emoționantă cu Katrín. Fiii lor mai mari erau acolo împreună cu soțiile lor și fosta soție a lui Einar li se alăturase. Flinborg și Sigurdur Óli vorbiseră cu ea mai devreme în acea zi, însă ea spusese că nu-și putea imagina unde s-ar fi putut afla Einar. Nu mai ținuse legătura cu el de aproape jumătate de an.

Eva Lind sosi acasă la scurt timp după Erlendur, iar el îi povestise totul despre investigație. Ampretele găsite în apartamentul lui Holberg se potriveau cu ampretele lui Einar, de acasă de la el, din Stóragerdi.

Se dusesse în cele din urmă să se întâlnească cu tatăl lui și îl omorâse. Erlendur îi spuse Evel Lind și despre Gretar, cum singura teorie palpabilă referitoare la dispariția și moartea lui era că Gretar îl șantajase pe Holberg într-un fel, probabil cu fotografii. Ce anume arătau acestea era neclar, însă pe baza dovezilor pe care le aveau, Erlendur crezu că era posibil ca Gretar să fi fotografiat ce pusese Holberg la cale, chiar violuri despre care nu știa nimeni și care probabil nu ar fi ieșit niciodată la iveală după tot acest timp. Fotografia pietrei funerare a lui Audur sugera că Gretar știuse ce se întâmplase, ca voia să depună poate mărturie și că strângea informații despre Holberg, cu scopul de a-l șantaja.

Stătură amândoi de vorbă în acea noapte, în timp ce ploaia bătea în geamuri și vântul toamnei șuiera. Ea îl întrebă de ce își freca pieptul, aproape imperceptibil. Erlendur îi spuse despre durerea pe care o simțea. Dădu vina pe salteaua lui veche, însă Eva Lind îi ordonă să se ducă la doctor. Lui nu-i prea surâdea ideea.

— Cum adică, nu te duci la doctor? zise ea și Erlendur regreta imediat că-i spusese despre durere.

— Nu e nimic, răspunse el.

— Câte ai fumat azi?

— Ce înseamnă asta?

— Ia stai, ai dureri în piept, fumezi ca un turc, nu te duci nicăieri decât cu mașina, trăiești cu mâncare semipreparată și refuzi să fii examinat! Și apoi îmi arunci mie vorbe de ocară în legătură cu stilul meu de viață până ce încep să plâng ca un bebeluș. Crezi că e normal? Ești ținut?

Eva Lind se ridicase în picioare și privea cu mânie în jos ca un zeu al tunetului la tatăl ei, care evita să ridice privirea către ea și se uita timid în podea.

— O să mă las examinat, zise el.

— Examinat! Să fii sigur că o să fii examinat! strigă Eva Lind. Și ar fi trebuit să o faci demult. Tăntălăule!

— Măine-dimineața, la prima oră, spuse el, uitându-se la fiica lui.

— Nu are importanța.

Erlendur se ducea la culcare când telefonul sună. Fra Sigurdur Oli, care voia să-i spună că poliția primise un denunț ca cineva pătrunsese în morga din Baronsstígur.

— La morga din Baronsstígur, repetă Sigurdur Óli când nu primi niciun răspuns de la Erlendur.

— Oh, Hristoase! gemu Erlendur. Și?

— Nu știu, zise Sigurdur Oli. Tocmai a sosit denunțul. M-au sunat și eu am zis că o să te contactez. Nu știu nimic în legătură cu motivul. Mai e altceva acolo în afară de cadavre?

— Ne vedem acolo, spuse Erlendur. Cheamă-l și pe patolog acolo, adăugă el și puse telefonul jos.

Eva Lind dormea în camera de zi în momentul în care se îmbracă, își puse pălăria și se uită la ceas. Era trecut de miezul nopții. Închise cu grijă ușa în urma lui, în așa fel încât să nu-și trezească fiica, apoi coborî în grabă scările și se sui în mașină.

Când ajunsese la morgă, trei mașini de poliție cu girofaruri erau parcate în față. Recunoscuseră mașina lui Sigurdur Óli și, chiar în momentul când intra în clădire, îl văzu pe patolog dând colțul, cu cauciucurile scârțâind pe asfaltul ud. Patologul avea o privire feroce. Erlendur se grăbi pe coridorul lung întesat de polițiști și Sigurdur Óli ieși din sala de autopsie.

— Se pare că nu lipsește nimic, zise Sigurdur Oli când îl văzu pe Erlendur venind în goană pe coridor.

— Spune-mi ce s-a întâmplat, zise Erlendur și intră în sală cu el.

Mesele de autopsie erau goale, toate dulapurile închise și nu era nicio urmă de pătrundere prin efracție.

— Erau urme de pași peste tot pe podeaua de aici, însă aproape că s-au uscat acum, zise Sigurdur Óli. Clădirea e conectată la un sistem de alarmă care anunță sediul central al companiei de securitate și ei ne-au contactat acum vreo cincisprezece minute. Se pare că a spart o fereastră din spate, a băgat mâna și a deschis încuietorea. Nu foarte complicat. De îndată ce a intrat în clădire, alarma s-a declanșat. Nu ar fi avut prea mult timp să facă ceva.

— Cu siguranță, suficient timp, spuse Erlendur.

Patologul li se alăturase și era vizibil tulburat.

— Cine dracu pătrunde prin efracție într-o morgă? făcu el.

— Unde sunt Holberg și Audur? întrebă Erlendur.

— Chestia asta are de-a face cu asasinarea lui Holberg? replică el.

— E posibil, zise Erlendur. Repede, repede, repede.

— Cadavrele sunt ținute într-o cameră secundară de aici, zise patologul și îi conduse către o ușă pe care o deschise.

— Ușile astea sunt întotdeauna descuiate? întrebă Sigurdur Oli.

— Cine fură cadavre? pufni patologul, însă se opri brusc când se uită în interiorul camerei.

— Ce mai e acum? întrebă Erlendur.

— Fata a dispărut, zise patologul, de parcă nu i-ar fi venit să-și creadă ochilor.

Traversă în grabă camera de depozitare, deschise o altă cameră din interiorul acesteia și aprinse lumina.

— Ce? întrebă Erlendur.

— Și sicriul i-a disparut, zise patologul.

Se uită pe rând la Sigurdur Óli și la Erlendur.

— Îi luasem un sicriu nou. Cine face astfel de lucruri? Cine s-ar gândi vreodată la o astfel de perversiune?

— Numele lui e Einar, zise Erlendur, și nu e o perversiune.

Se întoarse pe calcâie. Sigurdur Óli îl urmă cu pași repezi și ieșiră în grabă din morgă.

Pe șoseaua către Keflavík nu era mult trafic în acea noapte și Erlendur conduse cât de repede îi permitea mașina lui japoneză veche de zece ani. Ploaia cădea pe parbriz cu o viteză mult prea mare pentru ca ștergătoarele să-l poată curăța, iar Erlendur se întoarse cu gândul la prima oară când se dusese să o vadă pe Elín, cu câteva zile în urmă. Era de parcă ploaia nu o să se oprească niciodată.

Îi ordonase lui Sigurdur Oli să pună poliția din Keflavík în alertă și să se asigure că o divizie de rezervă din Reykjavík era disponibilă. De asemenea, să o contacteze pe mama lui Einar și să o avertizeze în legătură cu întorsătura actuală a evenimentelor. Voia să se ducă direct la cimitir cu speranța că Einar s-ar fi aflat acolo împreună cu cadavrul lui Audur. Își închipuia că Einar intenționa să o înapoieze pe sora lui mormântului său.

Când Erlendur opri în fața porții cimitirului Hvalsnes, văzu că mașina lui Einar era acolo, cu portiera dinspre șofer și cu ușa din spate deschise. Erlendur opri motorul, ieși afară în ploaie și se uită la mașina lui Einar. Se concentră să asculte, însă auzea doar ploaia căzând vertical pe pamânt. Vântul nu bătea deloc și el privi cerul negru. La distanță putea zări o lumină deasupra intrării în biserică și când se uită în cimitir văzu un licăr de lumină acolo unde se afla mormântul lui Audur. Crezu că poate distinge ceva mișcându-se lângă mormânt.

Și un sicriu alb în miniatură.

Păși cu grijă și se strecură către bărbatul pe care îl luă drept Einar. Lumina provenea de la o lanternă puternică pe care bărbatul o adusese cu el și o așezase pe pământ, lângă sicriu. Erlendur păși încetișor în lumină. El ridică privirea de la ce făcea și se uită fix în ochii lui Erlendur. Erlendur văzuse fotografiile ale lui Holberg în tinerețe și nu era nicio îndoială în legătură cu asemănarea. Fruntea îi era îngustă și ușor bombată, sprâncenele groase, ochii apropiați, pomeții proeminenți, un chip slab și dinți ușor ieșiți în afară. Avea nasul ascuțit și buzele subțiri, înșa bărbia era lată și gâtul lung. Se privira în ochi o clipa.

— Cine ești? întrebă Einar.

— Sunt Erlendur. Holberg e cazul meu.

— Ești surprins cât de mult seamănă cu el? zise Einar.

— Exista o anumită asemănare, zise Erlendur.

— Știi că a violat-o pe mama, spuse Einar.

— Asta nu e vina ta, zise Erlendur.

— A fost tatăl meu.

— Nici asta nu e vina ta.

— Nu ar fi trebuit să faci asta, zise Einar, aratând înspre sicriu.

— Am simțit că trebuia să o fac, spuse Erlendur. Am descoperit că murise de aceeași boală ca și fiica ta.

— Am de gând să o pun înapoi acolo unde îi e locul, zise Einar.

— Este în regulă, răspunse Erlendur, croindu-și drum încetișor către sicriu. Cu siguranță vrei să pui și asta înapoi în sicriu.

Erlendur ridică geanta neagră de piele pe care o ținuse în mașina de când plecase de la colecționar.

— Ce e asta? întrebă Einar.

— Boala, zise Erlendur.

— Nu înțeleg...

— E mostra biologică a lui Audur. Cred că se cuvine să i-o returnăm.

Einar se uită pe rând la geanta și la Erlendur, nesigur ce anume trebuia să facă. Erlendur veni și mai aproape, până se află lângă sicriul care îi despărțea, și puse geanta în el și cu calm se retrase în locul unde stătuse mai înainte.

— Vreau să fiu incinerat, zise Einar brusc.

— Ai o viață întreagă ca să aranjezi asta, zise Erlendur.

— Oh, da! O viață întreagă, zise Einar, ridicând vocea. Cum vine asta? Ce e o viață atunci când e vorba de șapte ani? Îmi poți spune? Ce fel de viață e asta?

— Nu pot răspunde, zise Erlendur. Ai pușca cu tine?

— Am vorbit cu Elín, zise Einar, ignorându-i întrebarea. Probabil că știi. Am vorbit despre Audur. Sora mea. Știam de ea, însă nu am aflat că e sora mea decât mai târziu. Te-am vazut vorbind cu ea în fața mormântului. Am înțeles-o pe Elin atunci când a încercat să te atace.

— Cum ai știut despre Audur?

— Din baza de date. I-am găsit pe toți cei care au murit din cauza acestei tulpini a bolii. Atunci nu știam că sunt fiul lui Holberg și ca Audur era sora mea. Am aflat asta mai târziu. Felul cum am fost conceput. Atunci când am vorbit cu mama.

Se uită la Erlendur.

— După ce am descoperit că eram purtător.

— Cum ai făcut legătura între Holberg și Audur?

— Cu ajutorul bolii. Al tulpinii. Tumora pe creier este rară.

Einar tăcu o clipă și apoi începu, metodic și fără nicio digresiune sau sentimentalism, o relatare exactă a faptelor sale, de parca fusese pregătit să facă asta. Nu ridica deloc vocea, ci vorbea tot timpul pe același ton scăzut care uneori se transforma în șoapta. Ploaia cadea pe pământ și sicriu și ecoul sec putea fi auzit în tăcerea nopții. Describe cum se îmbolnavise fiica lui din senin atunci când avea doar patru ani. Boala se dovedise a fi greu de diagnosticat și trecuseră luni întregi până ce doctorii ajunseseră la concluzia că era o boală neurală rară. Se crezuse că e transmisă genetic și că se limita la anumite familii, însă chestia ciudată era că nu se întâmplase nici în familia mamei și nici a tatălui său. Era un fel de deviație sau o tulpina diferită, pe care doctorii nu și-o prea explicau, doar dacă nu cumva avusese loc vreun fel de mutație.

Îi spusese că boala se afla în creierul copilului și că o putea omorî în câțiva ani. Ceea ce urmă fu o perioadă pe care Einar zise că nu i-o putea descrie lui Erlendur.

— Ai copii? Întrebă el.

— Doi, zise Erlendur. Un băiat și o fată.

— Noi am avut-o doar pe ea, zise el, și ne-am despărțit când ea a murit. Într-un fel, nu mai era nimic care să ne țină împreună, doar durerea și amintirile și lupta din spital. Când toate astea s-au terminat, s-au încheiat și viețile noastre. Nu mai rămăsese nimic.

Einar se opri din vorbit și închise ochii de parcă era gata-gata să adoarmă. Ploaia îi curgea peste față.

— Am fost unul dintre primii angajați ai noii companii, zise el apoi. Când s-a înființat baza de date, am revenit la viață. Nu puteam accepta raspunsurile doctorilor. Trebuia să găsesc explicații. Mi-am recâștigat interesul în a afla cum fusese boala transmisă fiicei mele, dacă era posibil. Baza de date medicale e legată de o bază de date genealogice și dacă știi ce cauți și ai cheia encrptarii, poți vedea unde se află boala și o poți repera de-a lungul arborelui genealogic. Poți să vezi chiar și deviațiile. Deviații ca mine. Și ca Audur.

— Am vorbit cu Karitas de la Centrul de Cercetare Genetică, zise Erlendur. Ea mi-a descris păcăleala pe care le-ai tras-o. Toate astea au fost o noutate pentru noi. Oamenii nu înțeleg exact ce se poate face cu toate informațiile care sunt adunate. Ce conțin și cine se poate folosi de ele.

— Începusem să bănuiesc ceva. Doctorii fiicei mele aveau o teorie că boala era transmisă genetic. La început, am crezut că am fost pur și simplu adoptat și ar fi fost cu siguranță mai bine să fie așa. Apoi am început să o bănuiesc pe mama. Am păcălit-o să-mi dea o probă de sânge. Și pe tata. Nu am găsit nimic la ei. La niciunul. Însă am găsit la mine.

— Nu ai niciun simptom?

— Foarte puține, zise Einar. Mi-am pierdut aproape tot auzul într-un an. Am o tumora lângă nervul aural. Benignă. Și am semne pe piele.

— *Café au lait?*

— Ți-ai făcut temele. Aș fi putut contacta boala printr-o modificare genetică. Însă am crezut că cealaltă explicație era mai plauzibilă. În cele din urmă, am intrat în baza de date și am făcut rost de numele câtorva purtatori cu care mama ar fi putut avea relații. Holberg a fost unul dintre ei. Mi-a spus toată povestea

de la bun început când am adus în discuție bănuielile mele. Cum a păstrat ea tăcerea în legătură cu violul și că eu nu am suferit niciodată din cauza originii mele. Dimpotrivă. Sunt fiul cel mai mic, zise el pentru a explica. Băiețelul cel mic.

— Știu, zise Erlendur.

— Ce mai chestie! țipă Einar în tăcerea nopții. Eu nu eram fiul tatălui meu; adevăratul meu tată o violase pe mama; eram fiul unui violator; îmi dăduse gene stricate care nu mă atinseseră pe mine, însă îmi omorâseră fiica; aveam o soră vitregă care murise de aceeași boală. Tot nu pot înțelege acest lucru. Tot nu am reușit să înțeleg asta. Când mama mi-a spus despre Holberg, furia a clocotit în mine și am izbucnit pur și simplu. Era un personaj respingător.

— Ai început să-i telefonezi.

— Voiam să-i aud vocea. Oare nu toți bastarzii vor să-și întâlnească tatăl? zise Einar, și un zâmbet îi apăru pe buze. Chiar și o singură dată.

Ploaia scăzuse în intensitate încet-încet, iar acum se oprise. Lanterna arunca o lumină galbenă pe pământ și în apa care curgea în mici șuvoaie în josul potecii de lângă morminte. Ei rămăseră nemișcați, stând fața în față, cu sicriul între ei, privindu-se în ochi.

— Trebuie să fi fost șocat atunci când te-a văzut, zise Erlendur, în cele din urmă.

Știa că poliția se îndrepta spre cimitir și voia să profite de acest timp înainte ca nebunia să se declanșeze. Știa, de asemenea, aproape sigur că Einar era înarmat. Nu se vedea nici urmă de pușcă, însă nu putea exclude faptul ca Einar o avea cu el. Einar își ținea o mână în interiorul hainei.

— Ar fi trebuit să-i vezi fața, zise Einar. Era de parcă văzuse o fantomă din trecut, iar fantoma era propria lui persoană.

*

Holberg rămase în pragul ușii privind la barbatul care sunase la ușă. Nu îl mai văzuse niciodată înainte, însă cu toate astea recunoscuse chipul imediat.

— Bună, tata, zise Einar pe un ton sarcastic.

Nu-și putea ascunde furia.

— Cine ești? zise Holberg, uimit.

— Sunt fiul tău, răspunse Einar.

— Ce e toată chestia asta... tu ești ăla care ma tot sună? Vreau să te rog să mă lași în pace. Nu te cunosc câtuși de puțin. Nu ești zdravăn la cap.

Aveau aceeași înălțime și înfățișare, însă ceea ce Einar găsi foarte surprinzător fu cât de bătrân și fragil părea Holberg. Când vorbea, o făcea cu un șuierat de undeva din interiorul plămânilor, după decenii întregi de fumat. Era palid, cu trăsături ascuțite, cu cearcane negre sub ochi. Parul lui murdar și cenușiu îi statea bine lipit de cap. Avea pielea ridată, buricele degetelor galbene, o ușoară gârbovire, ochii lipsiți de culoare și obtuzi.

Holberg era gata să închidă ușa, însă Einar era mai puternic și își croi drum în apartament. Simți imediat mirosul. La fel ca mirosul de la cai, însă mai rău.

— Ce ții aici înăuntru? zise Einar.

— Vrei să ieși chiar în această clipă?

Vocea lui Holberg fu pițigăiată când tipă la Einar și se retrase cu spatele în camera de zi.

— Am tot dreptul să mă aflu aici, zise Einar, privind în jurul lui la raftul de cărți și la calculatorul din colț. Sunt fiul tău. Fiul risipitor. Pot să te întreb un lucru, tată? Ai violat mai multe femei în afară de mama?

— O să chem poliția!

Șuieratul din piept se intensifica pe măsură ce el era tot mai surescitat.

— Cineva ar fi trebuit să facă asta demult, spuse Einar.

Holberg ezită.

— Ce vrei de la mine? zise el.

— Nu ai idee de ce s-a întâmplat și nu e deloc treaba ta. Nici măcar nu ți-a pasat de asta. Am dreptate, nu-ı așa?

— Chipul ăsta, zise Holberg, însă nu termină propoziția.

Se uită la Einar cu ochii lui lipsiți de culoare și îl urmări îndelung, până ce își dadu seama despre ce anume vorbea Einar, că era fiul lui. Einar îl observă cum ezită, văzu cât de mult îl uimise ceea ce spusese.

— Nu am violat niciodată pe nimeni în viața mea, zise Holberg în cele din urmă. E o minciună sfruntată. Au zis că am avut o fiică în Keflavík și mama ei m-a acuzat de viol, însă nu a putut niciodată demonstra asta. Nu am fost niciodată condamnat

— Știi ce s-a întâmplat cu fiica aia a ta?

— Cred că fata a murit de mică. Nu am pastrat niciodată legătura cu ea sau cu mama ei. Cu siguranță înțelegi acest lucru. M-a acuzat de viol, la dracu'!

— Poate știi care e mortalitatea infantilă în familia ta? Întrebă Einar.

— Despre ce vorbești?

— Au mai murit copii în familia ta?

— Despre ce e vorba?

— Cunosoc câteva cazuri în acest secol. Unul dintre ele a fost sora ta.

Holberg se uită fix la Einar.

— Ce știi despre familia mea? Cum...?

— Fratele tău, cu douăzeci de ani mai mare decât tine, a murit acum cincisprezece ani. Și-a pierdut fiica în 1941. Tu aveai unsprezece ani. Ați fost doar doi frați și v-ați născut atât de departe unul de altul.

Holberg nu zise nimic și Einar continuă.

— Boala ar fi trebuit să moară odată cu tine. Tu ar fi trebuit să fii ultimul purtător. Ultimul descendent. Necăsătorit. Fără copii. Fără familie. Însă ai fost un violator. Un violator nenorocit și incurabil!

Finar se opri din vorbit și se uită fix la Holberg, cu ochi plini de ură.

— Și acum eu sunt ultimul purtător.

— Despre ce vorbești?

— Audur a luat boala de la tine. Fiica mea a luat-o de la mine. E foarte simplu. Am găsit asta în baza de date. Nu au fost cazuri noi de boală în această familie de când a murit Audur, în afara fiicei mele. Noi suntem ultimii.

Einar făcu un pas mai aproape, ridica o scrumieră grea de sticlă și o răsuci în mâini.

— Și acum s-a terminat!

*

— Nu m-am dus acolo ca să-l omor. Trebuie să fi crezut că era în mare pericol. Nu știu de ce am ridicat scrumiera. Poate

aveam de gând să o arunc înspre el. Poate voiam să-l atac. El a făcut prima mișcare. M-a atacat și m-a apucat de beregată, însă l-am lovit peste cap și a căzut la podea. Am făcut asta fără să mă gândesc. Eram nervos și e posibil să-l fi atacat. Mă întrebam cum avea să se sfârșească întâlnirea noastră, însă nu am anticipat niciodată asta. Niciodată. S-a lovit cu capul de masă când a căzut și apoi s-a lovit de podea și a început să sângereze. Am știut că a murit când m-am aplecat deasupra lui. M-am uitat în jurul meu, am văzut o bucată de hârtie și un creion și am scris că eu eram el. Era singurul lucru la care mă puteam gândi, după ce l-am văzut la ușă. Că eu eram el. Că eu eram acel bărbat. Și că acel bărbat era tatăl meu.

Einar privi în jos la mormântul deschis.

— E apă înăuntru, zise el.

— O să ne ocupăm noi de asta, spuse Erlendur. Dacă ai arma cu tine, dă-mi-o mie. Erlendur se apropie mai mult de el, însă lui Einar nu părea să-i pese.

— Copiii sunt filosofi. Fiica mea m-a întrebat odată la spital: „De ce avem ochi?” Eu am zis că pentru a vedea.

Einar se opri.

— Ea m-a corectat, zise el ca pentru sine.

Se uită la Erlendur.

— A zis că avem ochi ca să putem plânge.

Apoi păru să ia o decizie.

— Cine ești, dacă nu poți fi tu însuși? zise el.

— Liniștește-te, spuse Erlendur.

— Cine ești atunci?

— Totul va fi în regulă.

— Nu am plănuit ca lucrul acesta să ia o astfel de întorsătură, însă acum e prea târziu.

Erlendur nu-și putea da seama la ce anume se referea

— S-a terminat.

Erlendur se uită la el în lumina lanternei.

— Se sfârșește aici, zise Einar.

Erlendur îl văzu pe Einar scoțând pușca de sub haină și îndreptând-o către el în timp ce se apropia. Erlendur se opri. Într-o clipită, Einar întoarse țeava și o îndreptă către inimă. O

făcu într-o fracțiune de secundă. Erlendur făcu o mișcare spre el, strigând. Se auzi o împușcătură puternică. Erlendur fu asur-zit pentru o clipă. Se aruncă peste Einar și amândoi căzură la pământ.

Uneori simțea de parcă viața îl părăsise și că îi rămăsese doar trupul golit, privind fix cu ochi goi în întuneric.

Erlendur rămase pe marginea mormântului și privi în jos, la Einar întins. Ridică lanterna, lumină și văzu că Einar era mort. După ce puse lanterna jos, începu să coboare sicriul în pământ. Îl deschise mai întâi, puse borcanul înăuntru și îl închise iar. Trebui să se lupte să coboare sicriul de unul singur, însă reuși în cele din urmă. Găsi o lopată care fusese lăsată pe un morman de pământ. După ce făcu semnul crucii deasupra sicriului începu să arunce pământ peste sicriu. Îl durea de fiecare dată când pământul greu se lovea de capacul alb cu o bufnitură.

Erlendur luă țăruii albi care zăceau sfărâmați lângă mormânt, încercă să-i pună la loc și fu nevoie de toată puterea lui ca să ridice piatra funerară. Își termina treaba când auzi primele mașini și oameni strigând în timp ce soseau în cimitir. Îi auzi pe Sigurdur Óli și pe Elínborg strigând pe rând la el. Auzi vocile oamenilor care erau luminați de faruri și văzu umbrele lor gigantice în noaptea întunecată. Văzu din ce în ce mai multe raze de lanternă apropiindu-se de el.

O văzu pe Katrín și curând după aceea o observă și pe Elin. Katrín îi aruncă o privire întrebătoare și, în momentul în care realizează ce se întâmplase, se aruncă peste Einar, plângând și îmbrățișându-l. El nu încercă să o oprească. O văzu pe Elín îngenuunchind lângă ea.

Îl auzi pe Sigurdur Óli întrebând dacă era în regulă și o văzu pe Elinborg ridicând pușca de pe pământ. Văzu alți polițiști sosind și blițuri ale aparatelor foto în depărtare scânteind ca niște fulgere.

Ridică privirea. Începuse iar să plouă, însă crezu că ploaia era ceva mai blândă.

Einar fu înmormântat lângă fiica lui, în cimitirul Grafarvogur. Fu o ceremonie restrânsă. Erlendur o contactă pe Katrín. Îi spuse despre întâlnirea dintre Einar și Holberg. Erlendur vorbi despre autoapărare, însă Katrín știa că el încerca să-i mai aline durerea.

Continuă să plouă, însă vântul de toamnă se domoli. Cui rănd aveau să vină iarna și înghețul și întunericul. Erlendur întâmpina cu bucurie asta.

La insistențele fiicei lui, Erlendur se duse în cele din urmă la doctor. Doctorul spuse că durerea din piept era cauzată de un cartilagiu costal rănit, care era probabil din cauză că dormea pe o saltea proastă și de o lipsă generală de mișcare.

*

Într-o zi, deasupra unei farfurii aburinde de tocană cu carne, Erlendur o întrebă pe Eva Lind dacă ar putea alege el numele în cazul în care ea ar da naștere unei fete. Eva spuse că se aștepta ca el să-i dea niște sugestii.

— Cum vrei să o cheme? Întrebă ea.

Erlendur o privi.

— Audur, zise el. Cred că ar fi drăguț să o cheme Audur.

ARNALDUR INDRIDASON

NORDIC CRIME NOVEL AWARD

De data aceasta, Islanda este scena unui roman polițist cu intrigă ramificată...

Atunci când un septuagenar solitar este ucis în apartamentul său din Reykjavík, cazul este predat inspectorului-șef Erlendur Sveinsson, un detectiv foarte competent, tacut, ursuz și cu umor sec, folosind metode dintre cele mai inedite.

Unicele indicii găsite la locul faptei sunt un bilet criptic lasat de criminal și o fotografie cu mormântul unei fete. Inspectorul Erlendur descoperă că, în urmă cu mulți ani, victima a fost acuzată de un delict nerezolvat, un viol, înșă n-a fost condamnată niciodată. S-a întors oare trecutul să-l bântuie pe acest bătrân? Pe măsură ce redeschide acest caz vechi, Erlendur găsește dovezi neobișnuite care îl duc spre secrete mult mai adânci decât uciderea bătrânului Holberg. Orașul Borcanelor este un loc tăinuit în care se păstrează organele prelevate pentru cercetare genetică. Odată pătruns în acest laborator de medicina legală, Erlendur găsește cheia unor fapte care au afectat mai multe generații.

O poveste puternică, prima parte a unui serial polițist care s-a bucurat de succes în lumea întreagă, dar și un palpitant thriller psihologic.

ISBN 978-973-707-446-1

www.edituratrei.ro